

GODIŠNJE IZVJEŠĆE 2009

 HEP

GODIŠNJE IZVJEŠĆE 2009

HEP GRUPA 2009.

		Promjena 2009. / 2008. (%)
Prodaja električne energije	17,5 TWh	-0,9
Proizvodnja električne energije	14,7 TWh	2,3
Prodaja toplinske energije	2,2 TWh	-0,8
Prodaja plina	157 mil. m ³	-5,4
Poslovni prihodi	12.600,8 mil. kn	6
Dobit prije poreza, kamata i amortizacije	2.255,1 mil. kn	17,3
Neto dobit Grupe	154,4 mil. kn	396
Ukupna imovina /aktiva/	32.711,1 mil. kn	0,2
Broj radnika	14.222	-1,1

SADRŽAJ

4	IZVJEŠĆE PREDsjedNIKA UPRAVE	3
6	PROFIL TVRTKE	
8	MISIJA, VIZIJA I TEMELJNE VRIJEDNOSTI	
10	DRUŠTVA HEP GRUPE	
11	ZAKONSKI OKVIR	
13	STRATEŠKI CILJEVI I RAZVOJ	
14	ČLANSTVA U MEĐUNARODNIM ORGANIZACIJAMA	
15	KRATKI POVIJESNI PREGLED	
16	KORPORACIJSKO UPRAVLJANJE	
18	ORGANIZACIJSKA SHEMA HEP-a d.d.	
20	ORGANI DRUŠTVA	
22	UPRAVLJAČKA STRUKTURA	
24	REVIZIJA	
25	CERTIFIKATI	
26	POSLOVANJE HEP-a U 2009. GODINI	
28	OBILJEŽJA POSLOVANJA	
29	OSTVARENI FINACIJSKI REZULTATI	
32	REZULTATI PO DJELATNOSTIMA	
33	FINACIJSKI POLOŽAJ	
34	INVESTICIJE	
35	KREDITNA SPOSOBNOST	
36	IZVJEŠĆE O UTJECAJU NA DIONIKE HEP GRUPE	
38	DRUŠTVENA ODGOVORNOST	
38	TEMELJNA NAČELA U ODNOSIMA SA ZAJNTERESIRANIM SKUPINAMA	
39	ZAPOSLJENICI	
41	KUPCI	
43	OSTALI DIONICI	
44	ODRŽIVI RAZVOJ	
46	POSLOVNA POLITIKA I USTROJ POSLOVA ZAŠTITE PRIRODE I OKOLIŠA	
46	USKLAĐIVANJE SA ZAKONODAVSTVOM EU	
47	TEMELJNI POKAZATELJI	
51	NAJVAŽNIJA OSTVARENJA U 2009. GODINI	
52	FINACIJSKI IZVJEŠTAJI	
54	HEP GRUPA – KONSOLIDIRANI FINACIJSKI IZVJEŠTAJI ZAJEDNO S IZVJEŠTAJEM NEOVISNOG REVIZORA	
124	HEP d.d. – FINACIJSKI IZVJEŠTAJI	
132	IZVJEŠĆA DRUŠTAVA HEP GRUPE S FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	
134	HEP-PROIZVODNJA d.o.o.	
144	HEP-OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.	
154	HEP-OPERATOR DISTRIBUCIJSKOG SUSTAVA d.o.o.	
162	HEP-TOPLINARSTVO d.o.o.	
170	HEP-PLIN d.o.o.	
178	IZVJEŠĆA OSTALIH DRUŠTAVA HEP GRUPE	
180	HEP-OPSKRBA d.o.o.	
183	HEP-TRGOVINA d.o.o.	
186	HEP-ESCO d.o.o.	
188	APO d.o.o.USLUGE ZAŠTITE OKOLIŠA	
190	HEP-OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE d.o.o.	
192	HEP-ODMOR I REKREACIJA d.o.o.	
193	USTANOVA HEP-NASTAVNO-OBRAZOVNI CENTAR	
195	ADRESAR HEP GRUPE	

IZVJEŠĆE

PREDSJEDNIKA UPRAVE

4

LEO BEGOVIĆ

PREDSJEDNIK UPRAVE

Na prijedlog i temeljem zaključaka Vlade Republike Hrvatske od 22. rujna 2009., opozvan je raniji sastav Nadzornog odbora i Uprave HEP-a d.d., a nova je Uprava u punom sastavu formirana 2. studenog 2009. S aspekta poslovanja, prioritet nove Uprave je smanjenje nelikvidnosti i opća konsolidacija financijskog položaja, uz jačanje financijske discipline, a u odnosima s okruženjem jačanje transparentnosti i povjerenja svih zainteresiranih skupina u HEP.

POSLOVANJE U 2009. GODINI ostvarivalo se u okolnostima globalne ekonomske krize i značajnog pada gospodarskih aktivnosti u Hrvatskoj. Gospodarska kriza dvojako se odrazila na poslovanje HEP grupe. Uslijed pada gospodarskih aktivnosti, u Hrvatskoj je smanjena potražnja za energijom. Zahvaljujući vrlo povoljnim hidrološkim okolnostima, manje je električne energije proizvedeno u termoelektranama, a pad cijena energetske goriva rezultirao je smanjenim troškovima proizvodnje. Međutim, zbog rasta opće nelikvidnosti i nezaposlenosti, otežana je naplata potraživanja od kupaca te je povećan udjel potraživanja čija je naplata neizvjesna.

HEP grupa je u 2009. godini ostvarila dosad najveće poslovne prihode – 12,6 milijarda kuna, uz neto dobit od 154,4 milijuna kuna, što je značajno više od dobiti u 2008. godini (31,1 milijun kuna).

Mjerama za poboljšanje likvidnosti, nažalost, smanjen je planirani opseg investiranja. Investicijski prioritet je nastavak, odnosno završetak projekata izgradnje objekata za proizvodnju električne i toplinske energije (HE Lešće te novih blokova u TE Sisak i u TE-TO Zagreb, koji je uspješno počeo s probnom proizvodnjom). Osim tih investicija u proizvodnoj djelatnosti, dovršeni su radovi na izgradnji hrvatske dionice dalekovoda 2x400 kV Ernestinovo-Pečuh (Mađarska), a nastavljena je i revitalizacija vrelovodne mreže u Zagrebu i Osijeku financirana kreditom Svjetske banke. Usprkos smanjenju investicija, HEP je zadržao položaj jednog od najvećih investitora u Hrvatskoj.

Naše ćemo buduće kapitalne investicije usklađivati sa strateškim razvojnim dokumentima na razini Države. Prije svega, riječ je o Strategiji energetskeg razvoja Republike Hrvatske donesenoj u listopadu 2009. godine. Strategija predviđa izgradnju 2.700 MW temeljnih proizvodnih kapaciteta, od čega 300 MW u velikim hidroelektranama i 2.400 MW u termoelektranama, te moguće pokretanje nuklearnog energetskeg programa. Njome se potiče i intenzivna izgradnja energetskeg objekata koji koriste obnovljive izvore. Slijedom Strategije, Vlada RH je 1. travnja 2010. donijela Zaključak o utvrđivanju prioriteta izgradnje elektroenergetskeg građevina, koji predstavlja temelj za razvoj elektroenergetskeg sustava i jačanje sigurnosti opskrbe električnom energijom u Državi.

Izgradnja potrebnih proizvodnih kapaciteta i drugih elektroenergetskeg objekata u funkciji je ispunjenja naših temeljnih strateškeg ciljeva – sigurne opskrbe kupaca energijom, obavljanja javnih usluga uz najvišu razinu kvalitete, primjene koncepta održivog razvoja u svim područjima aktivnosti i poslovanja te dugoročnog osiguranja konkurentske sposobnosti.

U 2009. godini, ukupni je promet električne energije bio 19,6 TWh, od čega je 14,7 TWh proizvedeno u elektranama u vlasništvu ili djelomičnom vlasništvu HEP-a, a preostalih 4,9 TWh nabavili smo na tržištu. Podmirili smo potrebe za električnom energijom u Hrvatskoj u iznosu 17,7 TWh, a 1,9 TWh prodali smo na tržištu regije. Zbog pada gospodarskeg aktivnosti u Hrvatskoj, domaća je potrošnja u 2009. godini smanjena 1,7 posto.

Iako je tržište električne energije u Hrvatskoj, temeljem zakonskeg odredbi u potpunosti otvoreno od 1. srpnja 2008., izmjene i dopune Zakona o tržištu električne energije, s početkom primjene od 1. siječnja 2009., znatno su utjecale na kretanja na tržištu. U skladu s njima, svi mali kupci kategorije poduzetništvo postali su obvezni izabrati opskrbljivača ili u suprotnom plaćati električnu energiju prema cijeni energije uravnoteženja. Kako je riječ o velikom broju kupaca iz specifično važne skupine malog poduzetništva, HEP im je omogućio prijelazno razdoblje za prilagodbu novim zakonskim obvezama. Tijekom 2009. godine društvo HEP Opskrba d.o.o. ugovorilo je prodaju električne energije s većim brojem kupaca koji su stekli status povlaštenih kupaca i pravo izbora opskrbljivača električnom energijom. Udjel povlaštenih kupaca u prodanoj električnoj energiji na domaćem tržištu povećao se na 41 posto. Cijena električne energije na hrvatskom tržištu još uvijek nije poticajna za konkurenciju te je HEP još uvijek jedini opskrbljivač električnom energijom u Hrvatskoj.

Obveze na implementaciji tržišta električne energije u Hrvatskoj dio su ukupnih aktivnosti HEP-a na ispunjenju obveza u provedbi propisa Europske unije koji reguliraju funkcioniranje energetskeg sektora. Tako su predstavnici HEP-a, u okviru pristupnih pregovora Republike Hrvatske za članstvo u EU, nastavili sudjelovati u pregovaračkim timovima za 15. poglavlje (Energetika), koje je uspješno zatvoreno te za 21. poglavlje (Transeuropske mreže). U sklopu suradnje unutar europskeg projekata, valja izdvojiti sudjelovanje naše tvrtke-kćeri HEP-ESCO u razvojnim programima Europske unije – IEE (Intelligent Energy Europe). Naime, HEP-ESCO je u listopadu 2009. godine proglašen najboljim podupirateljem u jednom od tih projekata – programu Greenbuilding.

U budućnosti HEP vidimo kao snažan i dinamičan subjekt u hrvatskom gospodarstvu s naglaskom na investicijski ciklus izgradnje novih i revitalizacije postojećih proizvodnih kapaciteta kojim želimo postići da do 2020. godine HEP više nema potrebe za uvozom električne energije jer će ukupne potrebe moći osiguravati iz vlastitih izvora. U tom investicijskom ciklusu domaću industriju i graditeljstvo vidimo kao potencijalne poslovne partnere.

PROFIL TVRTKE

MISIJA, VIZIJA I TEMELJNE VRIJEDNOSTI

DRUŠTVA HEP GRUPE

ZAKONSKI OKVIR

STRATEŠKI CILJEVI I RAZVOJ

ČLANSTVA U MEĐUNARODNIM ORGANIZACIJAMA

KRATKI POVIJESNI PREGLED

MISIJA, VIZIJA I TEMELJNE VRIJEDNOSTI

Mi smo energetska tvrtka, čija je djelatnost na području Republike Hrvatske dulja od jednog stoljeća. Načela ekološki prihvatljive proizvodnje električne i toplinske energije, energetske učinkovitosti i održivog poslovanja podržavamo s ciljem osiguranja visokokvalitetne usluge svim našim kupcima uz minimalne troškove.

Mi djelujemo :

- unutar HEP grupe podupirući i objedinjujući poslovne strategije i poslovne procese ovisnih društava temeljem korporativnih načela
- izvan HEP grupe kao društveno odgovorna tvrtka, povezujući se sa svim zainteresiranim stranama za opće dobro, boljitak društva, promičući i podržavajući napredak energetike uz nove informacijsko-komunikacijske tehnologije.

MISIJA

Sigurna i kvalitetna opskrba kupaca energijom, uz visoki stupanj društvene odgovornosti.

VIZIJA

Visokokvalitetna i odgovorna tvrtka budućnosti na području energetske djelatnosti, koja nudi usluge prema željama i zahtjevima kupaca, kroz stalnu dostupnost, sigurnost i pouzdanost svojih usluga u uvjetima dereguliranog tržišta.

TEMELJNE VRIJEDNOSTI

KOMPETENTNOST I KREATIVNOST

Naši su radnici najvrjedniji potencijal i oslonac provođenju misije i vizije tvrtke te stvaranju vrijednosti tvrtke kojoj pripadamo. Uz otvorenost za nove ideje i kreativnost, razvijamo znanja i sposobnosti.

KVALITETA I POSLOVNA IZVRSNOST

Slijedeći zahtjeve i očekivanja svih zainteresiranih skupina, povećavamo kvalitetu naših proizvoda i usluga. Naš je cilj poslovna izvrsnost tvrtke.

POŠTENJE

Profesionalno i savjesno se odnosimo prema kupcima, poslovnim partnerima, radnicima i imovini. Afirmiramo pristup nulte tolerancije na korupciju. Etičkim kodeksom definirali smo načela poslovnog ponašanja.

ODGOVORNOST PREMA OKOLIŠU

Proizvodimo, prenosimo i distribuiramo energiju na ekološki prihvatljiv način. Potičemo učinkovitu i racionalnu uporabu energije kod svojih kupaca te razvoj i uporabu obnovljivih izvora energije.

DRUŠTVA HEP GRUPE

10

HEP GRUPA je tvrtka u potpunom državnom vlasništvu. Čine je HEP d.d. kao vladajuće društvo i društva s ograničenom odgovornošću u temeljnim djelatnostima proizvodnje, prijenosa, distribucije i opskrbe električnom energijom, djelatnostima toplinarstva i distribucije plina te ostalim djelatnostima (usluge zaštite okoliša, energetska učinkovitost).

U HEP grupi provedeno je razdvajanje (*unbundling*), u pogledu statusnog (pravnog) oblika, računa, organizacije i odlučivanja, HEP-Operatora prijenosnog sustava d.o.o. i HEP-Operatora distribucijskog sustava d.o.o., kao društava koja obavljaju regulirane djelatnosti (tzv. «prirodnog monopola») od drugih djelatnosti u sastavu HEP grupe koje su ili će biti izložene konkurenciji.

HEP d.d. (HRVATSKA ELEKTROPRIVREDA d.d.) vladajuće je društvo HEP grupe, osnivač i jedini (stopostotni) vlasnik osnovanih društava; objedinjuje vođenje ovisnih društava HEP grupe i vlasnik je imovine, koju ugovorno prenosi na upravljanje ovisnim društvima ili tvrtkama-kćerkama.

HEP-PROIZVODNJA d.o.o. obavlja djelatnosti proizvodnje električne energije i proizvodnje toplinske energije za centralne toplinske sustave gradova Zagreba, Osijeka i Siska. Na području BiH nalazi se C.S. Buško blato d.o.o., tvrtka-kći HEP Proizvodnje d.o.o.

HEP-OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o. ima zadaću prijenosa električne energije proizvedene u hrvatskim elektranama i uvezene iz inozemstva do hrvatskih kupaca uz minimalne troškove te uz najviše moguće standarde kvalitete električne energije i sigurnost rada elektroenergetskog sustava. Također ima zadaću prijenosa električne energije proizvedene u Hrvatskoj u smjeru izvoza i tranzita električne energije preko hrvatskog elektroenergetskog sustava.

HEP-OPERATOR DISTRIBUCIJSKOG SUSTAVA d.o.o. ima zadaću pouzdane opskrbe tarifnih kupaca. Obavlja razdiobu električne energije preuzete iz prijenosne mreže, prodaju, mjerenje, obračun i naplatu isporučene električne energije. Odgovoran je za održavanje i vođenje distribucijske mreže i postrojenja.

HEP-OPSKRBA d.o.o. električnom energijom opskrbljuje povlaštene kupce u Republici Hrvatskoj.

HEP-TRGOVINA d.o.o. obavlja djelatnosti kupnje i prodaje električne energije, optimiranja rada elektrana te trgovinskog posredovanja na domaćem i inozemnom tržištu.

TE PLOMIN d.o.o., u suvlasništvu HEP-a d.d. i RWE Powera (50%:50%), upravlja termoelektranom snage 210 MW.

HEP-TOPLINARSTVO d.o.o. bavi se proizvodnjom, distribucijom i opskrbom toplinskom energijom, a djeluje na području gradova Zagreba, Osijeka i Siska te dijela Zagrebačke županije.

HEP-PLIN d.o.o., sa sjedištem u Osijeku, prirodnim plinom opskrbljuje kupce na području Osječko-baranjske, Požeško-slavonske i Virovitičko-podravske županije.

HEP-ESCO d.o.o. tvrtka je za pružanje usluga u energetici koja razvija, izvodi i financira tržišno utemeljene projekte energetske učinkovitosti.

APO d.o.o. USLUGE ZAŠTITE OKOLIŠA konzalting je i inženjering tvrtka specijalizirana za poslove zaštite okoliša, a osobito za poslove s opasnim i radioaktivnim otpadom te radioaktivnim materijalom.

HEP-OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE d.o.o. bave se pripremom, izgradnjom i korištenjem obnovljivih izvora energije.

HEP-ODMOR I REKREACIJA d.o.o. pruža turističke i ugostiteljske usluge te organizira športsku rekreaciju.

PLOMIN HOLDING d.o.o. razvija lokalne infrastrukturne i poduzetničke projekte uz TE Plomin.

USTANOVA HEP - NASTAVNO-OBRAZOVNI CENTAR, uz stručno osposobljavanje i usavršavanje za rad pod naponom, provodi programe srednjoškolskog obrazovanja odraslih te organizira stručna savjetovanja, seminare i tečajeve.

NE KRŠKO d.o.o. (NUKLEARNA ELEKTRANA KRŠKO), Republika Slovenija, društvo je izvan HEP grupe, u suvlasništvu HEP-a d.d. i GEN Energije (50%:50%).

ZAKONSKI OKVIR

Republika Hrvatska već duži niz godina, ukupni zakonski okvir za djelovanje energetskeg sektora sustavno usklađuje sa zakonskom regulativom Europske unije. U tom smislu HEP grupa kontinuirano usklađuje svoj rad i organizacijsku strukturu s ciljem učinkovite prilagodbe nastalim i očekivanim promjenama.

U lipnju 2009. godine u Europskoj je uniji usvojen *treći energetskeg paket* kojeg čine dvije smjernice o uređenju unutarnjeg tržišta električne energije i tržišta prirodnog plina, zatim dvije uredbe koje utvrđuju uvjete za pristup mrežama za prekograničnu razmjenu električne energije i pristup mrežama za transport prirodnog plina te uredbu kojom se uspostavlja Agencija za suradnju energetskeg regulatora. Mjere koje propisuje treći energetskeg paket trebaju se implementirati do 3. ožujka 2011. godine, a budući da je Republika Hrvatska u procesu pridruživanja Europskoj uniji očekuju nas brojne zadaće na prilagodbi nacionalnog zakonskeg okvira izmjenama koje donosi treći paket.

IZMJENE NACIONALNOG ZAKONSKOG OKVIRA ENERGETSKOG SEKTORA U 2009. GODINI

Godina 2009. bila je obilježena aktivnostima na zaokruživanju zakonskeg okvira koji uređuje područje funkcioniranja tržišta prirodnim plinom. Doneseni su sljedeći zakonski i podzakonski akti:

- Zakon o tržištu plina
- Pravilnik o organizaciji tržišta prirodnog plina
- Mrežna pravila plinskog distribucijskeg sustava
- Mrežna pravila transportnog sustava
- Pravila korištenja sustava skladišta plina
- Opći uvjeti za opskrbu prirodnim plinom
- Tarifni sustav za skladištenje prirodnog plina, bez visine tarifnih stavki
- Tarifni sustav za opskrbu prirodnim plinom, s iznimkom povlaštenih kupaca, bez visine tarifnih stavki
- Tarifni sustav za distribuciju prirodnog plina, bez visine tarifnih stavki
- Tarifni sustav za transport prirodnog plina, bez visine tarifnih stavki
- Uredba o sigurnosti opskrbe prirodnim plinom

Regulativa u području elektroenergetskeg sektora upotpunjena je Pravilnikom o dodjeli i korištenju prekograničnih prijenosnih kapaciteta, a u području toplinarstva Pravilnikom o načinu raspodjele i obračuna troškova za isporučenu toplinsku energiju.

U području regulacije energetskeg djelatnosti donesena su dva značajna akta: Pravilnik o dozvolama za obavljanje energetskeg djelatnosti i Uredba o razdoblju za koje se izdaje dozvola za obavljanje energetskeg djelatnosti.

Hrvatski je sabor, 5. veljače 2010. donio Odluku o proglašenju Zakona o prestanku važenja Zakona o privatizaciji Hrvatske elektroprivrede d.d. (NN 21/2010), iz 2002. godine.

OTVARANJE TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE

Iako je tržište električne energije u RH, temeljem zakonskeg odredbi u potpunosti otvoreno od 1. srpnja 2008., izmjene i dopune Zakona o tržištu električne energije, donesene u prosincu 2008., a s početkom primjene od 1. siječnja 2009., znatno su utjecale na kretanja na tržištu. U skladu s njima, svi mali kupci kategorije poduzetništvo postali su obvezni izabrati opskrbljivača ili u suprotnom plaćati električnu energiju prema cijeni energije uravnotežena. Kako je

riječ o velikom broju kupaca iz specifično važne skupine malog poduzetništva, HEP je kupcima omogućio prijelazno razdoblje za prilagodbu novim zakonskim obvezama.

ENERGETSKA STRATEGIJA

Hrvatski je sabor, nakon provedene javne rasprave, u listopadu 2009. donio Strategiju energetskega razvoja Republike Hrvatske (NN 130/09). Strategija slijedi tri temeljna energetska cilja:

- sigurnost opskrbe električnom energijom,
- konkurentnost energetskega sustava,
- održivost energetskega razvoja.

Strategija promatra razdoblje do 2020. godine što odgovara razdoblju za koje su doneseni strateški energetskegi dokumenti Europske unije.

U dijelu koji se odnosi na elektroenergetski sektor predviđa se da će prosječni godišnji porast neposredne potrošnje električne energije do 2020. godine iznositi 3,7 posto, dok će prosječni godišnji porast ukupne potrošnje električne energije iznositi oko 3,5 posto. To znači da će ukupna potrošnja električne energije iznositi oko 28 TWh u 2020. godini s vršnim opterećenjem oko 4.600 MW.

Za tako projiciranu potrošnju, Strategija predviđa izgradnju 2.700 MW temeljnih proizvodnih kapaciteta, od čega 300 MW u velikim hidroelektranama i 2.400 MW u termoelektranama, a predviđa se i pokretanje nuklearnog energetskega programa s ciljem da se do 2012. godine temeljem predradnji i istraživanja donese moguća odluka o izgradnji nuklearne elektrane.

Uz konvencionalne izvore, Strategijom se predviđa intenzivna izgradnja energetskega objekata koji koriste obnovljive izvore, sa svim standardno primijenjenim tehnologijama kao što su vjetroelektrane, elektrane na biomasu, male hidroelektrane, termoelektrane na bioplin, geotermalne elektrane i sunčeve elektrane. Cilj je da se u razdoblju do 2020. godine udjel proizvodnje električne energije iz velikih hidroelektrana i obnovljivih izvora energije u ukupnoj potrošnji električne energije održava na postojećoj razini, te da 2020. godine iznosi 35 posto.

Uz proizvodnu komponentu, Strategija predviđa i kontinuirani fizički i tehnološki razvoj prijenosne i distribucijske mreže.

U području korištenja toplinske energije, Strategija predviđa porast priključne površine potrošača s centralnim toplinskim sustavima od 2,1 posto godišnje uz energetskegi razvoj naselja kojim se sustavno planira komplementarni razvoj sustava opskrbe prirodnim plinom i centraliziranih toplinskih sustava.

Strategija također predviđa poticanje izgradnje distribuiranih izvora toplinske i električne energije, kao komplementarnih sustava velikim energetskega sustavima.

Slijedom Strategije energetskega razvoja, Vlada RH je 1. travnja 2010. donijela *Zaključak o utvrđivanju prioriteta izgradnje elektroenergetskega građevina*.

STRATEŠKI CILJEVI I RAZVOJ

HEP grupa svoje ukupne resurse usmjerava ostvarenju nekoliko temeljnih strateških ciljeva:

- sigurna opskrba kupaca električnom i toplinskom energijom i prirodnim plinom,
- obavljanje javnih usluga uz najvišu razinu kvalitete,
- primjena koncepta održivog razvoja u svim područjima aktivnosti i poslovanja,
- dugoročno osiguranje konkurentne prednosti.

Odgovarajuće upravljanje postojećim resursima jedan je od najvažnijih kontinuiranih zadataka zaposlenika HEP-a s ciljem njihovog optimalnog korištenja i razvoja. Tijekom 2009. godine nastavljeni su projekti revitalizacije elektroenergetskih postrojenja i toplinskih sustava.

Nastavljene su i pripreme izgradnje novih objekata i razvoj projekata u svim područjima djelatnosti HEP grupe.

Odgovor na značajne promjene u energetske sektoru je razvoj i prilagodba organizacijske strukture dijelova HEP grupe, pa je tako temeljno društvo HEP d.d. u 2009. godini doživjelo organizacijske promjene kojima je uspostavljena suvremena funkcionalna organizacija s ciljem učinkovitog korporativnog upravljanja HEP grupom.

PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE

Tijekom 2009. godine nastavljena je priprema izgradnje novih proizvodnih termo i hidro energetskih postrojenja. Dovršena je izgradnja kombi kogeneracijskog bloka na prirodni plin na lokaciji TE-TO Zagreb (100 MWe i 80 MWt) koji je u probnom radu. Dovršava se izgradnja HE Lešće (42 MW). Nastavljena je revitalizacija HE Zakučac i izgradnja novog bloka u TE Sisak. Na području obnovljivih izvora električne energije, do kraja 2012. godine planira se pustiti u rad vjetroelektrana VE Krš Pađene (100 MW).

PRIJENOS I DISTRIBUCIJA ELEKTRIČNE ENERGIJE

Dovršava se izgradnja dvostrukog 400 kV dalekovoda prema Mađarskoj, Ernestinovo-Pečuh i uvođenje modernog informacijskog sustava koji podržava sve funkcije potrebne za neometano funkcioniranje tržišta električne energije.

Nizom posebno osmišljenih programa ciljano se u distribucijskom sustavu saniraju naponske okolnosti, uvode moderni mjerni uređaji za registraciju potrošnje, provodi usklađivanje s novim normama, te modernizacija postojeće i izgradnja nove distribucijske mreže radi zadovoljenja sve većih potreba za električnom energijom.

PLINSKO POSLOVANJE

Dugoročna poslovna politika HEP-a je sudjelovanje u plinskom poslovanju na više razina. Priprema se aktivno sudjelovanje u razvoju i izgradnji terminala za LNG (ukapljeni prirodni plin) na hrvatskoj jadranskoj obali kao značajnom alternativnom dobavnom pravcu. Također razvija se djelatnost distribucije i opskrbe prirodnim plinom.

Temeljem koncesijskog prava na izgradnju plinske mreže i opskrbu kupaca plinom za razdoblje od 30 godina, u 2010. godini planira se širenje plinske mreže na području Slavonije.

TOPLINARSTVO

Nastavlja se projekt revitalizacije mreže toplinskog sustava Zagreba i Osijeka. Planira se proširenje toplinske djelatnosti u Sisku izgradnjom novog bloka u TE Sisak. Dovršen je složeni višenamjenski projekt opskrbe energentima najvećeg državnog kliničkog bolničkog centra u Zagrebu. U 2009. godini nastavljena je priprema više projekata revitalizacije i izgradnje toplinskih sustava u Zagrebu i Velikoj Gorici.

ČLANSTVA U MEĐUNARODNIM ORGANIZACIJAMA

HEP d.d. i društva HEP grupe kolektivni su, a pojedinačni stručnjaci iz HEP-a individualni članovi velikog broja međunarodnih organizacija, institucija i udruga:

- **EURELECTRIC** (Union of the Electricity Industry; Europska udruga elektroprivrednih organizacija)
- **IEEE** (The Institute of Electrical and Electronic Engineers; Institut inženjera elektrotehnike i elektronike)
- **CIGRE** (International Council on Large Electric Systems; Međunarodno vijeće za velike elektroenergetske sustave)
- **ICOLD** (International Commission of Large Dams; Međunarodna udruga za visoke brane)
- **IHA** (International Hydropower Association; Međunarodna udruga za hidroenergiju)
- **ENTSO-E** (European Network of Transmission System Operators for Electricity; Organizacija europskih operatera prijenosnog sustava, gdje je HEP OPS d.o.o. punopravni i osnivački član i ima svoje predstavnike u Skupštini i Upravnom odboru, temeljnim odborima i relevantnim regionalnim grupama)
- **SEE CAO IG** (Coordinated Auction Office Implementation Group; Ured koordiniranih *aukcija* za prekogranične prijenosne kapacitete u jugoistočnoj Europi)
- **CIRED** (Congres International des Réseaux Electriques de Distribution; Međunarodna elektrodistribucijska konferencija)
- **LWA** (Live Working Association; Međunarodna udruga za radove pod naponom)
- **EFET** (European Federation of Energy Traders; Federacija europskih trgovaca energijom),
- **IAEA** (International Atomic Energy Agency; Međunarodna agencija za atomsku energiju),
- **ENS** (European Nuclear Society; Europsko nuklearno društvo)
- **UNICHAL** (International Union of Heat Distributors; Unija za toplinsku energiju i toplane),
- **EUROHEAT & POWER** (međunarodna organizacija s područja kogeneracije, daljinskog grijanja i hlađenja),
- **EWEA** (The European Wind Energy Association; *Europska* udruga za korištenje energije vjetra)
- **IIA GLOBAL** (Institute of Internal Auditors, Florida SAD, preko HIIR – Instituta internih revizora Hrvatske)
- **ISACA** (Information Systems Audit and Control Association preko hrvatske podružnice ISACA Chapter Croatia)
- **ISSA** (International Social Security Association; Međunarodna udruga za socijalnu sigurnost),
- **ECLA** (European Company Lawyers Association; Europska udruga korporativnih pravnika) i drugim.

Naši stručnjaci doprinose radu tih organizacija izradom stručnih radova i materijala, sudjelovanjem na međunarodnim i domaćim konferencijama i forumima, savjetovanjima, stručnim skupovima, simpozijima, radionicama i seminarima, cirkularnim e-mail raspravama, radom u pojedinim tijelima udruga i u nacionalnim odborima. Na taj način razmjenjuju specijalistička znanja i iskustva i aktivni su članovi međunarodne energetske zajednice koji izravno i organizirano sudjelju u upoznavanju, primjeni i kreiranju pravne stečevine EU. Zahvaljujući tomu, važni su sudionici u kreiranju nacionalne energetske politike i zakonodavstva te provedbi aktivnosti od interesa za HEP i njegove kupce.

KRATKI POVIJESNI PREGLED

1895. Prvi izmjenični elektroprivredni sustav u Hrvatskoj HE Krka – Šibenik

- 1912. Izgrađena HE Kraljevac, tada među najvećima u Europi
- 1925. "Ante Šupuk i sin" iz Šibenika među osnivačima UNIPEDA-a
- 1937. Osnovano Banovinsko električno poduzeće (BEP)
- 1941. Osnovano Državno električno poduzeće (DEP)
- 1943. Izgrađen 110 kV dalekovod Rakitje (Zagreb) – Brestanica (Slovenija)
- 1945. Osnovano Električno poduzeće Hrvatske (ELPOH)
- 1954. Osnovana Zajednica elektroprivrednih poduzeća Hrvatske (ZEPH)
Početak toplinarstva: vrelovod za potrebe tvornice R. Končar iz EL-TO Zagreb
- 1957. U pogonu vod 110 kV Zagreb–Jajce (BiH); sinkroni rad zapadnog i središnjeg sustava
- 1961. Osnovano Poslovno udruženje poduzeća za distribuciju el. energije Hrvatske (ELDIH)
- 1962. Prvi vod superponirane mreže 220 kV HE Zakučac (Split)-Brinje–Mraclin (Zagreb)
- 1965. Osnovana Udružena elektroprivreda Hrvatske
- 1974. Osnovana Zajednica elektroprivrednih organizacija Hrvatske (ZEOH)
U sklopu Elektroslavonije Osijek počela distribucija i opskrba plinom
- 1977. Izgrađena prva 400 kV TS Ernestinovo (Osijek) i prvi vod 400 kV Ernestinovo-Mladost
- 1981. S radom počela Nuklearna elektrana Krško

1990. Osnovano javno poduzeće Hrvatska elektroprivreda (HEP)

- 1991. Teška ratna razaranja elektroenergetskih objekata
- 1992. Pušten u pogon 400 kV dalekovod TS Meline (Rijeka) – TS Tumbri (Zagreb)
- 1993. U Dalmaciji instalirano oko 120 MW interventnih dizelskih i plinskih elektrana
- 1994. Izgrađena otočna veza 110 kV TS Melina (Rijeka)–Krk–Rab–Pag–Zadar
- 1995. Završena sanacija i dogradnja brane Peruća (minirana 1993.)
- 1997. Podunavlje reintegrirano u hrvatski elektroenergetski sustav
- 1998. U pogonu plinska elektrana (2x26 MW) na lokaciji EL-TO Zagreb
- 1999. U pogonu dvostruki DV 400 kV Žerjavinec/Tumbri (Zagreb) – Heviz, Mađarska
- 2000. S komercijalnim radom počela TE Plomin 2 (210 MW)
- 2001. HEP postao samostalni član UCTE-a
- 2002. Hrvatska elektroprivreda d.d. preoblikovana u HEP grupu
- 2003. U pogonu kombi-kogeneracijski blok K (200 MWe/150 MWt) u TE-TO Zagreb
- 2004. U pogonu TS 400/220/110 kV Žerjavinec i obnovljena TS 400/110 kV Ernestinovo
Iz sjedišta HEP-a koordinirano rekonekcijom 1. i 2. zone UCTE-a
- 2005. Počeli radovi na izgradnji HE Lešće (42 MW)
- 2006. HEP izdao korporativne obveznice u vrijednosti 500 milijuna kuna
Počela izgradnja kombi-kogeneracijskog bloka L (100 MWe, 80 MWt) u TE-TO Zagreb
- 2007. HEP izdao korporativne obveznice u vrijednosti 700 milijuna kuna
- 2008. Počela izgradnja dalekovoda 2x400 kV Ernestinovo–Pečuh (Mađarska)
- 2009. Počela izgradnja kombi bloka (230 MWe, 50 MWt) u TE Sisak

KORPORACIJSKO UPRAVLJANJE

ORGANIZACIJSKA SHEMA HEP-a d.d.

ORGANI DRUŠTVA

UPRAVLJAČKA STRUKTURA

REVIZIJA

CERTIFIKATI

ORGANIZACIJSKA SHEMA HEP-a d.d.

18

Od 1. siječnja 2009. primjenjuje se model korporacijskog upravljanja HEP grupom. U skladu s izmjenama i dopunama Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji HEP-a d.d., od 1. lipnja 2010. HEP d.d. upravlja poslovima i obavlja dio poslova iz područja sljedećih korporativnih funkcija:

- strategija, planiranje investicija i korporativni razvoj
- međunarodni poslovi i restrukturiranje
- unaprjeđenje proizvodnih djelatnosti i kvaliteta
- unaprjeđenje prijenosne i distribucijske djelatnosti i kvaliteta
- održivi razvoj i unaprjeđenje kvalitete
- marketing i korporativne komunikacije
- nabava
- korporativne financije i riznica
- računovodstvo
- kontroling
- upravljanje ljudskim resursima
- pravni poslovi
- informatika i telekomunikacije
- interna revizija
- obrana i sigurnost
- upravljanje rizicima
- opći poslovi

HEP d.d., osim kroz korporativne funkcije, usmjerava, koordinira i prati proizvodne i mrežne te ostale djelatnosti u ovisnim društvima s ciljem usklađivanja temeljnih poslovnih aktivnosti proizvodnih ovisnih društava, odnosno optimiranja procesa proizvodnje. Svaki član Uprave izvršno upravlja pojedinim korporativnim funkcijama. Osnovna unutrašnja organizacija HEP-a d.d. slijedi pristup korporativnog upravljanja i ovlasti Društva za pojedine djelatnosti.

ČLAN UPRAVE ZA
KORPORATIVNI RA-
ZVOJ, KONTROLING
I PLANIRANJE

SEKTOR ZA STRA-
TEGIJU, PLANIRA-
NJE INVESTICIJA
I KORPORATIVNI
RAZVOJ

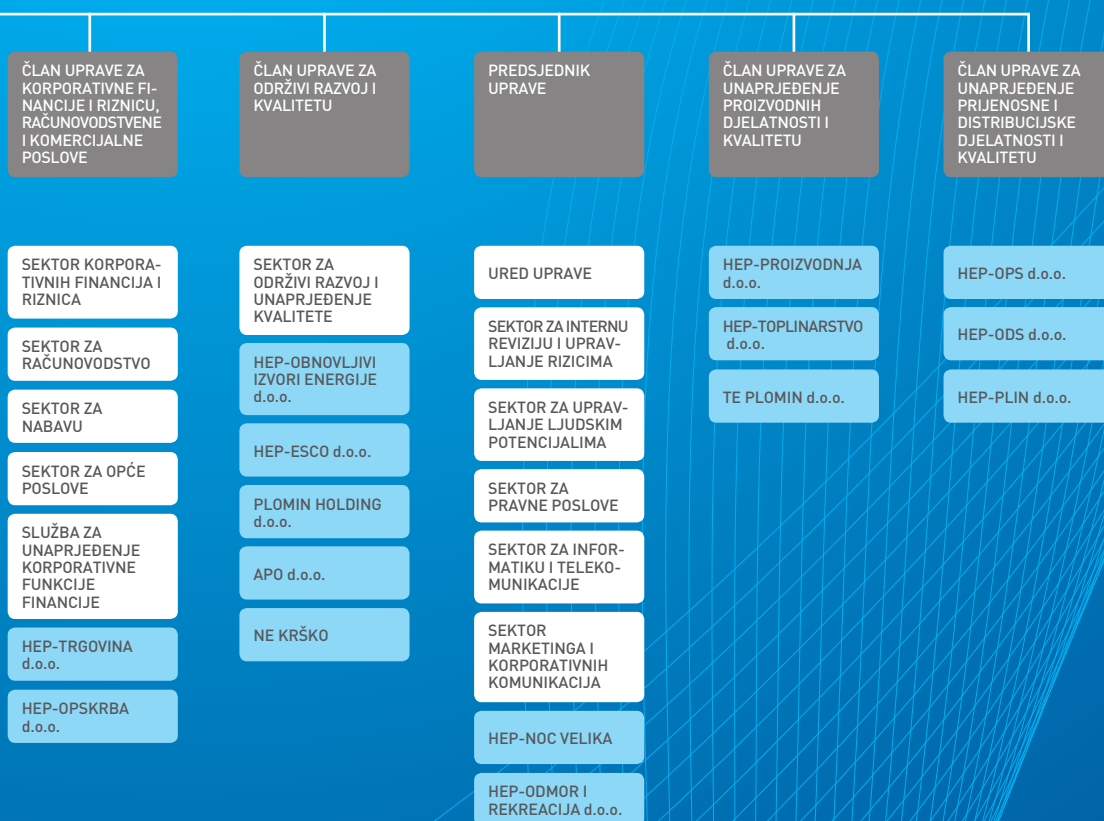
SEKTOR
KONTROLINGA

SEKTOR ZA MEĐU-
NARODNE POSLO-
VE I RESTRUKTURI-
RANJE

SKUPŠTINA

NADZORNI ODBOR

UPRAVA

ORGANI DRUŠTVA

(IZ STATUTA HEP-a d.d.)

20

UPRAVA DRUŠTVA

Uprava Društva sastoji se od 6 članova, od kojih se jedan imenuje predsjednikom Uprave. Predsjednika i članove Uprave imenuje i opoziva Nadzorni odbor Društva. Mandat predsjednika i članova Uprave traje 4 godine.

Radi ostvarivanja rukovodnih zadaća i ovlasti Uprava obavlja ove poslove:

1. vodi poslove Društva,
2. utvrđuje i provodi poslovnu politiku, srednjoročne i dugoročne planove,
3. izvršava odluke Nadzornog odbora i Glavne skupštine Društva, te poduzima mjere i izdaje Uputstva za njihovu provedbu,
4. donosi opće akte Društva i organizacijske propise,
5. zastupa i predstavlja Društvo, te potpisuje ugovore u okvirima zakona i ovog Statuta,
6. predlaže odluke iz djelokruga Nadzornog odbora i Glavne skupštine Društva,
7. imenuje članove Glavne skupštine, odnosno nadzornih odbora društava koje HEP d.d. nadzire ili ima nad njima značajan utjecaj,
8. imenuje i razrješava zaposlenike Društva s posebnim ovlastima i odgovornostima,
9. odlučuje o potrebi za radom novih zaposlenika,
10. predlaže i poduzima posebne mjere i izdaje neposredno naloge kojima se osigurava poslovanje Društva, a posebno sigurnost i funkcioniranje elektroenergetskog sustava.

Uprava Društva može samo uz suglasnost Nadzornog odbora odlučivati o:

1. osnivanju Društva u zemlji i inozemstvu,
2. prodaji i kupnji dionica i udjela koje Društvo ima u drugim društvima, te prodaji nekretnina,
3. kupnji, prodaji i opterećenju nekretnina vrijednosti iznad 20.000.000,00 kn.
4. uzimanju zajma i izdavanju vrijednosnih papira iznad iznosa od 100.000.000,00 kn.
5. davanju prokure i odricanju nekog prava bez naknade iznad 5.000.000,00 kn.

NADZORNI ODBOR

Nadzorni odbor ima 7 članova. Šest članova bira i opoziva Glavna skupština Društva, a jednog člana biraju i opozivaju radnici temeljem odredaba Zakona o radu. Mandat članova Nadzornog odbora traje četiri godine i nakon isteka mandata članovi Nadzornog odbora mogu biti ponovo birani. Članovi Nadzornog odbora biraju iz svojih redova predsjednika i zamjenika predsjednika. Nadzorni odbor nadzire vođenje poslova Društva.

Nadzorni odbor:

1. imenuje i opoziva Upravu Društva;
2. ispituje i pregledava poslovne knjige, dokumentaciju, blagajnu, vrijednosne papire, te druge dokumente koji se odnose na poslovanje Društva;
3. daje prethodnu suglasnost na odluke Uprave Društva kada je to Statutom određeno;
4. podnosi Glavnoj skupštini Društva izvješća o obavljenom nadzoru, posebno financijskom poslovanju i njegovom usklađenju s poslovnim knjigama.

GLAVNA SKUPŠTINA

Glavnu Skupštinu čine dioničari, odnosno njihovi punomoćnici. Skupština odlučuje o pitanjima koja su utvrđena zakonom i ovim Statutom, a osobito:

1. donosi Statut Društva i njegove izmjene i dopune;
2. bira i opoziva članove Nadzornog odbora;
3. donosi odluke o godišnjim financijskim izvješćima i upotrebi dobiti;
4. imenuje revizora Društva;
5. odlučuje o povećanju ili smanjenju temeljnog kapitala Društva;
6. odlučuje o statusnim promjenama i o prestanku Društva;
7. obavlja i druge poslove suglasno zakonu i ovom Statutu.

Skupštinu Društva saziva Uprava Društva. Uprava Društva je dužna sazvati Skupštinu kada to zatraži Nadzorni odbor ili dioničari koji raspolažu s najmanje 20 posto temeljnog kapitala Društva. U radu Skupštine Društva sudjeluju Uprava i predsjednik Nadzornog odbora Društva.

UPRAVLJAČKA STRUKTURA

22

HRVATSKA ELEKTROPRIVREDA d.d. (HEP d.d.)

SKUPŠTINA

mr.sc. ĐURO POPIJAČ
predsjednik Skupštine
ministar gospodarstva

NADZORNI ODBOR¹

DARKO HORVAT², dipl.ing.
predsjednik Nadzornog
odbora,
ravnatelj Uprave za
energetiku u Ministarstvu
gospodarstva, rada i
poduzetništva

DRAŽEN BOŠNJAKOVIĆ,
dip.iur.
zamjenik predsjednika
Nadzornog odbora,
državni tajnik u
Ministarstvu pravosuđa

JADRANKO BERLENGI,
dip.l.iur.
član Nadzornog odbora,
predstavnik radnika

mr.sc. KREŠIMIR DRAGIĆ
član Nadzornog odbora

SLAVKO KONFIC
član Nadzornog odbora

GORDANA OBRAN,
dip.l.oec.
član Nadzornog odbora

doc.dr.sc.
ZVONIMIR SABATI
član Nadzornog odbora

¹ Članovi aktualnog saziva Nadzornog odbora imenovani su 19. listopada 2009. Iscrpnije na str. 65

² Predsjednik Nadzornog odbora od 20. srpnja 2010. Na kraju izvještajnog razdoblja predsjednik je bio Branimir Horaček

³ Predsjednik Uprave imenovan je 25. rujna 2009., a članovi Uprave 2. studenog 2009. Iscrpnije na str. 65

UPRAVA³

LEO BEGOVIĆ
predsjednik Uprave

Rođen 1970. Diplomirao na Fakultetu organizacije i informatike. Prvo je zaposlenje, od 1998. imao kao stručni suradnik – savjetnik predsjednika Županijske komore Čakovec HGK, gdje 2001. postaje tajnikom Županijske komore. Godine 2005. postaje pomoćnik ministra za obrt, a uz to od 2006. i pomoćnik ministra za poticanje ulaganja i izvoz u Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva. Od 2008. godine do imenovanja predsjednikom Uprave HEP-a d.d. državni je tajnik u Ministarstvu, zadužen za industriju i energetiku. Od 1999. do 2004. bio je član Savjeta za europske integracije Županije međimurske, a od 2000. do 2005. član Savjeta za europske integracije HGK. Od 2004. g. vodeći je prosuditelj ISO 9001 (Leader auditor).

**mr.sc. DUBRAVKO
LUKAČEVIĆ**
član Uprave za
unaprjeđenje proizvodnih
djelatnosti i kvalitetu

Rođen 1954. Diplomirani inženjer elektrotehnike, magistar znanosti (1996.). Prvo radno mjesto mu je stručni suradnik na Elektrotehničkom institutu Končar (1978.). Od 1983. godine radi u Elektrodi Zagreb. Godine 1989. zapošljava se u HEP-u, u KTE Jertovec, najprije na poslovima održavanja uređaja mjerenja, regulacije, informatike i veza, a od 1993. je direktor Elektrane. U tom je razdoblju bio voditelj tima HEP-a za pregovore s Enronom te član tima za pripremu nastavka izgradnje TE Plomin. Od 2002. do 2009. bio je pomoćnik direktora HEP-Proizvodnje d.o.o.

SNJEŽANA PAUK
članica Uprave za
korporativni razvoj,
kontroling i planiranje

Rođena 1956. Diplomirani je ekonomist. Godine 1979. zapošljava se u Građevinskom poduzeću Tempo, Zagreb kao bilancist u Službi računovodstva. Od 1986. radi u HEP-u, najprije kao koordinator poslova u Službi računovodstva u Elektroprivredi Zagreb. Godine 1990. postaje rukovoditelj Odjela za unaprjeđenje računovodstva u HEP-u d.d., zatim 1997. rukovoditelj Službe za ekonomiku poslovanja, a od 2007. do 2009. godine direktor je Sektora kontrolinga.

MILJENKO PAVLAKOVIĆ
član Uprave za
korporativne financije i
riznicu, računovodstvene i
komercijalne poslove

Rođen 1965. Diplomirani je ekonomist. Prvo zaposlenje ima u Zračnoj luci Zagreb (1990.). U razdoblju 1991.-1992. radi u tvrtki „Suvremena žena“ Jastrebarsko, a od 1993. godine u Japetiću d.d., Jastrebarsko. Od 1998. radi u Zagrebačkoj županiji, najprije kao predstojnik Ureda župana, a zatim u Uredu državne uprave. Godine 2004. prelazi u Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, na mjesto pomoćnika ministra, a zatim na mjesto državnog tajnika (2008.-2009.)

doc.dr.sc. DAMIR PEČVARAC
član Uprave za
unaprjeđenje prijenosne i
distribucijske djelatnosti i
kvalitetu

Rođen 1952. Diplomirani je inženjer elektrotehnike, magistar znanosti (1994.), doktor znanosti (2000.), a od 2007. godine docent na Elektrotehničkom fakultetu u Osijeku. Čitav radni vijek proveo je u HEP-u, u Elektroslavoniji Osijek, kao inženjer energetičar (1977.-1991.), energetičar na planiranju i razvoju mreže i postrojenja (1998.-2005.) te u dva navrata kao direktor distribucijskog područja (1993.-1998. te 2005.-2009.). U razdoblju 1991.-1995., kao predstavnik radnika, član je Upravnog odbora HEP-a.

mr.sc. VELIMIR RAJKOVIĆ
član Uprave za održivi
razvoj i kvalitetu

Rođen 1952. Diplomirani je inženjer, magistar znanosti (1979.). Prvo zaposlenje ima na Elektrotehničkom institutu Rade Končar, kao razvojno-istraživački inženjer i projektant (od 1974.). Zatim radi kao šef Odjela za digitalnu elektroniku (1982.), upravitelj Zavoda za elektroniku (1985.) i specijalist za područje elektronike (1989.-1990.). Godine 1991. zapošljava se na Višoj tehničkoj školi Zagreb, kao asistent, predavač (1994.-1999.), a od 1995. do 1999. je predstojnik Zavoda za elektroniku. Viši je predavač (1999.-2005.), a zatim profesor visoke škole na Tehničkom veleučilištu u Zagrebu. Od 1999. do 2006. pročelnik je Informatičkog odjela, a dvije godine i prodekan zadužen za poslovanje. Od 2006. do 2009. dekan je Tehničkog veleučilišta.

MENADŽMENT

Marija Modrić	predstojnica Ureda Uprave
Tihomir Saić	direktor Sektora za informatiku i telekomunikacije
mr.sc. Stanko Tokić	direktor Sektora za internu reviziju i upravljanje rizicima
Bernarda Pejić	direktorica Sektora za upravljanje ljudskim potencijalima
Anica Bobetić	direktorica Sektora za pravne poslove
mr.sc. Kažimir Vrankić	direktor Sektora za održivi razvoj i unaprjeđenje kvalitete
Ljubica Cvenić	direktorica Sektora za strategiju, planiranje investicija i korporativni razvoj* i Sektora za međunarodne poslove i restrukturiranje
Nikola Mlinarić	direktor Sektora korporativnih financija i riznica
Vera Knez	direktorica Sektora za računovodstvo
Mihovil-Bogoslav Matković	direktor Sektora marketinga i korporativnih komunikacija
Zvonimir Divić	direktor Sektor za nabavu
Jerko Doko	direktor Sektor za opće poslove

* direktorica od svibnja 2010. U izvještajnom razdoblju direktor Sektora za strategiju, planiranje investicija i korporativni razvoj je bio dr.sc. Ante Ćurković

DIREKTORI DRUŠTAVA HEP GRUPE

Nikola Rukavina	HEP-Proizvodnja d.o.o.
doc.dr.sc. Dubravko Sabolić	HEP-Operator prijenosnog sustava d.o.o.
Mišo Jurković	HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o.
Ivan Mrljak	HEP-Opskrba d.o.o.
Ante Ćurić*	HEP-Trgovina d.o.o.
Robert Krklec	HEP-Toplinarstvo d.o.o.
Nikola Liović	HEP-Plin d.o.o.
mr.sc. Gordana Lučić	HEP ESCO d.o.o.
mr.sc. Damir Subašić	APO d.o.o. usluge zaštite okoliša
mr.sc. Goran Slipac	HEP-Obnovljivi izvori energije d.o.o.
Igor Stankovski	HEP-Odmor i rekreacija d.o.o.
Marino Roce	Plomin Holding d.o.o.
Zdenko Miletić	HEP-Nastavno-obrazovni centar (ravnatelj Ustanove)

* Direktor HEP-Trgovine d.o.o.od 7. travnja 2010. U izvještajnom razdoblju direktor je bio Žarko Mudrovčić

GLAVNA SKUPŠTINA 2009.

Godišnja sjednica Glavne skupštine održana je 16. lipnja 2009. godine. Skupštini je podneseno Godišnje izvješće o stanju i poslovanju HEP-a d.d. i HEP grupe, Izvješće Nadzornog odbora o obavljenom nadzoru vođenja poslova HEP-a d.d., Konsolidirani i nekonsolidirani godišnji financijski izvještaj HEP-a d.d. i HEP grupe za 2008. godinu s Izvješćem neovisnog revizora. Donesena je Odluka o upotrebi ostvarene dobiti u poslovanju u 2008. godini vladajućeg društva HEP-a d.d. Dana je razrješnica članovima Uprave i članovima Nadzornog odbora za poslovnu 2008 godinu.

REVIZIJA

NEOVISNI REVIZOR

Na sjednici održanoj 16. lipnja 2009., Skupština je za revizora HEP-a d.d., povezanih društava i konsolidiranih financijskih izvještaja za HEP grupu, za godinu koja završava 31. prosinca 2009. godine, imenovala revizorsko društvo Deloitte d.o.o. Zagreb.

INTERNA REVIZIJA I UPRAVLJANJE RIZICIMA

Sektor za internu reviziju i upravljanje rizicima zadužen je za korporativnu funkciju interne revizije, koja je dio internog nadzora HEP grupe, a od 1. siječnja 2009. i za poslove korporativne funkcije upravljanja rizicima.

Interni nadzor čine interne kontrole i sustav internih kontrola, interna revizija, kontroling, riznica, upravljanje rizicima i ostali oblici internih kontrola. Menadžment je zadužen za uspostavu, organizaciju, djelovanje i nadzor internih kontrola i sustav internih kontrola, a interna revizija za provjeru načina njihova djelovanja. U tijeku je uspostava korporativne funkcije upravljanja rizicima u Službi za upravljanje rizicima.

Tijekom 2009. godine Sektor je provodio interne revizije sukladno programu provođenja internih revizija: interne revizije nabave, zaštite na radu i zaštite od požara, informacijskog sustava, ICT sigurnosti, pravnih, kadrovskih i imovinsko-pravnih poslova, blagajničkog poslovanja i zaliha materijala. O provedenim rezultatima revizije podnošena su izvješća.

U izvješćima se Upravi HEP-a d.d. i menadžmentu daje objektivna ocjena stanja i poslovanja te poslovnih procesa, sustava internih kontrola, usklađenosti rada i poslovanja sa zakonima i aktima HEP-a, ostvarivanje ciljeva i zadataka poslovne politike itd. U izvješćima se posebno daje ocjena adekvatnosti, djelotvornosti i učinkovitosti sustava internih kontrola i upravljanja rizicima. Svrha i cilj provođenja internih revizija i izvješća je pružanje razumnog jamstva menadžmentu u sigurnost, efikasnost i djelotvornost poslovnog sustava i procesa, pouzdanost i točnost informacija, usklađenost poslovanja sa zakonima, propisima i aktima HEP-a, kao i planovima i programima te poslovnom politikom HEP-a.

Temeljem provedenih revizija procijenjeno je da je sustav internih kontrola u HEP grupi pouzdan te da su glavni poslovni rizici prepoznati i da se njima dobro upravlja. Sektor je Upravi HEP-a d.d. podnio polugodišnje i godišnje izvješće o svom radu.

CERTIFIKATI

U HEP grupi, važeći certifikat prema normi upravljanja kvalitetom **HRN EN ISO 9001:2008**, posjeduju TE-TO Zagreb (BVQI), EL-TO Zagreb, TE Sisak, KTE Jertovec, te proizvodna područja hidroelektrana Sjever i Zapad sa svim pripadajućim pogonima hidroelektrana (DNV)

Važeći certifikat upravljanja okolišem **HRN EN ISO 14001:2004** u HEP Grupi posjeduju: u HEP Proizvodnji TE-TO Zagreb (BVQI), EL-TO Zagreb, KTE Jertovec, proizvodna područja hidroelektrana Sjever i Zapad s pripadajućim pogonima hidroelektrana, te Elektra Zagreb u HEP ODS-u i Prijenosno područje Zagreb u HEP OPS-u (BVQI)

Sve hidroelektrane u HEP grupi posjeduju važeći **certifikat o proizvodnji električne energije iz obnovljivih izvora** (TÜV)

POSLOVANJE HEP-a U 2009. GODINI

OBILJEŽJA POSLOVANJA

OSTVARENI FINANCIJSKI REZULTATI

REZULTATI PO DJELATNOSTIMA

FINANCIJSKI POLOŽAJ

INVESTICIJE

KREDITNA SPOSOBNOST

OBILJEŽJA POSLOVANJA

28

POSLOVANJE U 2009. GODINI obilježio je nastavak globalne ekonomske krize i značajan pad gospodarskih aktivnosti u Hrvatskoj. U državama u okruženju, kao i u većini europskih država, nastavljen je pad gospodarskih aktivnosti, a samo su velika tržišta u nastajanju pokazala znakove oporavka. Već u zadnjem tromjesečju 2008. godine došlo je do pada potrošnje energije i posljedično do značajnog pada cijena loživa ulja i ugljena, a s vremenskim pomakom i električne energije te plina. Iako su se cijene tijekom 2009. godine povećale, neizvjesnost oporavka svjetskog gospodarstva zadržala ih je ispod razine na kojoj su bile prije krize.

Posljedice gospodarske krize dvojako su se odrazile na poslovanje HEP grupe. Uslijed pada gospodarskih aktivnosti, smanjena je potrošnja električne energije, toplinske energije i plina, što je utjecalo na smanjenje troškova poslovanja. Naime, uz iznadprosječno povoljne hidrološke okolnosti u 2009. godini, manje električne energije proizvedeno je u termoelektranama te je smanjena nabava električne energije na tržištu. Zahvaljujući smanjenju uvoza električne energije i padu cijena energetske goriva smanjeni su troškovi proizvodnje. Međutim, zbog rasta nelikvidnosti i nezaposlenosti, povećali su se problemi u naplati potraživanja od kupaca te je povećan udjel potraživanja čija je naplata neizvjesna.

Cijene električne energije za domaće kupce nisu se mijenjale tijekom 2009. godine, osim što je HEP grupa na svoj teret preuzela povećanje stope poreza na dodanu vrijednost za kućanstva. Uz smanjenje prodajne cijene, cijena za kućanstva s PDV-om ostala je ista kao i prije povećanja poreza. Međutim, prihodi su u 2009. godini porasli zbog povećanja cijena električne energije za domaće kupce prema tarifnim sustavima za svaku reguliranu elektroenergetsku djelatnost, od 1. srpnja 2008. godine, temeljem odobrenja Vlade. Ostvareni rast prihoda, kao i smanjeni troškovi proizvodnje i nabave električne energije, omogućili su poboljšanje likvidnosti Grupe.

Antirecesijskim mjerama, koje je Uprava donijela u prvom tromjesečju s ciljem financijske konsolidacije Grupe, uz naglasak na poboljšanje likvidnosti, smanjen je planirani opseg investiranja u izgradnju, zamjene i rekonstrukcije energetske objekata, postrojenja i mreže te ostalih investicija. Kao investicijski prioritet određen je završetak započetih projekata izgradnje značajnih objekata kojima Grupa povećava svoje kapacitete za proizvodnju električne i toplinske energije (HE Lešće te novi blokovi u TE-TO Zagreb i TE Sisak) te sva ulaganja koja su nužna za sigurnost i pouzdan rad energetske sustava Grupe. Time su planirane investicije za 2009. godinu smanjene za 452 milijuna kuna. Pored smanjenja investiranja, planirano je i ostvareno smanjenje troškova poslovanja, tako da su upravljivi troškovi smanjeni za više od 50 milijuna kuna.

Usprkos smanjenju plana investicija, ostvarena ulaganja u izgradnju novih energetske postrojenja te zamjene i rekonstrukcije postojećih iznose blizu 2,4 milijarde kuna čime je Grupa zadržala položaj jednog od najvećih investitora u Hrvatskoj.

U travnju je bonitetna agencija Standard&Poor's snizila ocjenu kreditnog rejtinga HEP-a s BBB- na BB+, upravo pod pritiskom pogoršane likvidnosti Grupe. Stoga je financijska konsolidacija obuhvatila i restrukturiranje ročnosti kreditnog zaduženja. Dio je kratkoročnih kredita otplaćen, umjesto da se ugovori produženje, a novi krediti, ugovoreni sredinom godine, ukupnog iznosa 93 milijuna eura s ročnošću do 5 godina, korišteni su, osim za financiranje investicija, i za potrebe obrtnog kapitala. Pad rejtinga je utjecao na dostupnost dugoročnih izvora financiranja na inozemnom financijskom tržištu, pa je za ugovaranje novog dugoročnog kredita od 100 milijuna eura, kojim su pravovremeno osigurana sredstva za financiranje planiranih investicija te obrtnog kapitala u 2010. godini, korišteno državno jamstvo.

U 2009. godini, ukupni promet električne energije dosegao je 19,6 TWh, od čega je 14,7 TWh proizvedeno u elektranama u vlasništvu ili djelomičnom vlasništvu Grupe, a 4,9 TWh je nabavljeno na tržištu regije. Za potrebe domaćih kupaca i pokriće gubitaka u mreži osigurano je 17,7 TWh, a 1,9 TWh je prodano na tržištu regije. Domaća potrošnja električne energije ukupno je u 2009. godini smanjena 1,7 posto zbog pada gospodarskih aktivnosti.

Ostvarena je vrlo dobra raspoloživost elektrana, prijenosne i distribucijske mreže bez značajnijih poremećaja u isporuci električne energije (uz iznimku dubrovačkog područja krajem godine), toplinske energije i plina. Dobava

električne energije i goriva, osim ograničenja u isporuci plina početkom godine, bila je također pouzdana. Novi blok TE-TO Zagreb uspješno je počeo s probnom proizvodnjom.

Tijekom 2009. godine društvo HEP Opskrba d.o.o. ugovorilo je prodaju električne energije s većim brojem kupaca koji su, prema Zakonu o tržištu električne energije, stekli status povlaštenih kupaca i pravo izbora opskrbljivača električnom energijom. Ti kupci su s društvima HEP-Operator prijenosnog sustava d.o.o. (HEP OPS) i HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o. (HEP ODS) sklapali ugovore o korištenju prijenosne i distribucijske mreže. Udjel povlaštenih kupaca u prodanoj električnoj energiji na domaćem tržištu povećao se na 41 posto. Cijena električne energije na hrvatskom tržištu još nije poticajna za konkurenciju pa je Grupa zadržala opskrbu svih kupaca u Hrvatskoj.

OSTVARENI FINANCIJSKI REZULTATI

OSNOVNI POKAZATELJI

	jed.	2007.	2008.	2009.	2009./2008. (%)
Prodaja električne energije	TWh	16,7	17,7	17,5	-0,9
Proizvodnja električne energije	TWh	13,9	14,3	14,7	2,3
Prodaja toplinske energije	TWh	2,1	2,2	2,2	-0,8
Prodaja plina	mil. m ³	153	166	157	-5,4
Poslovni prihodi	mil. kn	10.815,5	11.889,4	12.600,8	6,0
Dobit prije poreza, kamata i amortizacije	mil. kn	1.872,9	1.922,9	2.255,1	17,3
Neto dobit Grupe	mil. kn	26,0	31,1	154,4	396
Ukupna imovina /aktiva/	mil. kn	31.070,2	32.635,4	32.711,1	0,2
Investicije	mil. kn	3.077,0	2.644,2	2.359,7	-10,8
Broj radnika		14.290	14.375	14.222	-1,1

HEP grupa je prema financijskim pokazateljima jedna od najvećih poslovnih grupacija u Republici Hrvatskoj. Poslovanje u 2009. godini odvijalo se u uvjetima recesije u Hrvatskoj, a glavni je cilj bio konsolidacija financijskog stanja Grupe.

Pad cijena energetske *inputa* i povoljne hidrološke okolnosti doveli su do smanjenja varijabilnih troškova proizvodnje, ali su troškovi povećani u odnosu na 2008. godinu zbog provedenog vrijednosnog usklađenja kratkotrajne imovine i rezerviranja, te rasta ostalih troškova. Usprkos padu prodaje električne i toplinske energije te plina, prihodi su povećani zbog odobrenih povećanja cijena (u 2008. godini za električnu energiju, a od početka 2009. za toplinsku energiju i plin) što je povećalo dobit iz poslovanja na 567,7 milijuna kuna (u 2008. godini iznosila je 289,3 milijuna kuna). Neto dobit Grupe iznosi 154,4 milijuna kuna, od čega je 135,8 milijuna kuna pripisivo imateljima kapitala matice.

KONSOLIDIRANI RAČUN DOBITI I GUBITKA (SKRAĆENA VERZIJA) (mil. kn)

	2007.	2008.	08/07 (%)	2009.	09/08 (%)
Poslovni prihodi	10.815,5	11.889,4	9,9	12.600,8	6,0
Poslovni rashodi	10.610,7	11.600,1	9,3	12.033,1	3,7
Dobit iz poslovanja	204,8	289,3	41,3	567,7	96,2
Neto dobit Grupe	26,0	31,1	19,6	154,4	396
Neto dobit pripisiva imateljima kapitala matice	3,8	11,7	208	135,8	1.061

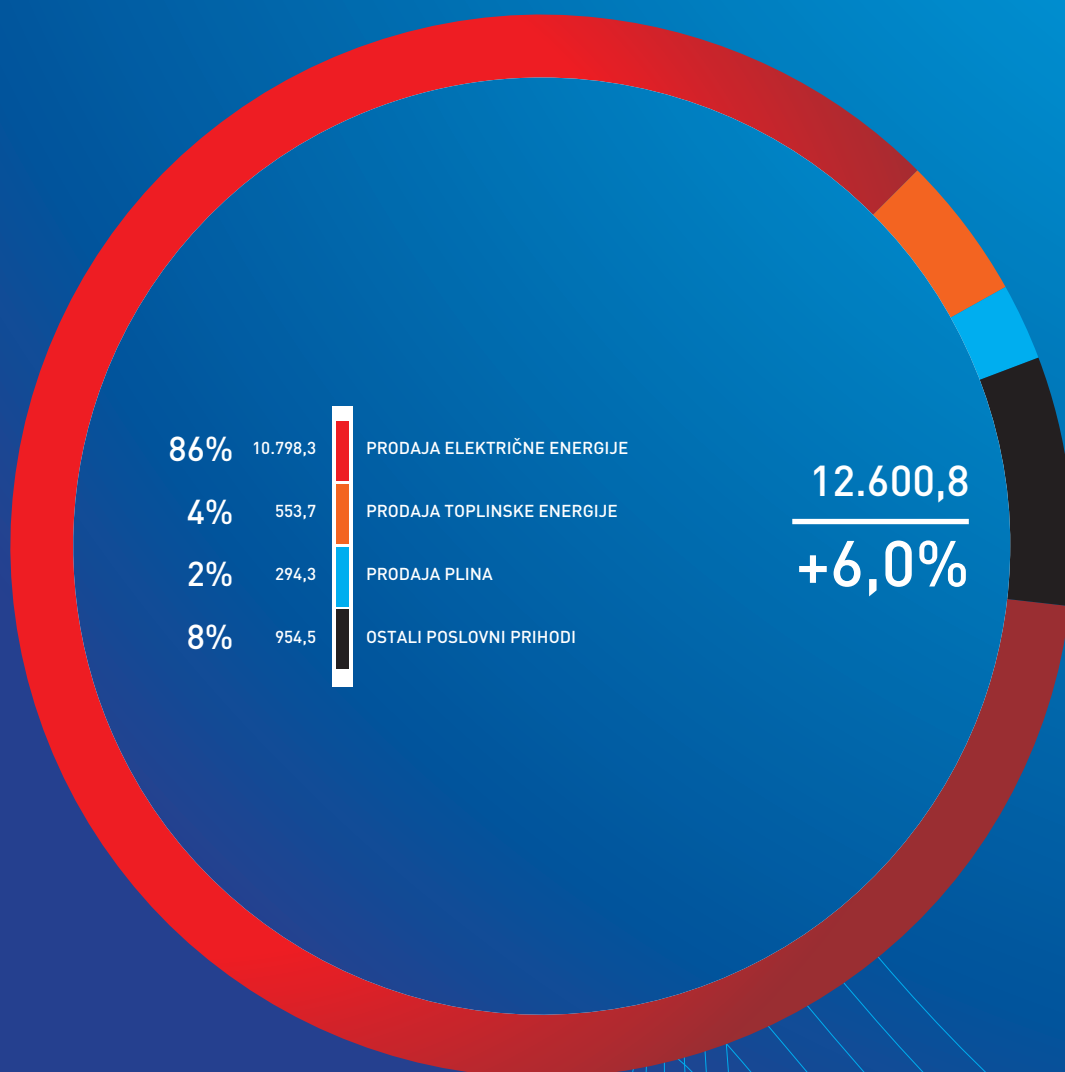
POSLOVNI PRIHODI

Grupa je u 2009. godini ostvarila dosad najveće poslovne prihode – 12.600,8 milijuna kuna. To je povećanje od 711,4 milijuna kuna u odnosu na 2008. godinu. Rast poslovnih prihoda rezultat je povećanja prihoda od prodaje električne energije, toplinske energije i plina.

Prihodom od prodaje električne energije Grupa je ostvarila 86 posto poslovnih prihoda uz rast u odnosu na prethodnu godinu od 9,7 posto. Prihodi od prodaje toplinske energije i plina čine nešto više od 6 posto poslovnih prihoda, a njihov je rast u 2009. godini bio 15,2 posto. Više od uobičajenih čimbenika – kretanja gospodarskih aktivnosti i vremenskih okolnosti tijekom ogrjevne sezone, na prihode Grupe u 2009. godini ključno je utjecalo povećanje prodajne cijene električne energije iz drugog polugodišta 2008. godine te povećanje prodajne cijene toplinske energije i plina od siječnja 2009. godine.

Ostali poslovni prihodi smanjeni su u odnosu na 2008. godinu za 27 posto.

POSLOVNI PRIHODI (mil. kn)

POSLOVNI RASHODI

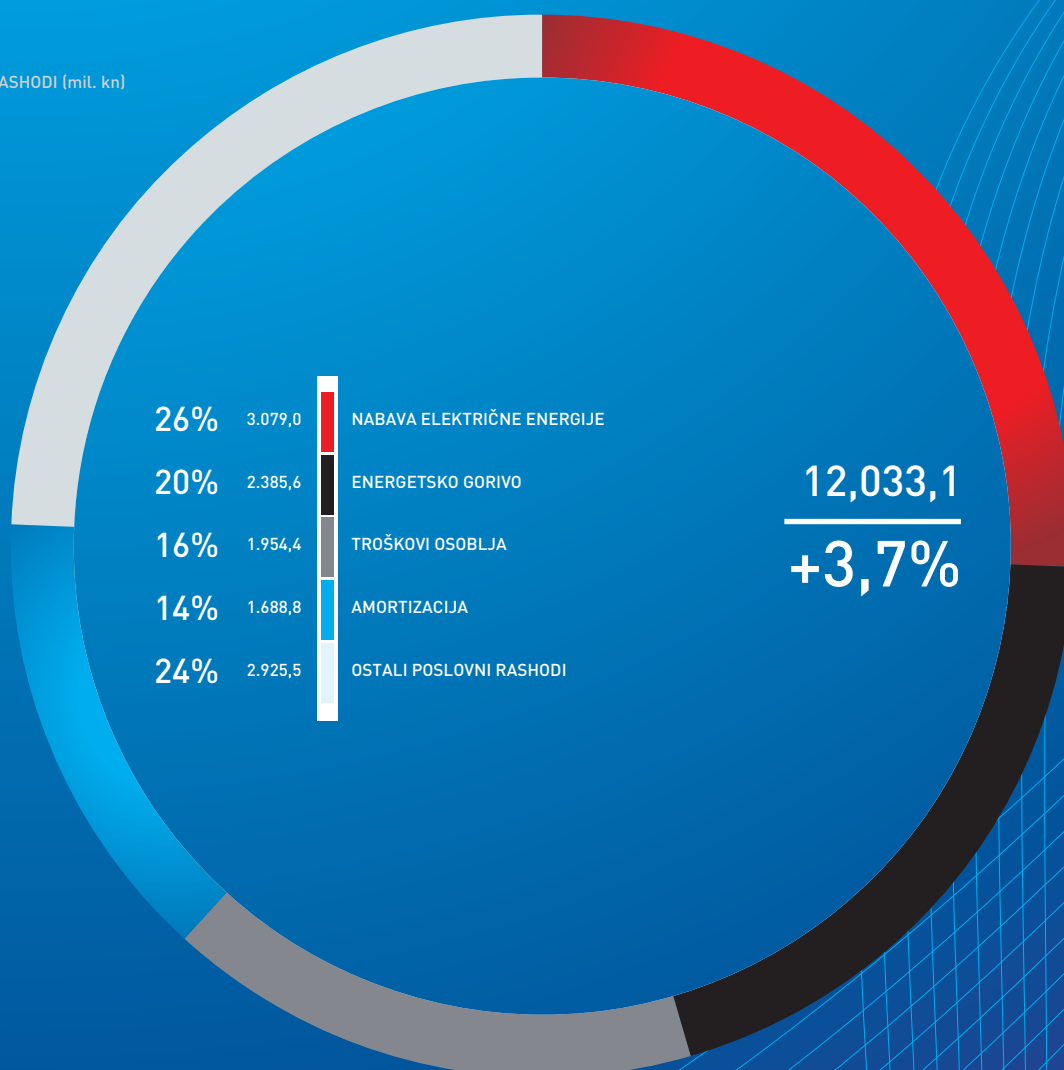
Poslovni rashodi Grupe porasli su u 2009. godini za 433 milijuna kuna i iznose 12.033,1 milijuna kuna. Njihov je rast za 278,4 milijuna kuna manji od rasta poslovnih prihoda. Na povećanje poslovnih rashoda prvenstveno su utjecala provedena vrijednosna usklađenja kratkotrajne imovine i rezerviranja, dok su troškovi proizvodnje i nabave električne i toplinske energije smanjeni zbog utjecaja sljedećih čimbenika:

- pad nabavnih cijena loživa ulja (29%) i ugljena (31%),
- povoljna hidrologija koja je omogućila proizvodnju 6,8 TWh električne energije u hidroelektranama,
- manja nabava električne energije za 6%,
- manja proizvodnja električne energije u termoelektranama za 15%
- manja proizvodnja toplinske energije za 3%.

Troškovi osoblja utvrđeni su Kolektivnim ugovorom kojim je rast plaća vezan uz rast bruto domaćeg proizvoda Hrvatske iz prethodne godine.

Ostali poslovni rashodi povećani su 26 posto, od čega najveći dio otpada na povećanje troškova zbog provedenog vrijednosnog usklađenja zaliha, investicijskih ulaganja u nekretnine, provedenih rezerviranja za potraživanja neizvjesne naplate, za sudske sporove i otpremnine te otpisa istraživanja, razvoja i pripreme investicija čija je realizacija neizvjesna. Upravljivi troškovi u grupi općih troškova poslovanja smanjeni su više od 50 milijuna kuna.

POSLOVNI RASHODI (mil. kn)

REZULTATI PO DJELATNOSTIMA

32

POSLOVNI REZULTAT (mil. kn)

	električna energija			toplinska energija			distribucija plina		
	2008.	2009.	09/08	2008.	2009.	09/08	2008.	2009.	09/08
Poslovni prihodi	11.082,9	11.669,8	5,3%	523,4	610,4	16,6%	283,1	320,6	13%
Dobit iz poslovanja	460,7	671,9	45,8%	-181,5	-104,4	-42%	10,1	0,2	-98%

Najveći dio poslovnog prihoda (93%) i ukupna dobit iz poslovanja Grupe, ostvareni su u djelatnosti električne energije. Iako djelatnost toplinarstva u prihodu sudjeluje sa samo 5%, gubitak iz poslovanja u toj djelatnosti iznosi 104,4 milijuna kuna. Gubitak je smanjen u odnosu na 2008. godinu jer je povećana cijena toplinske energije. Djelatnost distribucije plina ima najmanji udjel u poslovnim prihodima (3%). Dobit iz poslovanja od 0,2 milijuna kuna značajno je smanjena u odnosu na 2008. godinu.

ELEKTRIČNA ENERGIJA

Djelatnost proizvodnje, prijenosa, distribucije i opskrbe električnom energijom HEP grupa obavlja na čitavom području Hrvatske i još uvijek je jedini opskrbljivač električnom energijom. U 2009. godini ostvarena je dobit iz poslovanja od 671,9 milijuna kuna, što je znatno bolji poslovni rezultat u odnosu na 2008. godinu.

Prihod od prodaje električne energije iznosi 10.798,3 milijuna kuna, od čega je 95 posto ostvareno od opskrbe domaćih kupaca, dok je 5 posto ostvareno prodajom na tržištu regije.

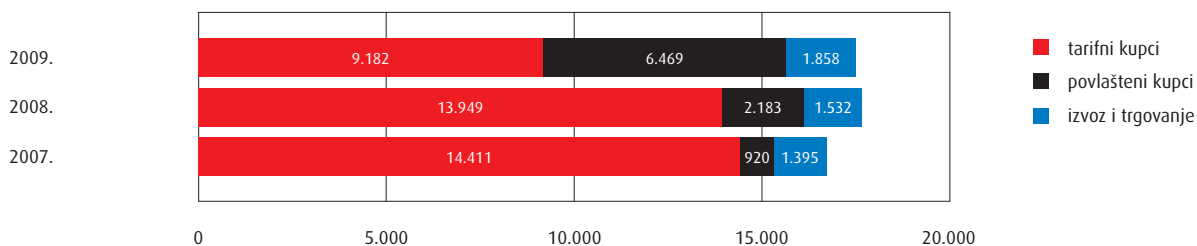
U elektranama u vlasništvu ili djelomičnom vlasništvu Grupe proizvedeno je 14,7 TWh električne energije, što je 75 posto ukupnog prometa električnom energijom koji je Grupa ostvarila u 2009. godini, odnosno 83 posto potrošnje u Hrvatskoj.

PROIZVODNJA I NABAVA ELEKTRIČNE ENERGIJE (GWh)

	2007.	2008.	2009.	09/08 (%)
hidroelektrane	4.357	5.277	6.767	28
termoelektrane	6.845	6.075	5.177	-15
Nuklearna elektrana Krško	2.714	2.986	2.730	-9
nabava električne energije	5.133	5.229	4.898	-6

Domaćim je kupcima prodano 15,7 TWh električne energije, a otvaranjem tržišta u 2009. godini, povećan je udjel prodaje povlaštenim kupcima na 41% ukupne prodaje u Hrvatskoj.

PRODAJA ELEKTRIČNE ENERGIJE (GWh)

TOPLINARSTVO

Djelatnost proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom obavlja se na području Zagreba, Osijeka, Velike Gorice, Zaprešića, Samobora i Siska.

Djelatnost je u 2009. godini ostvarila gubitak iz poslovanja od 104,4 milijuna kuna. Zahvaljujući povećanju prodajne cijene toplinske energije, u prosjeku za 16 posto, gubitak je u usporedbi s 2008. godinom, smanjen za 77,1 milijun kuna. Bilo je to prvo povećanje cijene od 2004. godine, a kako su u tom razdoblju znatno povećani troškovi proizvodnje toplinske energije zbog rasta cijena goriva, ono nije omogućilo toplinarstvu poslovanje bez gubitka.

Prodaja ogrjevnog topline i tehnološke pare iznosila je 2,19 TWh i u odnosu na 2008. godinu, bila je manja 0,8 posto. Uz prosječni rast od 2 do 3 posto godišnje zbog povećanja broja potrošača (pretežno kućanstva), na godišnju potrošnju snažno utječu vremenske okolnosti u ogrjevnoj sezoni. Međutim, u 2009. godini recesija je utjecala na smanjenje prodaje kupcima u gospodarstvu za 4,1 posto.

PLIN

Djelatnost distribucije i opskrbe plinom obavlja se na području Osječko-baranjske, Virovitičko-podravske i Požeško-slavonske županije. U 2009. godini djelatnost je ostvarila dobit iz poslovanja od 0,2 milijuna kuna uz pad prodaje plina od 5,4 posto. Kao i kod djelatnosti toplinarstva, i u ovoj djelatnosti veliki utjecaj na potrošnju imaju vremenske okolnosti u ogrjevnoj sezoni, ali je u 2009. godini presudan utjecaj imalo smanjenje potrošnje kupaca u gospodarstvu za 9,6 posto. Od siječnja 2009. distributerima je odobreno povećanje cijene zbog povećanja nabavne cijene plina, čime se taj povećani trošak samo prenio na potrošače.

FINANCIJSKI POLOŽAJ

KONSOLIDIRANA BILANCA (SKRAĆENA VERZIJA)

	31. prosinca 2008.		31. prosinca 2009.		09/08
	mil. kn	udjel (%)	mil. kn	udjel (%)	
Dugotrajna imovina	29.285,9	90	29.879,9	91%	2%
Kratkotrajna imovina	3.349,5	10	2.831,2	9%	-15%
Ukupna imovina	32.635,4	100	32.711,1	100%	0%
Kapital i rezerve	18.130,2	56	18.248,1	56%	1%
Dugoročne obveze	9.149,7	28	9.810,1	30%	7%
Kratkoročne obveze	5.355,5	16	4.652,9	14%	-13%
Ukupno obveze i kapital	32.635,4	100	32.711,1	100%	0%

IMOVINA

Vrijednost ukupne imovine HEP grupe povećala se u 2009. godini za 75,7 milijuna kuna i iznosi 32,7 milijarda kuna. Povećanje je ostvareno na dugotrajnoj imovini, gdje su značajna investicijska ulaganja u izgradnju, zamjene i rekonstrukcije energetskih objekata, postrojenja i mreže povećala vrijednost imovine za 594 milijuna kuna. Dugotrajna imovina čini 91 posto vrijednosti imovine Grupe.

Vrijednost kratkotrajne imovine je 2,8 milijarda kuna i smanjena je za 518,3 milijuna kuna. Najveći dio kratkotrajne imovine čine potraživanja od kupaca u iznosu od 1,5 milijarda kuna, koja su povećana zbog otežane naplate potraživanja. Slijede zalihe materijala, rezervnih dijelova i energetskog goriva koje iznose 967,9 milijuna kuna uz smanjenje od 401,8 milijuna kuna. Najveće je smanjenje vrijednosti zaliha energetskog goriva zbog smanjenja cijena i količina loživa ulja i ugljena, a ostatak se odnosi na vrijednosno usklađenje zaliha materijala i rezervnih dijelova.

KAPITAL I OBVEZE

Kapital i rezerve na kraju 2009. godine iznose 18,25 milijarda kuna s udjelom od 56 posto u ukupnoj imovini Grupe i povećanjem od 117,9 milijuna kuna u odnosu na 2008. godinu.

Struktura obveza nije se značajno promijenila, s tim da su kratkoročne obveze smanjene za 702,6 milijuna kuna u odnosu na početak godine zbog čega je i njihov udjel smanjen sa 16 na 14 posto. Smanjene su obveze prema dobavljačima i obveze po kratkoročnim kreditima.

Dugoročne obveze po kreditima i vrijednosnim papirima neznatno su smanjene. Povećana su dugoročna rezerviranja za rizike i troškove zbog rezerviranja za sudske sporove. Značajno je povećanje ostalih dugoročnih obveza, što se odnosi na priključenja novih potrošača i povećanje priključne snage postojećih.

Zbog smanjenja ukupnog zaduženja na koje se obračunavaju kamate i povećanja vrijednosti kapitala i rezervi, smanjen je odnos neto duga prema kapitalu s 34 na 32 posto.

INVESTICIJE

U 2009. godini ostvarene su investicije u vrijednosti 2.359,7 milijuna kuna, od čega je najveći dio uložen u izgradnju novih te zamjene i rekonstrukcije postojećih energetske objekata, postrojenja i mreže. Preostali dio odnosi se na informatičku i telekomunikacijsku infrastrukturu, sustave daljinskog upravljanja, mjerne uređaje i instrumente, poslovne prostore i transportna sredstva.

INVESTICIJE (mil. kn)

	2007.	2008.	2009.	09/08
Investicije u nekretnine, postrojenja i opremu	3.077,0	2.644,2	2.359,7	-11%

Izgradnjom prijenosne i distribucijske mreže omogućava se kontinuirani rast potrošnje električne energije u Hrvatskoj, a zamjenama i rekonstrukcijama povećava se efikasnost postojećih objekata i postrojenja s ciljem poboljšanja sigurnosti i kvalitete isporuke električne energije te smanjenja gubitaka u mreži. Izgradnja novih proizvodnih objekata visoke energetske učinkovitosti smanjit će jaz između mogućnosti proizvodnje u postojećim proizvodnim objektima i potreba za električnom energijom zbog rasta potrošnje. Također će se omogućiti postupno zatvaranje starih, neefikasnih i stoga skupih pogona.

Pregled značajnijih investicija u 2009. godini po pojedinim društvima, prikazan je u poglavlju Izvješća društava HEP grupe.

KREDITNA SPOSODBNOST

Usljed pogoršanja likvidnosti tijekom 2008. godine, Standard&Poor's je HEP-u d.d. 23. veljače 2009. godine smanjio rejting na BBB- s negativnim izgledom, a potom je 23. travnja 2009. godine ponovno smanjen na BB+ s negativnim izgledom.

Kreditni rejting HEP-a:	BB+ /Negative/ - -	
Povijest kreditnog rejtinga		
	Domaća valuta	Strana valuta
13. studenog 1998.	BBB	BBB-
19. srpnja 2005.	BBB	BBB
28. listopada 2008.		BBB /Negative/
23. veljače 2009.		BBB- /Watch Neg/
23. travnja 2009.		BB+ /Watch Neg/
7. rujna 2009.		BB+ /Negative/

IZVJEŠĆE O UTJECAJU NA DIONIKE HEP GRUPE

DRUŠTVENA ODGOVORNOST

TEMELJNA NAČELA U ODNOSIMA SA
ZAINTERESIRANIM SKUPINAMA

ZAPOSLENICI

KUPCI

OSTALI DIONICI

DRUŠTVENA ODGOVORNOST

38

HEP posluje u skladu sa zakonom i etičkim normama, na načelima održivog razvoja i društvene odgovornosti, temeljem sljedećih dokumenata:

- Etički kodeks – Načela poslovnog ponašanja u HEP-u, 2002.g. (Etički kodeks – revidirana verzija od 1. lipnja 2010. dostupna je na: <http://www.hep.hr/hep/odgovornost/etickiKodeks.pdf>)
- Kodeks etike Hrvatske gospodarske komore (HGK), 2005.g.
- Kodeks korporativnog upravljanja (Zagrebačka burza i HANFA);

te članstva u organizacijama i inicijativama društvene odgovornosti:

- Global Compact (mreža organizacija za društveno odgovorno poslovanje),
- Zajednica za društveno odgovorno poslovanje pri HGK (članovi su društva HEP grupe – HEP-Toplinarstvo, HEP ESCO i APO, usluge zaštite okoliša),
- Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj, HR PSOR (jedan od osnivača je APO, usluge zaštite okoliša).

TEMELJNA NAČELA U ODNOSIMA SA ZAINTERESIRANIM SKUPINAMA

Za ostvarenje naše **misije** i radi ispunjenja **vizije**, svoje ukupno poslovanje usklađujemo s očekivanjima **svih zainteresiranih skupina**, pridržavajući se sljedećih **načela**:

VLASNIK

- Ostvarivati optimalne poslovne učinke i primjerenu dobit vlasniku.

KUPCI

- Zadovoljavati potrebe i očekivanja kupaca, osiguravajući im adekvatnu vrijednost za njihov novac. Postupati profesionalno i korektno, u skladu s dobrim poslovnim običajima i općeprihvaćenim vrijednostima, gradeći povjerenje u naše postupanje.

RADNICI

- Uvažavati interese i sposobnosti radnika te razvijati sustav nagrađivanja i napredovanja. Osiguravati i trajno primjenjivati najsuvremenije mjere za rad na siguran način, te poticati cjeloživotno učenje, suradnički duh i profesionalnost.

POSLOVNI PARTNERI

- Njegovati i graditi odnose s poslovnim partnerima, cijeneći njihovu kvalitetu i profesionalnost. Korektno provoditi postupke nabave i sprječavati svaku moguću nepravilnost.

DRUŠTVO, LOKALNE ZAJEDNICE

- Poštivati kulturne, vjerske, tradicijske i sve druge materijalne i duhovne posebnosti u suradnji sa zajednicama u kojima djelujemo, stvarajući prijateljsko okruženje.

ZAPOSLENICI

BROJ RADNIKA

Na dan 31. prosinca 2009., od ukupno 14.222 radnika, njih 14.196 bilo je u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, a 26 u radnom odnosu na određeno vrijeme (od toga 11 pripravnika koji su u radnom odnosu na određeno vrijeme).

BROJ RADNIKA PO DRUŠTVIMA HEP GRUPE (NA DAN 31. PROSINCA 2009.)

Društva HEP grupe	Broj radnika		Razlika
	2008.	2009.	2009.-2008.
HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o.	9.603	9.525	-78
HEP-Proizvodnja d.o.o.	2.362	2.336	-26
HEP-Operator prijenosnog sustava d.o.o.	1.248	1.250	2
HEP d.d.	444	423	-21
HEP-Toplinarstvo d.o.o.	392	355	-37
HEP-Plin d.o.o.	139	140	1
HEP-Opskrba d.o.o.	50	57	7
Crpna stanica Buško Blato d.o.o.	42	42	0
APO d.o.o.	27	25	-2
HEP-ESCO d.o.o.	20	20	0
HEP-Trgovina d.o.o.	15	16	1
HEP-Odmor i rekreacija d.o.o.	15	14	-1
Ustanova HEP-Nastavno-obrazovni centar Velika	11	11	0
HEP-Obnovljivi izvori energije d.o.o.	7	8	1
HEP grupa UKUPNO	14.375	14.222	-153

KVALIFIKACIJSKA STRUKTURA

Stručna sprema	Broj radnika	Udjel (%)
dr.sc. i mr.sc.	141	1
VSS	2.046	14,4
VŠS	1.078	7,5
SSS	6.060	42,6
NSS, NKV, PKV	853	6
VKV	2.244	15,8
KV	1.800	12,7
UKUPNO	14.222	100%

DOBNA STRUKTURA

Godine života	Broj radnika
do 20	3
20-25	190
25-30	683
30-35	1.363
35-40	1.656
40-45	1.876
45-50	2.293
50-55	2.624
55-60	2.466
60-65	1.068
UKUPNO	14.222

UREĐENJE RADNIH ODNOSA I ODNOSI SA SINDIKATIMA

U društvima HEP grupe registrirana su i djeluju četiri sindikata radnika: Hrvatski elektrogospodarski sindikat (HES), Strukovni sindikat radnika HEP-a (TEHNOS), Nezavisni sindikat radnika HEP-a (NSR) i Samostalni sindikat energetike, kemije i metala Hrvatske (EKN). Radni odnosi i prava radnika u društvima HEP grupe uređeni su pravilnicima o radu društava i Kolektivnim ugovorom za HEP grupu. Poslodavci su u cijelosti i pravodobno ispunjavali sve propisane ili ugovorene obveze prema registriranim sindikatima i radnicima.

Dana 1. srpnja 2008. sklopljen je novi Kolektivni ugovor za HEP grupu s primjenom od 1. srpnja 2008. do 30. lipnja 2010. godine. Sukladno članku 147. Kolektivnog ugovora za HEP grupu, stranke Kolektivnog ugovora osnovele su zajedničko povjerenstvo za tumačenje odredbi Kolektivnog ugovora.

U društvima HEP grupe u kojima su izabrana radnička vijeća, poslodavci su ispunjavali svoje obveze prema Radničkim vijećima, u smislu članaka 151.-153. tada važećeg Zakona o radu (NN 137/04 – pročišćeni tekst), koji se odnose na obveze obavješćivanja, savjetovanja i suodlučivanja radničkih vijeća o bitnim pitanjima za interese radnika.

UPRAVLJANJE LJUDSKIM POTENCIJALIMA

Na razini HEP grupe sve veća pozornost posvećuje se razvoju i primjeni suvremenih praksi upravljanja ljudskim potencijalima čiji je cilj pripremiti tvrtku i njene radnike na nove konkurentske uvjete poslovanja na otvorenom tržištu.

Zapošljavanje novih radnika i izbor stipendista (učenika i studenata) provodi se primjenom standardiziranog selekcijskog postupka na razini cijele Grupe. Također je i proces uvođenja novih radnika u posao, odnosno praćenje tijeka osposobljavanja pripravnika za samostalan rad uređeno sustavom mentorstva s ciljem bržeg osposobljavanja za samostalan rad, prilagodbe na radno okruženje i osobnog razvoja već od dolaska u tvrtku. U funkciji profesionalnog i osobnog razvoja radnika, priprema se uvođenje sustava praćenja radnog učinka koji će obuhvaćati godišnje razgovore, definiranje individualnih profesionalnih i osobnih ciljeva svakog radnika za unaprijed utvrđeno razdoblje i procjenu uspješnosti realizacije.

U različitim organizacijskim dijelovima HEP grupe, na godišnjoj se razini provodi ispitivanje organizacijske klime i zadovoljstva radnika radnim okruženjem, s ciljem poboljšanja u primjerenom razdoblju. U 2009. godini ispitivanjem je obuhvaćeno 1.065 radnika.

OBRAZOVANJE I STRUČNO USAVRŠAVANJE

HEP izdvaja znatna financijska sredstva za stručna usavršavanja i osposobljavanja, nužna za nesmetano odvijanje procesa rada (na području zaštite okoliša i zaštite na radu; specijalistički informatički tečajevi), a značajno je i sudjelovanje HEP-ovih stručnjaka na skupovima poput HRO CIGRE, MIPRO, Foruma Dan energije i drugim stručnim skupovima u Hrvatskoj i inozemstvu.

Tvrtka je u 2009. godini započela s uspostavljanjem sustava internog trenerstva, te je kao prva realizirana edukacija 14 pripravnika o komunikacijskim vještinama i poslovnom bontonu. Ta edukacija predstavlja obvezni dio programa osposobljavanja i razvoja pripravnika, a planira se njena provedba u čitavoj HEP grupi.

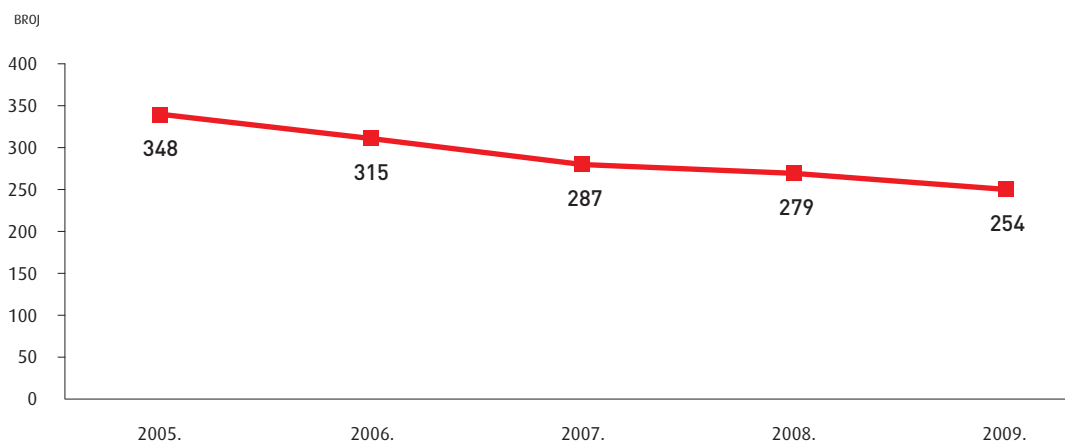
U organizaciji Sektora za upravljanje ljudskim potencijalima pripremljene su tri nove interne edukacije: Prezentacijske vještine (za pripravnike), Poslovno dopisivanje (za tajničko i administrativno osoblje) i Vođenje (za rukovoditelje nižih razina).

U 2009. godini donesena je Odluka o obveznoj primjeni aplikacije Evidencija obrazovanja s odgovarajućom uputom o provedbi za sva društva HEP grupe. U suradnji sa Sektorom za informatiku i telekomunikacije napravljena su izvješća kojima se sustavno prati realizacija obrazovanja na razini HEP grupe.

ZAŠTITA ZDRAVLJA I SIGURNOST NA RADU

HEP svoju politiku zaštite zdravlja i sigurnosti na radu usklađuje s Nacionalnim programom zaštite zdravlja i sigurnosti na radu za razdoblje od 2009. do 2013. godine, kojim je predviđeno desetpostotno smanjenje broja ozljeda na radu u gospodarstvu u tom razdoblju.

BROJ OZLJEDA U HEP GRUPI (2005.-2009.)

Iz prikaza ukupnog broja ozljeda u HEP grupi, vidljivo je da smo se približili ispunjenju postavljenog cilja. Najbolji rezultati postignuti su u HEP ODS-u d.o.o., koji ima najveći broj radnika i najviše ozljeda na radu, ali i najveći pad broja ozljeda u proteklih pet godina. U ostalim ovisnim društvima broj ozljeda varira iz godine u godinu.

Na ukupan broj ozljeda na radu značajno (prosječno oko 20 posto), utječu ozljede koje su se dogodile na putu do radnog mjesta i natrag. U 2009. godini, takvih je bilo 48 ozljeda od ukupno 254, što čini udjel od 21,3 posto. Na mjestu rada dogodilo se 73,8 posto ozljeda na radu, na službenom putu 1,3 posto, a na nekom drugom mjestu 3,6 posto. Zbog ozljeda na radu, u 2009. godini izgubljeno je 13.007 radnih dana. Zabilježena je jedna ozljeda na radu sa smrtnim ishodom.

Ozljede na radu uglavnom su posljedica neprimjenjivanja osnovnih i posebnih pravila zaštite na radu. Stalnom edukacijom radnika na svim razinama, a naročito neposrednih rukovoditelja, odnosno neposrednih ovlaštenika nastoji se postići sve manji broj ozljeda na radu.

OSTALO

- Sva društva HEP grupe imaju Pravilnik o postupku i mjerama za zaštitu dostojanstva radnika.
- Uz pokrivanje troškova dopunskog zdravstvenog osiguranja, HEP za svoje radnike organizira periodične sistemske zdravstvene preglede.
- Temeljem natječaja, radnici i njihove obitelji ostvaruju pravo na provođenje ljetnih godišnjih odmora u odmaralištima HEP-a te zimskih odmora u inozemstvu, prema povlaštenim uvjetima. HEP organizira program aktivnog ljetnog odmora za djecu radnika te ljetovanje djece poginulih i nestalih radnika HEP-a iz Domovinskog rata.
- Društva HEP grupe organiziraju programe sportske rekreacije, sportske susrete i natjecanja svojih radnika.
- HEP podupire programe izleta i sportskih aktivnosti udruga vezanih uz HEP kao što su Udruga branitelja iz Domovinskog rata i Udruga umirovljenika.

KUPCI

BROJ KUPACA

Broj i struktura kupaca električne energije, ogrjevne topline, industrijske pare i prirodnog plina, prikazani su u izvješćima društava HEP grupe: HEP ODS-a, HEP-Toplinarstva, HEP-Plina i HEP-Opkrbe.

ODNOSI S KUPCIMA ELEKTRIČNE ENERGIJE - HEP ODS

U skladu s poslovnom strategijom odnosa s kupcima HEP grupe, za HEP – Operator distribucijskog sustava d.o.o. (HEP ODS) kupci električne energije su u središtu poslovnog interesa. Upravljanjem odnosima s kupcima, HEP ODS želi, osim isporuke kvalitetne električne energije i pružanja kvalitetne usluge, prepoznati te ispuniti ostale potrebe i zahtjeve svojih kupaca.

Uz sve uobičajene načine plaćanja (gotovinski, kreditne kartice, trajni nalozi), kupci mogu plaćati račune za utrošenu električnu energiju bez naknade u svim poslovnicama Fine i Hrvatske pošte.

Putem internetskih stranica HEP ODS-a (www.hep.hr/ods), kupci mogu uputiti svoja pitanja, dostaviti očitavanje brojila, informirati se o svojoj potrošnji u proteklom razdoblju, informirati se o svojim računima i uplatama, pronaći obavijesti o poslovanju pojedinih distribucijskih područja te se upoznati sa zakonskim propisima i novostima koji se odnose na djelatnosti distribucije i opskrbe električnom energijom.

Kupcima također stoje na raspolaganju lokalni pozivni centri 9820 (*call centri*) u deset područnih organizacijskih jedinica, putem kojih kupci mogu dostaviti očitavanje brojila, uputiti prigovor i dobiti tražene informacije.

U svakom je distribucijskom području organiziran prihvata i obrada upita kupaca, pružanje informacija i obrada prigovora kupaca, a uz to, kupci u distribucijskim područjima Zagreb i Pula mogu koristiti i usluge *info-centara*. Info-centri pružaju informacije zanimljive sadašnjim i budućim kupcima, u vezi s opskrbom električnom energijom, tehničkim mogućnostima ostvarivanja ušteda i racionalne uporabe električne energije, uvjetima za priključenje na distribucijsku mrežu te informacije o mjerama zaštite okoliša i druge savjete i obavijesti.

Službe za opskrbu u svakom distribucijskom području sustavno vode brigu, prate i evidentiraju pružanje usluga, informacija i prigovora, te ih rješavaju u najkraćem mogućem roku. Sektor za opskrbu tarifnih kupaca HEP ODS-a koordinira rad svih službi za opskrbu te prati odgovarajuće pokazatelje s ciljem osiguranja primjerene kvalitete usluga kupcima električne energije, u skladu s europskim normama.

ODNOSI S KUPCIMA ELEKTRIČNE ENERGIJE – HEP OPSKRBA

Zbog nezavršenog restrukturiranja opskrbe djelatnosti, temeljno je opredjeljenje u 2009. godini bilo kratkoročno saniranje i rješavanje problema i pitanja odnosa s kupcima. S obzirom na raspoloživi broj zaposlenika, naglasak je stavljen prvenstveno na male kupce zbog njihove specifičnosti i velikog broja, a nedovoljno na odnose sa srednjim i velikim kupcima te posebno ključnim kupcima.

Proveden je niz marketinških aktivnosti kako bi se kupce pravovremeno informiralo i upoznalo s nizom promjena koje su se dogodile na tržištu električne energije, ali i kako bi se riješili brojni problemi i upiti kupaca u vezi s opskrbom električnom energijom. Otežavajuće okolnosti u odnosima s kupcima bile su nepovoljna gospodarska klima u državi, ali i narušena medijska slika HEP grupe u većem dijelu godine.

ODNOSI S KUPCIMA TOPLINSKE ENERGIJE (HEP-TOPLINARSTVO)

HEP-Toplinarstvo je tijekom 2009. godine ostvarilo pouzdanu i kvalitetnu opskrbu svih kupaca toplinskom energijom, pravovremeno je očitavana i obračunavana isporučena energija, a posebna je pozornost posvećena interaktivnom odnosu s kupcima. S cijem izgradnje kvalitetnog odnosa i uzajamnog povjerenja, Društvo je kupce informiralo o svim novostima u vezi sa svojim uslugama i pravovremeno odgovaralo na sve upite i reklamacije kupaca pristigle poštom, telefaksom, potrošačkim telefonom ili elektroničkom poštom (www.hep.hr/toplinarstvo/kontakti.aspx). Za reklamacije i informacije o obračunu toplinske energije, dugovanjima, obračunu zatezne kamate te prijave i promjene vlasnika stanova, kupcima toplinske energije na raspolaganju je osoblje Službe za prodaju i naplatu, a tehničke kvarove kupci mogu prijaviti Dežurnoj službi svakog dana od 0 do 24 sata.

Početak 2009. godine HEP-Toplinarstvo je na adrese svojih kupaca dostavilo obavijest o promjeni cijena toplinske energije, savjetima o racionalnom korištenju energije i ugradnji elektroničkih razdjelnika topline te mogućnostima plaćanja računa za isporučenu toplinsku energiju.

Tijekom 2009. godine kupcima su putem sredstava javnog priopćavanja i obavijesti na oglasnim pločama stambenih zgrada, uz obavijesti o kvarovima i puknućima na toplinskom sustavu redovito najavljivane planirane obustave isporuke toplinske energije uslijed provedbe treće faze revitalizacije magistralnih vrelovoda kojom je zamijenjeno 8 km vrelovodne trase u Zagrebu i 4,3 km vrelovodne trase u Osijeku.

ODNOSI S KUPCIMA PLINA (HEP-PLIN)

Isporuka plina kupcima tijekom 2009. godine pravodobno je očitavana i obračunavana. Odnosi s kupcima bili su na zadovoljavajućoj razini. Pojedinačni i povremeni prigovori građana koji su se najčešće odnosili na očitavanje brojila i obračun plina, rješavani su primjereno, u obostranom interesu. Globalna gospodarska kriza dodatno je pogoršala nepovoljno financijsko stanje u gospodarskom i socijalnom okruženju pa su u 2009. godini dospjela nenaplaćena potraživanja za prodani plin povećana u odnosu na prethodnu godinu.

Kraći prekidi isporuke plina zbog planiranih radova na mreži ili zbog priključivanja novih kupaca, redovito su najavljivani izravnim pisanim obavijestima i u sredstvima javnoga priopćavanja.

POVJERENSTVA ZA REKLAMACIJE

Temeljem Zakona o zaštiti potrošača, u 21 distribucijskom području HEP ODS-a, u HEP-Toplinarstvu i HEP-Plinu funkcioniraju povjerenstva za reklamacije potrošača. Članovi povjerenstava su predstavnici pojedinih društava HEP grupe, odnosno područja, te predstavnici udruga potrošača. Regionalno organizirana povjerenstva za reklamacije omogućuju brzi postupak zaprimanja i kvalitetniji postupak obrade žalbi.

BROJ REKLAMACIJA RAZMATRANIH NA POVJERENSTVIMA HEP ODS-a - 2009.

Razlog reklamacije														Održano sjednica	Ukupno reklamacija	Ukupno prihvaćeno	Ukupno odbijeno	
Obračun			Neispravno brojilo			Uključenje / Isključenje			Naponske okolnosti			Ostalo						
UKUPNO	PRIHVAĆENO	ODBIJENO	UKUPNO	PRIHVAĆENO	ODBIJENO	UKUPNO	PRIHVAĆENO	ODBIJENO	UKUPNO	PRIHVAĆENO	ODBIJENO	UKUPNO	PRIHVAĆENO	ODBIJENO				
191	53	138	11	4	7	8	2	6	0	0	0	27	10	17	56	236	71	165

BRJ REKLAMACIJA RAZMATRANIH NA POVJERENSTVIMA HEP-TOPLINARSTVA - 2009.

Razlog reklamacije																				
Kvaliteta usluga opskrbe (postupanje oko očitavanja, obračuna, naplate)			Kvaliteta toplinske energije (temperatura prostorija i potrošne tople vode, parametri tehnološke pare)			Promjena priključne snage			Promjena na obračunskom mjernom mjestu (razdvanje, spajanje instalacija, premještanje i sl.)			Preraspodjela količine isporučene toplinske energije			Ostali razlozi			UKUPNO		
UKUPNO	PRIHVACENO	ODBJJENO	UKUPNO	PRIHVACENO	ODBJJENO	UKUPNO	PRIHVACENO	ODBJJENO	UKUPNO	PRIHVACENO	ODBJJENO	UKUPNO	PRIHVACENO	ODBJJENO	UKUPNO	PRIHVACENO	ODBJJENO	UKUPNO	PRIHVACENO	ODBJJENO
8	4	4	3	1	2	0	-	-	2	2	0	0	-	-	2	1	1	15	8	7

BRJ REKLAMACIJA RAZMATRANIH NA POVJERENSTVIMA HEP-PLINA - 2009.

UKUPNO	PRIHVACENO	ODBJJENO
3	1	2

OSTALI DIONICI

OBRAZOVNI SUSTAV

- HEP je od 1998. godine uključen u projekt Eko škole, kojeg provodi Europska zaklada za odgoj i obrazovanje za okoliš (FEE), utemeljena pri Vijeću Europe. HEP je kum-donator sljedećim eko-školama: Elektrostrojarskoj školi Varaždin, Srednjoj školi Antun Matijašević Karamaneo Vis, OŠ Konjščina, OŠ Stanovi Zadar, OŠ Ivo Lola Ribar Labin, OŠ Vladimira Nazora Pazin, OŠ Kostrena, OŠ Kalnik i Dječjem vrtiću Cvrčak i mrav Tribalj.
- HEP, pod naslovom Imam žicu, od 1995. godine dodjeljuje nagrade učenicima koji su ostvarili najbolje plasmane na državnim natjecanjima znanja u matematici i fizici, a od 2005. godine i najboljim učenicima srednjih elektrotehničkih škola.
- U 2009. godini nastavljena je suradnja s Tehničkim muzejem iz Zagreba u organizaciji edukacijskih posjeta učenika srednjih škola Nuklearnoj elektrani Krško.

MEDIJI

- U prigodi Dana planeta Zemlje, 22. travnja, dodijeljena je Velebitska degenija, godišnja nagrada za najbolji novinarski rad o zaštiti okoliša. Utemeljitelji nagrade su Zbor novinara za okoliš Hrvatskog novinarskog društva i APO usluge zaštite okoliša, član HEP grupe.

ODRŽIVI RAZVOJ

POSLOVNA POLITIKA I USTROJ POSLOVA
ZAŠTITE PRIRODE I OKOLIŠA

USKLAĐIVANJE SA ZAKONODAVSTVOM EU

TEMELJNI POKAZATELJI

NAJVAŽNIJA OSTVARENJA U 2009. GODINI

POSLOVNA POLITIKA I USTROJ POSLOVA ZAŠTITE PRIRODE I OKOLIŠA

HEP KONTINUIRANO PRATI i analizira utjecaj svojih poslovnih procesa na okoliš. O svim sastavnicama okoliša HEP pravodobno i objektivno izvješćuje mjerodavne institucije, jedinice lokalne samouprave i zainteresiranu javnost. Djelatnici koji se bave poslovima zaštite prirode i okoliša polaze seminare i radionice u okviru kojih se informiraju o obvezama i aktivnostima koje proizlaze iz odredbi zakonske regulative na području zaštite prirode i okoliša. Stručnu potporu djelatnicima koji se u pojedinim društvima HEP grupe bave poslovima zaštite prirode i okoliša pružaju članovi Tima za koordinaciju i standardizaciju poslova zaštite okoliša u HEP-u.

USKLAĐIVANJE SA ZAKONODAVSTVOM EU

Zbog važnosti usklađivanja zakonskih propisa sa zakonodavstvom EU za HEP grupu, tijekom 2009. godine osnovana su, uz središnji Tim za koordinaciju i standardizaciju poslova zaštite okoliša u HEP-u, još tri specijalizirana tima.

Uloga **Tima za provedbu obveza iz Plana smanjivanja emisija SO₂, NO_x i krutih čestica iz velikih uređaja za loženje i plinskih turbina na području RH** (Plan) je informirati Upravu HEP-a d.d. i menadžment ovisnih društava o zakonskim obvezama koje proizlaze iz Plana, o značenju stupanja na snagu strožih graničnih vrijednosti emisija onečišćujućih tvari u zrak nakon 31. prosinca 2009., odnosno 31. prosinca 2011. godine za HEP grupu, te stvaranje podloga za Upravu HEP-a na temelju kojih će se planirati materijalna sredstva HEP grupe za financiranje projekata usmjerenih na smanjenje emisija SO₂, NO_x i krutih čestica, s ciljem usklađivanja pogona HEP-a s važećim zakonskim propisima.

Zadaća **Tima za provedbu odredbi Kyotskog protokola** je informiranje Uprave HEP-a d.d. i menadžmenta ovisnih društava o obvezama koje proizlaze iz zakonskih propisa iz područja smanjenja emisija stakleničkih plinova. Tim je u lipnju 2009. u suradnji s Fakultetom za elektrotehniku i računarstvo organizirao radionicu pod nazivom *Strategija upravljanja ugljikovim dioksidom*. Na radionici je, između ostalog, dan pregled obveza za HEP koje proizlaze iz odredbi Kyotskog protokola, opisana treća faza europske sheme trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova (EU-ETS), izložen pregled ovisnosti cijene emisijskih prava na elektroenergetske bilance, opisan utjecaj trgovanja emisijskim jedinicama na proizvođače električne energije te su predstavljeni alati za trgovanje emisijskim jedinicama pomoću kojih vodstva energetske tvrtke donose odluke o strategiji upravljanja emisijama stakleničkih plinova.

Treći je **Tim za ishođenje objedinjenih uvjeta zaštite okoliša**. Objedinjeni uvjeti zaštite okoliša (tzv. "okolišne dozvole") uvjet su za nastavak rada svih postojećih HEP-ovih termoenergetskih objekata nazivne toplinske snage veće od 50 MW te uvjet za dobivanje lokacijske dozvole za izgradnju novih i rekonstrukciju postojećih objekata. Obveza proizlazi iz Direktive o cjelovitom sprječavanju i nadzoru onečišćenja (IPPC direktiva) 2008/1/EZ čije su odredbe prenesene u Uredbu o postupku utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša. Tijekom 2009. godine pokrenut je postupak izbora ovlaštenika koji mogu izraditi podloge za ishođenje objedinjenih uvjeta zaštite okoliša. Tim je identificirao aktivnosti koje je potrebno provesti radi ishođenja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša, prepreke za provedbu tih aktivnosti te rokove za ishođenje objedinjenih uvjeta zaštite okoliša, na temelju čega će Uprava HEP-a d.d. i menadžment ovisnih društava moći donijeti odgovarajuće poslovne odluke i planirati potrebna financijska sredstva.

Stupanjem na snagu **Uredbe o proglašenju ekološke mreže**, dio postojećih te dio planiranih HEP-ovih postrojenja, većinom uvrštenih u Strategiju i program prostornog uređenja RH i pripadajuće županijske prostorne planove, postali su dijelom sustava ekološki značajnih područja i ekoloških koridora. Ulaskom RH u Europsku uniju, Nacionalna

ekološka mreža postat će sastavnim dijelom ekološki značajnog područja EU – NATURA 2000. Prema odredbama Zakona o zaštiti prirode i Uredbe, za zaštićena područja i područja ekološke mreže utvrđuju se smjernice za mjere zaštite koje se primjenjuju na sve fizičke i pravne osobe koje na tim područjima koriste prirodna dobra i obavljaju radnje i zahvate sukladno Zakonu, pa tako i na HEP. Mjere zaštite iz Zakona i Uredbe, dovode u pitanje mogućnost izgradnje planiranih i nastavak rada postojećih HEP-ovih proizvodnih objekata, a time i proizvodnju energije te posljedično sigurnost opskrbe kupaca. One također otežavaju ispunjavanje obveza koje proizlaze iz nacionalnih i europskih zakonskih propisa iz područja smanjenja emisija onečišćujućih tvari u zrak, pa tako i stakleničkih plinova, provedbu dijela aktivnosti redovitog održavanja postrojenja, zaštite prirode i zaštite na radu te utječu na povećanje troškova proizvodnje energije što će se odraziti na proizvodnu cijenu energije. Stoga je HEP na konzultacijskim sastancima, predstavnike nadležnih ministarstava i Državne uprave za zaštitu prirode izvijestio o očekivanim posljedicama zaštite područja postojećih i planiranih elektroenergetskih objekata.

TEMELJNI POKAZATELJI

Tijekom 2009. godine u pogonima HEP-a provedeni su inspekcijski nadzori zaštite okoliša (HE Peruća, HE Varaždin), vodopravne inspekcije (TE Sisak, EL-TO Zagreb, KTE Jertovec, TE Rijeka i HE Gojak) te jedan koordinirani inspekcijski nadzor u TE-TO Osijek. Izvješća o koordiniranim inspekcijskim nadzorima na svojim internetskim stranicama objavljuje Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva.

Prema rezultatima analiza kvalitete vode koje su tijekom 2009. godine, sukladno zahtjevima iz vodopravnih akata proveli ovlaštene laboratoriji, sva postrojenja HEP-a radila su u skladu s dozvolama i zakonskim propisima. HEP je tijekom 2009. godine nastavio pratiti emisije onečišćujućih tvari u zrak – sumporovog dioksida (SO₂), dušikovih oksida (NO_x), ugljikovog dioksida (CO₂) i čestica, sukladno zakonskoj regulativi iz područja zaštite zraka kao i količine opasnog i neopasnog otpada u HEP-u.

EMISIJE U ZRAK

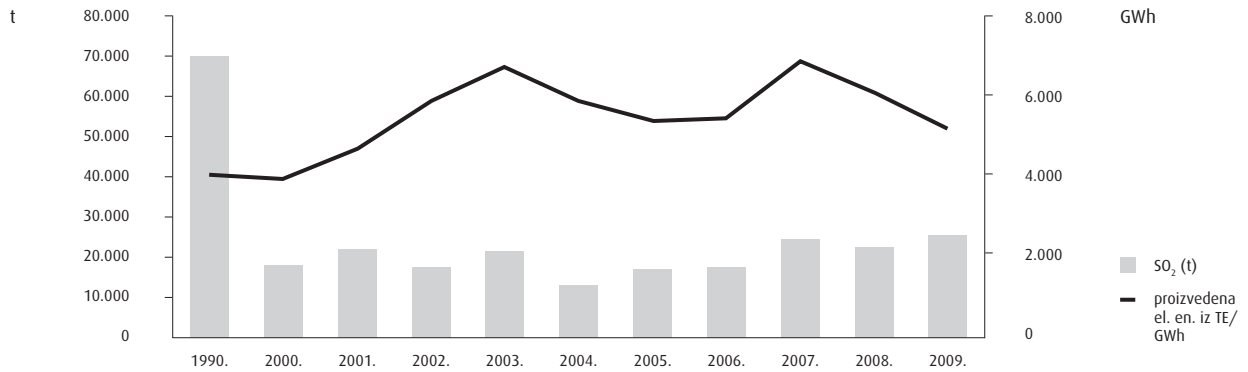
U 2009. godini proizvodnja električne energije iz termoelektrana HEP-a bila je manja u odnosu na 2008. godinu. Unatoč tomu, emisija sumporovog dioksida (SO₂) bila je veća 13 posto, a emisija čestica 15 posto u odnosu na 2008. godinu. Naime, emisija SO₂ koja nastaje kao posljedica izgaranja fosilnih goriva termoelektrana, ovisi o udjelu sumpora, a emisija čestica, između ostalog, o količini pepela u gorivu.

Godina	SO ₂ (t)	NO _x (t)	CO ₂ (kt)	čestice (t)	Proizvedena električna energija iz termoelektrana HEP-a (GWh)
1990.	69.402	9.248	3.750	2.031	4.030
2000.	17.827	7.975	3.654	885	3.958
2001.	21.669	9.222	4.347	1.382	4.713
2002.	17.248	10.544	5.259	1.135	5.899
2003.	21.350	9.391	5.679	1.507	6.703
2004.	13.081	7.051	4.503	767	5.899
2005.	16.890	6.003	4.694	664	5.387
2006.	17.258	7.092	4.544	954	5.436
2007.	24.376	9.532	5.460	756	6.845
2008.	22.165	7.834	4.862	566	6.075
2009.	24.956	7.031	4.043	651	5.178
Promjena 2009./ 2008. (%)	+13	-10	-17	+15	-15

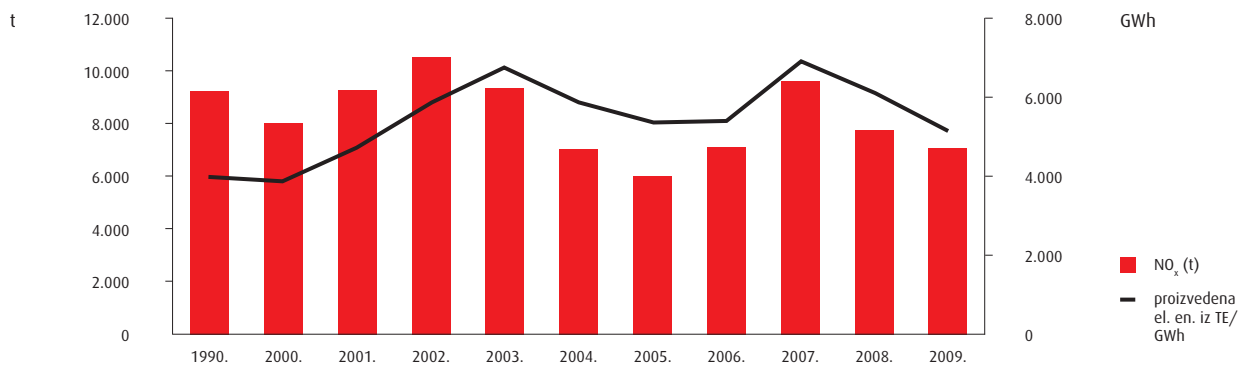

TREND EMISIJA ONEČIŠĆUJUĆIH TVARI U ZRAK IZ TERMOELEKTRANA HEP-a (1990.) 2000.-2009.

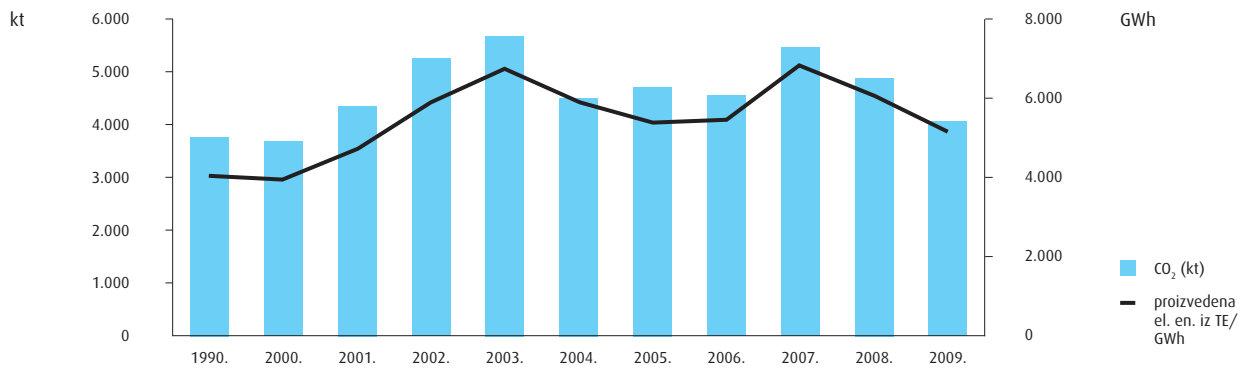
EMISIJE SO₂

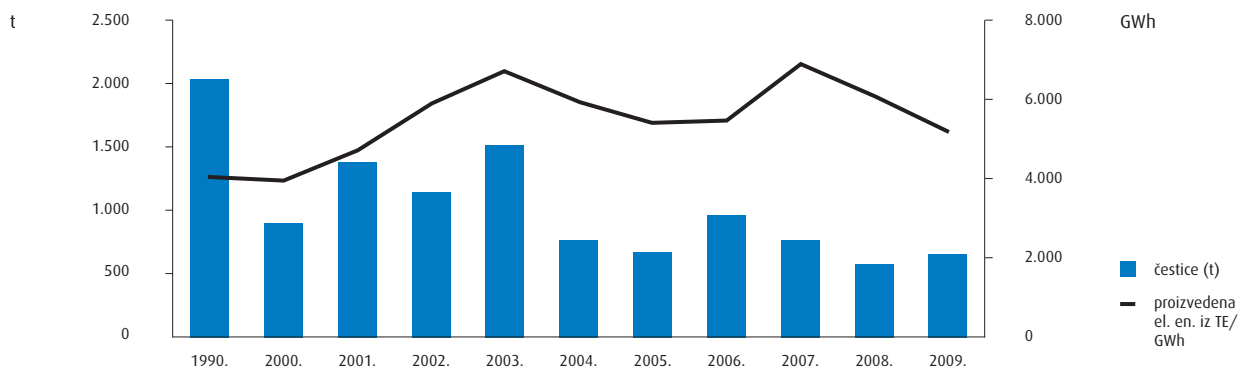
EMISIJE NO_x

EMISIJE CO₂

EMISIJE ČESTICA

OTPAD

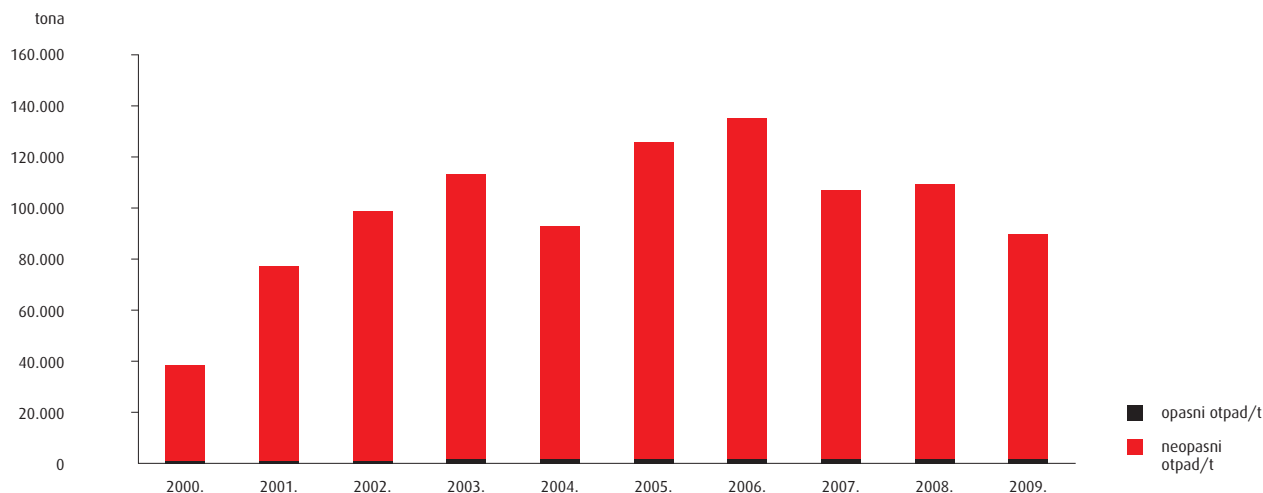
Tijekom 2009. godine nastavljen je trend prethodnog petogodišnjeg razdoblja poboljšanja sustava gospodarenja otpadom. U pogonima je nastavljena izgradnja i opremanje privremenih skladišta otpada i sekundarnih sirovina te njihovo opremanje spremnicima za odvojeno prikupljanje otpada. Od 1. siječnja 2009. godine u svim pogonima HEP grupe započelo je elektroničko vođenje podataka o tijeku i nastanku otpada uz pomoć aplikacije „Gospodarenje otpadom“.

U 2009. godini u HEP grupi proizvedeno je ukupno 1.110 tona opasnog i 88.405 tona neopasnog otpada. Proizvedeni otpad predan je ovlaštenim skupljačima, izvoznicima i obrađivačima na daljnju obradu i konačno zbrinjavanje.

UKUPNA KOLIČINA OPASNOG I NEOPASNOG OTPADA NASTALA U HEP GRUPI 1999.-2009. GODINE

Godina	Opasni otpad (t)	Neopasni otpad (t)
2000.	490	37.531
2001.	518	76.717
2002.	577	98.492
2003.	1.148	111.292
2004.	940	92.067
2005.	1.209	124.820
2006.	1.112	134.336
2007.	1.269	105.569
2008.	1.243	107.623
2009.	1.110	88.405
Promjena 2009./ 2008. (%)	-11	-18

UKUPNA KOLIČINA OPASNOG I NEOPASNOG OTPADA NASTALA U HEP GRUPI 2000.-2009.

IZDACI ZA ZAŠTITU PRIRODE I OKOLIŠA

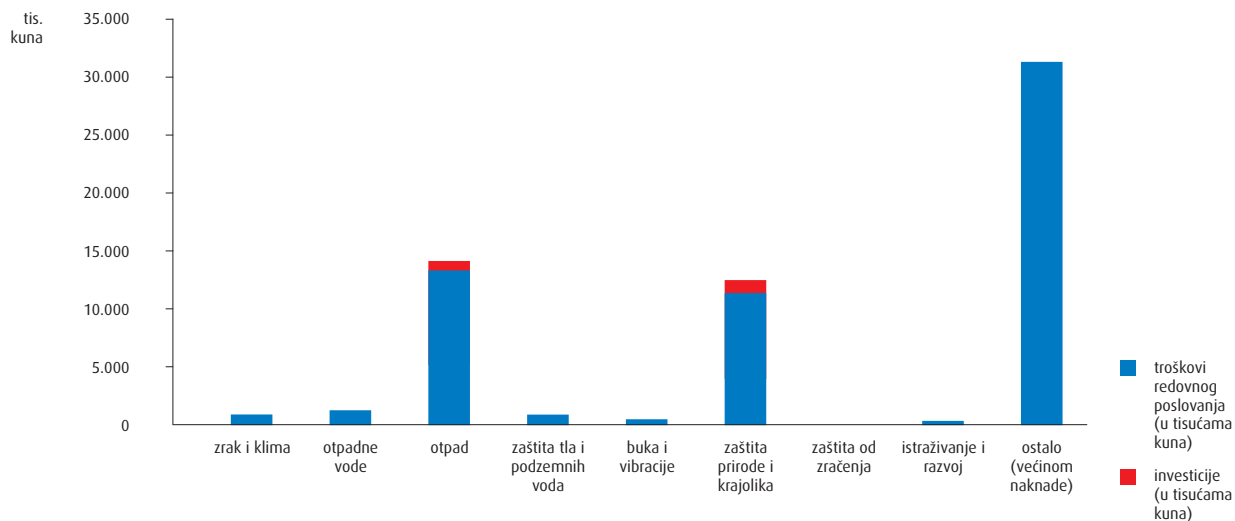
Tijekom 2009. godine ukupni izdaci za zaštitu prirode i okoliša društava HEP grupe iznosili su 61,036 milijuna kuna. Najznačajnije investicije u 2009. godine bile su u unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom u pogonima HEP-a i zaštitu prirode.

Od 2004. godine kada je počela provedba projekta Računovodstveno praćenje izdataka za zaštitu prirode i okoliša (RETZOK), do kraja 2009. godine, HEP grupa je u zaštitu prirode i okoliša investirala ukupno 56,068 milijuna kuna dok su ukupni troškovi redovnog poslovanja za zaštitu prirode i okoliša iznosili 658,092 milijuna kuna.

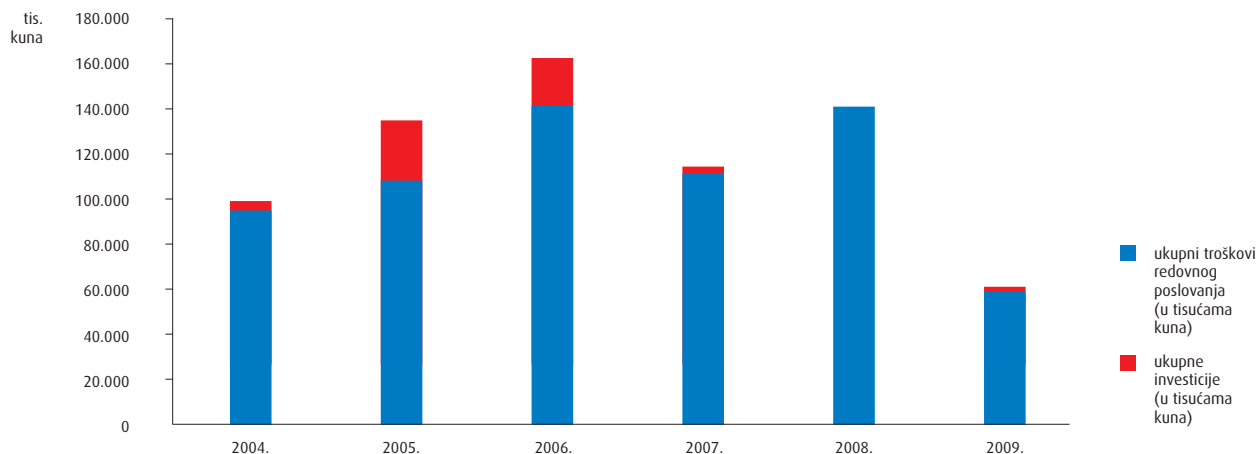
IZDACI ZA ZAŠTITU PRIRODE I OKOLIŠA U HEP GRUPI U 2009. GODINI PREMA IZVJEŠĆIMA RETZOK-a

Područje zaštite okoliša	Troškovi redovnog poslovanja (u tisućama kuna)	Investicije (u tisućama kuna)
zrak i klima	858	0
otpadne vode	1.247	0
otpad	13.155	788
zaštita tla i podzemnih voda	813	0
buka i vibracije	333	0
zaštita prirode i krajolika	11.193	1.207
zaštita od zračenja	60	0
istraživanje i razvoj	183	0
ostalo (većinom naknade)	31.185	13
UKUPNO	59.028	2.008

IZDACI ZA ZAŠTITU PRIRODE I OKOLIŠA U HEP GRUPI U 2009.

UKUPNI IZDACI ZA ZAŠTITU PRIRODE I OKOLIŠA U HEP GRUPI 2004.-2009.

NAJVAŽNIJA OSTVARENJA U 2009. GODINI

OSTVARENJA U TERMoeLEKTRANAMA I HIDROELEKTRANAMA

- Tijekom 2009. godine izrađen je Pravilnik o gospodarenju otpadom u HEP-Proizvodnji d.o.o. te Provedbeni akti o gospodarenju otpadom u svim pogonima
- Pogoni TE-TO Zagreb, EL-TO Zagreb, TE-TO Osijek, TE Sisak i TE Rijeka ishodili su dozvolu za obavljanje djelatnosti gospodarenja opasnim otpadom radi suspaljivanja vlastitih otpadnih ulja.
- Sukladno zakonskim obvezama napravljena je aplikacija za verifikaciju emisija onečišćujućih tvari u zrak iz HEP-ovih termoelektrana koje imaju obvezu kontinuiranog mjerenja emisija te je pokrenut prijenos podataka sa sustava za kontinuirano mjerenje emisija u pogonima (CEM sustav) na Informacijski sustav praćenja emisija koji vodi Agencija za zaštitu okoliša.
- Ministarstvu zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (MZOPUG) dostavljena su na mišljenje i suglasnost izvješća o sigurnosti za pogone TE Sisak, TE-TO Zagreb, TE Rijeka i TE-TO Osijek te obavijesti o prisutnosti malih količina opasnih tvari u postrojenju za EL-TO Zagreb i KTE Jertovec.
- Pogoni TE-TO Zagreb i EL-TO Zagreb dostavili su u Gradski ured za energetiku, zaštitu okoliša i održivi razvoj izvješća o provedbi mjera za smanjenje emisija onečišćujućih tvari u zrak prema Programu zaštite i poboljšanja kakvoće zraka u Gradu Zagrebu.
- Sve termoelektrane izradile su programe praćenja emisija stakleničkih plinova i dostavile ga Ministarstvu zaštite okoliša i prostornog uređenja (MZOPUG) na ocjenu i mišljenje, što je jedna od pripremnih radnji za priključivanje europskoj shemi trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova (EU-ETS).

PROJEKTI OČUVANJA BIOLOŠKE RAZNOLIKOSTI

- Nastavljena je provedba Sporazuma o suradnji pri provođenju mjera zaštite zaštićene vrste bijele rode (*Ciconia ciconia*), sklopljenog između Ministarstva kulture i HEP-a 2004. godine. Na Danu kreativnosti i inovativnosti udruge MRAK, u svibnju 2009. godine, HEP-ov projekt Zaštita roda bio je među tri nominirana projekta za nagradu u kategoriji održivog razvoja.
- Na temelju posebnog Sporazuma o suradnji u praćenju i prstenovanju populacije roda na području Sisačko-moslavačke županije iz 2005. godine, nastavljeno je provođenje aktivnosti sa svrhom očuvanja biološke raznolikosti i zaštite prirode.
- Nastavljeno je provođenje mjera sprječavanja stradavanja ptica od strujnog udara na srednjenaponskim dalekovodima. Ostvarena je suradnja s Upravom za zaštitu prirode Ministarstva kulture, kojoj je predano izvješće o provedenim mjerama zaštite ptica od strujnog udara u distribucijskim područjima, s podacima o zabilježenim slučajevima stradavanja ptica na srednjenaponskim vodovima. U Elektri Slavonski Brod ugrađeno je nekoliko gnijezda na zračnim mrežama gdje se skupljaju rode, a u Pogonu Nova Gradiška izoliran je dio vodova na 10 kV nadzemnoj mreži, na mjestima gdje se skupljaju ptice.

OSTALO

- U HEP-Operatoru distribucijskog sustava d.o.o. i HEP-Operatoru prijenosnog sustava d.o.o. provedena je inventarizacija kondenzatorskih baterija koje sadrže poliklorirane bifenile (PCB) te je izrađen plan zbrinjavanja opreme s ciljem konačnog povlačenja PCB-a iz uporabe.

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

HEP GRUPA – KONSOLIDIRANI FINANCIJSKI
IZVJEŠTAJI ZAJEDNO S IZVJEŠTAJEM
NEOVISNOG REVIZORA

ODGOVORNOST ZA FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

IZVJEŠTAJ NEOVISNOG REVIZORA

KONSOLIDIRANI RAČUN DOBITKA I GUBITKA HEP GRUPE

IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI HEP GRUPE

KONSOLIDIRANA BILANCA HEP GRUPE

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U GLAVNICI HEP GRUPE

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA HEP GRUPE

BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE HEP GRUPE

HEP d.d. - FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

HEP GRUPA – KONSOLIDIRANI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

54

NA DAN 31. PROSINCA 2009. GODINE
ZAJEDNO S IZVJEŠTAJEM NEOVISNOG REVIZORA

ODGOVORNOST ZA FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

Sukladno Zakonu o računovodstvu Republike Hrvatske, Uprava je dužna osigurati da financijski izvještaji za svaku financijsku godinu budu pripremljeni u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI), koje objavljuje Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde, tako da daju istinitu i objektivnu sliku financijskog stanja i rezultata poslovanja Grupe za to razdoblje.

Nakon provedenih istraživanja, Uprava razumno očekuje da Grupa ima odgovarajuća sredstva za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Iz navedenog razloga, Uprava i dalje prihvaća načelo nastavka poslovanja pri izradi financijskih izvještaja.

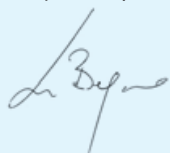
Pri izradi financijskih izvještaja Uprava je odgovorna:

- da se odaberu i potom dosljedno primjenjuju odgovarajuće računovodstvene politike;
- da prosudbe i procjene budu razumne i oprezne;
- da se primjenjuju važeći računovodstveni standardi, a svako materijalno značajno odstupanje obznani i objasni u financijskim izvještajima; te
- da se financijski izvještaji pripreme po načelu nastavka poslovanja, osim ako je neprimjereno pretpostaviti da će Grupa nastaviti svoje poslovne aktivnosti.

Uprava je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, koje će u bilo koje doba s prihvatljivom točnošću odražavati financijski položaj Grupe, kao i njegovu usklađenost s hrvatskim Zakonom o računovodstvu. Uprava je također odgovorna za čuvanje imovine Grupe, pa stoga i za poduzimanje razumnih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Potpisao za i u ime Uprave:

Leo Begović
Predsjednik Uprave

HEP d.d.
Ulica grada Vukovara 37
10000 Zagreb
Republika Hrvatska
1. lipnja 2010. godine

IZVJEŠTAJ NEOVISNOG REVIZORA

Vlasnicima Hrvatske elektroprivrede d.d.:

Obavili smo reviziju konsolidiranih financijskih izvještaja HEP Grupe (u nastavku: "Grupa") koji se sastoje od konsolidirane bilance na dan 31. prosinca 2009. godine, konsolidiranog računa dobitaka i gubitaka, konsolidiranog izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, konsolidiranog izvještaja o promjenama na glavnici i konsolidiranog izvještaja o novčanim tokovima za godinu koja je tada završila, te sažetog prikaza značajnih računovodstvenih politika i bilješki uz financijske izvještaje.

ODGOVORNOST UPRAVE ZA FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

Sastavljanje te objektivan prikaz konsolidiranih financijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja potpadaju u djelokrug odgovornosti Uprave, a to obuhvaća: ustrojavanje, uspostavljanje i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i objektivan prikaz nekonsolidiranih financijskih izvještaja bez materijalno značajnih pogrešaka u prikazu, bilo kao posljedica prijevare ili pogreške, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika te davanje računovodstvenih procjena primjerenih danim okolnostima.

ODGOVORNOST REVIZORA

Naša je odgovornost izraziti neovisno mišljenje o konsolidiranim financijskim izvještajima na temelju naše revizije. Osim kao što je navedeno u odjeljcima b) i c), reviziju smo obavili u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Navedeni standardi nalažu da postupamo u skladu s etičkim pravilima te da reviziju planiramo i obavimo kako bismo se u razumnoj mjeri uvjerali da nekonsolidirani financijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogreške u prikazu.

Revizija uključuje primjenu postupaka kojima se prikupljaju revizijski dokazi o iznosima i drugim podacima objavljenim u nekonsolidiranim financijskim izvještajima. Odabir postupaka zavisi od prosudbe revizora, uključujući i procjenu rizika materijalno značajnog pogrešnog prikaza nekonsolidiranih financijskih izvještaja, bilo kao posljedica prijevare ili pogreške. U procjenjivanju rizika, revizor procjenjuje interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje te objektivno prezentiranje nekonsolidiranih financijskih izvještaja kako bi odredio revizijske postupke primjerene danim okolnostima, a ne kako bi izrazio mišljenje o učinkovitosti internih kontrola. Revizija također uključuje i ocjenjivanje primjerenosti računovodstvenih politika koje su primijenjene te značajnih procjena Uprave, kao i prikaza nekonsolidiranih financijskih izvještaja u cjelini.

Uvjereni smo da su revizijski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

ZNAČAJKE KOJE UTJEČU NA REVIZORSKO MIŠLJENJE

A) ISPRAVAK VRIJEDNOSTI POTRAŽIVANJA

Kao što je opisano u bilješci 20, Uprava provodi ispravak sumnjivih i spornih potraživanja na temelju pregleda ukupne starosne strukture svih potraživanja, te na temelju pregleda značajnih, pojedinačnih iznosa uključenih u potraživanja. Pojedinačnom analizom značajnih potraživanja od kupaca u HEP Opskrbi uočena su sporna potraživanja za koja nije napravljen ispravak vrijednosti u iznosu od 60 milijuna kuna.

Slijedom gore navedenoga na dan 31. prosinca 2009. godine potraživanja od kupaca su precijenjena za iznos od približno 60 milijuna kuna, te je rezultat za godinu koja je završila 31. prosinca 2009. precijenjen za isti iznos.

B) PREDUJAM HRVATSKIM AUTOCESTAMA

Kao što je opisano u bilješci 13, Grupa je isplatila predujam Hrvatskim autocestama u iznosu od 300 milijuna kuna, 27. prosinca 2006. godine, a u svrhu preuzimanja elektroenergetskih objekata na hrvatskim autocestama u roku od 2 godine od dana isplate predujma. Navedeni objekti do dana izdavanja ovih izvještaja nisu preneseni u pravno vlasništvo Grupe. Grupa u gospodarskom smislu raspolaže navedenim elektroenergetskim objektima, upotrebljava navedenu imovinu u ekonomske svrhe za koju je namjenjena i isporučuje električnu energiju za potrebe potrošača. Do dana objave financijskih izvještaja Grupa nije klasificirala predujam po vrstama imovine koja se koristi u poslovanju Grupe, te nismo zaprimili od Uprave Društva izračun ekonomskih utjecaja prijenosa navedene imovine sa stavke predujmova na imovinu u uporabi, i stoga nismo u mogućnosti ocijeniti utjecaj na financijske izvještaje Grupe.

C) PRIMJENA IFRIC 18 PRIJENOS IMOVINE OD KUPCA

Grupa je obveznik primjene tumačenja IFRICa 18 Prijenos imovine od kupaca, koji specificira postupak računovodstvene evidencije prijenosa imovine s kupaca, na način da se prihodi od takve imovine priznaju odmah po prijenosu imovine u računu dobiti i gubitka, a ne razgraničavaju tijekom vijeka uporabe navedene imovine. Navedeno tumačenje je na snazi od 01. srpnja 2009. godine. Uprava Društva je odlučila usvojiti navedeno tumačenje za prijenos imovine od kupaca na razdoblja nakon 01. siječnja 2010. godine. Do dana objave financijskih izvještaja Grupa nije kvantificirala učinak nepravovremenog usvajanja navedenog tumačenja na financijske izvještaje, i stoga nismo u mogućnosti ocijeniti utjecaj na financijske izvještaje Grupe.

KVALIFICIRANO MIŠLJENJE

Po našem mišljenju, izuzev učinaka činjenica navedenih u točki a), te mogućih utjecaja navedenih u točkama b) i c), konsolidirani financijski izvještaji prikazuju objektivno, u svim materijalno značajnim odrednicama, financijski položaj Grupe na dan 31. prosinca 2009. godine, te rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu koja je tada završila u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja.

POSEBNI NAGLASC

A) VREDNOVANJE INVESTICIJSKIH NEKRETNINA PO FER VRIJEDNOSTI

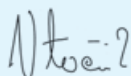
Na financijske izvještaje za godinu koja je završila 31. prosinca 2008. godine izrazili smo kvalificirano mišljenje. Kao što je navedeno u bilješci 5 uz financijske izvještaje, Grupa je tijekom 2008. godine promijenila računovodstvenu politiku vezano za vrednovanje investicijskog ulaganja u nekretnine iz troškovnog modela u model fer vrijednosti. Sukladno Međunarodnom računovodstvenom standardu 40 „Investicijsko ulaganje“, investicijsko ulaganje u nekretnine se početno priznaje po trošku nabavke, te naknadno vrednovanje može biti po trošku ili fer vrijednosti. Grupa je izvršila fer vrednovanje investicijskog ulaganja u nekretnine, te je prihod od fer vrednovanja u iznosu od 133 milijuna kuna u potpunosti iskazan kroz račun dobiti i gubitka za 2008. godinu, a ne kroz najranije prezentirano razdoblje kako je predviđeno Međunarodnim računovodstvenim standardom 8, koji propisuje da se učinci promjena računovodstvenih politika retroaktivno priznaju u financijskim izvještajima Grupe.

Budući da Grupa promjenu računovodstvene politike nije primijenila retroaktivno, utjecaj promjene fer vrijednosti za 2008. godinu nije procijenjen, te stoga nismo bili u mogućnosti primijeniti revizijske postupke koji bi nam omogućili da kvantificiramo iznos utjecaja promjenjene računovodstvene politike na neto dobiti za godinu zaključno s 31. prosincem 2008. godine, kao ni utjecaj na glavnica za prezentirana razdoblja u ovim financijskim izvještajima.

B) RAČUNOVODSTVENA POLITIKA PRIZNAVANJA PRIHODA

Bez daljnjeg kvalificiranja našeg mišljenja, skrećemo pozornost na bilješku 2 uz financijske izvještaje, koja opisuje računovodstvenu politiku priznavanja prihoda. U lipnju 2008. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je „Odluku o visini tarifnih stavki u tarifnom sustavu za proizvodnju električne energije, s iznimkom za povlaštene kupce, bez visine tarifnih stavki, tarifnom sustavu za prijenos električne energije, bez visine tarifnih stavki, tarifnom sustavu za distribuciju električne energije, bez visine tarifnih stavki i tarifnom sustavu za opskrbu električnom energijom s iznimkom povlaštenih kupaca, bez visine tarifnih stavki“. Grupa primjenjuje navedene tarifne stavke od 01. srpnja 2008. godine.

Deloitte d.o.o.
Branislav Vrtačnik, ovlaštenu revizor
Zagreb, 1. lipnja 2010. godine

KONSOLIDIRANI RAČUN DOBITKA I GUBITKA HEP GRUPE

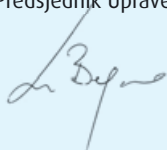
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2009. GODINE

	Bilješke	2009. godina u tisućama kuna	2008. godina u tisućama kuna
Prihod od prodaje električne energije	4	10.798.272	9.845.219
Prihod od prodaje toplinske energije	4	553.732	476.796
Prihod od prodaje plina	4	294.262	259.228
Ostali prihodi iz poslovanja	5	954.520	1.308.109
Ukupno poslovni prihodi		12.600.786	11.889.352
Trošak nabave električne energije		(3.078.977)	(2.995.645)
Trošak goriva		(2.385.583)	(2.827.850)
Troškovi osoblja	6	(1.954.350)	(1.804.925)
Trošak amortizacije	10,11	(1.688.750)	(1.654.886)
Ostali rashodi iz poslovanja	7	(2.925.476)	(2.316.767)
Ukupno poslovni rashodi		(12.033.136)	(11.600.073)
Dobit iz poslovanja		567.650	289.279
Financijski prihodi	8	81.101	114.402
Financijski rashodi	8	(421.642)	(355.872)
Neto gubitak iz financijskih aktivnosti		(340.541)	(241.470)
Dobit prije oporezivanja		227.109	47.809
Porez na dobit	9	(72.687)	(16.712)
Dobit tekuće godine		154.422	31.097
Pripisivo:			
Vlasniku kapitala		135.844	11.655
Nevladajući udio		18.578	19.442
		154.422	31.097

Priložene bilješke sastavni su dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Potpisali u ime Grupe na dan 1. lipnja 2010. godine:

Leo Begović
Predsjednik Uprave

Miljenko Pavlaković
Član Uprave

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI HEP GRUPE

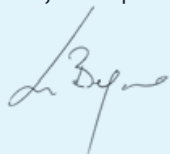
58

ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2009. GODINE

Bilješke	2009. godina	2008. godina
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Dobit tekuće godine	154.422	31.097
Tečajne razlike	(3.881)	(231)
Ispravak vrijednosti na temelju fer vrijednosti JANAF-a	1.423	-
Ostala sveobuhvatna dobit	(1.995)	(422)
Ostala sveobuhvatna dobit tekuće godine	(4.453)	(653)
Ukupna sveobuhvatna dobit tekuće godine	149.969	30.444
Ukupna sveobuhvatna dobit za raspodjelu:		
Vlasniku kapitala	131.267	11.079
Vlasniku ne vladajućeg udjela	18.702	19.365
	149.969	30.444

Priložene bilješke sastavni su dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Potpisali u ime Grupe na dan 1. lipnja 2010. godine
Leo Begović
Predsjednik Uprave

Miljenko Pavlaković
Član Uprave

KONSOLIDIRANA BILANCA HEP GRUPE

NA DAN 31.PROSINCA 2009. GODINE

59

HEP GODIŠNJE IZVJEŠĆE 2009

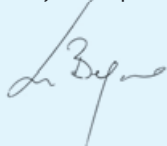
POGLAVLJE 6 - FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

IMOVINA	Bilješka	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
		u tisućama kuna	u tisućama kuna
Dugotrajna imovina			
Nekretnine, postrojenja i oprema	10	24.082.799	23.227.513
Investicije u tijeku	10	3.130.294	3.370.610
Nematerijalna imovina	11	63.671	78.650
Investicijska ulaganja u nekretnine	12	202.467	211.074
Predujmovi za materijalnu imovinu	13	403.080	448.642
Ulaganje u NE Krško	14	1.605.593	1.609.598
Dani dugoročni krediti i depoziti	16	1.483	2.416
Ulaganja raspoloživa za prodaju i ostala ulaganja	17	152.997	151.374
Ostala dugotrajna imovina	18	117.106	119.501
Odgođena porezna imovina	9	120.351	66.568
		29.879.841	29.285.946
Kratkotrajna imovina			
Zalihe	19	967.931	1.369.704
Potraživanja od kupaca	20	1.493.989	1.419.114
Ostala kratkotrajna potraživanja	21	273.222	366.462
Novac i novčani ekvivalenti	22	96.071	194.213
		2.831.213	3.349.493
UKUPNA AKTIVA		32.711.054	32.635.439

Priložene bilješke sastavni su dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Potpisali u ime Grupe na dan 1. lipnja 2010. godine

Leo Begović
Predsjednik Uprave

Miljenko Pavlaković
Član Uprave

KONSOLIDIRANA BILANCA HEP GRUPE (NASTAVAK)
NA DAN 31.PROSINCA 2009. GODINE

60

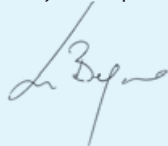
HEP GODIŠNJE IZVJEŠĆE 2009

POGLAVLJE 6 - FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

KAPITAL I OBVEZE	Bilješka	31.prosinca 2009.	31.prosinca 2008.
		u tisućama kuna	u tisućama kuna
Osnivački kapital	23	19.792.159	19.792.159
Kapitalne rezerve	23	(2.038.472)	(2.035.890)
Zadržana dobit	23	403.018	267.155
Glavnica pripisana vlasniku		18.156.705	18.023.424
Manjinski udio	15	91.409	106.821
Ukupna glavnica		18.248.114	18.130.245
Obveze po dugoročnim kreditima	24	3.113.467	3.098.473
Dugoročne obveze prema državi	25	59.713	62.710
Dugoročna rezerviranja	27	559.017	422.000
Obveze po izdanim obveznicama	28	1.150.887	1.197.070
Ostale dugoročne obveze	29	4.927.022	4.369.412
Ukupne dugoročne obveze		9.810.106	9.149.665
Obveze prema dobavljačima		2.179.323	2.609.773
Tekuća dospjeća izdanih obveznica	28	46.690	-
Tekuća dospjeća dugoročnih kredita	24	947.747	943.099
Obveze za kratkoročne kredite	30	767.805	1.122.054
Obveze za poreze i doprinose	31	171.080	130.327
Obveze za kamate		64.301	48.465
Obveze prema zaposlenima	32	143.132	129.831
Ostale kratkoročne obveze	33	332.756	371.980
Ukupne kratkoročne obveze		4.652.834	5.355.529
UKUPNO KAPITAL I OBVEZE		32.711.054	32.635.439

Priložene bilješke sastavni su dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Potpisali u ime Grupe na dan 1. lipnja 2010. godine
Leo Begović
Predsjednik Uprave

Miljenko Pavlaković
Član Uprave

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U GLAVNICI HEP GRUPE

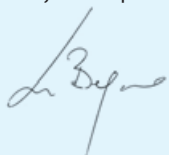
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2009. GODINE

	Osnivački kapital	Kapitalne rezerve	Zadržana dobit / preneseni (gubitak)	Udio Matice u glavnici	Nevladajući udio	Ukupno glavnica
	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Stanje 31. prosinca 2007.	19.792.159	(2.035.736)	256.690	18.013.113	122.064	18.135.177
Prepravljeno za HROTE	-	-	(768)	(768)	-	(768)
Dobit tekuće godine	-	-	11.655	11.655	19.442	31.097
Tečajne razlike	-	(154)	-	(154)	(77)	(231)
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	(422)	(422)	-	(422)
Ukupna sveobuhvatna dobit tekuće godine	-	(154)	11.233	11.079	19.365	30.444
Nevladajući udjel	-	-	-	-	(22.192)	(22.192)
Isplata dividende RWE	-	-	-	-	(12.416)	(12.416)
Stanje 31. prosinca 2008.	19.792.159	(2.035.890)	267.155	18.023.424	106.821	18.130.245
Prepravljeno za HEP Telecom	-	-	19	19	-	19
Dobit tekuće godine	-	-	135.844	135.844	18.578	154.422
Tečajna razlika	-	(4.005)	-	(4.005)	124	(3.881)
Fer vrijednost JANAF -a	-	1.423	-	1.423	-	1.423
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	(1.995)	(1.995)
Ukupna sveobuhvatna dobit tekuće godine	-	(2.582)	135.863	133.281	16.707	149.988
Nevladajući udjel	-	-	-	-	(19.442)	(19.442)
Isplata dividende RWE	-	-	-	-	(12.677)	(12.677)
Stanje 31. prosinca 2009.	19.792.159	(2.038.472)	403.018	18.156.705	91.409	18.248.114

Priložene bilješke sastavni su dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Potpisali u ime Grupe na dan 1. lipnja 2010. godine:

Leo Begović
Predsjednik Uprave

Miljenko Pavlaković
Član Uprave

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA HEP GRUPE

ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2009. GODINE

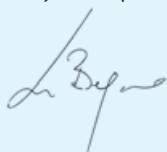
	2009. godina	2008. godina
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Novčani tijekovi iz poslovnih aktivnosti		
Dobit tekuće godine	154.422	31.097
Trošak poreza na dobit priznat u dobiti	72.687	16.712
Neto gubitak iz financijskih aktivnosti	340.541	241.470
Odgodena porezna imovina	53.783	4.514
Dobit s temelja derivata	(2.271)	(2.953)
Amortizacija dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	1.688.750	1.654.886
Gubici od umanjenja inventara i opreme	79.310	14.391
Inventurni viškovi	(406)	(11.933)
Gubitak / (dobit) od fer vrednovanja ulaganja u nekretnine	19.748	(133.533)
Povećanje / (smanjenje) ispravka vrijednosti potraživanja	162.887	(78.024)
Povećanje / (smanjenje) rezerviranja	137.017	(89.317)
Novčani tijek iz poslovnih aktivnosti prije promjena u obrtnom kapitalu	2.706.468	1.647.310
Povećanje potraživanja od kupaca	(237.762)	(113.802)
Smanjenje / (povećanje) zaliha	401.773	(289.878)
Smanjenje ostale kratkotrajne imovine	93.240	189.860
(Smanjenje) / povećanje obveza prema dobavljačima	(430.450)	29.943
Povećanje ostalih kratkoročnih obveza	12.564	289.173
Povećanje obveza prema zaposlenima	13.301	20.988
Povećanje poreznih obveza	40.753	40.549
Povećanje dugoročnih obveza	512.644	584.887
Novac ostvaren poslovanjem	3.112.531	2.399.030
Plaćeni porez na dobit	(126.470)	(21.226)
NETO NOVAC IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	2.986.061	2.377.804
INVESTICIJSKE AKTIVNOSTI		
Primici od kamata	7.529	8.053
Povećanje nekretnina, postrojenja i opreme	(2.359.657)	(2.644.229)
Smanjenje/(povećanje) ostale dugotrajne imovine	(2.512)	(125.293)
Promjene manjinskog udjela	(15.412)	(15.243)
NETO NOVAC KORIŠTEN U INVESTICIJSKIM AKTIVNOSTIMA	(2.370.052)	(2.776.712)
FINANCIJSKE AKTIVNOSTI		
Otplata kredita	(2.004.210)	(1.785.511)
Plaćene kamate	(336.952)	(223.842)
Primici s temelja novih bankovnih kredita	1.635.862	2.458.690
NETO NOVAC (KORIŠTEN U) / IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	(705.300)	449.337

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O
NOVČANIM TOKOVIMA HEP GRUPE (NASTAVAK)
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2009. GODINE

NETO (SMANJENJE) / POVEĆANJE NOVCA I NOVČANIH EKIVALENATA	(89.291)	50.429
NOVAC I NOVČANI EKIVALENTI NA POČETKU GODINE	194.213	166.512
Učinak promjene valutnih tečajeva	(8.851)	(22.728)
NOVAC I NOVČANI EKIVALENTI NA KRAJU GODINE	96.071	194.213

Priložene bilješke sastavni su dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Potpisali u ime Grupe na dan 1. lipnja 2010. godine;
Leo Begović
Predsjednik Uprave

Miljenko Pavlaković
Član Uprave

BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE HEP GRUPE

ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2009. GODINE

1. OPĆENITO

Grupa Hrvatska elektroprivreda Zagreb (u daljnjem tekstu "Grupa") sastoji se od matice Hrvatska elektroprivreda d.d., Zagreb (u daljnjem tekstu "HEP") i ovisnih društava navedenih u bilješci 36.

HEP je registriran u Zagrebu, Ulica grada Vukovara 37. Temeljna djelatnost Grupe je proizvodnja, prijenos i distribucija električne energije te kontrola sustava električne energije. Pored navedenih temeljnih djelatnosti HEP se bavi i proizvodnjom i distribucijom toplinske energije putem središnjeg toplinskog sustava u Zagrebu i Osijeku te distribucijom plina u Osijeku i Đakovu.

Sve svoje aktivnosti Grupa temelji na važećim zakonima, propisima i odlukama Vlade Republike Hrvatske.

Grupa je na dan 31. prosinca 2009. godine imala 14.197 zaposlenika (31. prosinca 2008.: 14.348).

Ovi financijski izvještaji izraženi su u hrvatskim kunama budući je to valuta u kojoj je iskazana većina transakcija Grupe.

ZAKONI O REGULIRANJU ENERGETSKIH DJELATNOSTI

Hrvatski sabor je 3. prosinca 2004. godine donio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o energiji, Zakon o tržištu električne energije i Zakon o regulaciji energetskih djelatnosti.

Ovisna društva i Matica nastavljaju obavljati zakonom regulirane kao javne usluge; proizvodnju električne energije za tarifne kupce, prijenos električne energije, distribuciju električne energije, organiziranje tržišta električnom energijom i opskrbu električnom energijom za tarifne kupce.

Proizvodnja električne energije za povlaštene kupce, opskrba električnom energijom za povlaštene kupce i trgovanje na tržištu energijom obavljaju se kao tržišne djelatnosti.

Opskrba električnom energijom, za kupce kategorije poduzetništvo, obavlja se prema pravilima kojima se uređuju tržišni odnosi, u kojima energetski subjekti slobodno ugovaraju količinu i cijenu isporučene električne energije. Tarifni kupci opskrbljuju se električnom energijom u sustavu obveze javne usluge po cijenama iz tarifnog sustava za električnu energiju.

U lipnju 2008. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o visini tarifnih stavki u tarifnom sustvu za proizvodnju električne energije, s iznimkom za povlaštene kupce, bez visine tarifnih stavki, tarifnim sustavom za prijenos električne energije, bez visine tarifnih stavki, tarifnom sustavu za distribuciju električne energije, bez visine tarifnih stavki i tarifnom sustavu za opskrbu električnom energijom, s iznimkom povlaštenih kupaca, bez visine tarifnih stavki.

ZAKONI O REGULIRANJU ENERGETSKIH DJELATNOSTI

Grupa primjenjuje navedene tarifne stavke od 1. srpnja 2008. godine.

U prosincu 2008. godine donesen je Zakon o izmjenama i dopunama zakona o tržištu električne energije kojim je određeno da su mali kupci dužni do 30. lipnja 2009. godine izabrati svog opskrbljivača i s istim sklopiti ugovor o opskrbi, a u tom razdoblju imaju pravo na opskrbu električnom energijom od opskrbljivača tarifnih kupaca.

Mali kupci koji do navedenog roka ne nađu novog opskrbljivača plaćaju opskrbu električnom energijom po cijeni električne energije uravnoteženja za obračun električne energije povlaštenim kupcima koji nisu pronašli svog opskrbljivača.

Prema novim zakonskim odredbama, HEP je restrukturirao svoje poslovanje osnivanjem zasebnih poduzeća poslovnih subjekata za proizvodnju električne energije, prijenos električne energije, distribuciju električne energije, vođenje energetskog sektora i upravljanje tržištem električne energije, koja su započela s poslovanjem 1. srpnja 2002. godine. HEP je uskladio organizaciju Grupe sukladno izmijenjenim zakonima.

ZAKON O PRIVATIZACIJA HEP-a d.d.

Dana 25. ožujka 2002. godine donesen je Zakon o privatizaciji Hrvatske elektroprivrede d.d., koji je dana 5. veljače 2010. godine prestao važiti jer je donesen Zakon o prestanku važenja Zakona o privatizaciji Hrvatske elektroprivrede d.d.

1. OPĆENITO (nastavak)

UPRAVA I DIREKTORI

Glavna Skupština

Glavna skupština se sastoji od članova koji zastupaju interese društva HEP d.d.:

Đuro Popijač	Predsjednik Skupštine	Član od 21. studenoga 2009. godine
Miljenko Pavlaković	Predsjednik Skupštine	Član od 14. veljače 2008. do 30. listopada 2009. godine

Nadzorni odbor

Članovi nadzornog odbora u 2009. godini

Branimir Horaček	Predsjednik	Član od 19. listopada 2009. godine
Dražen Bošnjaković	Član	Član od 19. listopada 2009. godine
Krešimir Dragić	Član	Član od 19. listopada 2009. godine
Slavko Konfic	Član	Član od 28. travnja 2008. godine
Gordana Obran	Član	Član od 19. listopada 2009. godine
Zvonimir Sabati	Član	Član od 19. listopada 2009. godine
Jadranko Berlengi	Član	Član od 03. lipnja 2008. godine

Članovi nadzornog odbora u 2008. godini

Leo Begović	Predsjednik	Član od 28. travnja 2008. do 22. rujna 2009. godine
Krešimir Ćosić	Član	Član od 28. travnja 2008. do 19. listopada 2009. godine
Dasenko Baldasari	Član	Član od 28. travnja 2008. do 19. listopada 2009. godine
Luciano Delbianco	Član	Član od 28. travnja 2008. do 19. listopada 2009. godine
Zdenko Jurčić	Član	Član od 28. travnja 2008. do 19. listopada 2009. godine
Slavko Konfic	Član	Član od 28. travnja 2008. godine
Jadranko Berlengi	Član	Član od 03. lipnja 2008. godine

Članovi Uprave u 2009. godini

Leo Begović	Predsjednik	Član od 25. rujna 2009. godine
Dubravko Lukačević	Član Uprave	Član od 02. studenoga 2009. godine
Snježana Pauk	Član Uprave	Član od 02. studenoga 2009. godine
Miljenko Pavlaković	Član Uprave	Član od 02. studenoga 2009. godine
Damir Pečvarac	Član uprave	Član od 02. studenoga 2009. godine
Velimir Rajković	Član uprave	Član od 02. studenoga 2009. godine

Članovi Uprave u 2008. godini

Ivan Mravak	Predsjednik	Član od 2004. do 25. rujna 2009. godine
Željko Kljaković-Gašpić	Član Uprave	Član od 01. ožujka 2008. do 25. rujna 2009. godine
Darko Dvornik	Član Uprave	Član od 01. ožujka 2008. do 25. rujna 2009. godine
Stjepan Tvrdinić	Član Uprave	Član od 18. ožujka 2008. do 25. rujna 2009. godine
Željko Tomšić	Član uprave	Član od 29. travnja 2008. do 25. rujna 2009. godine
Nikola Rukavina	Član uprave	Član od 29. travnja 2008. do 25. rujna 2009. godine

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Sažetak najvažnijih računovodstvenih politika, koje su dosljedno primjenjivane u tekućoj godini i prethodnim godinama, obrazložene su dolje.

PREZENTACIJA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Financijski izvještaji sastavljeni su sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja ("MSFI") koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde.

Financijski izvještaji su pripremljeni po načelu povijesnog troška, izuzev određene dugotrajne imovine i određenih financijskih instrumenata koji su iskazani u revaloriziranim iznosima. Financijski izvještaji prezentirani su u tisućama hrvatskih kuna ('000 hrk), s obzirom da je to valuta u kojoj je iskazana većina poslovnih događaja Grupe.

Financijski izvještaji sastavljeni su po načelu nastanka događaja pod pretpostavkom neograničenog nastavka poslovanja.

OSNOVE RAČUNOVODSTVA

Grupa vodi računovodstvene evidencije na hrvatskom jeziku, u kunama i u skladu s hrvatskim zakonskim propisima i računovodstvenim načelima te praksom koje se pridržavaju poduzeća u Hrvatskoj. Računovodstvene evidencije ovisnih društava u Hrvatskoj i u inozemstvu vode se sukladno važećim propisima dotičnih zemalja.

USVAJANJE NOVIH I IZMIJENJENIH MEĐUNARODNIH STANDARDI FINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA

Standardi i tumačenja koji su na snazi za tekuće razdoblje

Slijedeći izmijenjeni i dopunjeni postojeći standardi izdani od strane Međunarodnog odbora za računovodstvene standarde i tumačenja koje izdaje Međunarodni odbor za interpretaciju financijskog izvješćivanja su na snazi za tekuće razdoblje:

- MSFI 8 „Poslovni segmenti“ (datum stupanja na snagu za godišnja razdoblja koja započinju na dan 1. siječnja 2009. ili nakon toga datuma),
- Amandmani na MSFI 4 “Ugovori o osiguranju” i MSFI 7 “Financijski instrumenti: Objavljivanje” – Unapređenje objava o financijskim instrumentima (datum stupanja na snagu za razdoblja koja započinju na dan 1. siječnja 2009. ili nakon toga datuma),
- Amandmani na MSFI 1 “Prva primjena Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja” i MRS 27 “Konsolidirani i odvojeni financijski izvještaji” – trošak ulaganja u ovisno društvo, zajednički kontrolirani subjekt i pridruženo društvo (datum stupanja na snagu za razdoblja koja započinju na dan 1. siječnja 2009. ili nakon toga datuma)
- Amandmani na različite standarde i interpretacije koji rezultiraju iz Godišnjeg poboljšanja MSFI-a objavljenog 22. svibnja 2008. (MRS 1, MSFI 5, MRS 8, MRS 10, MRS 16, MRS 19, MRS 20, MRS 23, MRS 27, MRS 28, MRS 29, MRS 31, MRS 34, MRS 36, MRS 38, MRS 39, MRS 40, MRS 41) prvenstveno s ciljem uklanjanja nedosljednosti i pojašnjavanja teksta (većina izmjena i dopuna se primjenjuje za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2009.),
- Amandmani na MRS 32 “Financijski instrumenti: Prezentiranje” i MRS 1 “Prezentiranje financijskih izvještaja” – Financijski instrumenti sa pravom prodaje i obveze koje nastaju iz likvidacije (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2009.),
- MRS 1 (revidirani) “Prezentiranje financijskih izvještaja” – revidirano prezentiranje (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2009.),
- MRS 23 (revidirani) “Troškovi posudbe” (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2009.)
- MSFI 3 (revidirani) “Poslovne kombinacije” usvojen u tekućoj godini prije njegovog datuma stupanja na snagu (tj. za poslovna spajanja s datumom stjecanja na dan ili nakon početka prvog godišnjeg razdoblja koje započinje na dan 1. srpnja 2009. godine).

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

USVAJANJE NOVIH I IZMIJENJENIH MEĐUNARODNIH STANDARDA FINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA (nastavak)

Standardi i tumačenja koji su na snazi za tekuće razdoblje (nastavak)

- Amandmani na MRS 27 "Konsolidirani i odvojeni financijski izvještaji" (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009.),
- Amandmani na MSFI 2 "Isplate s temelja dionica" – Postupak koji se primjenjuje na uvjete za stjecanje prava i uvjete otkazivanja (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2009.),
- " MRS 39 Priznavanje i mjerenje" – Ugrađeni derivativi (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 30. lipnja 2009.),
- IFRIC 13 "Program lojalnosti kupaca" (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009.),
- IFRIC 15 "Ugovori o izgradnji nekretnina" (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2009.),
- IFRIC 16 "Zaštita neto ulaganja u inozemna poslovanja" (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. listopada 2008.),
- IFRIC 18 "Prijenos imovine od kupaca" (na snazi za prijenos imovine od kupaca primljenih na dan ili nakon 1. srpnja 2009.)

Uprava Grupe je odlučila da ne usvoji IFRIC 18 "Prijenos imovine od kupaca" na dan 1. srpnja 2009. godine od kada je navedeno tumačenje na snazi, već će ga primijeniti za prijenos imovine od kupaca primljenih na dan 01. siječnja 2010. godine. Nije kvantificiran učinak nepravovremenog usvajanja navedenog tumačenja na financijske izvještaje Grupe, koji će u budućim razdobljima nakon primjene imati utjecaj na financijske izvještaje Grupe.

Uprava Grupe je usvojila MRS 23 u prijašnjim razdobljima te će i dalje nastaviti kapitalizirati kamate na kvalificiranu imovinu.

Usvajanje ostalih spomenutih standarda i tumačenja nije imalo značajnog utjecaja na financijske izvještaje Grupe.

Standardi i tumačenja koji su objavljeni, a nisu još u upotrebi

Na dan izdavanja ovih financijskih izvještaja, sljedeći standardi i tumačenja standarda su objavljeni i nisu još u upotrebi:

- MSFI 9 "Financijski instrumenti" (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013.)
- MSFI 1 (revidirano) "Prva primjena Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja" (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009.),
- Amandmani na MSFI 1 "Prva primjena Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja" – dodaci za izuzetke za nove usvojitelje (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. srpnja 2010.),
- Amandmani na MSFI 1 "Prva primjena Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja"- ograničeni ustupci za komparativne usporedbe MSFI 7 za usvojitelje prvi puta (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. srpnja 2010.),
- Amandmani na IFRS 2 "Isplate s temelja dionica" – pojašnjenja računovodstva grupe prilikom isplate s temelja dionica podmirene u gotovini (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2010.),
- Amandmani na MRS 24 "Objavljivanje povezanih strana" – pojednostavljivanja zahtjeva za objavljivanje za subjekte kojima je vlada povezana strana i objašnjavanje definicije povezane strane (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2011.),

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

USVAJANJE NOVIH I IZMIJENJENIH MEĐUNARODNIH STANDARDA FINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA (nastavak)

Standardi i tumačenja koji su objavljeni, a nisu još u upotrebi (nastavak)

- Amandmani MRS 32 "Financijski instrumenti : Presentiranje" – Računovodstvo za probleme prava, (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. veljače 2010.),
- Amandmani na MRS 39 "Financijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje" – Prihvatljive stavke zaštite, (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009.),
- Amandmani na različite standarde i interpretacije , koji rezultiraju iz Godišnjeg poboljšavanja kvalitete MSFI-a objavljenih 16. travnja 2009 ((MSFI 2, MSFI 5, MSFI 8, MRS 1, MRS 7, MRS 17, MRS 18, MRS 36, MRS 38, MRS 39, IFRIC 9, IFRIC 16) prvenstveno s ciljem uklanjanja nedosljednosti i objašnjavanja teksta, većina izmjena i dopuna će se primjenjivati za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2010.),
- Amandmani na IFRIC 14 "MRS 19 — Limit na sredstva iz definiranih planova, minimalna potrebna sredstva financiranja i njihova interakcija" – predumovi minimalno zahtijevani fondom (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2011.),
- IFRIC 17 "Distribucija nenovčane imovine vlasnicima" (na snazi za godišnja izvještajna razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009.)
- IFRIC 19 "Gašenje obveza vlasničkim instrumentima" (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. srpnja 2010.)

Grupa je izabrala da ne usvoji ostale standarde, revizije i interpretacije unaprijed prije njihova datuma stupanja na snagu. Uprava Društva predviđa da usvajanje ostalih standarda i tumačenja, osim gore navedenog, u budućim razdobljima neće značajno utjecati na financijske izvještaje Grupe.

OSNOVA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA GRUPE

Financijski izvještaji Grupe predstavljaju zbir imovine, obveza, kapitala i rezervi te rezultate poslovanja dijelova koje čine Grupu za završeno razdoblje. Sva interna stanja i interne poslovne promjene su eliminirane.

PRINCIPI I METODE KONSOLIDACIJE

Konsolidirani financijski izvještaji sastoje se od financijskih izvještaja HEP d.d. i subjekata koje HEP kontrolira – njegovih ovisnih društava. Ovisna društva u sastavu Grupe navedena su u bilješci 36. HEP ima kontrolu nad onim društvima u kojima ima moć upravljanja financijskim i poslovnim politikama društva u kojem ima svoj ulog na način da ostvari koristi iz aktivnosti toga društva.

Rezultati povezanih društava koja su stečena ili otuđena tijekom godine uključuju se u konsolidirani račun dobiti i gubitka od datuma stjecanja, odnosno do stvarnog datuma otuđenja.

Po potrebi su obavljena usklađenja u financijskim izvještajima povezanih društava kako bi se njihove računovodstvene politike uskladile s onima koje koriste drugi članovi Grupe.

Sve značajne transakcije i stanja između društava članova Grupe eliminirani su prilikom konsolidacije.

Manjinski udjeli u neto imovini konsolidiranih ovisnih društava u ovim su financijskim izvještajima prikazani odvojeno od udjela Grupe u njima. Manjinski udjeli obuhvaćaju iznos udjela na dan poslovnog spajanja i manjinski udio u promjenama glavnice od datuma poslovnog spajanja. Gubici povezani s manjinskim udjelom u glavnici ovisnog društva raspoređuju se na udio Grupe u onoj mjeri u kojoj manjina ima obvezu i sposobna je provesti dodatna ulaganja kako bi pokrila gubitke.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

ULAGANJA U PRIDRUŽENA DRUŠTVA

Pridruženo društvo je subjekt u kojem Grupa ima značajan utjecaj, ali u kojem nema kontrolu niti zajedničku kontrolu. Značajan utjecaj znači sudjelovanje u donošenju financijskih i operativnih odluka u pridruženom društvu, ali ne znači kontrolu ili zajedničku kontrolu nad financijskim ili operativnim politikama.

Rezultati, imovina i obveze pridruženog društva iskazani su u ovim konsolidiranim financijskim izvještajima metodom udjela, izuzev ulaganja u pridružena Društva namijenjena prodaji koja se obračunavaju sukladno MSFI-iju 5 "Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja". Ulaganja u pridružena društva iskazuju se u konsolidiranoj bilanci po trošku ulaganja usklađenom za promjene udjela Grupe u neto imovini pridruženog društva nakon stjecanja te se ispravljaju za svako eventualno umanjenje vrijednosti pojedinačnog ulaganja. Gubici nekog pridruženog društva iznad udjela Grupe u tom pridruženom društvu (koje uključuje sve dugoročne udjele koji u suštini sačinjavaju neto ulaganje Grupe u pridruženo društvo) se ne priznaju osim ako je nastala zakonska ili ugovorna obveza ili ako Grupa vrši plaćanje u ime pridruženog društva.

Višak troška stjecanja iznad udjela Grupe u fer vrijednosti prepoznatljive imovine, obveza i potencijalnih obveza pridruženog društva na datum stjecanja priznaje se kao goodwill. Goodwill je uključen u knjigovodstveni iznos ulaganja i procjenjuje se umanjenje kao dio ulaganja. Svaki manjak troška stjecanja, tj. diskont kod stjecanja, ispod udjela Grupe u neto fer vrijednosti prepoznatljive imovine, obveza i potencijalnih obveza pridruženog društva se izravno priznaje u računu dobiti i gubitka za razdoblje u kojem je došlo do stjecanja.

U slučaju transakcija između člana Grupe i pridruženog društva, dobiti i gubici se eliminiraju do granica interesa Grupe u navedenom pridruženom društvu.

ULAGANJA U ZAJEDNIČKI UPRAVLJANA DRUŠTVA

Zajednički upravljana društva su društva u kojima Grupa i druge strane obavljaju gospodarsku djelatnost pod zajedničkom kontrolom, odnosno kad strateške financijske i poslovne odluke zahtijevaju jednoglasni pristanak svih strana koje sudjeluju u kontroli.

Kada članica grupe izravno obavlja gospodarsku djelatnost pod zajedničkom kontrolom, udio Grupe u zajednički kontroliranoj imovini i bilo kojim obavezama koje su nastale zajednički s drugim stranama knjiže se u financijskim izvještajima određene članice i klasificiraju se prema svojoj prirodi. Obaveze i troškovi koji su izravno nastali u vezi s udjelima u zajednički kontroliranoj imovini knjiže se kao razgraničenja. Prihod od prodaje ili korištenja udjela Grupe u zajednički kontroliranoj imovini, te udio Grupe u troškovima zajedničkog ulaganja, knjiži se kada nastupi vjerojatnost da će gospodarska korist u vezi s transakcijama teći prema/od Grupe i kada se njihov iznos može pouzdano utvrditi.

Zajednička ulaganja koja podrazumijevaju osnivanje posebnog društva u kojem svaki od partnera ima udio nazivaju se zajednički upravljana društva. Grupa izvještava o svojim udjelima u zajednički upravljanim društvima primjenom metode potpune konsolidacije.

VALUTA IZVJEŠTAVANJA

Financijski izvještaji Grupe pripremljeni su u kunama.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

TROŠKOVI MIROVINSKIH NAKNADA I OSTALA PRIMANJA ZAPOSLENIH

Grupa nema definiranih planova naknada nakon umirovljenja za svoje zaposlenike i management u Hrvatskoj i inozemstvu. Sukladno tome, nema rezerviranja za te troškove.

Prema domaćem zakonodavstvu Grupa ima obvezu plaćanja doprinosa fondovima za mirovinsko i zdravstveno osiguranje. Ova obveza odnosi se na sve zaposlenike na ugovore o radu, a prema njoj poslodavac je dužan plaćati doprinose u određenom postotnom iznosu utvrđenom na temelju bruto plaće.

	2009.
Doprinos za mirovinsko osiguranje	20%
Doprinos za zdravstveno osiguranje	15%
Doprinos za fond za zapošljavanje	1,7%
Ozljede na radu	0,5%

Grupa ima obvezu za doprinos za mirovinsko osiguranje odbiti od bruto plaće zaposlenika.

Doprinosi u ime posloprimca i u ime poslodavca obračunavaju se kao trošak razdoblja u kojem su nastali (vidi bilješku 6).

Jubilarnе nagrade

Grupa isplaćuje svojim zaposlenicima neke pogodnosti za dugotrajan rad (jubilarne nagrade) i otpremnine prilikom odlaska u mirovinu. Nagrada za dugogodišnji rad iznosi od 1.650,00 do 5.500,00 kuna neto za rad u Grupi od 10 do 40 godina neprekidnog radnog odnosa kod poslodavca.

Otpremnine

Od 01. srpnja 2008. godine na snazi je Kolektivni ugovor (koji se odnosi na sve članice HEP grupe), temeljem kojeg, svaki zaposlenik prilikom odlaska u mirovinu ima pravo na otpremninu u visini 1/8 bruto prosječne mjesečne plaće isplaćene zaposleniku za prethodna tri mjeseca prije prestanka ugovora o radu, a za svaku navršenu godinu neprekidnog trajanja radnog odnosa kod poslodavca.

Grupa zaposlenima isplaćuje jubilarne nagrade i jednokratne otpremnine prilikom umirovljenja. Obveza i troškovi ovih primanja utvrđuju se primjenom metode projekcije kreditne jedinice. Metodom projekcije kreditne jedinice razmatra se svako razdoblje zaposlenja kao osnova za dodatnu jedinicu prava na primanja i svaka se jedinica mjeri zasebno do stvaranja konačne obveze. Obveza za umirovljenje mjeri se po sadašnjoj vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova primjenom diskontne stope koja je slična kamatnoj stopi na visokokvalitetne korporativne obveznice u RH koje kotiraju na tržištu kod kojih su valute i rokovi u skladu s valutama i procijenjenom trajanju obveze za isplatom primanja.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ispravak vrijednosti i bilo koji gubitak nastao umanjnjem vrijednosti imovine, osim zemljišta koja se iskazuju po nabavnoj vrijednosti.

Procijenjeni vijek uporabe, ostatak vrijednosti i metode amortizacije se pregledavaju na kraju svake godine sa utjecajem bilo koje promjene procjene obračunate na osnovi očekivanja.

Osnovna sredstva u uporabi amortiziraju se primjenom linearne metode na slijedećoj osnovi:

Zgrade	2009.
Hidroelektrane (brane i nasipi, zgrade i ostale građevine te popratni objekti)	20 – 50 godina
Termoelektrane (zgrade i ostali građevinski objekti)	33 – 50 godina
Objekti i postrojenja za prijenos i distribuciju električne energije (trafostanice, nadzemni i kabelski vodovi, dispečerski centri i dr.)	20 – 40 godina
Vrelovodi, parovodi i druge građevine za proizvodnju i prijenos toplinske energije	33 godine
Plinovodi	20 – 25 godina
Upravne zgrade	50 godina
Postrojenja i oprema	
Postrojenja u hidroelektranama	10 – 33 godina
Postrojenja u termoelektranama	6 – 25 godina
Postrojenja za prijenos električne energije (električni dio trafostanica i transformatori, električni dio vodova)	15 – 40 godina
Postrojenja za distribuciju električne energije (električni dio trafostanica i transformatori, električni dio vodova, mjerni instrumenti, brojila i druga oprema)	8 – 40 godina
Toplinske stanice, vrelovodi i ostala oprema	15 – 30 godina
Plinomjeri i ostala oprema plinske mreže	5 – 20 godina
Ostala oprema i transportna sredstva	
Informatička tehnologija	5 – 20 godina
Licence za računalni softver	5 godina
Oprema telekomunikacija	5 – 20 godina
Motorna vozila	5 – 8 godina
Uredski namještaj	10 godina

Grupa je 2009. godine sukladno MRS-u 16 preispitala vijek trajanja dugotrajne imovine i utvrdilo da ne treba promijeniti vijek trajanja.

Početni troškovi nekretnina, postrojenja i opreme sadrže nabavnu cijenu imovine, uključujući carinu i nepovratne poreze i sve izravne troškove dovođenja imovine u uporabno stanje i na mjesto uporabe. Troškovi nastali nakon stavljanja nekretnina, postrojenja i opreme u uporabu terete troškove razdoblja u kojem su nastali, priznaje se na teret računa dobiti i gubitka.

U situacijama gdje je jasno vidljivo da su troškovi rezultirali povećanjem budućih očekivanih ekonomskih koristi, koje će se ostvariti uporabom nekretnina, postrojenja i opreme iznad njenih izvorno procijenjenih mogućnosti, oni se kapitaliziraju kao dodatni trošak nekretnina, postrojenja i opreme. Kapitaliziraju se troškovi periodičnih, unaprijed planiranih većih, značajnijih provjera nužnih za daljnje poslovanje.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

Dobit ili gubitak koji proizlazi iz raspolaganja ili povlačenja neke imovine, postrojenja i opreme određuje se kao razlika između prihoda od prodaje i glavnice imovine, te se priznaje u računu dobiti ili gubitka.

Umanjenje vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine

Vrijednost materijalne i nematerijalne imovine se preispituje zbog mogućnosti umanjenja vrijednosti imovine kad događaji ili promijenjene okolnosti ukazuju da knjigovodstvena vrijednost materijalne i nematerijalne imovine možda nije povrativa. U uvjetima kad je iskazani iznos veći od povrativog iznosa, iznos umanjenja se knjiži na teret računa dobiti i gubitka.

Na dan bilance Grupa provjerava knjigovodstvene iznose svoje materijalne i nematerijalne imovine da bi utvrdili postoje li naznake da je došlo do gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem. Ako nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Grupa procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generira novac a kojog to sredstvo pripada.

Umanjenje nematerijalne imovine s neodređenim vijekom upotrebe i nematerijalne imovine koja nije u upotrebi procjenjuje se godišnje i kad god postoji indikacija da vrijednost imovine može biti umanjena.

Povrativi iznos je veći iznos uspoređujući neto prodajnu cijenu ili vrijednost imovine u uporabi. Za potrebe procjene vrijednosti u uporabi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontiraju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo.

Neto prodajna cijena jest iznos koji se može dobiti prodajom neke imovine u nepristranoj transakciji umanjen za trošak prodaje, a vrijednost u uporabi sadašnja vrijednost uz diskontnu stopu prije oporezivanja koja odražava trenutnu tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizika specifičnih za tu imovinu kod budućih novčanih priljeva koji se očekuju od trajne uporabe te imovine i njene prodaje na kraju vijeka uporabe. Povrativi iznos se procjenjuje za pojedinačnu imovinu, a ako to nije moguće, tada za jedinicu koja ostvaruje novčani priljev.

Ako je nadoknadivi iznos nekog sredstva (ili jedinice koja stvara novac) procijenjen na iznos niži od knjigovodstvenog, knjigovodstveni iznos toga sredstva (jedinice koja stvara novac) umanjuje se do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo nije zemljište ili zgrada koje se ne koristi kao investicijska nekretnina, tj. ulaganje u nekretninu iskazano u revaloriziranom iznosu, u kojem slučaju se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti nastalo revalorizacijom sredstva.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva (jedinice koja generira novac) povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadivog iznosa toga sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu (jedinici koja generira novac) uslijed umanjenja vrijednosti. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao приход, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje uslijed revalorizacije.

NEMATERIJALNA IMOVINA

Dugotrajna nematerijalna imovina uključuje patente, zaštitne znakove i licence, a iskazana je po trošku nabave smanjenom za amortizaciju. Amortizira se pravocrtnom metodom u razdoblju od 5 do 20 godina.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

INVESTICIJSKE NEKRETNINE

Investicijske nekretnine, a to su nekretnine koje se drže radi ostvarivanje zarade od zakupnine i/ili povećanja tržišne vrijednosti sredstva, se početno mjere po trošku nabave, koji uključuje troškove transakcije. Nakon početnog priznavanja, investicijske nekretnine se mjere po fer vrijednosti. Na kraju svakog izvještajnog razdoblja, potrebno je procijeniti fer vrijednost investicijskih nekretnina. Dobici i gubici proizašli iz promjena fer vrijednosti investicijske nekretnine se uključuju u račun dobiti i gubitka razdoblja u kojem su nastali.

Grupa je tijekom 2008. godine promijenila računovodstvenu politiku vezano za vrednovanje investicijskog ulaganja u nekretnine iz troškovnog modela u model vrednovanja po fer vrijednosti.

FINANCIJSKI I POSLOVNI NAJAM

Grupa kao najmoprimac

Grupa nema značajnih financijskih najмова. Tijekom 2009. i 2008. godine nisu bili zaključeni novi značajni ugovori o poslovnom (operativnom) najmu. Grupa priznaje plaćanje najma prema poslovnom najmu kao rashod na pravocrtnoj osnovi tijekom razdoblja najma osim ako nema druge sustavne osnove koja bolje predstavlja vremenski okvir korisnikove koristi.

HEP d.d. kao najmodavac

Nekretnine, postrojenja i oprema te nematerijalna imovina iznajmljeni su od Matice po knjigovodstvenoj vrijednosti. Najmovi nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine klasificirani su kao financijski najmovi jer najmoprimac prihvaća gotovo sve dobrobiti i rizike vlasništva. Rok povrata najma jednak je preostalom amortizacijskom vijeku iznajmljene imovine.

Obveze temeljem najмова iskazane su u okviru dugoročnih obveza povezanih društava. Najmovi nose kamatu samo do visine do koje je najmodavatelj pribavio sredstva za financiranje predmetnog sredstva iz vanjskih izvora. Navedena imovina iskazana je po trošku s ciljem prikazivanja predmetnih osnovnih sredstava po njihovoj knjigovodstvenoj vrijednosti po kojoj ih je HEP d.d. prvotno iskazao.

POTRAŽIVANJA OD KUPACA I PREDUJMOVI

Potraživanja od kupaca iskazuju se po fakturiranom iznosu. Povezano društvo HEP Distribucija d.o.o. nakon 1. srpnja 2002. godine obavlja usluge distribucije električne energije, evidenciju i naplatu potraživanja tarifnih kupaca, a HEP Opskrba d.o.o. od 26.02.2003. godine obavlja usluge opskrbe električne energije za povlaštene kupce za račun HEP-a d.d.

Rizik naplate potraživanja od prodaje električne energije snosi HEP d.d. te se temeljem procjene Uprave HEP-a d.d. iskazuje trošak ispravka vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja. Sva potraživanja od subjekata u stečaju kao i utužena potraživanja u cijelosti su otpisana.

Uprava provodi ispravak sumnjivih i spornih potraživanja na temelju pregleda ukupne starosne strukture potraživanja, te na temelju pregleda značajnih, pojedinačnih iznosa uključenih u potraživanja.

Zbog postojanja vjerojatnosti da neka potraživanja neće biti naplaćena kroz duži rok, Grupa temeljem razumne procijene i iskustva stečenog kroz duže razdoblje obavlja vrijednosno usklađenje nenaplaćenih potraživanja tako što ih otpisuje na slijedeći način:

Starost potraživanja	Postotak otpisa
61 - 90 dana	5%
91 - 120 dana	10%
121 - 365 dana	20%
preko godinu dana	100%

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

POTRAŽIVANJA OD KUPACA I PREDUJMOVI (nastavak)

Potraživanja za koje se vodi sudski spor i potraživanja od kupaca za koje se vodi stečajni postupak (osnovni dug, kamata) otpisuju se u potpunom iznosu, bez obzira na rok potraživanja. Otpis se provodi na teret troškova usklađivanja vrijednosti imovine i u korist ispravka vrijednosti kratkotrajnih potraživanja.

ZALIHE

Zalihe sadrže uglavnom materijal i sitni inventar, a iskazane su po nižoj vrijednosti utvrđenoj usporedbom prosječne ponderirane cijene umanjene za ispravak vrijednosti zastarjelih i prekomjernih zaliha, i neto očekivane prodajne vrijednosti. Uprava provodi ispravak vrijednosti zaliha na temelju pregleda ukupne starosne strukture zaliha, te na temelju pregleda značajnih, pojedinačnih iznosa uključenih u zalihe.

Trošak nabave uključuje fakturirani iznos i druge troškove koji su nastali izravno u svezi s dovođenjem zaliha na određenu lokaciju i uporabno stanje.

NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

Novac i novčani ekvivalenti obuhvaćaju novac u blagajni i depozite po viđenju te druga kratkoročna likvidna ulaganja koja se mogu trenutno konvertirati u poznate iznose novca i kod kojih je rizik promjene vrijednosti beznačajan.

TROŠKOVI POSUDBE

Troškovi posudbe koji se mogu izravno pripisati stjecanju, izgradnji ili izradi kvalificiranog sredstva, a to je sredstvo koje nužno iskazuje određeno vrijeme da bi bilo spremno za svoju namjeravanu uporabu ili prodaju, dodaju se trošku navedenog sredstva sve dok sredstvo većim dijelom nije spremno za namjeravanu uporabu ili prodaju. Prihodi od ulaganja zarađeni privremenim ulaganjem namjenskih kreditnih sredstava tijekom njihovog trošenja za kvalificirano sredstvo oduzimaju se od troškova posudbe koji se mogu kapitalizirati.

Svi drugi troškovi posudbe priznaju se u neto dobit ili gubitak razdoblja u kojem su nastali. Kratkoročne posudbe i zajmovi dobavljača se prikazuju po izvorno posuđenom iznosu umanjenom za otplate. Trošak kamata tereti račun dobiti i gubitka u razdoblju na koje se kamata odnosi.

STRANE VALUTE

Odvojeni financijski izvještaji svakog subjekta Grupe prezentirani su u valuti primarnog gospodarskog okružja u kojem subjekt posluje, tzv. u njegovoj funkcijskoj valuti. Rezultati i financijski položaj svakog subjekta unutar Grupe iskazani su u konsolidiranim financijskim izvještajima u hrvatskim kunama, (HRK), koja je funkcijska valuta Grupe i prezentacijska valuta konsolidiranih financijskih izvještaja.

U financijskim izvještajima pojedinih društava Grupe, poslovne promjene izražene u stranim sredstvima plaćanja preračunate su u funkcijsku valutu subjekta po tečaju važećem na dan transakcije. Na svaki datum bilance monetarna aktiva i pasiva izražene u stranoj valuti preračunate su u funkcijsku valutu subjekta po tečaju važećem na kraju godine. Nemonetarne stavke iskazane po fer vrijednosti u stranoj valuti preračunavaju se primjenom tečajeva važećih na dan procjene fer vrijednosti. Nemonetarne stavke iskazane u stranoj valuti u visini povijesnog troška se ne preračunavaju.

Tečajne razlike nastale podmirenjem novčanih stavki i njihovim ponovnim preračunavanjem iskazuju se u računu dobiti i gubitka razdoblja. Tečajne razlike nastale preračunavanjem nemonetarne imovine iskazane po fer vrijednosti iskazuju se u računu dobiti i gubitka razdoblja kao financijski trošak, osim tečajnih razlika koje su nastale ponovnim preračunavanjem nemonetarne imovine raspoložive za prodaju kod koje se gubici i dobiti priznaju izravno u glavicu. Kod ove kategorije nenovčanih stavki se svaka dobit, odnosno svaki gubitak nastao preračunavanjem također priznaje izravno u glavicu.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

STRANE VALUTE (nastavak)

Kod prikaza konsolidiranih financijskih izvještaja, aktiva i pasiva inozemnih dijelova Grupe (zajedno s usporednim iznosima) preračunavaju se u kune po tečaju važećem na dan bilance. Stavke prihoda i rashoda (zajedno s usporednim podacima) preračunavaju se po prosječnom tečaju razdoblja, osim u slučaju značajnih fluktuacija tečaja tijekom razdoblja, kad se primjenjuje tečaj na dan transakcije. Tečajne razlike proizašle iz preračunavanja na kraju godine iskazuju se u okviru Grupe pod rezervama iz preračuna i priznaju se kao dobit, odnosno gubitak razdoblja u razdoblju prodaje stranog subjekta.

OPOREZIVANJE

Porezni rashod s temelja poreza na dobit jest zbirni iznos tekuće porezne obveze i odgođenih poreza.

Tekući porez

Tekuća porezna obveza temelji se na oporezivoj dobiti za godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti razdoblja iskazanoj u računu dobiti i gubitka jer ne uključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili neoporezive u drugim godinama, kao i stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća porezna obveza Grupe izračunava se primjenom poreznih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku donošenja na datum bilance.

Odgođeni porez

Odgođeni porez jest iznos za koji se očekuje da će po njemu nastati obveza ili povrat temeljem razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u financijskim izvještajima i pripadajuće porezne osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti a obračunava se metodom bilančne obveze. Odgođene porezne obveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena porezna imovina se priznaje u onoj mjeri u kojoj je vjerojatno da će biti raspoloživa oporeziva dobit na temelju koje je moguće iskoristiti privremene razlike koje se odbijaju. Odgođene porezne obveze i porezna imovina ne priznaju se po privremenim razlikama koje proizlaze iz goodwilla ili početnim priznavanjem druge imovine i obveza, osim kod poslovnog spajanja, u transakcijama koje ne utječu ni na poreznu niti računovodstvenu dobit.

Odgođene porezne obveze priznaju se na temelju oporezivih privremenih razlika koje nastaju po osnovi ulaganja u ovisna i pridružena društva, odnosno udjela u zajedničkim ulaganjima, osim ako Grupa nije u mogućnosti kontrolirati poništenje privremene razlike i ako je vjerojatno da se privremena razlika neće poništiti u dogledno vrijeme.

Knjigovodstveni iznos odgođene porezne imovine preispituje se na svaki datum bilance i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerojatno da će biti raspoloživ dostatan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela porezne imovine.

Odgođeni porez obračunava se po poreznim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u razdoblju u kojem će doći do podmirenja obveze ili realizacije sredstva, temeljenim na poreznim zakonima koji su na snazi ili u postupku donošenja do datuma bilance. Izračun odgođenih poreznih obaveza i imovine održava iznos za koji se očekuje da će nastati obaveza ili povrat, na datum izvještavanja.

Tekući i odgođeni porez za razdoblje

Odgođeni porez knjži se na teret ili u korist računa dobiti i gubitka, osim ako se ne odnosi na stavke koje se knjiže izravno u korist ili na teret glavnice, u tom slučaju se odgođeni porez također iskazuje u okviru glavnice ili kada porez proizlazi iz početnog vođenja računa kod poslovnog spajanja.

U slučaju poslovnog spajanja, porezi se uzimaju u obzir kod izračuna goodwilla ili utvrđivanju viška udjela kupca u neto fer vrijednosti prepoznatljive imovine, obaveza i mogućih obavezama kupca u odnosu na trošak.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

FINANCIJSKA IMOVINA

Ulaganja se priznaju ili prestaju priznavati na datum transakcije kada se kupovina ili prodaja ulaganja odvija prema ugovoru uvjeti kojeg zahtijevaju da se isporuka izvrši u vremenskim okvirima određenog tržišta, a početno se utvrđuje prema fer vrijednosti, bez uračunavanja troškova transakcije, osim za onu financijsku imovinu klasificiranu kao fer vrijednost kroz izračun dobiti ili gubitka, koja se početno izračunava prema fer vrijednosti.

Financijska imovina klasificira se u kategorije imovine "raspoložive za prodaju" i "zajmovi i potraživanja". Klasifikacija ovisi o vrsti i namjeni financijske imovine a utvrđuje se u vrijeme početnog prepoznavanja.

Metoda efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamate je način izračunavanja troška amortizacije financijske imovine i raspodjele prihoda od kamata kroz odgovarajuće razdoblje. Stopa efektivne kamate je stopa kojom se diskontiraju buduću gotovinski primici kroz očekivano razdoblje trajanja financijske imovine, ili, kraće razdoblje ako je tako primjerenije.

Prihod od instrumenata za osiguranje duga priznaje se na temelju efektivne kamate.

Financijska imovina raspoloživa za prodaju

Dionice koje drži Grupa a kojima se trguje na aktivnom tržištu klasificiraju se kao Financijska imovina raspoloživa za prodaju i knjiži se prema fer vrijednosti. Pozitivne ili negativne razlike koje nastaju promjenom fer vrijednosti priznaju se izravno u vrijednosti rezerviranja za ponovnu procjenu ulaganja, uz izuzetak vrijednosnih usklađenja gubitaka, kamata izračunatih prema efektivnoj kamatnoj stopi te pozitivnih i negativnih tečajnih razlika od mone-tarne imovine, koji se izravno knjiže kao dobit ili gubitak. Ako dođe do prodaje ulaganja ili se provede usklađivanje, kumulativna dobit ili gubitak koji se ranije knjižio kao rezerviranje za ponovnu procjenu vrijednosti ulazi u dobit ili gubitak za to razdoblje.

Kada se utvrdi da Grupa ima pravo primiti te uplate, dividende od prodaje imovine priznaju se kao dobit ili gubitak.

Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju izražena u stranoj valuti utvrđuje se u toj valuti i konvertira se prema tečaju na spot tržištu na datum bilance. Promjena fer vrijednosti koja nastane zbog tečajnih razlika a pripisuje se trošku amortizacije imovine knjiži se kao dobit ili gubitak, a ostale razlike priznaju se kao neto imovina.

Zajmovi i potraživanja

Potraživanja prema kupcima, zajmovi i druga potraživanja s fiksnom ili redovitom otplatom koja ne kotiraju na tržištu novca klasificiraju se kao 'zajmovi i potraživanja'. Zajmovi i potraživanja knjiže se prema amortiziranom trošku korištenjem metode efektivne kamate, umanjeni za eventualno smanjenje vrijednosti. Prihod od kamata priznaje se primjenjujući efektivnu kamatnu stopu, osim za kratkoročna potraživanja u slučaju da priznavanje kamata nije materijalno značajno.

Smanjenje vrijednosti financijske imovine

Pokazatelji smanjenja vrijednosti za financijsku imovinu procjenjuju se na dan izrade svake bilance. Smanjenje vrijednosti financijske imovine provodi se kad god postoje objektivni dokazi da će jedan ili više događaja nakon početnog knjiženja financijske imovine dovesti do promjene očekivanog budućeg novčanog tijeka ulaganja. Za financijsku imovinu knjiženu prema amortiziranom trošku iznos smanjenja vrijednosti predstavlja razliku između knjigovodstvene vrijednosti i sadašnje vrijednosti procijenjenog budućeg novčanog toka, diskontiran za izvornu efektivnu kamatnu stopu. Knjigovodstvena vrijednost financijske imovine umanjuje se za gubitak uslijed smanjenja vrijednosti izravno za svu financijsku imovinu osim za potraživanja od kupaca, za koje se knjigovodstvena vrijednost umanjuje preko konta za ispravak vrijednosti. Kada potraživanje od kupca nije moguće naplatiti, ono se otpisuje preko konta za ispravak vrijednost potraživanja. Ukoliko dođe do naplate prethodno otpisanih potraživanja ona se knjiže u korist konta za

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

FINANCIJSKA IMOVINA (nastavak)

ispravak vrijednosti. Promjene knjigovodstvene vrijednosti konta za ispravak vrijednosti priznaju se u računu dobiti ili gubitka uz iznimku financijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, ukoliko se u narednim razdobljima umanjuje iznos gubitka zbog smanjenja vrijednosti, a to se smanjenje može objektivno povezati s događajem koji je nastao nakon što je smanjenje vrijednosti proknjiženo, prethodno knjiženi gubitak zbog smanjenja vrijednosti stornira se preko dobiti ili gubitka na način da knjigovodstvena vrijednost ulaganja na dan kada se smanjenje vrijednosti stornira ne prelazi amortiziranu vrijednost koja bi postojala da smanjenje vrijednosti nije knjiženo. Glede vrijednosnica raspoloživih za prodaju, bilo koje povećanje fer vrijednosti koje uslijedi nakon gubitka zbog smanjenja vrijednosti knjiži se izravno na glavicu.

Ulaganja

Ulaganja u nekonsolidirana društva koja nisu materijalno značajna općenito se iskazuju po trošku ulaganja ispravljenom za umanjenje vrijednosti.

FINANCIJSKE OBVEZE

Financijske obveze se klasificiraju kao ostale financijske obveze.

Ostale financijske obveze, uključujući zajmove, se inicijalno računaju kao fer vrijednost, neto iznos transakcijskih troškova.

Ostale financijske obveze kasnije se računaju od amortiziranih troškova uz pomoć metode efektivne kamatne stope s troškovima kamate na osnovi efektivnih prinosa.

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortiziranih troškova financijskih obveza i alociranog troška kamate u obračunskom razdoblju. Efektivna kamatna stopa je stopa koja točno diskontira procjenu budućih isplata u novcu kroz očekivani životni vijek financijske obveze ili, ako je primjereno, u kraćem vremenskom periodu.

Grupa prestaje priznavati financijske obveze samo i isključivo onda kada su obveze plaćene, poništene ili istekle.

IZVEDENI FINANCIJSKI INSTRUMENTI

Grupa nema izvedenih financijskih instrumenata tijekom 2009. godine kao ni u 2008. godini.

REZERVIRANJA

Rezerviranje se priznaje samo ako Grupa ima sadašnju obvezu (zakonsku ili izvedenu) kao rezultat prošlog događaja i ako je vjerojatno da će podmirenje obveze zahtijevati odljev resursa s ekonomskim koristima i ako se pouzdanom procjenom može utvrditi iznos obveze. Rezerviranja se preispituju na svaki datum bilance i usklađuju prema najnovijim najboljim procjenama gdje je učinak vremenske vrijednosti novca značajan, iznos rezerviranja jest sadašnja vrijednost troškova za koje se očekuje da će biti potrebni radi podmirenja obveze. U slučaju diskontiranja, povećanje u rezerviranjima koje odražava protok vremena priznaje se kao trošak kamata.

KORIŠTENJE PROCJENA PRI SASTAVLJANJU FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Sastavljanje financijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja kako ih je objavio Međunarodni odbor za računovodstvene standarde zahtijeva od uprave da daje procjene i pretpostavke koje utječu na iskazane iznose sredstava, obveza, prihoda i rashoda te objavu potencijalnih obveza. Procjene korištene pri izradi ovih financijskih izvještaja odnose se na primanja zaposlenih, vijek korištenja nekretnina, postrojenja i opreme, iznose vrijednosnih usklađenja imovine, utvrđivanja fer vrijednosti imovine i obveza i procijenjenih troškova uklanjanja imovine. Mogući su događaji u budućnosti koji će uzrokovati promjene u pretpostavkama na temelju kojih su dane procjene, a time i promjene u samim procjenama. Učinak bilo koje promjene u procjeni iskazat će se u financijskim izvještajima kad će ga biti moguće utvrditi.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

PRIZNAVANJE PRIHODA

Poslovni prihod se ostvaruje prvenstveno prodajom električne energije kućanstvima te industrijskim i ostalim korisnicima u Republici Hrvatskoj. Ove djelatnosti sačinjavaju glavni prihod od redovitog poslovanja Grupe.

Priznavanje prihoda temelji se na Odluci Vlade RH o visini tarifnih stavki iz lipnja 2008.godine i kolovoza 2009. godine i Odluci Uprave HEP-a d.d. iz lipnja 2008. godine, lipnja i kolovoza 2009.godine.

Prihodi od električne energije priznaju se na temelju najbolje procjene Uprave vezano za stvarno utrošenu energiju isporučenu klijentima.

Prihodi od kamata se priznaju po načelu nastanka na temelju podmirene glavnice i po primjenjivoj ugovorenoj kamatnoj stopi.

SEGMENTALNA ANALIZA

Grupa je u potpunosti objavila podatke o poslovanju po segmentima budući da se dužničkim instrumentima Grupe trguje na javnim uređenim tržištima.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROSUDBE I PROCJENE

KRITIČKE PROSUDBE KOD PRIMJENE RAČUNOVODSTVENIH PROCJENA

Kod primjene računovodstvenih politika opisanih u bilješci 2, menadžment je izvršio određene prosudbe koje su imale značajan utjecaj na iznose u financijskim izvještajima (neovisno od onih uključujućih procjena o kojima se radi dolje).

One su detaljno prikazane u pripadajućim bilješkama, međutim najznačajnije prosudbe odnose se na kako slijedi:

Vijek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme

Kao što je objašnjeno u bilješci 2, Grupa preispituje procijenjeni vijek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svakog godišnjeg izvještajnog razdoblja.

Fer vrijednost financijske imovine i kamatnog swap-a

Kao što je objašnjeno u bilješci 20., Uprava koristi svoju prosudbu prilikom procjene umanjenja vrijednosti potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja. Uprava vjeruje da je vrijednost kamatnog swap-a približna njegovoj fer vrijednosti kao što je prikazano u bilješci 26.

Opseg rezerviranja za zaštitu okoliša

Propisi, posebno legislativa zaštite okoliša ne specificira točno opseg aktivnosti ili tehnologiju koja se primjenjuje. Menadžment koristi prethodno iskustvo i vlastitu interpretaciju odnosno legislative kada se određuje opseg rezerviranja za zaštitu okoliša i dekomisiju. Na temelju članka 4. stavka 1. Zakona o potvrđivanju Ugovora između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije o uređenju statusnih i drugih pravnih odnosa vezanih uz ulaganje, iskorištavanje i razgradnju Nuklearne elektrane Krško NN broj 9/2002, Vlada Republike Hrvatske 28.04.2006. godine donijela je uredbu o načinu uplate sredstava za financiranje razgradnje i zbrinjavanja radioaktivnog otpada i iskorištenog nuklearnog goriva Nuklearne elektrane Krško.

Trošak razgradnje termoelektrana predstavlja diskontiranu vrijednost procijenjenog troška razgradnje termoelektrana Grupe.

Izračun korekcije prihoda

Zbog metode izračuna gubitaka u kojoj dio utrošene energije, radi akontacijskog načina obračuna za kategoriju kućanstva, prelazi iz jedne godine u drugu, nemoguće je utvrditi točnu razinu gubitaka za pojedinu godinu.

Nakon analize više različitih metoda aproksimacije (petogodišnji prosjek, linearna aproksimacija i slično) Uprava je odlučila da je logaritamska regresija najprikladnija. Iznos gubitaka na mreži distribucije izračunava se primjenom postotka po funkciji logaritamske regresije na ukupni iznos nabave električne energije s mreže prijensa – rezultat su gubici električne energije na mreži distribucije u tekućoj godini u MWh.

Izračunava se razlika između tako dobivene veličine gubitaka i gubitaka u Elektroenergetskoj bilanci za tekuću godinu.

Iznos razlike gubitaka množi se s prosječnom prodajnom cijenom za kućanstva ostvarenom u tekućoj godini iz koje je isključena stalna mjesečna naknada i rezultat je razlika koja povećava ili smanjuje prihode od prodaje električne energije kućanstvima (bilješka 21).

Umanjenje dugotrajne imovine

Kalkulacija umanjenja zahtjeva procjenu vrijednosti u uporabi jedinica koje stvaraju novac. Ta vrijednost je mjerena temeljem projekcije diskontiranog novčanog toka. Najznačajnije varijable za utvrđivanje novčanog toka su diskontirane stope, terminske vrijednosti, vrijeme za koje se rade projekcije novčanog toka, kao i pretpostavke i prosudbe korištene za utvrđivanje novčanih primitaka i izdataka. Grupa nije imala umanjenja imovine koja bi proizašla iz gore opisanih projekcija.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROSUDBE I PROCJENE (nastavak)

KRITIČKE PROSUDBE KOD PRIMJENE RAČUNOVODSTVENIH PROCJENA (nastavak)

Umanjenje dugotrajne imovine (nastavak)

Grupa je angažirala neovisnu tvrtku koja je izradila proračun fer vrijednosti NE Krško d.o.o. na dan 31. prosinca 2009. godine. Kod izračuna fer vrijednosti uzete su u obzir sve tehničko-tehnološke i ekonomsko-tržišne osobitosti elektrane. U skladu s navedenim, fer vrijednost predstavlja diskontirani novčani slobodni tok, kao slobodna neto kategorija (razlika prihoda i rashoda) koja pripada ulagačima. Izračunom je utvrđeno da je fer vrijednost NE Krško znatno veća od njegove knjigovodstvene vrijednosti.

Raspoloživost oporezujuće dobiti za koju imovina odgođenog poreza može biti priznata

Imovina odgođenog poreza se priznaje za sve neiskorištene porezne gubitke do mjere u kojoj je moguće da će porez na dobit biti raspoloživ za iskorišteni gubitak. Značajne prosudbe su zahtijevane u određivanju iznosa imovine odgođenog poreza koja se može priznati, temeljena na vjerojatnom izračunu vremena i razini buduće oporezive dobiti zajedno sa budućom planiranom strategijom poreza. Knjigovodstveni iznos odgođene porezne imovine iznosi 120.351 tisuća kuna za 2009. godinu i 66.568 tisuća kuna za 2008. godine (vidi bilješku 9).

Aktuarske procjene korištene za izračun naknada za odlazak u mirovinu

Trošak definiranih planiranih naknada je utvrđen koristeći aktuarske procjene. Aktuarske procjene uključuju utvrđivanje pretpostavki o diskontiranim stopama, budućim povećanjima dohotka i smrtnosti ili stopi fluktuacije. Zbog dugoročne prirode tih planova, te procjene su predmet nesigurnosti. Rezerviranja za naknade za mirovine i jubilarne nagrade iznose 287.849 tisuća kuna za 2009.godinu i 245.247 tisuća kuna na 31.12.2008. godinu (vidi bilješku 27).

Posljedice određenih sudskih sporova

Grupa je strana u brojnim parnicama i postupcima nastalim u uobičajenom obavljanju poslovanja. Management koristi procjenu kada su najvjerojatnije posljedice tih aktivnosti procijenjene i rezerviranja su priznata na konzistentnoj osnovi (vidi bilješku 27).

Osnovne računovodstvene politike primijenjene u financijskim izvještajima za 2008. godinu u skladu su s politikama primijenjenim u prethodnoj godini, osim ako nije navedeno drukčije.

Fer vrednovanje dionica Janafa i investicijskog ulaganja u nekretnine

Grupa je napravila fer vrednovanje dionica Jadranskog naftovoda i investicijskog ulaganja u nekretnine tijekom 2009. i 2008. godine.

U 2008. godini fer vrednovanjem izračunata vrijednost dionice iznosi 2.800 kuna, te je po toj vrijednosti evidentirana u poslovnim knjigama Grupe. Fer vrednovanje je napravljeno koristeći projekcije diskontiranih novčanih tijekova sukladno usvojenom planu poslovanja Jadranskog naftovoda za 2009. godinu, te primjenom trendova na temelju povijesnih podataka o poslovanju Jadranskog naftovoda.

U 2009. godini fer vrednovanje je napravljeno temeljem obavijesti Središnjeg klirinškog depozitarnog društva o stanju računa na dan 31.12.2009. godine. Tržišna cijena dionice Jadranskog naftovoda na dan 31.12.2009. godine iznosi 2.826,36 kuna.

Provjerom fer vrednovanja investicijskog ulaganja u nekretnine ostvaren je rashod u iznosu od 19.748 tisuća kuna u 2009. godini i prihod u iznosu od 133.533 tisuće kuna u 2008. godini (vidi bilješku 5 i 7).

Procjena vrijednosti zaliha

Grupa je tijekom 2009. godine temeljem procjene napravila ispravak vrijednosti nekurentnih zaliha materijala (materijali koji nisu imali prometa u posljednje dvije godine) prema starosnoj strukturi u visini 110.647 tisuća kuna.

4. INFORMACIJE O SEGMENTIMA

Poslovni prihodi Grupe ostvaruju se u jednoj zemljopisnoj regiji – Republici Hrvatskoj.

Izveštajni segmenti Grupe podijeljeni su na sljedeće: električna energija (proizvodnja, prijenos, distribucija i prodaja električne energije), toplinarstvo (distribucija i prodaja toplinske energije) i plin (distribucija i prodaja plina).

Dobit, odnosno gubitak svakog segmenta rezultat je svih prihoda i troškova koji se direktno odnose na određeni segment. Informacije o financijskim prihodima, odnosno rashodima i porezu na dobit nisu iskazane na razini segmenta, jer je osnova za prikazivanje segmenta dobit iz poslovanja.

	Električna energija		Toplinarstvo		Plin		Grupa	
	2009.	2008.	2009.	2008.	2009.	2008.	2009.	2008.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Prihodi	11.669.827	11.082.854	610.394	523.387	320.565	283.111	12.600.786	11.889.352
Dobit iz poslovanja	671.859	460.655	(104.388)	(181.464)	179	10.088	567.650	289.279
Financijski rashodi							(340.541)	(241.470)
Porez na dobit							(72.687)	(16.712)
Neto dobit tekuće godine							154.422	31.097

Imovina segmenta sastoji se prvenstveno od nekretnina, postrojenja i opreme, potraživanja, novca i zaliha. Obveze segmenta sastoje se od obveza prema dobavljačima i ostalih obveza. Imovina i obveze koje ne pripadaju segmentima predstavljaju imovinu i obveze koje se ne mogu opravdano rasporediti na poslovne segmente.

Ukupna neraspoređena imovina uključuje ulaganje u NE Krško, dio nekretnina, postrojenja i opreme i neraspoređenu financijsku imovinu. Ukupne neraspoređene obveze uključuju dugoročne kredite, kratkoročne kredite te ostale razne obveze.

	Ukupna imovina segmenta		Ukupne obveze segmenta	
	2009.	2008.	2009.	2008.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Električna energija	29.963.915	29.774.071	6.953.885	8.009.805
Toplina	1.036.394	989.017	292.518	286.571
Plin	286.987	266.045	158.621	135.871
Neraspoređeno	1.423.758	1.606.306	7.057.916	6.072.947
Ukupno Grupa	32.711.054	32.635.439	14.462.940	14.505.194

4. INFORMACIJE O SEGMENTIMA (nastavak)

INFORMACIJE O NAJVEĆIM KUPCIMA

Prihod od djelatnosti prodaje električne energije u 2009. godini iznosi 11.669.827 tisuća kuna (11.082.854 tisuća kuna u 2008. godini). Prihod koji je Grupa ostvarila prodajom električne energije svom najvećem kupcu u 2009. godini iznosi 156.242 tisuća kuna (u 2008.godini 132.071 tisuća kuna).

Prihod od djelatnosti prodaje toplinske energije u 2009. godini iznosi 610.394 tisuća kuna (u 2008.godini 523.387 tisuća kuna). Prihod koji je Grupa ostvarila prodajom toplinske energije svom najvećem kupcu u 2009.godini iznosi 12.066 tisuća kuna (u 2008.godini 12.857 tisuća kuna).

Prihod od djelatnosti prodaje plina u 2009. godini iznosi 320.565 tisuća kuna (u 2008.godini 283.111 tisuća kuna). Prihod koji je Grupa ostvarila prodajom plina svom najvećem kupcu u 2009.godini iznosi 12.066 tisuća kuna (u 2008.godini 12.857 tisuća kuna).

TERITORIJALNA ANALIZA POSLOVANJA

Grupa posluje na području Europe, s zemljama koje su članice Europske Unije i ostalim zemljama koje nisu članice Europske Unije.

Slijedi teritorijalna analiza prihoda koje je grupa ostvarila iz aktivnih dijelova poslovanja od vanjskih kupaca električne energije:

	2009. godina	2008. godina
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Hrvatska	11.333.305	10.808.382
Zemlje Europske Unije	323.870	231.787
Ostale zemlje koje nisu članice Europske Unije	12.652	42.685
	11.669.827	11.082.854

5. OSTALI PRIHODI IZ POSLOVANJA

	2009. godina	2008. godina
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Izvršene usluge	239.454	237.689
Prihod od imovine primljene bez naknade	194.762	178.208
Kapitalizirana imovina	147.151	182.605
Naplaćena rezervirana potraživanja	91.033	167.488
Zatezne kamate	68.808	81.787
Prihodi od međukompenzacijskog mehanizma OPS-a – inozemstvo	30.049	39.837
Prihodi od zakupa kapaciteta za prodaju električne energije	30.032	45.955
Prihodi od prodaje materijala	20.411	67.395
Prihodi od ukidanja dugoročnih rezerviranja za otpremnine i jubilarne nagrade	18.356	14.038
Prihodi od opomena kupcima za električnu energiju	17.523	14.073
Prihodi od ukidanja dugoročnih rezerviranja – sudski troškovi	13.816	12.321
Prihodi temeljem sudskih troškova po tužbama	9.844	6.948
Naplaćena otpisana potraživanja	8.208	19.334
Prihod od prodaje materijalne imovine	7.163	7.931
Prihodi od ukidanja dugoročnih rezerviranja – dekomisija termoelektrana	620	3.020
Inventurni višak dugotrajne imovine	406	11.933
Prihodi od procijene fer vrijednosti investicijskog ulaganja u nekretnine	-	133.533
Ostalo	56.884	84.014
	954.520	1.308.109

Unutar stavke „Naplaćena rezervirana potraživanja“ iskazan je iznos od 151.147 tisuća kuna (2008. godina), koji se odnosi na početno priznavanje po fer vrijednosti dionica Jadranskog naftovoda koje je Grupa primila u svrhu podmirenja određenih zastarjelih potraživanja (vidi bilješku 17).

U 2008. godini Grupa je promjenila računovodstvenu politiku za investicijsko ulaganje iz modela troška u model fer vrednovanja. Grupa nije primjenila promjenu računovodstvene politike retroaktivno radi nedostataka informacija o fer vrijednosti nekretnina u ranijim razdobljima.

Fer vrednovanjem investicijskih nekretnina u 2009. godini ostvaren je rashod od 19.748 tisuća kuna (vidi bilješku 7), u 2008. godini prihod od 133.533 tisuća kuna.

6. TROŠKOVI OSOBLJA

	2009. godina	2008. godina
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Neto plaće	1.157.790	1.074.508
Troškovi poreza i doprinosa	796.560	730.417
	1.954.350	1.804.925

UKUPNI TROŠKOVI ZAPOSLENIKA:

	2009. godina	2008. godina
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Bruto plaće	1.954.350	1.804.925
Naknade troškova zaposlenima (bilješka 7)	147.718	153.393
Materijalna prava zaposlenih (bilješka 7)	89.030	65.962
	2.191.098	2.024.280

NAKNADE ČLANOVIMA UPRAVE I IZVRŠNIM DIREKTORIMA:

	2009. godina	2008. godina
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Bruto plaće	7.086	6.416
Doprinosi za mirovinsko osiguranje	1.498	1.400
Ostala primanja (primici u naravi)	1.091	1.082
	9.675	8.898

Naknade troškova zaposlenima uključuju troškove prijevoza na posao u iznosu od 88.867 tisuće kuna (2008. godine: 90.009 tisuća kuna), dnevnice i putne troškove u iznosu od 16.870 tisuće kuna (2008. godine: 26.191 tisuća kuna), dopunsko zdravstveno osiguranje u iznosu od 21.461 tisuća kuna (2008. godine: 14.807 tisuća kuna), te ostale slične troškove.

Troškovi materijalnih prava zaposlenih uključuju naknade prema Kolektivnom ugovoru. Najvećim dijelom odnose se na naknade za Božić i Uskrs, a manjim dijelom na solidarne pomoći, jubilarne nagrade, naknade za odvojeni život, pomoć za blagdan, pomoć djeci i druge u ukupnom iznosu od 46.392 tisuća kuna (2008. godine 52.807 tisuća kuna).

7. OSTALI RASHODI IZ POSLOVANJA

	2009. godina	2008. godina
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Troškovi održavanja (usluge i materijal)	578.792	504.310
Opći i administrativni troškovi	453.201	464.016
Rezerviranja za sumnjiva i sporna potraživanja	275.006	110.148
Troškovi nabave plina	256.454	216.051
Naknade troškova zaposlenih (bilješka 6)	147.718	153.393
Troškovi materijala	131.858	157.154
Vrijednosno usklađivanje zaliha	110.648	-
Rezerviranje po sudskim sporovima	105.689	8.132
Doprinosi, porezi i naknade državi	104.073	109.106
Nuklearna elektrana Krško – razgradnja	104.506	103.882
Ostala materijalna prava zaposlenih (bilješka 6)	89.030	65.962
Otpis dugotrajne imovine	79.310	14.391
Doprinosi i koncesije za vodu	63.803	60.764
Rezerviranje za otpremnine i jubilarne nagrade	60.964	29.124
Naknada za korištenje prostora elektrana	52.564	43.306
Naknade za zaštitu okoliša	48.943	57.933
Troškovi obračuna i naplate	36.647	31.823
Nerealizirani gubici vezano za vrednovanje kredita	28.772	-
Rezerviranja po ugovoru za nastalu štetu	28.621	-
Premije osiguranja	25.045	26.027
Nerealizirani gubici temeljem ulaganja u nekretnine	19.748	-
Nabavna vrijednost prodanog materijala	17.233	56.057
Otpisana neutužena potraživanja	16.201	18.515
Troškovi razvoja	13.109	15.612
Naknade šteta	9.643	8.197
Troškovi informiranja	7.719	8.735
Naknade i članarine	4.084	4.229
Ostalo	56.095	49.900
	2.925.476	2.316.767

Grupa je tijekom 2009. godine temeljem procijene napravila ispravak vrijednosti nekurentnih zaliha materijala (materijali koji nisu imali prometa u posljednje dvije godine) prema starosnoj strukturi u visini 110.647 tisuća kuna.

8. FINANCIJSKI PRIHODI I RASHODI

	2009. godina	2008. godina
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Financijski prihodi		
Pozitivne tečajne razlike	73.572	106.349
Kamate	7.529	8.053
Ukupno financijski prihodi	81.101	114.402
Financijski rashodi		
Kamate	(333.266)	(220.208)
Negativne tečajne razlike	(82.419)	(129.077)
Amortizacija odgođenih troškova kamata	(3.686)	(3.634)
Fer vrijednost kamatnog swap-a	(2.271)	(2.953)
Ukupno financijski rashodi	(421.642)	(355.872)
Neto gubitak iz financijskih aktivnosti	(340.541)	(241.470)

9. POREZ NA DOBIT

	2009. godina	2008. godina
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Tekući porez	126.470	21.226
Odgođeni troškovi/(prihodi) poreza koji se odnose na stvaranje i ukidanje privremenih razlika	(53.783)	(4.514)
Porez na dobit	72.687	16.712

USKLAĐENJE ODGOĐENE POREZNE IMOVINE JE KAKO SLIJEDI:

	2009.	2008.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Stanje 1. siječnja	66.568	62.477
Ukidanje odgođene porezne imovine	(1.285)	(2.703)
Priznavanje odgođene porezne imovine	55.068	6.794
Stanje 31. prosinca	120.351	66.568

Odgođena porezna imovina je nastala od porezno nepriznatih rezerviranja jubilarnih nagrada i otpremnina za odlazak u redovnu mirovinu, rezerviranja za kupce električne energije kućanstva i rezerviranja za sudske sporove.

Usklađenje između poreza na dobit i dobiti iskazane u računu dobiti i gubitka je prikazano kako slijedi:

	2009. godina	2008. godina
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Dobit prije oporezivanja	227.109	47.809
Porez po važećoj stopi u RH (20%)	45.421	9.562
Permanentno porezno nepriznati rashodi/prihodi	(52.527)	2.524
Porezni učinak	53.783	4.514
Porezni učinak poreznih gubitaka prenesenih iz prethodnih godina	(90.089)	(194.026)
Porezni učinak društava koja posluju s gubicima	116.099	194.138
Porezni rashod tekuće godine	72.687	16.712

Grupa i svako njezino ovisno Društvo su obveznici plaćanja poreza na dobit sukladno poreznim zakonima i propisima Republike Hrvatske. Ostala ovisna društva u okviru Grupe iskazala su porezne gubitke u iznosu od 536.237 tisuće kuna (2008.g.: 536.269 tisuća kuna), dok je Grupa obračunala porez na dobit u iznosu od 126.470 tisuća kuna (2008.g.: 21.226 tisuće kuna) i odgođenu poreznu imovinu u iznosu od 53.783 tisuća kuna i 4.514 tisuća kuna prethodno razdoblje.

Ostvareni porezni gubici mogu se prenositi i priznavati kao odbitna stavka kod obračuna poreza u idućim poreznim razdobljima do njihovog zakonom utvrđenog roka isteka, koji je 5 godina od isteka godine u kojoj su porezni gubici nastali.

9. POREZ NA DOBIT (nastavak)

POREZNI GUBICI GRUPE I ROKOVI NJIHOVA ISTEKA PRIKAZANI SU U SLJEDEĆOJ TABLICI:

Godina poreznog gubitka	Ukupno Grupa porezni gubitak	Godina prestanka mogućnosti prijenosa
2005.	62.449	2010.
2006.	60.664	2011.
2007.	102.889	2012.
2008.	194.136	2013.
2009.	116.099	2014.
	536.237	

Na dan 31. prosinca 2009. i 2008. godine Grupa nije priznala odgođenu poreznu imovinu povezanu s prijenosom neiskorištenih gubitaka u nekim ovisnim društvima zbog toga što ostvarenje oporezive dobiti u idućim razdobljima u odnosu na koju bi bilo moguće iskoristiti odgođenu poreznu imovinu nije izvjesno.

U nekoliko posljednjih godina Porezna uprava nije provela nadzor niti reviziju prijave poreza na dobit Grupe i njezinih ovisnih društava. U skladu s poreznim propisima, Porezna uprava može u svakom trenutku pregledati knjige i evidencije Grupe u razdoblju od tri godine nakon isteka godine u kojoj je porezna obveza iskazana, te može nametnuti dodatne porezne obveze i kazne. Uprava Grupe nije upoznata ni sa kakvim okolnostima koje bi mogle dovesti do potencijalnih značajnih obveza u tom pogledu.

Niže u tablici sažeto su prikazane promjene odgođene porezne imovine tijekom godine:

u tisućama kuna	Vrijednosno usklađenje zaliha	Rezerviranja za jubilarne nagrade i otpremnine	Rezerviranja za sudske sporove	Amortizacija iznad propisanih stopa	Ostalo	Ukupno
Na dan 1. siječnja 2008.	-	50.771	8.262	1.771	1.673	62.477
Knjiženo u korist računa dobiti i gubitka tekuće godine	-	5.093	(554)	663	(1.111)	4.091
Na dan 31. prosinca 2008.	-	55.864	7.708	2.434	562	66.568
Knjiženo u korist računa dobiti i gubitka tekuće godine	21.675	9.299	9.972	1.085	11.752	53.783
Na dan 31. prosinca 2009.	21.675	65.163	17.680	3.519	12.314	120.351

10. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

u tisućama kuna	Zemljišta i zgrade	Inventar i oprema	Investicije u tijeku	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST				
Na dan 1. siječnja 2008.	32.315.806	29.128.189	3.021.148	64.465.143
Prepravljeno 1. siječnja 2008.	(5.154)	(54)	-	(5.208)
Preknjiženja	(140.858)	140.013	894	49
Povećanja	8.509	83.773	2.405.184	2.497.466
Aktiviranje investicija u tijeku	870.275	1.313.360	(2.202.731)	(19.096)
Kapitalizirane kamate	-	-	146.763	146.763
Inventurni viškovi	8.461	8.724	-	17.185
Otuđenja	(65.088)	(207.016)	(648)	(272.752)
Na dan 31. prosinca 2008.	32.991.951	30.466.989	3.370.610	66.829.550
Prepravljeno 1. siječnja 2009.	(13.998)	-	-	(13.998)
Preknjiženja	14.853	2.635	2.547	20.035
Povećanja	5.462	73.814	2.279.898	2.359.174
Aktiviranje investicija u tijeku	694.693	1.789.766	(2.496.205)	(11.746)
Kapitalizirane kamate	-	-	35.630	35.630
Inventurni viškovi	34	711	-	745
Otuđenja	(68.202)	(170.991)	(62.186)	(301.379)
Na dan 31. prosinca 2009.	33.624.793	32.162.924	3.130.294	68.918.011
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA				
Na dan 1. siječnja 2008.	19.972.800	18.884.091	-	38.856.891
Prepravljeno 1. siječnja 2008.	(550)	-	-	(550)
Preknjiženja	(84.700)	84.178	-	(522)
Trošak amortizacije za godinu	685.294	941.926	-	1.627.220
Gubitak od umanjenja vrijednosti	1.315	1.168	-	2.483
Ispravak vrijed. nabavljene imov.	146	212	-	358
Isknjiženo otuđenjem	(61.283)	(198.369)	-	(259.652)
Inventurni višak	126	5.073	-	5.199
Na dan 31. prosinca 2008.	20.513.148	19.718.279	-	40.231.427
Prepravljeno 1. siječnja 2009.	(2.161)	-	-	(2.161)
Preknjiženja	14.344	17.227	-	31.571
Trošak amortizacije za godinu	685.989	975.808	-	1.661.797
Gubitak od umanjenja vrijednosti	-	-	-	-
Ispravak vrijed. nabavljene imov.	271	4.127	-	4.398
Isknjiženo otuđenjem	(60.084)	(162.706)	-	(222.790)
Inventurni višak	20	656	-	676
Na dan 31. prosinca 2009.	21.151.527	20.553.391	-	41.704.919
KNJIGOVODSTVENI IZNOS				
Na dan 31. prosinca 2009.	12.473.266	11.609.533	3.130.294	27.213.093
Na dan 31. prosinca 2008.	12.478.803	10.748.710	3.370.610	26.598.123

10. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

Otuđenja imovine u pripremi tijekom 2009. godine u iznosu od 62.118 tisuće kuna (2008.: 12.647 tisuće kuna) predstavljaju otpise koji se temelje na procjeni Uprave da neće biti buduće ekonomske koristi od navedene imovine.

Zbog političke situacije u Hrvatskoj od 1990. godine još uvijek nisu u potpunosti uspostavljeni neki zemljišno-knjižni odnosi, kao ni katastarske knjige. Grupa je u procesu registriranja svog vlasništva na općinskim sudovima u Republici Hrvatskoj. Do danas nisu pokrenute nikakve tužbe vezano za pitanje vlasništva nad imovinom Grupe.

Grupa ima založene nekretnine, postrojenja i opremu u iznosu od 693.376 tisuća kuna (2008.g.: 942.360 tisuća kuna) kao osiguranje za otplatu bankovnih kredita u TE Plominu d.o.o..

11. NEMATERIJALNA IMOVINA

	u tisućama kuna
NABAVNA VRIJEDNOST	
Stanje na dan 1. siječnja 2008.	545.749
Preknjiženja	(49)
Povećanja	19.096
Otuđenja	(371)
Stanje na dan 1. siječnja 2009.	564.425
Preknjiženja	(32.161)
Povećanja	12.197
Otuđenja	(1.586)
Stanje 31. prosinca 2009. godine	542.875
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA	
Stanje na dan 1. siječnja 2008.	460.034
Preknjiženja	-
Trošak amortizacije za godinu	26.081
Otuđenja	(340)
Stanje na dan 1. siječnja 2009.	485.775
Preknjiženja	(31.571)
Trošak amortizacije za godinu	26.764
Otuđenja	(1.764)
Stanje na dan 31. prosinca 2009.	479.204
KNJIGOVODSTVENI IZNOS	
Na dan 31. prosinca 2009.	63.671
Na dan 31. prosinca 2008.	78.650

12. INVESTICIJSKA ULAGANJA U NEKRETNINE

Na dan 31. prosinca 2009. godine investicijska ulaganja u nekretnine obuhvaćaju nekretnine u posjedu radi ostvarenja zarade od zakupnina i/ili povećanja vrijednosti kapitala, iskazana su po fer vrijednosti, temeljem najbolje procjene Uprave. Fer vrijednost obuhvaća procijenjenu tržišnu cijenu na dan bilance. Sve investicijske nekretnine su u vlasništvu Grupe.

Po fer vrijednosti	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Fer vrijednost	211.074	73.462
Trošak amortizacije za godinu	(189)	(1.580)
Neto promjena vrijednosti temeljem usklađenja fer vrijednosti	(19.748)	133.533
Ostale promjene	11.330	5.659
Stanje na kraju godine po fer vrijednosti	202.467	211.074

13. PREDUJMOVI ZA MATERIJALNU IMOVINU

	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	U tisućama kuna	u tisućama kuna
Elektroenergetski objekti – Hrvatske autoceste	300.000	300.000
JSC Tehnopromexport –TE Sisak	59.068	59.976
Litostroj Slovenija	8.447	11.333
Končar Inženjering d.d. – HE Lešće	5.169	20.672
Voith Siemens Austrija	4.955	4.967
Ingra d.d. – HE Lešće	1.692	6.493
Konstruktor Inženjering	1.081	3.919
TPK-EPO Proizvodnja d.o.o.	-	10.768
Ostalo	22.668	30.514
	403.080	448.642

Grupa je isplatila predujam Hrvatskim autocestama tijekom prosinca 2006. godine u svrhu preuzimanja elektroenergetskih objekata na hrvatskim autocestama u roku od 2 godine od dana isplate predujma.

Navedeni objekti do dana izdavanja ovih izvještaja nisu preneseni u vlasništvo Grupe, a s Hrvatskim autocestama je sklopljen Ugovor tijekom prosinca 2009. godine kojim se produljuje rok za preuzimanje elektroenergetskih objekata u vlasništvo Grupe za još 2 godine.

Grupa u gospodarskom smislu raspolaže navedenim elektroenergetskim objektima, upotrebljava navedenu imovinu u ekonomske svrhe za koju je namjenjena i isporučuje električnu energiju za potrebe potrošača.

14. ULAGANJE U NE KRŠKO

	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Početno stanje	1.609.598	1.609.752
Negativna tečajna razlika (na teret kapitalnih rezervi)	(4.005)	(154)
	1.605.593	1.609.598

POVIJEST ULAGANJA

Pravni status Nuklearne elektrane Krško ("NE Krško") bio je reguliran međurepubličkim ugovorom iz 1970. godine te ugovorima između osnivača (investitora) iz 1974. i 1982. godine. Temeljem navedenih ugovora Grupa je imala 50% udjela u Nuklearnoj elektrani Krško u Sloveniji, a ostalih 50% ELES GEN d.o.o., Ljubljana, kao pravni slijednik slovenskih elektroprivrednih organizacija.

U 1998. godini slovenska Vlada donijela je Uredbu o preoblikovanju NE Krško (NEK) u javno poduzeće NEK d.o.o. i nacionalizaciji nuklearne elektrane. Zbog neslaganja o cijeni električne energije koja bi se trebala zaračunavati te odobrenju godišnjeg budžeta, NE Krško je 30. srpnja 1998. godine prekinula isporuku električne energije sve do 19. travnja 2003. Nedostatak ovog izvora električne energije nadoknađen je vlastitom proizvodnjom te povećanim uvozom.

Krajem 2001. godine između Vlade Republike Hrvatske i Republike Slovenije potpisan je Ugovor o uređenju statusnih i drugih pravnih odnosa vezanih uz ulaganje, iskorištavanje i razgradnju NE Krško, te Društveni ugovor između HEP i ELES GEN. Ugovor je ratificirao Sabor Republike Hrvatske tijekom 2002. godine, a stupio je na snagu 11. ožujka 2003. godine nakon što ga je ratificirao Parlament Republike Slovenije 25. veljače 2003. godine.

Ovim ugovorom priznata su ranije oduzeta vlasnička prava HEP-u u novo oblikovanom društvu Nuklearne elektrane Krško d.o.o. ("NEK") u visini od 50% udjela u NEK-u. Obje strane su se usuglasile da je životni vijek elektrane najmanje do 2023. godine. Proizvedena električna energija isporučivat će se u omjeru 50:50 za obje ugovorne strane, a cijena isporučene energije određivat će se prema ukupnim troškovima proizvodnje.

HEP je počeo dobivati električnu energiju iz NEK-a 19. travnja 2003. godine s očekivanim godišnjim primitkom od 2.550 GWh sve do 2023. godine, što predstavlja oko 16% godišnje potrošnje električne energije u Hrvatskoj.

Do kraja 2003. godine provedene su odredbe iz ugovora prema kojima su se HEP i NEK odrekli međusobnih potraživanja za štete nastale do 30. lipnja 2002. godine, povukli tužbene zahtjeve po toj osnovi uključujući sporne obveze za nabavu električne energije, potraživanja po osnovi ranije obračunatog doprinosa za financiranje razgradnje elektrane kao i sredstava za pokriće gubitaka iz ranijih godina. Nakon provedenih promjena upisani kapital NEK-a iznosio je na dan 31. prosinca 2003. godine 84,7 milijardi SIT (približno 2,8 milijardi kuna). Ipak još uvijek postoje otvorena izvanbilančna potraživanja iz prošlosti HEP-a prema NEK-u i Sloveniji koja nemaju utjecaj na trenutne poslovne odnose.

14. ULAGANJE U NE KRŠKO (nastavak)

TREKUTNO STANJE

Prema naprijed navedenome ugovoru, razgradnja NEK-a te zbrinjavanje radioaktivnog otpada je obveza objiju strana. Svaka strana će osigurati polovinu potrebnih sredstava za financiranje troškova izrade programa razgradnje i troškova provedbe programa. Svaka strana će sredstva za navedene namjene izdvajati u svoj zasebni fond u iznosima predviđenim programima razgradnje. Nakon što je usvojen Program za razgradnju i zbrinjavanje radioaktivnog otpada od strane Sabora Republike Hrvatske osnovan je Fond za prikupljanje sredstava u svezi razgradnje elektrane i zbrinjavanje radioaktivnog otpada. Visina godišnjih uplata u Fond bit će određena obzirom na usvojeni program razgradnje. Od 2004. do 2009. godine Grupa je iskazala rezerviranja za troškove razgradnje i zbrinjavanja radioaktivnog otpada u iznosu od 626.314 tisuća kuna, a uplatila u razdoblju od 2006. do 2009. godine na izdvojeni račun ukupno 579.737 tisuća kuna, te rezerviranje na 31. prosinca 2009. godine iznosi 46.577 tisuća kuna, od čega je dugoročno rezerviranje 4.932 tisuća kuna, tekuće dospijeće 41.645 tisuća kuna (bilješka 27 i bilješka 33).

Ulaganje u NEK obračunava se metodom udjela i iskazano je u visini od 1.605.593 tisuća kuna. Negativne tečajne razlike proizašle iz preračunavanja neto ulaganja Grupe u iznosu od 4.005 tisuća kuna iskazane su na teret kapitalnih rezervi.

IZVADAK IZ FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

U tablici koja slijedi prikazan je izvadak iz financijskih izvještaja NEK-a na dan 31. prosinca 2009. i 2008. godine:

	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Nekretnine, postrojenja i oprema	3.063.234	3.103.205
Kapital i rezerve	3.211.186	3.219.196
Bruto prihod od prodaje	1.120.485	1.029.480
Neto dobit	-	-
Novčani tijek iz poslovnih aktivnosti	352.970	224.498

Grupa je angažirala neovisnu tvrtku koja je izradila proračun fer vrijednosti NE Krško d.o.o. na dan 31. prosinca 2009. godine. Kod izračuna fer vrijednosti uzete su u obzir sve tehničko-tehnološke i ekonomsko-tržišne osobitosti elektrane. U skladu s navedenim, fer vrijednost predstavlja slobodni diskontirani novčani tok, kao slobodna neto kategorija (razlika prihoda i rashoda) koja pripada ulagačima. Izračunom je utvrđeno da je fer vrijednost NE Krško znatno veća od njegove knjigovodstvene vrijednosti.

15. ULAGANJE U TE PLOMIN

U studenome 1996. godine HEP je sklopio ugovor o zajedničkom ulaganju s RWE Energie Aktiengesellschaft ("RWE") iz Njemačke radi dovršenja i puštanja u pogon TE Plomin II. TE Plomin d.o.o. ("Plomin") osnovano je u prosincu 1996. godine. Partneri u ovom zajedničkom ulaganju imaju 50% udjela u kapitalu novog društva. Partneri u zajedničkom ulaganju sklopili su nekoliko ugovora koji uređuju njihove međusobne odnose i odnose s novim Grupama.

U skladu s Ugovorom o ulogu imovine iz 1996. godine, HEP je uložio imovinu, postrojenja i opremu ranije nabavljenu za projekt u vrijednosti 50.000 tisuća DEM (179.138 tisuća kuna) kao svoj udjel u TE Plomin d.o.o. Iznos od 50 tisuća kuna raspoređen je u temeljni kapital, a 179.088 tisuća kuna raspoređeno je u rezerve.

U skladu s Ugovorom o zajedničkom ulaganju, RWE je uložio najmanje isti iznos u novcu tijekom razdoblja izgradnje. Početni ulog u iznosu od 50 tisuća kuna raspoređen je u temeljni kapital, a ostatak uloga u rezerve. Kapital koji je RWE uložio vraća se u razdoblju od 15 godina počevši od dana početka poslovanja, odnosno 30. travnja 2000. godine.

U 2009. godini povrat kapitala iznosio je 12.677 tisuće kuna (2008.: 12.416 tisuće kuna). Na dan 31. prosinca 2009. godine ostalo je neisplaćeno 75 milijuna kuna (2008.: 87 milijuna kuna).

Sukladno Statutu društva Plomin, RWE ima pravo na godišnju dividendu tijekom trajanja zajedničkog ulaganja primjenom stope od 14% do 17%, zavisno od raspoloživosti elektrane ostvarene tijekom godine. Uloženi kapital RWE-a uključuje neisplaćeni kapital, kao i dio neplaćenih kumuliranih kamata na kapital u fazi izgradnje.

U razdoblju izgradnje kumulirana kamata na kapital iznosila je 54.717 tisuća kuna (7.536 tisuća EUR) i isplaćivat će se ravnomjerno tijekom godina njene eksploatacije. Na dan 31. prosinca 2009. godine neisplaćena kumulirana kamata iznosila je 19.577 tisuća kuna (2008.g.: 23.306 tisuća kuna).

RWE ima pravo na godišnji povrat na uloženi kapital (kroz preferencijalne dividende) iz neto dobiti Plomina. Za 2009. godinu ova dividenda iznosila je 16%, a za 2008. godinu ova dividenda iznosila je 17%. U 2009. godini isplaćen je iznos od 19.442 tisuće kuna koji se odnosi na dobit 2008. godine, u 2008. godini isplaćen je iznos od 22.192 tisuće kuna koji se odnosi na dobit 2007. godine.

Navedene dividende imaju prednost u odnosu na HEP-ov udio, s obzirom da je HEP-ov udio bio korišten za plaćanje kamate RWE od 2000. godine, te HEP nije realizirao svoj udio u dobiti Plomina.

Partneri u zajedničkom pothvatu su ugovorno regulirali svoje obveze kako bi osigurali poslovanje i rad termoelektrane, uključujući usluge održavanja, zajedničku uporabu i opskrbu te nabavu električne energije ("Purchase Power Agreement – PPA"). Navedeni ugovor regulira prodaju električne energije Grupi od strane Plomina. HEP je obvezan kupovati svu energiju proizvedenu u Plominu prema cijenama točno definiranim formulama u navedenom ugovoru, koje su kalkilirane tako da pokriju sve troškove proizvodnje u Plominu te da osiguraju garantirani iznos povrata na kapital RWE-u.

U ovim financijskim izvještajima Grupa je prezentirala svoj udio u Plominu u potpunosti ga konsolidirajući.

	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Početno stanje manjinskog udjela	106.821	122.064
Isplata kamate	(12.677)	(12.416)
Isplata dividende	(19.442)	(22.192)
Povećanje za dobit tekuće godine	18.578	19.442
Ispravak obveze za porez kroz zadržanu dobit	(1.995)	-
Tečajne razlike	124	(77)
Završno stanje	91.409	106.821

16. DANI DUGOROČNI KREDITI I DEPOZITI

	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Potraživanja za dane kredite	1.794	2.552
Tekuće dospijeće danih dugoročnih kredita	(311)	(136)
Dugoročni dio	1.483	2.416

Zajmovi dani nepovezanim društvima su kako slijedi:

	Godina odobrenja kredita	Rok otplate	Odobreni iznos kredita	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
				u tisućama kuna	u tisućama kuna
Grad Pregrada	2006.	10 godina	1.358	914	1.358
Vrni d.o.o.	2007.	3 godine	247	880	164
Did d.o.o.	2007.	4 godine	1.010	-	715
Ostali				-	315
Ukupno				1.794	2.552
Tekuće dospijeće				(311)	(136)
Dugoročni dio				1.483	2.416

17. ULAGANJA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU I OSTALA ULAGANJA

	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Ulaganja raspoloživa za prodaju	152.797	151.374
Ostala ulaganja	200	-
	152.997	151.374

Promjene na ulaganjima raspoloživim za prodaju prikazane su kako slijedi:

	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Stanje na početku	151.374	2
Ulaganja	-	151.372
Fer vrednovanje ulaganja u Jadranski Naftovod d.d.	1.423	-
	152.797	151.374

	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Ulaganja u vrijednosnice:		
Jadranski Naftovod d.d.	152.570	151.147
Viktor Lenac d.d.	220	220
Đuro Đaković d.d.	5	5
Kraš d.d.	2	2
	152.797	151.374

	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	Iznos	Iznos
Ostala ulaganja:		
Geopodravina d.o.o.	200	-

Tijekom prosinca 2008. HEP je, odlukom Vlade Republike Hrvatske o prijenosu dionica društva Jadranski naftovod d.d., stekao u vlasništvo 53.981 dionicu po nominalnoj vrijednosti od 2.700 kuna, odnosno ukupne nominalne vrijednosti 145.748.700 kuna. Odlukom Uprave odlučeno da se dionice Jadranskog naftovoda razvrstaju kao imovina raspoloživa za prodaju. Upis vlasništva nad dionicama u Središnjoj depozitarnoj agenciji obavljen je 19. ožujka 2009. godine.

17. ULAGANJA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU I OSTALA ULAGANJA (nastavak)

Sukladno zahtjevu Međunarodnog računovodstvenog standarda 39, financijska imovina raspoloživa za prodaju inicijalno se priznaje po fer vrijednosti, a kasnije se promjene fer vrednovanja evidentiraju kroz glavnice. Grupa je pristupila neovisnom fer vrednovanju dionica Jadranskog naftovoda zbog poremećaja na tržištu kapitala te obustave trgovanja dionicama Jadranskog naftovoda tijekom prosinca 2008. godine, što je dopušteno sukladno Tumačenju odbora za međunarodne računovodstvene standarde, objavljenom u listopadu 2008. godine, u slučajevima neaktivnog tržišta te poremećaja na tržištu kapitala.

Fer vrednovanjem izračunata vrijednost dionice za 2008. godinu iznosi 2.800 kuna, te je po toj vrijednosti evidentirana u poslovnim knjigama Grupe. Fer vrednovanje je napravljeno koristeći projekcije diskontiranih novčanih tijekova sukladno usvojenom planu poslovanja Jadranskog naftovoda za 2009. godinu, te primjenom trendova na temelju povijesnih podataka o poslovanju Jadranskog naftovoda.

U 2009. godini fer vrednovanje je napravljeno temeljem obavijesti Središnjeg klirinško depozitarnog društva o stanju računa na dan 31. prosinca 2009. godine. Tržišna cijena dionice Jadranskog naftovoda na dan 31. prosinca 2009. godine iznosi 2.826,36 kuna.

18. OSTALA DUGOTRAJNA IMOVINA

	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Potraživanja po stambenim kreditima	54.035	57.852
Potraživanja od kupaca projekta energetske učinkovitosti – dugoročni dio	43.391	38.090
Obračunata interkalarna kamata – RWE	19.577	23.306
Ostala dugotrajna imovina	103	253
	117.106	119.501

Prije 1996. godine Grupa je prodala vlastite stanove svojim zaposlenicima u skladu sa zakonima Republike Hrvatske. Prodaja ove imovine uglavnom je bila na kredit i potraživanja od prodaje, koja imaju kamatnu stopu nižu od tržišne, otplaćuju se mjesečno u razdoblju od 20 do 35 godina. Potraživanja od prodaje stanova prenesena su na novoo- snovana povezana društva 1. srpnja 2002. godine. Navedena potraživanja iskazana su u financijskim izvještajima po diskontiranoj neto sadašnjoj vrijednosti, utvrđenoj koristeći kamatnu stopu od 6,3%. Obveza prema državi koja predstavlja 65% vrijednosti prodanih stanova iskazana je u dugoročnim obvezama prema državi (bilješka 25). Potraživanja su osigurana hipotekama na prodane stanove.

Sukladno odredbi o udruživanju, na sva sredstva uložena od strage RWE Power, obračunava se kamata po stopi koja je u fazi izgradnje elektrane iznosila 17% (interkalarna kamata). Obračunata interkalarna kamata u ukupnom iznosu od 7.536 tisuće EURa ili preračunato 57.262 tisuće kuna u cjelosti je evidentirana kao odgođeni trošak koji se amortizira kroz 15 godina linearno.

Otplata interkalarne kamate obavlja se zajedno s otplatom uloženi sredstava od PWE Power, a započela je nakon dovršenja elektrane. U 2009. godini otplaćeno je 502 tisuće EURa ili preračunato 3.737 tisuća kuna (u 2008.: 502 tisuće EURa ili preračunato 3.634 tisuće kuna).

Na dan 31. prosinca 2009. godine stanje odgođenog troška po osnovi interkalarne kamate iznosi 2.679 tisuća EURa ili preračunato 19.577 tisuća kuna (2008.: 3.182 tisuće EURa ili preračunato 23.306 tisuća kuna). Tečajne razlike iskazuju se u okviru financijskih prihoda ili rashoda za godinu u kojoj su nastale.

19. ZALIHE

	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Zalihe goriva i ostalog materijala	687.584	874.495
Elektro materijal	171.684	182.682
Rezervni dijelovi	99.099	206.342
Građevinski materijal	84.454	80.424
Ostale zalihe	35.757	25.761
Vrijednosno usklađenje zastarjelog materijala i rezervnih dijelova	(110.647)	-
	967.931	1.369.704

Grupa je tijekom 2009. godine temeljem procijene napravila ispravak vrijednosti nekurentnih zaliha materijala (materijali koji nisu imali prometa u posljednje dvije godine) prema starosnoj strukturi u visini 110.647 tisuća kuna.

20. POTRAŽIVANJA OD KUPACA

	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Električna energija – gospodarstvo	1.109.074	915.259
Električna energija – kućanstva	270.576	295.100
Toplinska energija, plin i usluge	463.232	368.757
Prodaja u inozemstvu	23.386	51.726
Ostalo	30.606	28.261
	1.896.874	1.659.103
Rezerviranja za sumnjiva i sporna potraživanja	(402.885)	(239.989)
	1.493.989	1.419.114

Starosna struktura dospjeća neispravljenih potraživanja od kupaca:

	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Nedospjelo	775.460	851.656
Od 0-60 dana	507.927	444.776
Od 61-90 dana	109.517	70.123
od 91-120 dana	49.647	15.725
od 121-365 dana	51.438	36.834
	1.493.989	1.419.114

Promjene na ispravcima za umanjenje vrijednosti bile su kako slijedi:

	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Stanje 1. siječnja	239.989	318.013
Rezerviranja za moguće gubitke (bilješka 7)	275.006	110.148
Ukidanje rezerviranja iz prošle godine	(21.086)	(27.599)
Naplaćena rezervirana potraživanja (bilješka 5)	(91.033)	(160.573)
Stanje 31. prosinca	402.876	239.989

Uprava provodi ispravak sumnjivih i spornih potraživanja na temelju pregleda ukupne starosne strukture svih potraživanja, te na temelju pregleda značajnih, pojedinačnih iznosa uključenih u potraživanja.

Pojedinačnom analizom značajnih potraživanja od kupaca, uočeno je da Grupa ima sporna potraživanja u iznosu od približno 60 milijuna kuna od Diokija i Dina Petrokemije, za koja nije napravljen ispravak vrijednosti.

21. OSTALA KRATKOTRAJNA POTRAŽIVANJA

	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Potraživanja za obračunati prihod od prodaje električne energije kućanstvima	87.058	20.157
Depoziti i oročena sredstva	56.125	124.762
Potraživanja za PDV	19.555	71.725
Predujmovi za porez na dobit	5.750	28.409
Potraživanja temeljem vladinih obveznica	22.641	22.639
Potraživanja od države za zaposlene	7.950	12.374
Potraživanja od kamata	2.714	2.724
Ostala kratkoročna potraživanja	71.429	83.672
	273.222	366.462

Ispravak prihoda od kućanstava je dobiven izračunom logaritamske krivulje koristeći gubitke u mreži od 8,46%, (7,01 % u 2008. godini). Navedena promjena u postocima je rezultirala povećanjem prihoda u iznosu od 66.901 tisuću kuna.

22. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Kunski računi	61.810	142.986
Računi devizni	22.436	44.269
Izdvojena novčana sredstva	11.404	6.382
Blagajne kunske	418	566
Izdvojena novčana sredstva – poštanske uplatnice	3	10
	96.071	194.213

23. KAPITAL I REZERVE

Prilikom prve registracije Društva na dan 12. prosinca 1994. godine kapital Društva je upisan u njemačkim markama (DEM) u iznosu od 5.784.832 tisuća DEM. Narednom registracijom Društva od 19. srpnja 1995. godine, kapital je izražen u hrvatskim kunama u iznosu od 19.792.159 tisuća kuna. Dionički kapital se sastoji od 10.995.644 redovnih dionica nominalne vrijednosti od 1.800,00 kuna.

Društvo je na teret kapitala uskladilo vrijednost ulaganja u NEK temeljem tečajnih razlika.

Tečajne razlike NEK-a na dan 31.12.2009. godine iznose 148.826 tisuća kuna (4.005 tisuća kuna u 2009. godini, 154 tisuća kuna u 2008. godini)

Zadržanu dobit u iznosu od 403.018 tisuća kuna čini zadržana dobit iz prošlih godina u iznosu od 119.627 tisuća kuna, zakonske rezerve u iznosu od 147.546 tisuća kuna. Tekuća dobit pripisana vlasniku kapitala iznosi 135.844 tisuće kuna, a manjinski udio RWE-a iznosi 91.409 tisuća kuna, od čega se 18.578 tisuća kuna odnosi na dividendu inozemnog člana.

24. OBVEZE PO DUGOROČNIM KREDITIMA

	Kamatne stope	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
		U tisućama kuna	u tisućama kuna
Kreditni domaćih banaka	EURIBOR+ (1,00%-6,75%)	1.062.199	925.036
Kreditni inozemnih banaka	EURIBOR+ (0,50%-4,74%)	2.929.555	2.912.361
Obveze prema domaćim poduzećima	EURIBOR+ 1,95%	13.835	23.116
Kredit RWE-a		19.577	23.306
Reprogramirani dug		36.048	157.753
Ukupno dugoročne obveze po kreditima		4.061.214	4.041.572
Tekuća dospijeaća		(947.747)	(943.099)
Dugoročni dio		3.113.467	3.098.473

Kreditni domaćih banaka osigurani su mjenicama i zadužnicama. Obveze prema inozemnim bankama djelomično su osigurane državnim garancijama (kreditni Međunarodne banke za obnovu i razvoj) i ukupnom imovinom Plomina.

Temeljem Ugovora o zajmu u iznosu od EUR 24 milijuna, sklopljenog s Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj, u svrhu provedbe Projekta Toplinarstvo, u 2009. godini iskorišteno je EUR 7,4 milijuna. Stanje iskorištenoga kredita na dan 31.12.2009. godine iznosi EUR 18,7 milijuna, a neiskorišteni saldo iznosi EUR 5,3 milijuna. Rok korištenja sredstava iz kredita je 30.06.2010. godine.

Temeljem Ugovora o zajmu u iznosu od EUR 4,4 milijuna, sklopljenog u 2003. godini sa Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj, nastavljen je i provođenje Projekata energetske učinkovitosti. Tijekom godine povučeno je EUR 0,5 milijuna. Na 31.12.2009. godine saldo iskorištenog kredita iznosi EUR 4,2 milijuna.

Preostali iznos od EUR 0,2 milijuna biti će, prema ugovoru, iskorišten do 30.06.2010.g. U srpnju 2009. godine je za istu namjenu zaključen novi dugoročni kredit sa SG Splitskom bankom d.d. Kredit je u cijelosti iskorišten, u ukupnom iznosu od EUR 3,0 milijuna.

U prosincu 2008. godine zaključen je Ugovor o klupskom kreditu u iznosu od EUR 125 milijuna. Kredit je ugovoren na 5 godina, na način da se dvije trećine glavnice otplaćuje u kvartalnim ratama, a preostala jedna trećina otplaćuje se na petu godišnjicu potpisa Ugovora, uz mogućnost prolongata otplate na još dvije godine.

Tijekom 2009. godine, ukupno je povučeno EUR 35 milijuna iz kredita, tako da na 31.12.2009.g. stanje kredita iznosi EUR 115 milijuna, a neiskorišteni saldo iznosi EUR 10 milijuna. Rok korištenja kredita prolongiran je sa ugovorenog 16. prosinca 2009.g. na 30. rujna 2010. godine, obzirom da aktivnosti na kapitalnom projektu izgradnje Bloka C u TE Sisak nisu napredovale planiranom dinamikom.

U 2009. godini započete su i pripreme aktivnosti na realizaciji projekta HEP ESCO-a d.o.o. i HEP-OIE d.o.o., koji su nominirani za financiranje putem kredita KfW-a, u iznosu EUR 50 milijuna, a u svrhu realizacije Programa zaštite klimatskih promjena u RH. Osnovni uvjeti kredita su: 5 godina korištenja, kvartalna otplata glavnice kroz 10 godina nakon isteka razdoblja korištenja. Uz potpisani ugovor sa KfW-om, sklopljen je i Ugovor o financijskoj donaciji sa Vladom Federalne Republike Njemačke, temeljem kojeg je Hrvatskoj elektroprivredi odobrena donacija u iznosu EUR 0,6 milijuna.

Tijekom 2009. godine povučeno je EUR 0,5 milijuna iz kredita, te EUR 0,2 milijuna iz donacije.

24. OBVEZE PO DUGOROČNIM KREDITIMA (nastavak)

Za financiranje plana investicija i obrtnog poslovanja u 2009 godini, Hrvatska elektroprivreda je tijekom godine sklopila tri bilateralna dugoročna kredita, pojedinačno u iznosima od EUR 30 milijuna od Bayerische Landesbank, Raiffeisen Zentralbank i Privredne banke Zagreb d.d., te već spomenutih EUR 3 milijuna od SG-Splitske banke d.d. za financiranje projekata HEP ESCO-a d.o.o. Ročnosti kredita kreću se između 3 i 5 godina, uz amortizirajuću otplata kredita (kvartalne ili polugodišnje rate).

Obveze prema domaćim i stranim poduzetnicima uglavnom predstavljaju produžene rokove i uvjete plaćanja po osnovi nabave materijalne imovine. Ako ugovorom nije utvrđen rok otplate, obveze se iskazuju kao dugoročne.

Plan otplate glavnica dugoročnih kredita koje dospijevaju u sljedećih pet godina:

	Iznos
2010.	947.747
2011.	970.030
2012.	933.640
2013.	548.176
2014.	149.999
Poslije 2014.	511.623
Ukupno	4.061.214

Uvjeti po nekim kreditima stranih banaka uključuju restriktivne financijske i poslovne uvjete, prema kojima Grupa treba zadovoljiti određene propisane razine sljedećih pokazatelja: pokazatelja poslovanja, pokrivača duga, internih izvora gotovine, neto vrijednosti imovine (vlastitog kapital) te neto obveza po kreditima.

Slijedi pregled dugoročnih kredita izraženih u stranim valutama (u tisućama):

Valuta	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
USD	7.083	24.559
EUR	548.245	531.325

REPROGRAMIRANI DUG

Slijedi pregled reprogramiranih kredita;

	Iznos
Reprogramirani dug Pariškom klubu	-
Reprogramirani dug Londonskom klubu	36.048
Ukupno reprogramirani dug	36.048

24. OBVEZE PO DUGOROČNIM KREDITIMA (nastavak)

DUG PARIŠKOM KLUBU

Reprogramiranje većine duga Pariškom klubu završeno je 1998. godine.

Za reprogramiranje preostalih kredita Pariškoga kluba Vlada Republike Hrvatske potpisala je dana 16. prosinca 2005. godine bilateralni Sporazum s Vladom Republike Italije vezano za konsolidaciju duga temeljem Zakona o načinu i uvjetima podmirivanja obveza po kreditima i drugim poslovima i sporazuma s Vladama članicama Pariškog kluba (NN34/1996). Nakon saborske ratifikacije i objave Sporazuma u Narodnim novinama broj 01/06, Grupa je 31. siječnja 2006. godine zaključila Ugovor s Erste & Steiermärkische bank d.d. Rijeka. Sukladno potpisanom Ugovoru, 15. veljače 2006. godine plaćeno je 51,78% ukupne glavnice duga što iznosi EUR 999.719,99 te svu obračunatu kamatu, kako bi se dugovanje izjednačilo s uvjetima ostalih kredita koji se vode kao Pariški klub. Ostatak duga u iznosu 48,22% glavnice kredita, što iznosi EUR 925.399,35, Grupa će otplatiti u sedam polugodišnjih rata uz redovnu kamatnu stopu 6 mjesecni EURIBOR + 0,50%.

Zadnja rata za kredite po uvjetima reprogramiranog duga Pariškog kluba dospjela je 31. srpnja 2009. godine.

DUG LONDONSKOM KLUBU

Ugovori o reprogramiranju duga Londonskom klubu, koji se sastoje od 29 kredita izraženih u raznim valutama, rezultirao je preračunavanjem svih glavnica i kamata u USD na dan 30. lipnja 1997. godine primjenom tečaja Hrvatske narodne banke na taj datum. Kamatna stopa na ove kredite je promjenjiva (šestomjesečni LIBOR + 13/16%) i glavnica se otplaćuje kako slijedi:

Kreditni ili otplate dospjele po originalnim kreditima od 1. kolovoza 1996. godine nadalje plativi su u 20 polugodišnjih obroka počevši od 31. siječnja 2000. godine s konačnim dospeljem na dan 31. srpnja 2010. godine.

25. DUGOROČNE OBVEZE PREMA DRŽAVI

Dugoročne obveze prema državi u iznosu od 59.713 tisuća kuna odnose se na prodaju stanova zaposlenicima u skladu s državnim programom koji je ukinut 1996. godine. Prema zakonskim propisima 65% prihoda od prodaje stanova zaposlenicima plaćalo se državi po primitku sredstava. Prema zakonu HEP nema obvezu doznačiti sredstva prije nego što ih naplati od zaposlenika.

26. DERIVATIVNI FINANCIJSKI INSTRUMENTI

KAMATNI SWAP

Grupa je zaključila ugovor o kamatnom swapu kojim se štiti izloženost Grupe temeljem obveza po promjenjivim kamatnim stopama. Prema ugovoru, šestomjesečna kamatna stopa koju plaća Grupa je fiksna i iznosi 5,39%, dok je swap kamatna stopa jednaka šestomjesečnom EURIBOR-u, tj. Na dan 31. prosinca 2009. godine iznosila je približno 1,0075 % (2008.: približno 4,9931%).

Plaćanja prema ugovoru izvršava se svakih šest mjeseci. Ugovor istječe 25. listopada 2012. godine. Nominalni iznos ugovora o kamatnom swapu na dan 31. prosinca 2009. godine bio je 15.339 tisuća eura (2008.: 20.452 tisuća eura). Fer vrijednost ovog ugovora koja predstavlja buduću obvezu na dan 31. prosinca 2009. godine iznosila je 6.284 tisuća kuna (2008.: 6.909 tisuća kuna). Pripadajuća odgođena porezna imovina na dan 31. prosinca 2009. godine iznosila je 1.257 tisuća kuna (2008.: 1.382 tisuća kuna).

Dugoročni dio kao i tekuće dospijeće po navedenoj obvezi prikazano je u nastavku:

	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Dugoročni dio (bilješka 29)	3.513	5.721
Tekuće dospijeće (bilješka 33)	2.771	1.188
	6.284	6.909

27. DUGOROČNA REZERVIRANJA

	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Rezerviranja za sudske troškove	145.335	53.458
Rezerviranja za otpremnine	233.949	185.207
Rezerviranja za jubilarne nagrade	53.900	60.040
Rezerviranje za razgradnju termoelektrane	92.280	75.648
NEK – razgradnja (veza bilješka 33)	4.932	47.647
Rezerviranja po ugovoru za nastalu štetu	28.621	-
	559.017	422.000

Iznos rezerviranja za troškove razgradnje termoelektrana od 92.280 tisuća kuna predstavlja diskontiranu vrijednost procijenjenog troška razgradnje termoelektrana Grupe.

Niže u tablici sažeto su prikazane promjene rezerviranja tijekom godine:

	Rezerviranja za sudske sporove	Rezerviranja za otpremnine	Rezerviranja za jubilarne nagrade	Rezerviranja NEK razgradnja	Rezerviranja za razgradnju termoelektrana	Ostalo	Ukupno
	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Na dan 1. siječnja 2009.	53.458	185.207	60.040	47.647	75.648	-	422.000
Tekuće dospijeća	-	-	-	(41.645)	-	-	(41.645)
Dodatna rezerviranja	105.688	57.584	3.395	-	16.632	28.621	211.920
Smanjenje rezerviranja temeljem isplate	(9.312)	(7.317)	(9.098)	(1.070)	-	-	(26.797)
Smanjenje rezerviranja temeljem procjene	(4.499)	(1.525)	(437)	-	-	-	(6.461)
Na dan 31. prosinca 2009.	145.335	233.949	53.900	4.932	92.280	28.621	559.017

Rezerviranja za sudske sporove se odnose na one sudske sporove gdje je ishod neizvjestan ili se očekuje negativan ishod. Najznačajniji sudski spor za koje je napravljeno rezerviranje odnosi se na rezerviranje u TE Plominu na iznos od 40.715 tisuća kuna. Grupa je u tekućem razdoblju raskinula ugovor o isporuci ugljena sa dobavljačem radi kvara na elektrani te smatra da je došlo do pojave više sile (force majeure). Dobavljač osporava Grupi pravo na jednostrano poništavanje ugovora o isporuci ugljena te smatra da nastali događaji nisu predmet više sile. U tijeku je sudski postupak na Arbitražnom sudu u Parizu. Odvjetnički ured i Uprava procijenili su da će ukupni izdaci po navedenom sporu iznositi 8 milijuna dolara, te je sukladno tome izvršena rezervacija na iznos od 40.715 tisuća kuna.

27. DUGOROČNA REZERVIRANJA (nastavak)

Ostala rezerviranja u iznosu od 28.261 tisuću kuna se odnose na rezerviranje temeljem Ugovora s tvrtkom Končar – Generatori i Motori, za objekt HE Zakučac zbog obustave radova, temeljem kojeg Isporučitelj (Končar – GIM) ima pravo nadoknade za troškove čekanja tokom obustave svojih aktivnosti. Navedeni iznos predstavlja procijenu od strane Končar - GIMa, dok Grupa predlaže mirenje ili arbitražu, čiji ishod je za sada neizvjestan.

Promjene sadašnje vrijednosti definiranih obveza temeljem primanja zaposlenih u tekućem razdoblju prikazane su u nastavku:

	Otpremnine	Jubilarne nagrade	Ukupno
	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Na dan 1. siječnja 2009.	185.207	60.040	245.247
Troškovi tekućeg rada	8.358	2.860	11.218
Troškovi kamata	13.170	2.978	16.148
Isplaćena primanja	(7.510)	(9.561)	(17.071)
Aktuarski dobiti/(gubici)	34.724	(2.417)	32.307
Na dan 31. prosinca 2009.	233.949	53.900	287.849

Pri izradi kalkulacija korištene su sljedeće pretpostavke:

- Stopa prestanka radnog odnosa iznosi 1,14%, a temelji se na statističkim podacima o fluktuaciji zaposlenika u Grupi u razdoblju od 2005. do 2009. godine.
- Vjerojatnost smrti po starosnoj dobi i spolu izvedena je iz Tablica smrtnosti za Hrvatsku u 2004. godini, koje je objavio Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske. Pretpostavlja se da se zaposlenici Grupe ubrajaju u prosječnu populaciju u pogledu smrtnosti i zdravstvenog statusa.
- Pretpostavili smo da godišnje plaće neće rasti u ostalim godinama.
- Sadašnja vrijednost obveze izračunata je primjenom diskontne stope 6.2%.

28. OBVEZE PO IZDANIM OBVEZNICAMA

HEP d.d. je u prethodnim godinama izdao dvije korporativne obveznice, u ukupnom iznosu od 1.200.000 tisuća kuna. Sredstva su iskorištena za realizaciju plana investicija 2006. i 2007. godine.

Osnovni razlozi za izlazak HEP-a na domaće tržište kapitala su: smanjenje razine vanjskog duga, diverzifikacija izvora financiranja, smanjivanje valutnog rizika, eliminiranje rizika kretanja EURIBOR-a u idućem srednjoročnom razdoblju, te približavanja investitorima, koji će sigurno imati značajnu ulogu u budućim aktivnostima na području privatizacije HEP-a. Pokrovitelji i aranžeri izdanja bile su Privredna banka Zagreb d.d., Raiffeisenbank Austria d.d. i Zagrebačka banka d.d. Zagreb

Obveznice izdane 2006. godine u iznosu 500.000 tisuća kuna, u cijelosti dopijevaju 2013. godine, te nose fiksnu kamatu od 5,00%. Obveznice u iznosu 700.000 tisuća kuna, koje su izdane krajem 2007. godine, otplaćuju se u 15 polugodišnjih rata, počevši 3 godine nakon datuma izdavanja, te nose fiksnu kamatu od 6,50%. Obveznice HEP-a d.d. uvrštene su na službenu kotaciju Zagrebačke burze, te se istima aktivno trguje na sekundarnom tržištu.

	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	U tisućama kuna	u tisućama kuna
Nominalna vrijednost obveznica	1.200.000	1.200.000
Diskontirana vrijednost	(2.423)	(2.930)
Tekuće dospjeće obveznica	(46.690)	-
	1.150.887	1.197.070

29. OSTALE DUGOROČNE OBVEZE

	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	U tisućama kuna	u tisućama kuna
Odgođeni prihodi za imovinu financiranu od drugih	4.683.583	4.312.136
Dugoročne obveze za imovinu financiranu iz klirinškog duga	239.926	51.555
Dugoročni dio obveza temeljem ugovora o kamatnom swapu (bilješka 26)	3.513	5.721
	4.927.022	4.369.412

Odgođeni prihodi odnose se na prihode po osnovi primitaka materijalne imovine bez naknade. Prihod od primitka ove imovine priznaje se istovremeno s amortizacijom materijalne imovine na koju se odnosi.

Odbor za tumačenje međunarodnog financijskog izvještavanja (IFRIC) donio je u siječnju 2009. godine Tumačenje 18 – Prijenos imovine s kupaca (IFRIC 18), s obveznom primjenom od 01. srpnja 2009. godine.

U Republici Hrvatskoj navedeno tumačenje je stupilo na snagu 01. siječnja 2010. godine temeljem Odluke Odbora za standarde financijskog izvještavanja od 11. siječnja 2010. godine (NN 18/2010).

Slijedom navedenog Uprava HEP-a d.d. donijela je Odluku o izmjeni računovodstvene politike kojom se Tumačenje Odbora za tumačenje međunarodnog financijskog izvještavanja broj 18 „Prijenos imovine s kupaca“ primjenjuje od 01. siječnja 2010. godine.

Nije napravljena procjena utjecaja primjene Tumačenja 18 (IFRIC 18) od 01. srpnja 2009. na financijske izvještaje za godinu koja je završila 31. prosinca 2009. godine.

30. OBVEZE ZA KRATKOROČNE KREDITE

	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	U tisućama kuna	u tisućama kuna
Kreditni od domaćih banaka i podružnica inozemnih banaka, denominirani u raznim valutama pod sljedećim uvjetima:	761.320	1.115.536
kamatne stope od EURIBOR + (1,50 – 5,79%)	-	-
kamatne stope od TZ Min.fin.+ (1,00 – 3,50%)	-	-
osigurani mjenicama	-	-
Kreditni od domaćih poduzeća pod sljedećim uvjetima:	2.805	2.838
kamatna stopa 7,25%	-	-
osigurani mjenicama	-	-
Kratkoročni dio kredita od RWE-a	3.680	3.680
	767.805	1.122.054

Tijekom 2009. godine Grupa je koristila kratkoročne kredite domaćih banaka za obrtna sredstva i za podmirenje dospjelih obveza prema dobavljačima.

31. OBVEZE ZA POREZE I DOPRINOSE

	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	U tisućama kuna	u tisućama kuna
Obveze za porez na dobit	116.563	12.952
Komunalne i ostale naknade	28.573	62.711
Doprinosi na plaće	24.217	23.531
Naknade fondu za zaštitu okoliša	39	29.923
Ostalo	1.688	1.210
	171.080	130.327

32. OBVEZE PREMA ZAPOSLENIMA

	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	U tisućama kuna	u tisućama kuna
Obveze za neto plaće	77.334	77.432
Obveze za doprinose	46.614	47.152
Ostalo	19.184	5.247
	143.132	129.831

33. OSTALE KRATKOROČNE OBVEZE

	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	U tisućama kuna	u tisućama kuna
Obveze za naknade za obnovljive izvore	228.351	198.951
Obračunati troškovi NEK – razgradnja	41.645	114.810
Odgođeni prihodi i obveze za predujmove	11.618	12.081
Obračunati troškovi	5.464	6.779
Tekuće dospjeće obveze po kamatnom swap-u (bilješka 26)	2.771	1.188
Ostale obveze	42.907	38.171
	332.756	371.980

34. ODNOSI S POVEZANIM STRANAMA

Grupa ima 50% udjela u kapitalu NE Krško d.o.o.

Proizvedena električna energija u NE Krško isporučuje se HEP-u u visini od 50% ukupno proizvedenih količina po cijeni koja se određuje po ukupnim troškovima proizvodnje.

Potraživanja i obveze te prihodi i rashodi s povezanim društvima prikazani su u tabeli:

	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
NE Krško d.o.o.		
Obveze za nabavljenu električnu energiju	41.451	36.382
Troškovi nabavljene električne energije	557.575	502.903

34. ODNOSI S POVEZANIM STRANAMA (nastavak)

u tisućama kuna	Prihod od prodaje		Trošak nabavki	
	2009.	2008.	2009.	2008.
Društva koja su u većinskom vlasništvu Države				
Hrvatske željeznice	92.624	86.128	15.746	16.257
INA-Industrija nafte	156.242	132.071	1.812.967	2.288.077
Hrvatske komunikacije	75.011	51.535	19.337	26.011
Croatia osiguranje	4.754	4.052	15.558	18.050
Hrvatska pošta	17.480	15.237	48.853	38.330
Hrvatske šume	5.959	5.076	14.364	7.585
Jadrolinija	1.202	1.099	398	572
Narodne novine	2.081	1.846	4.963	4.835
Hrvatska radio televizija	13.898	15.408	1.060	1.702
Ploput	559	424	210	144
Croatia Airlines	772	768	63	475
Petrokemija Kutina	9.965	18.707	6.834	-
Ministarstvo vanjskih poslova	598	1.180	-	-
Ministarstvo obrane RH	34.743	29.012	58	1.949
Ministarstvo unutarnjih poslova	24.100	20.511	38	43
Osnovne i srednje škole	80.008	73.074	1.027	168
Pravosudne ustanove	11.004	10.663	69	97
Sveučilišta i veleučilišta	32.138	34.731	15.785	13.932
Zakonodavna, izvršna i druga tijela RH	63.850	65.562	12.115	7.679
Zdravstvene ustanove i organizacije	112.586	116.898	4.906	6.051
Ostali korisnici	94.142	106.399	145.011	60.762
UKUPNO	833.716	790.381	2.119.362	2.492.719

34. ODNOSI S POVEZANIM STRANAMA (nastavak)

u tisućama kuna	Iznos potraživanja		Iznos obveza	
	31.prosinca 2009.	31. prosinca 2008.	31.prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
Društva koja su u većinskom vlasništvu Države				
Hrvatske željeznice	20.229	2.689	5.091	2.531
INA-Industrija nafte	15.602	5.142	218.667	463.112
Hrvatske telekomunikacija	8.407	3.637	6.485	7.558
Croatia osiguranje	469	184		3.873
Hrvatska pošta	3.301	1.069	7.966	4.095
Hrvatske šume	1.287	479	235	2.196
Jadrolinija	195	115	487	602
Narodne novine	259	184	1.641	1.330
Hrvatska radio televizija	1.636	792	275	452
Ploput	64	26	49	96
Croatia Airlines	176	37	113	312
Petrokemija Kutina	797	520	-	-
Ministarstvo obrane RH	11.455	5.263	-	-
Ministarstvo unutarnjih poslova	6.274	4.314	-	-
Osnovne i srednje škole	13.477	9.715	-	-
Pravosudne ustanove	2.148	1.387	-	-
Sveučilišta i veleučilišta	4.411	5.152	-	-
Zakonodavna, izvršna i dr. tijela RH	7.046	5.802	-	-
Zdravstvene ustanove i organizacije	25.895	41.652	-	-
Ostali korisnici	17.060	19.079	12.865	40.573
UKUPNO	140.188	107.238	253.874	526.730

Sukladno energetske zakonima RH Grupa je povlašteni kupac plina, za koji su cijene različite od tržišnih.

35. NEPREDVIDIVI DOGAĐAJI I PREUZETE OBVEZE

SUDSKI SPOROVI

Grupa je u 2009. godini uknjižila rezerviranja za sudske sporove za koje je procijenjeno da nije vjerojatno da će biti riješeni u korist HEP-a.

Grupa ima dugotrajna ulaganja na teritoriju Bosne i Hercegovine i Srbije, čija vrijednost po trošku iz 1994. iznosi 1.243.970 tisuća kuna. Tijekom pretvorbe društava unutar Grupe u dioničko društvo 1994. godine, ovaj iznos isključen je iz neto vrijednosti imovine.

OBVEZE IZ POSLOVANJA (PREUZETE OBVEZE)

Kao dio redovnih investicijskih aktivnosti Grupa je na dan 31. prosinca 2009. godine imala zaključene ugovore, prema kojima su započele, a nisu završene investicije u različite objekte i opremu. Vrijednost ugovorenih nezavršenih radova za najznačajnije projekte iznosila je približno 2.163.949 tisuća kuna.

Najznačajnije investicije odnose se na investicije u HEP Proizvodnji, HEP Operator prijenosnog sustava i HEP Operator distribucijskog sustava.

ZAŠTITA OKOLIŠA

Osnovne djelatnosti Grupe su proizvodnja, prijenos i distribucija električne energije te kontrola sustava za proizvodnju električne energije.

Uz navedeno, Grupa proizvodi i distribuira i toplinsku energiju kroz lokalne sustave u Zagrebu i Osijeku te se bavi distribucijom plina u Osijeku i Đakovu. Navedene aktivnosti mogu utjecati na okoliš u smislu emisije u zemlju, vodu i zrak. Utjecaj djelatnosti Grupe na okoliš nadziru uprave društava unutar Grupe te tijela nadležna za zaštitu okoliša.

Hrvatska je predala zahtjev za pristupanje Europskoj uniji. U okviru pristupnog procesa moguće je uvođenje propisa o zaštiti okoliša koji se primjenjuju u zemljama Europske unije. Primjena takvih propisa mogla bi utjecati na obveze Grupe vezane za izdvajanje sredstava za zaštitu okoliša.

36. OVISNA DRUŠTVA

Na dan 31. prosinca 2009. godine Grupa je u svom vlasništvu imala sljedeća ovisna društva:

Ovisna društva	Zemlja	Udio u vlasništvu (%)	Osnovna djelatnost
HEP-Proizvodnja d.o.o.	Hrvatska	100	Proizvodnja električne energije i topline
HEP-Operator prijenosnog sustava d.o.o.	Hrvatska	100	Prijenos električne energije
HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o.	Hrvatska	100	Distribucija električne energije
HEP Opskrba d.o.o.	Hrvatska	100	Opskrba električnom energijom
HEP-Toplinarstvo d.o.o.	Hrvatska	100	Proizvodnja i distribucija toplinske energije
HEP-Trgovina d.o.o.	Hrvatska	100	Trgovanje el.en. i optimiranje rada elektrana
HEP-Plin d.o.o.	Hrvatska	100	Distribucija plina
TE Plomin d.o.o.	Hrvatska	50	Proizvodnja električne energije
Agencija za posebni otpad d.o.o.	Hrvatska	100	Zbrinjavanje posebnog otpada
HEP ESCO d.o.o.	Hrvatska	100	Financiranje projekata energetske učinkovitosti
Plomin Holding d.o.o.	Hrvatska	100	Razvoj infrastrukture okolnog područja Plomina
CS Buško Blato d.o.o.	BiH	100	Održavanje opreme hidroelektrana
HEP-Telecom d.o.o.	Hrvatska	100	U postupku likvidacije
HEP-Odmor i rekreacija d.o.o.	Hrvatska	100	Usluge odmora i rekreacije
HEP-NOC Velika	Hrvatska	100	Usluge smještaja i školovanja
HEP-Obnovljivi izvori energije d.o.o.	Hrvatska	100	Proizvodnja električne energije

Većina navedenih ovisnih društava osnovana je u okviru reorganizacije i restrukturiranja osnovne djelatnosti prema novim energetske zakonima koji su stupili na snagu 1. siječnja 2002. godine, kao što je navedeno u bilješki 1.

37. FINANCIJSKI INSTRUMENTI

UPRAVLJANJE RIZIKOM KAPITALA

Grupa upravlja kapitalom kako bi osigurala da će Grupa biti u mogućnosti nastaviti sa neograničenim vijekom poslovanja dok u isto vrijeme uvećava povrat vlasnicima kroz optimizaciju odnosa duga i kapitala.

Struktura kapitala Grupe se sastoji od duga, koji uključuje i kredite i izdane obveznice prikazane u bilješci 24 i 28, novca i novčanih ekvivalenata i kapitala koji se pripisuje vlasnicima, a koji se sastoji od temeljnog kapitala, zakonskih i ostalih pričuvu i zadržane dobiti.

POKAZATELJ ZADUŽENOSTI

Uprava prati strukturu izvora financiranja na polugodišnjoj osnovi. Kao dio ovog praćenja, Uprava uzima u obzir trošak financiranja i rizike povezane sa svakom od klasa izvora financiranja. Koeficijent zaduženosti na kraju godine može se prikazati kako slijedi:

	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Dug	6.026.596	6.360.696
Novac i novčani ekvivalenti	(96.071)	(194.213)
Neto dug	5.930.525	6.166.483
Kapital	18.248.114	18.130.245
Omjer neto duga i kapitala	32%	34%

ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Detalji značajnih računovodstvenih politika i usvojenih metoda, uključujući i kriterije za priznavanje, na osnovi mjerenja i na osnovi toga koji su prihodi i troškovi priznati, u pogledu na svaku od klasa financijske imovine, financijskih obveza i vlasničkih instrumenata objavljeni su u bilješci 2 financijskih izvještaja.

KATEGORIJE FINANCIJSKIH INSTRUMENATA

	2009. godina	2008. godina
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Financijska imovina		
Zajmovi i potraživanja (uključujući novac i novčane ekvivalente)	2.267.846	2.430.847
Ostala dugotrajna imovina	270.103	270.875
Financijske obveze		
Dugoročne obveze	5.318.504	5.301.352
Kratkoročne obveze	3.658.396	4.412.430

37. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

CILJEVI UPRAVLJANJA FINANCIJSKIM RIZIKOM

Funkcija riznice u okviru HEP Grupe Društva pruža podršku poslovanju, koordinira pristup domaćem i međunarodnim tržištima novca i kapitala, nadgleda i upravlja financijskim rizikom koji se odnose na poslovanje Društava Grupe kroz interne izvještaje o riziku kojima se analizira izloženost po stupnju i utjecaju rizika. Ovi rizici uključuju tržišni rizik (uključujući rizik valute, rizik kamatne stope na fer vrijednost, i rizik cijene), kreditni rizik, rizik likvidnosti i rizik kamatne stope na novčani tijek.

TRŽIŠNI RIZIK

Aktivnosti Grupe su primarno izložene financijskom riziku promjene tečaja strane valute i kamatne stope (vidi dolje). Izloženost tržišnom riziku se dopunjava analizom osjetljivosti. Nije bilo promjena u izloženosti Grupe tržišnom riziku ili načinu na koji se upravlja i mjeri rizik.

UPRAVLJANJE VALUTNIM RIZIKOM

Grupa obavlja određene transakcije denominirane u stranim valutama, po osnovu kojih dolazi do izloženosti promjenama tečaja stranih valuta. Izloženosti tečaja valute se upravlja u okviru odobrenih parametara politika koji koriste termenske ugovore za strane valute.

Knjigovodstvena vrijednost novčanih sredstava i obveza Grupe denominiranih u stranoj valuti na dan izvještavanja je kako slijedi:

	Imovina		Obveze	
	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	(u tisućama)	(u tisućama)	(u tisućama)	(u tisućama)
Europska Unija (EUR)	3.866	7.055	647.683	602.510
USD	198	-	82.591	124.155
CHF	-	-	-	22.403

ANALIZA OSJETLJIVOSTI STRANE VALUTE

Grupa je izložena valutnom riziku u slučaju promjene tečaja eura (EUR), američkog dolara (USD) te švicarskog franka (CHF). U slijedećoj tabeli je prikazana analiza efekata promjene tečaja HRK u iznosu na povećanje ili smanjenje vrijednosti HRK za 10% u odnosu na EUR, USD i CHF. 10% je stopa koja se koristi pri internom izvještavanju Uprave o riziku strane valute i predstavlja procjenu Uprave o razumno mogućim promjenama tečajeva stranih valuta. Analiza se vrši samo za potraživanja i obveze nominirane u stranoj valuti i predstavlja usklađenje njihove vrijednosti na kraju razdoblja za promjenu tečaja od 10%. Analiza osjetljivosti uključuje eksterne zajmove koji su denominirani u valuti različitoj od valute zajmodavca ili zajmoprimca. Pozitivan/negativan iznos niže ukazuje na povećanje dobiti ili drugog kapitala kada HRK u odnosu na relevantnu valutu jača za 10%. Za 10% slabljenja HRK u odnosu na relevantnu valutu, efekat bi bio isti, ali u negativnom iznosu.

37. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

ANALIZA OSJETLJIVOSTI STRANE VALUTE (nastavak)

	2009. godina	2008. godina
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Utjecaj promjene tečaja EUR		
Dobit ili gubitak	470.385	436.137
Utjecaj promjene tečaja USD		
Dobit ili gubitak	44.809	64.008
Utjecaj promjene tečaja CHF		
Dobit ili gubitak	-	11.002

UPRAVLJANJE KAMATNIM RIZIKOM

Grupa je izložena kamatnom riziku jer zaključuje ugovore o kreditima i sa promjenjivim kamatnim stopama. Izloženost Grupe kamatnim stopama po osnovi financijske imovine i obveza je detaljno prikazana u bilješci 37, pod podnaslovom *Upravljanje rizikom likvidnosti*. Ovim rizikom Grupa upravlja na način da održava primjeren omjer kredita s fiksnom i promjenjivom kamatnom stopom u svojem kreditnom portfelju te zaključivanjem ugovora o kamatnim swapovima.

ANALIZA OSJETLJIVOSTI KAMATNE STOPE

Analiza efekata promjene kamatne stope urađena je za financijske instrumente za koje je Grupa izložena kamatnom riziku na datum bilance. Za promjenjive kamatne stope analiza je napravljena pod pretpostavkom da je nepodmireni iznos obveza na datum bilance bio nepodmiren čitavu godinu. Promjena stope od 50 baznih jedinica koristi se za potrebe internog izvještavanja Upravi o riziku kamatnih stopa i predstavlja procjenu Uprave razumno mogućih promjena kamatnih stopa.

U slučaju povećanja, odnosno smanjenja kamatnih stopa za 50 baznih jedinica, a da su sve ostale varijable ostale nepromijenjene:

- Dobit za godinu koja je završila 31. prosinca 2009. bi se smanjila/povećala za iznos od 22.031 tisuća HRK (2008.: 23.116 tisuća HRK), po osnovu izloženosti kamatnom riziku. Ovo se uglavnom može pripisati izloženosti Grupe kamatnim stopama na zajmovima sa promjenjivim kamatnim stopama; 73% zaduženosti Grupe je po promjenjivoj kamatnoj stopi (2008.: 75%)
- i osjetljivost Grupe na kamatnu stopu se smanjila tijekom tekućeg razdoblja uglavnom zbog smanjenja udjela dužničkih instrumenata u varijabilnoj stopi.

37. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

UPRAVLJANJE KREDITNIM RIZIKOM

Kreditni rizik odnosi se na rizik da druga strana neće ispuniti svoje ugovorne obveze što će rezultirati financijskim gubitkom Grupe. Grupa je jedini proizvođač električne energije u Republici Hrvatskoj i kao takav, ima javnu obvezu pružati svoje usluge svim potrošačima, na svim lokacijama u zemlji, neovisno o kreditnom riziku vezanom za određene potrošače. Potraživanja od kupaca, neto, razdijeljena su na značajan broj klijenata, u različitim industrijama i geografskim područjima.

Grupa nema značajnu izloženost kreditnom riziku ni prema jednom kupcu ili društvu kupaca koji imaju slične osobine. Grupa definira kupce da imaju slične osobine ako su povezane osobe.

Kreditni rizik vezan uz potraživanja od kupaca odnosi se prvenstveno na potraživanja od gospodarskih subjekata, osobito od onih u teškoj financijskoj situaciji. Kreditni rizici vezani za potraživanja od kućanstava ograničeni su obzirom na mogućnost isključivanja iz opskrbe mreže.

Izuzimajući navedeno u dolje danoj tabeli, knjigovodstvena vrijednost financijske imovine prikazana u financijskim izvještajima, umanjena za gubitke po osnovi umanjenja vrijednosti, predstavlja maksimalnu izloženost Grupe kreditnom riziku bez uzimanja u obzir vrijednosti prikupljenih kolaterala.

UPRAVLJANJE RIZIKOM LIKVIDNOSTI

Krajnja odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti leži na Upravi Društva, koja je izgradila odgovarajući okvir za upravljanje rizikom likvidnosti kojim će se upravljati kratkotrajnim, srednjoročnim i dugotrajnim potrebama za upravljanje likvidnošću Grupe. Grupa upravlja ovim rizikom održavanjem adekvatnih rezervi, kreditima od strane banaka kao i ostalim izvorima financiranja, time što konstantno nadgleda prognozirane i stvarne novčane tijekove i uspoređuje profile dospijeaća financijske imovine i obveza.

37. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

TABELE ZA KAMATNI RIZIK I RIZIK LIKVIDNOSTI

Sljedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospijeća Grupe za nederivativnu financijsku imovinu. Tabela je napravljena na osnovi nediskontiranih novčanih tijekova financijske imovine uključujući i kamate na tu imovinu koje će biti zarađene osim na sredstvima koja Grupa očekuje da će se novčani tijek pojaviti u drugom razdoblju.

DOSPIJEĆE NEDERIVATIVNE FINANCIJSKE IMOVINE

	Ponderirana prosječna kamatna stopa	Do 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
		u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
2009. godina							
Beskamatne	-	1.179.933	676.596	179.562	484.635	16.569	2.537.295
Kamatne –promjenjiva kamata	6,00%	24	47	207	376	0	654
Ukupno		1.179.957	676.643	179.769	485.011	16.569	2.537.949
2008. godina							
Beskamatne	-	1.506.664	615.352	105.765	444.131	28.509	2.700.421
Kamatne –promjenjiva kamata	5,47%	39	80	337	427	418	1.301
Ukupno		1.506.703	615.432	106.102	444.558	28.927	2.701.722

Slijedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospijeća Grupe za nederivativne financijske obveze. Tabela je napravljena na osnovi nediskontiranih novčanih tijekova financijskih obveza na osnovi najranijeg datuma na koji se od Grupe može tražiti da plati.

37. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

TABELE ZA KAMATNI RIZIK I RIZIK LIKVIDNOSTI (nastavak)

DOSPIJEĆE NEDERIVATIVNIH FINANCIJSKIH OBVEZA

	Prosječna ponderirana efektivna kamatna stopa	Do 1 mj.	Od 1 do 3 mj.	Od 3 mj. do 1 g.	Od 1 do 5 g.	Preko 5 godina	Ukupno
	%	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
2009. godina							
Beskamatne	-	983.852	1.290.073	641.161	14.817	20.402	2.950.305
Kamatne – promjenjiva kamata	3,94%	29.215	216.748	858.979	3.682.705	688.477	5.476.124
Kamatne – fiksna kamata	5,96%	3.278	255.811	130.276	1.185.654	452.499	2.027.518
Ukupno		1.016.345	1.762.632	1.630.416	4.883.176	1.161.378	10.453.947
2008. godina							
Beskamatne	-	1.245.829	1.378.879	704.353	14.698	7.327	3.351.086
Kamatne – promjenjiva kamata	5,51%	144.065	482.707	1.123.143	2.831.554	595.700	5.177.169
Kamatne – fiksna kamata	5,34%	5.162	-	442.385	1.076.964	427.706	1.952.217
Ukupno		1.395.056	1.861.586	2.269.881	3.923.216	1.030.733	10.480.472

Grupa ima pristup izvorima financiranja. Ukupan neiskorišteni iznos je 786.254 tisuća kuna na datum bilance. Grupa očekuje da će podmiriti svoje ostale obveze iz operativnih novčanih tijekova i priliva od dospjele financijske imovine.

37. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

DOSPIJEĆE DERIVATIVNIH FINANCIJSKIH OBVEZA

Grupa ima zaključen ugovor o kamatnom swapu kojim se štiti izloženost Grupe temeljem obveza po promjenjivim kamatnim stopama. Prema ugovoru, šestomjesečna kamatna stopa koju plaća Grupa je fiksna i iznosi 5,39%, dok je swap kamatna stopa jednaka šestomjesečnom EURIBOR-u, odnosno na dan 31. prosinca 2009. godine iznosila je približno 1,0075% (2008.: približno 4,9931%), kao što je detaljnije objašnjeno u bilješci 26.

	Prosječna ponderirana efektivna kamatna stopa	Do 1 mj.	Od 1 do 3 mj.	Od 3 mj. do 1 g.	Od 1 do 5 g.	Preko 5 godina	Ukupno
	%	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
2009. godina							
Kamatne – promjenjiva kamata	1,0075%	-	-	7.157	6.512	-	13.669
Kamatne – fiksna kamata	5,39%	-	-	(7.726)	(7.029)	-	(14.755)
Ukupno		-	-	(569)	(517)	-	(1.086)
2008. godina							
Kamatne – promjenjiva kamata	4,9931%	-	5.205	4.580	13.703	-	23.488
Kamatne – fiksna kamata	5,39%	-	(5.619)	(4.943)	(14.793)	-	(25.355)
Ukupno		-	(414)	(363)	(1.090)	-	(1.867)

FER VRIJEDNOST FINANCIJSKIH INSTRUMENTATA

Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza određuje se na slijedeći način:

Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza sa standardnim uvjetima i kojima se trguje na aktivnim likvidnim tržištima određuje se prema kotiranoj tržišnoj cijeni.

Fer vrijednost ostale financijske imovine i financijskih obveza se određuje sukladno generalno prihvaćenim modelima određivanja cijena na osnovu analize diskontiranog novčanog tijeka korištenjem cijena iz postojećih tržišnih transakcija.

38. ODOBRENJE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Financijske izvještaje usvojila je Uprava i odobrila njihovo izdavanje dana 1. lipnja 2010. godine.

Potpisali u ime Grupe dana 1. lipnja 2010. godine:

Leo Begović
Predsjednik Uprave

Miljenko Pavlaković
Član Uprave

HEP d.d. – FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

IZVJEŠTAJ NEOVISNOG REVIZORA

Vlasniku društva Hrvatska elektroprivreda d.d.:

Obavili smo reviziju nekonsolidiranih financijskih izvještaja društva Hrvatska elektroprivreda d.d. (u nastavku: "Društvo") koji se sastoje od nekonsolidirane bilance na dan 31. prosinca 2009. godine, nekonsolidiranog računa dobitaka i gubitaka, nekonsolidiranog izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, nekonsolidiranog izvještaja o promjenama na glavnici i nekonsolidiranog izvještaja o novčanim tokovima za godinu koja je tada završila, te sažetog prikaza značajnih računovodstvenih politika i bilježaka uz financijske izvještaje.

ODGOVORNOST UPRAVE ZA FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

Sastavljanje te objektivan prikaz nekonsolidiranih financijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja potpadaju u djelokrug odgovornosti Uprave, a to obuhvaća: ustrojavanje, uspostavljanje i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i objektivan prikaz nekonsolidiranih financijskih izvještaja bez materijalno značajnih pogrešaka u prikazu, bilo kao posljedica prijevare ili pogreške, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika te davanje računovodstvenih procjena primjerenih danim okolnostima.

ODGOVORNOST REVIZORA

Naša je odgovornost izraziti neovisno mišljenje o nekonsolidiranim financijskim izvještajima na temelju naše revizije. Osim kao što je navedeno u odjeljku b), reviziju smo obavili u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Navedeni standardi nalažu da postupamo u skladu s etičkim pravilima te da reviziju planiramo i obavimo kako bismo se u razumnoj mjeri uvjerali da nekonsolidirani financijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogreške u prikazu.

Revizija uključuje primjenu postupaka kojima se prikupljaju revizijski dokazi o iznosima i drugim podacima objavljenim u nekonsolidiranim financijskim izvještajima. Odabir postupaka zavisí od prosudbe revizora, uključujući i procjenu rizika materijalno značajnog pogrešnog prikaza nekonsolidiranih financijskih izvještaja, bilo kao posljedica prijevare ili pogreške. U procjenjivanju rizika, revizor procjenjuje interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje te objektivno prezentiranje nekonsolidiranih financijskih izvještaja kako bi odredio revizijske postupke primjerene danim okolnostima, a ne kako bi izrazio mišljenje o učinkovitosti internih kontrola. Revizija također uključuje i ocjenjivanje primjerenosti računovodstvenih politika koje su primijenjene te značajnih procjena Uprave, kao i prikaza nekonsolidiranih financijskih izvještaja u cjelini.

Uvjereni smo da su revizijski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

ZNAČAJKE KOJE UTJEČU NA REVIZORSKO MIŠLJENJE

a) Ispravak vrijednosti potraživanja

Kao što je opisano u bilješci 6, Uprava provodi ispravak sumnjivih i spornih potraživanja na temelju pregleda ukupne starosne strukture svih potraživanja, te na temelju pregleda značajnih, pojedinačnih iznosa uključenih u potraživanja. Zbog specifične organizacijske strukture HEP Grupe, svi prihodi vezano za prodaju električne energije, kao i troškovi povezani s prodajom električne energije prenose se u HEP d.d. iz financijskih izvještaja pojedinačnih društava unutar HEP Grupe.

Pojedinačnom analizom značajnih potraživanja od kupaca u HEP Opskrbi uočena su sporna potraživanja za koja nije napravljen ispravak vrijednosti u iznosu od približno 60 milijuna kuna.

Slijedom gore navedenoga na dan 31. prosinca 2009. godine ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca u HEP d.d. je podcijenjen za iznos od približno 60 milijuna kuna, te je rezultat za godinu koja je završila 31. prosinca 2009. precijenjen za isti iznos.

b) Predujam Hrvatskim autocestama

Kao što je opisano u bilješki 12, Društvo je isplatilo predujam Hrvatskim autocestama u iznosu od 300 milijuna kuna, tijekom prosinca 2006. godine u svrhu preuzimanja elektroenergetskih objekata na hrvatskim autocestama u roku od 2 godine od dana isplate predujma. Navedeni objekti do dana izdavanja ovih izvještaja nisu preneseni u pravno vlasništvo Društva. Društvo u gospodarskom smislu raspolaže navedenim elektroenergetskim objektima, upotrebljava navedenu imovinu u ekonomske svrhe za koju je namijenjena i isporučuje električnu energiju za potrebe potrošača. Do dana objave financijskih izvještaja Društvo nije klasificiralo predujam po vrstama imovine koja se koristi u poslovanju Društva, te nismo zaprimili od Uprave Društva izračun ekonomskih utjecaja prijenosa navedene imovine sa stavke predujmova na stavku imovine u uporabi, i stoga nismo u mogućnosti ocijeniti utjecaj na financijske izvještaje Društva.

KVALIFICIRANO MIŠLJENJE

Po našem mišljenju, izuzev učinaka činjenica navedenih u točki a), te mogućih učinaka navedenih u točki b), nekonsolidirani financijski izvještaji prikazuju objektivno, u svim materijalno značajnim odrednicama, financijski položaj Društva na dan 31. prosinca 2009. godine, te rezultate njegovog poslovanja i novčane tokove za godinu koja je tada završila u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja.

POSEBNI NAGLASCİ

a) Vrednovanje investicijskih nekretnina po fer vrijednosti

Na financijske izvještaje za godinu koja je završila 31. prosinca 2008. godine izrazili smo kvalificirano mišljenje. Kao što je navedeno u bilješki 4 uz financijske izvještaje, Društvo je tijekom 2008. godine promijenilo računovodstvenu politiku vezano za vrednovanje investicijskog ulaganja u nekretnine iz troškovnog modela u model vrednovanja po fer vrijednosti. Sukladno Međunarodnom računovodstvenom standardu 40 „Investicijsko ulaganje“, investicijska ulaganja u nekretnine se početno priznaju po trošku nabavke, te naknadno vrednovanje može biti po trošku ili fer vrijednosti. Društvo je sav prihod temeljem vrednovanja po fer vrijednosti u iznosu od 133 milijuna kuna, koji se odnosi na investicijske nekretnine iz portfelja Grupe, iskazalo u svom računu dobiti i gubitka za 2008. godinu. Od navedenog prihoda, 128 milijuna kuna se odnosi na investicijske nekretnine iskazane u financijskim izvještajima ovisnih društava, koji stoga nisu trebali biti iskazani u računu dobiti i gubitka HEP-a d.d. s 31. prosincem 2008. godine. Slijedom navedenog, dugotrajna potraživanja od povezanih strana na dan 31. prosinca 2008. godine i neto dobit za godinu koja je tada završila su precijenjeni za 128 milijuna kuna.

b) Računovodstvena politika priznavanja prihoda

Bez kvalificiranja našeg mišljenja, skrećemo pozornost na bilješku 2 uz nekonsolidirane financijske izvještaje, koja opisuje računovodstvenu politiku za priznavanje prihoda. Društvo priznaje prihode s temelja iznosa koje je ovisno društvo HEP Operator distribucijskog sustava d.o.o. fakturiralo krajnjim korisnicima Grupe. Međutim, navedena potraživanja od krajnjih korisnika ostaju u ovisnom društvu. Takva politika u skladu je s hrvatskim zakonom.

Postojeća regulativa nije propisivala detaljno raspoređivanje prihoda povezanih s djelatnosti proizvodnje električne energije. U lipnju 2008. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je „Odluku o visini tarifnih stavki u tarifnom sustavu za proizvodnju električne energije, s iznimkom za povlaštene kupce, bez visine tarifnih stavki, tarifnom sustavu za prijenos električne energije, bez visine tarifnih stavki, tarifnom sustavu za distribuciju električne energije, bez visine tarifnih stavki i tarifnom sustavu za opskrbu električnom energijom s iznimkom povlašćenih kupaca, bez visine tarifnih stavki“. Grupa primjenjuje navedene tarifne stavke od 01. srpnja 2008. godine.

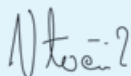
c) Računovodstvena politika najмова

Također skrećemo pozornost na bilješku 2 uz priložene nekonsolidirane financijske izvještaje, koja opisuje računovodstvenu politiku najмова. Društvo je temeljem ugovora o financijskom najmu ovisnim društvima dalo u najam osnovna sredstva. Nadalje, Društvo ima potraživanja s temelja ugovora o financijskom najmu zaključenima s drugim ovisnim društvima. Navedeni najmovi nose kamatu samo do razine u kojoj je Društvo iz vanjskih izvora pribavilo sredstva za financiranje izgradnje predmetne imovine. Navedena potraživanja iskazana su u nominalnoj vrijednosti zbog specifičnosti organizacije HEP Grupe.

Dodatno, skrećemo pozornost na činjenicu da je Društvo ove nekonsolidirane financijske izvještaje sastavilo na temelju i prema zahtjevima hrvatskih zakona i propisa te da su ulaganja u ovisna i pridružena društva u ovim financijskim izvještajima iskazani po trošku ulaganja. Društvo je također izradilo i odvojene konsolidirane financijske izvještaje za Hrvatsku elektroprivredu d.d. i ovisna društva, datirane 2. lipnja 2010. godine i radi boljeg razumijevanja Grupe u cjelini, korisnici trebaju čitati konsolidirane financijske izvještaje, povezano s ovim financijskim izvještajima.

Deloitte d.o.o.
Branislav Vrtačnik, ovlaštenu revizor

Zagreb, 1. lipnja 2010. godine

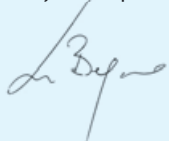
NEKONSOLIDIRANI RAČUN DOBITI I GUBITKA

DRUŠTVA HRVATSKA ELEKTROPRIVREDA d.d.
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2009. GODINE

	2009. godina	2008. godina
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Prodaja električne energije	10.493.303	9.681.877
Poslovni prihod – povezana društva	1.235.563	996.326
Ostali prihodi iz poslovanja	208.695	462.280
Ukupni prihodi iz poslovanja	11.937.561	11.140.483
Nabava električne energije	(3.258.478)	(3.468.510)
Troškovi osoblja	(82.612)	(75.931)
Trošak amortizacije	(67.500)	(62.293)
Troškovi za naknadu proizvodnje, prijenosa i distribucije električne energije – povezana društva	(7.518.338)	(7.148.427)
Ostali rashodi iz poslovanja	(570.334)	(379.576)
Ukupni rashodi iz poslovanja	(11.497.262)	(11.134.737)
Dobit iz poslovanja	440.299	5.746
Financijski prihodi	257.807	205.993
Financijski rashodi	(338.273)	(286.797)
Neto gubitak iz financijskih aktivnosti	(80.466)	(80.804)
Dobit / (gubitak) prije oporezivanja	359.833	(75.058)
Porez na dobit	(60.276)	(423)
Dobit / (gubitak) tekuće godine	299.557	(75.481)

Potpisali u ime Društva na dan 1. lipnja 2010. godine:

Leo Begović
Predsjednik Uprave

Miljenko Pavlaković
Član Uprave

NEKONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI

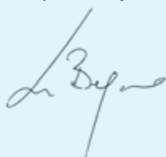
DRUŠTVA HRVATSKA ELEKTROPRIVREDA d.d.
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2009. GODINE

	2009. godina	2008. godina
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Dobit / (gubitak) tekuće godine	299.557	(75.481)
Nuklearna elektrana Krško – negativne tečajne razlike	(4.005)	(155)
Fer vrednovanje Janafa	1.423	-
Sveobuhvatni gubitak, neto	(2.582)	(155)
Ukupno sveobuhvatna dobit / (gubitak) tekuće godine	296.975	(75.636)

Potpisali u ime Društva na dan 1. lipnja 2010. godine:

Leo Begović

Predsjednik Uprave

Miljenko Pavlaković

Član Uprave

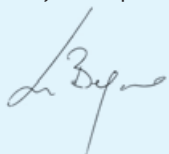
NEKONSOLIDIRANA BILANCA

DRUŠTVA HRVATSKA ELEKTROPRIVREDA d.d.
NA DAN 31. PROSINCA 2009. GODINE

IMOVINA	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.	1. siječnja 2008.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
		prepravljeno	prepravljeno
Nekretnine, postrojenja i oprema	269.026	312.482	304.661
Investicije u tijeku	190.970	185.422	95.374
Nematerijalna imovina	24.325	28.493	27.461
Investicijska ulaganja u nekretnine	8.010	10.832	6.715
Predujmovi za materijalnu imovinu	372.470	376.285	381.453
Ulaganje u NE Krško	1.605.593	1.609.598	1.609.753
Ulaganje i potraživanja od TE Plomin	622.150	702.292	766.058
Ulaganja u ovisna društva	6.398	6.548	6.548
Ulaganja raspoloživa za prodaju i ostala ulaganja	152.997	151.374	2
Dani dugoročni krediti i depoziti	914	1.537	1.235
Potraživanja za dugoročni najam od povezanih društava	17.979.281	17.465.813	17.061.389
Potraživanja po dugoročnim kreditima	158.569	159.033	159.214
Ostala dugotrajna imovina	183.865	120.689	66.809
Odgodena porezna imovina	8.601	2.704	3.127
Ukupna dugotrajna imovina	21.583.169	21.133.102	20.489.799
Zalihe	33.751	11.045	8.044
Potraživanja od kupaca	46.200	65.570	30.827
Tekuće dospijeće dugoročnih potraživanja od povezanih društava	1.293.899	1.296.050	1.401.773
Tekuće dospijeće dugoročnih potraživanja	-	-	658
Ostala kratkoročna potraživanja	181.144	245.282	189.430
Potraživanja od povezanih društava	3.954.883	4.061.598	3.412.814
Novac i novčani ekvivalenti	29.185	72.376	30.452
Ukupna kratkotrajna imovina	5.539.062	5.751.921	5.073.998
UKUPNA AKTIVA	27.122.231	26.885.023	25.563.797

Potpisali u ime Društva na dan 1. lipnja 2010. godine:

Leo Begović
Predsjednik Uprave

Miljenko Pavlaković
Član Uprave

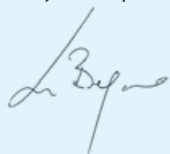

NEKONSOLIDIRANA BILANCA DRUŠTVA
HRVATSKA ELEKTROPRIVREDA d.d. (NASTAVAK)
NA DAN 31. PROSINCA 2009. GODINE

130

KAPITAL I OBEVEZE	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.	1. siječnja 2008.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
		prepravljeno	prepravljeno
Osnivački kapital	19.792.159	19.792.159	19.792.159
Rezerve	(2.038.472)	(2.035.890)	(2.035.735)
Zadržana dobit	1.126.319	826.762	902.243
Ukupna glavnica	18.880.006	18.583.031	18.658.667
Obveze po izdanim obveznicama	1.150.887	1.197.070	1.196.590
Obveze po dugoročnim kreditima	3.035.239	2.963.030	2.722.041
Dugoročne obveze prema državi	24.211	24.257	24.307
Ostale dugoročne obveze	251.219	66.266	61.367
Dugoročne obveze prema povezanim društvima	122.342	68.627	43.907
Rezerviranja	19.859	63.623	116.747
Ukupne dugoročne obveze	4.603.757	4.382.873	4.164.959
Obveze prema dobavljačima	510.328	733.410	614.704
Tekuća dospjeće po izdanim obveznicama	46.690	-	-
Tekuća dospjeća dugoročnih kredita	894.540	875.619	544.999
Obveze za kratkoročne kredite	764.121	1.118.344	901.825
Obveze za poreze	126.770	37.518	144.657
Obveze za kamate	24.161	45.680	41.954
Obveze prema povezanim društvima	1.210.306	975.772	423.317
Obveze prema zaposlenima	5.710	5.554	10.155
Ostale obveze	55.842	127.222	58.560
Ukupne kratkoročne obveze	3.638.468	3.919.119	2.740.171
UKUPNO KAPITAL I OBEVEZE	27.122.231	26.885.023	25.563.797

Potpisali u ime Društva na dan 1. lipnja 2010. godine:
Leo Begović
Predsjednik Uprave

Miljenko Pavlaković
Član Uprave

IZVJEŠĆA DRUŠTAVA HEP GRUPE S FINANCIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

HEP-PROIZVODNJA d.o.o.

HEP-OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.

HEP-OPERATOR DISTRIBUCIJSKOG SUSTAVA d.o.o.

HEP-TOPLINARSTVO d.o.o.

HEP-PLIN d.o.o.

HEP-PROIZVODNJA d.o.o.

NIKOLA RUKAVINA, dipl. ing.

DIREKTOR

HEP-PROIZVODNJA d.o.o. u 2009. godini, podredila je sve svom glavnom cilju: ispunjavanju svojih temeljnih djelatnosti proizvodnje i isporuke električne i toplinske energije HEP-ovim sustavima. Jednako tako, HEP-Proizvodnja se u suradnji s ostalim društvima HEP grupe prilagođavala novim okolnostima i zahtjevima poslovanja, osiguravajući i druge proizvode za potrebe, prvenstveno hrvatskog, elektroenergetskog sustava. Pomoćne usluge (usluge koje naši generatori pružaju sustavu električne energije kroz primarnu, sekundarnu i tercijalnu regulaciju), naš su novi komercijalni standard. One su već u 2008. te nastavkom u 2009. godini, temeljem ugovora s HEP-OPS-om postale utvrđeni i prepoznatljivi novi komercijalni proizvod koji donosi respektabilan prihod Društvu.

Uz kontinuiranu prilagodbu i fleksibilizaciju Društva prema novim gospodarskim okolnostima, radilo se na tehnološkom poboljšanju pogonske raspoloživosti elektrana. Unatoč smanjenim financijskim mogućnostima, održavali smo sposobnost proizvodnih postrojenja za dinamički promjenjive potrebe tržišta, čime smo potvrdili prilagodljivost naših kapaciteta potrebama konzuma i tržišta. Zbog naravi tržišta, te čestih i brzih promjena tereta elektrana, u sklopu redovnog održavanja, provodili smo stalnu modernizaciju i revitalizaciju postrojenja te osuvremenjivali sustav upravljanja i vođenja elektrana.

U sklopu restrukturiranja i otvaranja tržišta u Republici Hrvatskoj prema zahtjevima EU, stručnjaci HEP-Proizvodnje izravno su surađivali sa stručnjacima ostalih članica HEP grupe te s Herom, HROTE-om i Ministarstvom gospodarstva, rada i poduzetništva.

Posebno su važne aktivnosti koje HEP Proizvodnja radi u ime i za HEP d.d. na izgradnji novih proizvodnih kapaciteta. Provedena je provjera svih sastavnica i statusa projekata čija je realizacija u tijeku, te su nastavljeni završni radovi na preostalim dijelovima HE Lešće i bloku L u TE-TO Zagreb. Provedeni su velikim dijelom glavni infrastrukturni radovi na lokaciji izgradnje kogeneracijskog bloka Blok C u TE Sisak, uključujući i provjeru statusa gotovosti elektro-strojarske opreme i kotlovske postrojenja kod dobavljača te aktivnosti na osiguranju plina za pogon elektrane.

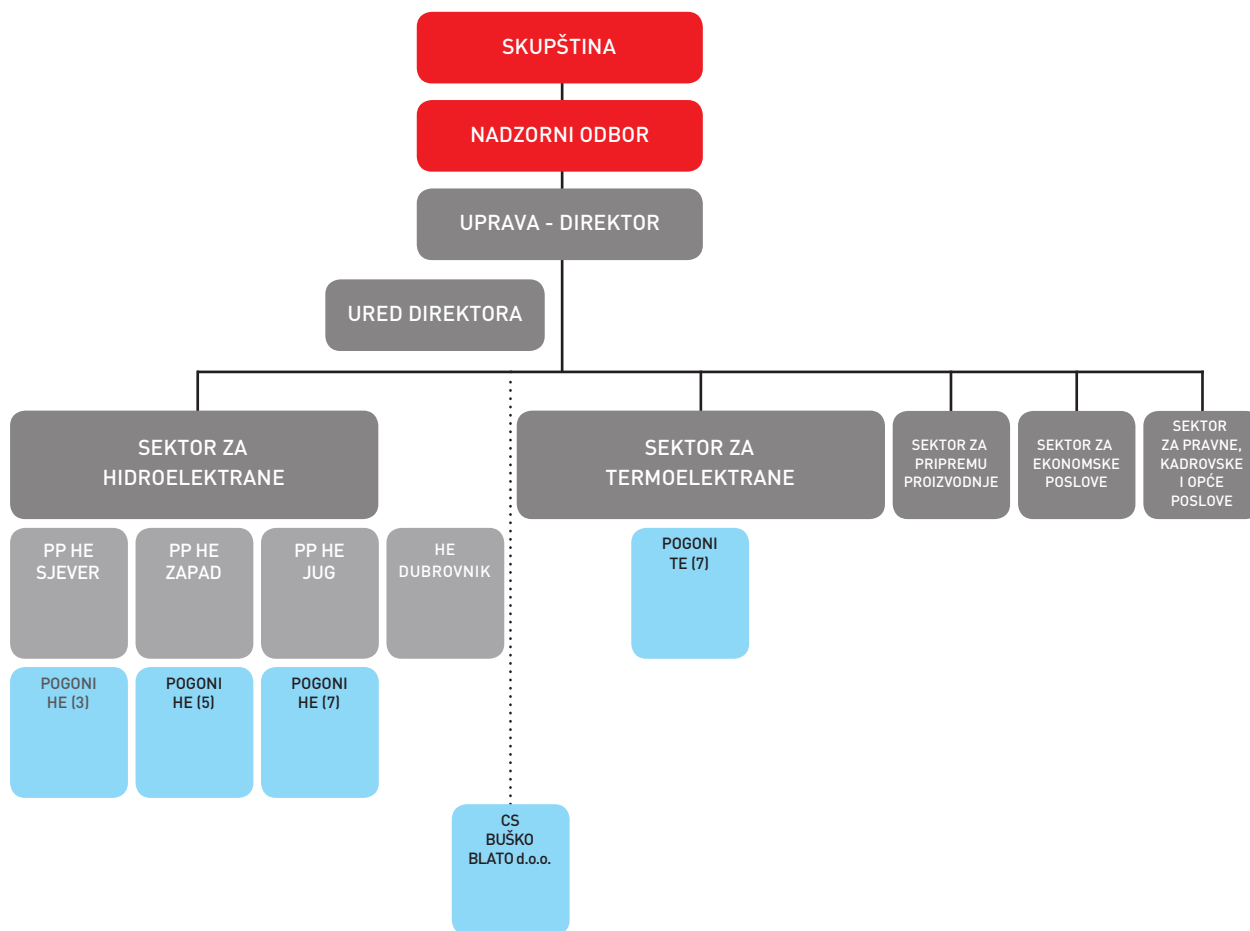
Posebna se pozornost posvećuje provedbi propisa u području zaštite okoliša. Redovno se prate emisije svih termoelektrana pomoću moderniziranih sustava praćenja. Projekt CISEM omogućava uvid u trenutne emisije svih termoelektrana na jednom mjestu te odgovarajuće izvješćivanje mjerodavnih državnih tijela i jedinica lokalne samouprave. Izrađen je i dostavljen mjerodavnom ministarstvu, program smanjivanja emisija CO₂ sukladno obvezama Republike Hrvatske prema Kyotskom protokolu i drugim međunarodnim dokumentima. U sklopu redovne provjere, prema najvišim propisanim standardima, potvrđeno je certificiranje svih hidroelektrana za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora te onih elektrana koje imaju ISO certifikate serije 9000 i serije 14000. Nastavljene su aktivnosti za certificiranje preostalih elektrana.

Jednako tako, u HEP-Proizvodnji važno mjesto zauzimaju zaštita na radu i protupožarna zaštita. S tim u svezi, u okviru organizacijskog jačanja kroz posebnu, vertikalno organiziranu službu na razini Društva, ta je poslovna funkcija tijekom 2009. godine ostvarila vidljivo funkcionalno poboljšanje. Uz stalne poslove, u ovom radnom segmentu posebno vodimo računa o stalnom obrazovanju i povećanju stupnja zaštite i rada na siguran način. Uz opravdanu konstataciju da je poslovanje u 2009. godini bilo opterećeno neočekivano brojnim ograničenjima i teškoćama, pa i čestim oscilacijama cijena svih pogonskih energenata, naglašavamo značaj činjenice pogonske raspoloživosti postrojenja i povoljnih hidroloških okolnosti. Među nepovoljnim utjecajima na poslovne okolnosti u 2009. godini, izdvaja se relativno nepovoljna cijena proizvedene energije i prodajna cijena na razini svih kategorija kupaca u Hrvatskoj.

Tijekom godine, prema uobičajenoj praksi, provedene su interne kontrole radi racionalizacije i smanjenja razine svih upravljivih unutrašnjih troškova. Društvo je učinkovito aktiviralo raspoložive unutrašnje rezerve, bez nepovoljnih utjecaja na tekuću operativnu spremnost postrojenja.

Na kraju, zaključno ocjenjujemo da su ukupne aktivnosti u svim dijelovima društva HEP-Proizvodnje, tehnološkim i onim ljudskim, stručnim, upravo motivirane otežanim poslovnim okolnostima, rezultirale povoljnim poslovnim rezultatom. Podaci i statistike koje iznosimo u ovom izvješću, vjerodostojno to i potvrđuju.

ORGANIZACIJSKA SHEMA

PROIZVODNI KAPACITETI

HIDROELEKTRANE	RASPOLOŽIVA SNAGA (MW)	HIDROELEKTRANE	RASPOLOŽIVA SNAGA (MW)
Akumulacijske		Protočne	
HE Zakučac	486	HE Varaždin	86,5
RHE Velebit	276 (-240)	HE Dubrava	77,8
HE Orlovac	237	HE Čakovec	77,4
HE Senj	216	HE Gojak	54
HE Dubrovnik	2x108*	HE Rijeka	36
HE Vinodol	90	HE Miljacka	24
HE Peruća	60	HE Jaruga	7,2
HE Kraljevac	46,4	HE Golubić	6,5
HE Đale	40,8	HE Ozalj	5,5
HE Sklope	22,5	HE Krčić	0,3
CS Buško blato	7,5/4,2 (-10,2)		
CHE Fužine	4 (-4,8)		
HE Zavrle	2		
CHE Lepenica	0,8 (-1,3)		
HE Zeleni vir	1,7		

CS: crpna stanica CHE: crpna HE RHE: reverzibilna HE; * Jedan agregat HE Dubrovnik radi za BiH

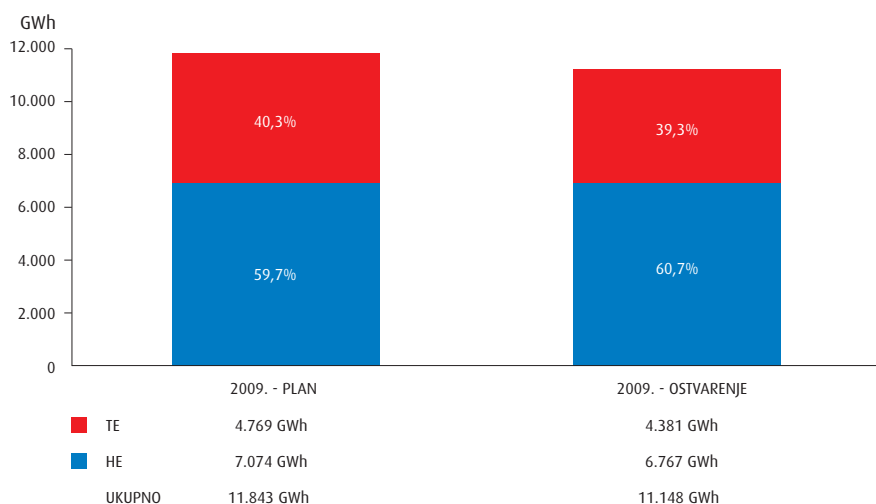
TERMOELEKTRANE	RASPOLOŽIVA SNAGA NA PRAGU (MW)	GORIVO
TE Sisak	396	loživo ulje / prirodni plin
TE-TO Zagreb	422 / 500 MWt	loživo ulje / prirodni plin
TE Rijeka	303	loživo ulje
TE Plomin (A)	110	kameni ugljen
EL-TO Zagreb	90 / 184 MWt	loživo ulje / prirodni plin
TE-TO Osijek	90 / 124 MWt	loživo ulje / prirodni plin / ekstralako ulje
KTE Jertovec	78	prirodni plin / ekstralako ulje
TE PLOMIN (B)*	192	ugljen

* U vlasništvu TE Plomin d.o.o. (HEP : RWE Power - 50% : 50%); HEP-Proizvodnja d.o.o. - O&M ugovor

PROIZVODNJA ELEKTRIČNE I TOPLINSKE ENERGIJE U 2009.

PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE

U 2009. godini ukupno je u elektranama HEP-Proizvodnje proizvedeno 11.148 GWh električne energije (u hidroelektranama 6.767 GWh ili 60,7 posto a u termoelektranama 4.381 GWh ili 39,3 posto). Time je vlastitim izvorima pokriveno 56,9 posto ukupnih potreba za električnom energijom Republike Hrvatske. U odnosu na planiranu, ostvarena je proizvodnja električne energije u 2009. godini 5,9 posto manja, pri čemu je proizvodnja hidroelektrana manja 4,3 posto, a termoelektrana 8,1 posto.

PROIZVODNJA TOPLINSKE ENERGIJE

U 2009. godini u pogonima kombinirane proizvodnje proizvedeno je ukupno 2.247.405 MWh toplinske energije, odnosno 95,8 posto ukupne planirane godišnje proizvodnje. U odnosu na prethodnu godinu proizvodnja toplinske energije manja je 2,8 posto. Proizvodnja tehnološke pare iznosila je 840.493 tona (95,2 posto planirane), odnosno 7,5 posto manje od proizvodnje u prethodnoj godini (908.566 t).

Proizvodnja ogrjevnje topline u 2009. godini iznosila je 1.675.870 MWh, odnosno 96 posto ukupno planirane proizvodnje za 2009. godinu, što je 1 posto manje od proizvedene ogrjevnje topline u 2008. godine (1.693.317 MWh).

RASPOLOŽIVOST ELEKTRANA

Raspoloživost svih postrojenja (bez HE Dubrovnik 2 i TE Plomin d.o.o.) iznosila je 98,5 posto (HE – 99,5 posto; TE – 97,3 posto) što je 2,3 posto više od ostvarenog stupnja raspoloživosti u 2008. godini.

Vlasniku društva HEP Proizvodnja d.o.o., Zagreb:

Obavili smo reviziju financijskih izvještaja HEP Proizvodnje d.o.o., Zagreb (u nastavku: "Društvo") koji se sastoje od bilance na dan 31. prosinca 2009. godine, računa dobiti i gubitka, izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaja o promjenama na glavnici i izvještaja o novčanom toku za godinu koja je tada završila, te sažetog prikaza značajnih računovodstvenih politika i bilježaka uz financijske izvještaje.

ODGOVORNOST UPRAVE ZA FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

Sastavljanje te objektivan prikaz financijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja potpadaju u djelokrug odgovornosti Uprave, a to obuhvaća: ustrojavanje, uspostavljanje i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i objektivan prikaz financijskih izvještaja bez materijalno značajnih pogrešaka u prikazu, bilo kao posljedica prijevare ili pogreške, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika te davanje računovodstvenih procjena primjerenih danim okolnostima.

ODGOVORNOST REVIZORA

Naša je odgovornost izraziti neovisno mišljenje o financijskim izvještajima na temelju naše revizije. Reviziju smo obavili u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Navedeni standardi nalažu da postupamo u skladu s etičkim pravilima te da reviziju planiramo i obavimo kako bismo se u razumnoj mjeri uvjerali da financijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogreške u prikazu.

Revizija uključuje primjenu postupaka kojima se prikupljaju revizijski dokazi o iznosima i drugim podacima objavljenim u financijskim izvještajima. Odabir postupaka zavisi od prosudbe revizora, uključujući i procjenu rizika materijalno značajnog pogrešnog prikaza financijskih izvještaja, bilo kao posljedica prijevare ili pogreške. U procjenjivanju rizika, revizor procjenjuje interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje te objektivno prezentiranje financijskih izvještaja kako bi odredio revizijske postupke primjerene danim okolnostima, a ne kako bi izrazio mišljenje o učinkovitosti internih kontrola. Revizija također uključuje i ocjenjivanje primjerenosti računovodstvenih politika koje su primijenjene te značajnih procjena Uprave, kao i prikaza financijskih izvještaja u cjelini.

Uvjereni smo da su revizijski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

ZNAČAJKE KOJE UTJEČU NA REVIZORSKO MIŠLJENJE

a) Vrednovanje investicijskih nekretnina po fer vrijednosti

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2008. godine izrazili smo kvalificirano mišljenje.

Društvo je tijekom 2008. godine promijenilo računovodstvenu politiku vezano za vrednovanje investicijskog ulaganja u nekretnine iz troškovnog modela u model vrednovanja po fer vrijednosti. Sukladno Međunarodnom računovodstvenom standardu 40 „Investicijsko ulaganje“, investicijska ulaganja u nekretnine se početno priznaju po trošku nabavke, te naknadno vrednovanje može biti po trošku ili fer vrijednosti. Društvo je učinke fer vrednovanja investicijskog ulaganja u nekretnine primljene u najam od HEP d.d. proknjižilo kao povećanje dugoročnih obveza prema povezanim stranama, a ne kroz najranije prezentirano razdoblje kako je predviđeno Međunarodnim računovodstvenim standardom 8, koji propisuje da se učinci promjena računovodstvenih politika retroaktivno priznaju u financijskim izvještajima Društva.

Slijedom navedenog, dugotrajne obveze prema povezanim strana na dan 31. prosinca 2008. godine su precjenjene za iznos od 26 milijuna kuna, a zadržani dobiti i neto dobit su podcijenjeni za prethodne kumulativne učinke fer vrednovanja i učinke promjene fer vrednovanja za 2008. godinu, sukladno primjeni promjene računovodstvene politike.

MIŠLJENJE

Po našem mišljenju, izuzev učinaka činjenica navedenih u odjeljku a) na podudarne podatke, financijski izvještaji prikazuju objektivno, u svim materijalno značajnim odrednicama, financijski položaj Društva na dan 31. prosinca 2009. godine, te rezultate njegovog poslovanja i novčane tokove za godinu koja je tada završila u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja.

POSEBNI NAGLASCI

a) Priznavanje prihoda

Bez daljnjeg kvalificiranja našeg mišljenja, skrećemo pozornost na bilješku 2 uz financijske izvještaje, koja opisuje računovodstvenu politiku za priznavanje prihoda. Društvo priznaje prihode kada je vjerojatno da će nastati priljev ekonomskih koristi u Društvo i kad iznos prihoda može biti pouzdano mjerljiv. Prihodi od prodaje ne uključuju poreze i odobrene popuste. Prihodi od pružanja usluga se priznaju prema stupnju dovršenosti. Poslovni prihodi koji nastaju pružanjem usluga proizvodnje električne i toplinske energije povezanom društvu iskazuju se po izvršenju usluga na dan fakturiranja.

Postojeća regulativa nije propisivala detaljno raspoređivanje prihoda povezanih s djelatnosti proizvodnje električne energije. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o energiji iz prosinca 2004. godine, u prosincu 2006. godine izrađen je model za utvrđivanje tarifnih sustava za različite energetske subjekte, s odgodom primjene do 2007. godine. Grupa je primijenila model u izradi financijskih izvještaja za godinu koja je završila 31. prosinca 2007. godine. U lipnju 2008. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o visini tarifnih stavki u tarifnom sustavu za proizvodnju električne energije, s iznimkom za povlaštene kupce, bez visine tarifnih stavki, tarifnom sustavu za prijenos električne energije, bez visine tarifnih stavki, tarifnom sustavu za distribuciju električne energije, bez visine tarifnih stavki i tarifnom sustavu za opskrbu električnom energijom s iznimkom povlaštenih kupaca, bez visine tarifnih stavki. Grupa primjenjuje navedene tarifne stavke od 01. srpnja 2008. godine.

a) Nastavak poslovanja

Skrećemo pozornost i na bilješku 2 uz financijske izvještaje, koja opisuje problematiku vezano za sposobnost Društva da nastavi vremenski neograničeno poslovati. Iz iznesenog obrazloženja vidljivo je da je moguće dugoročno održati poslovanje Društva uz kontinuiranu potporu matice, te su stoga računovodstvena načela primijenjena na temelju pretpostavke da će Društvo biti u mogućnosti poslovati u vremenski neograničenom razdoblju.

RAČUNOVODSTVENA POLITKA NAJMOVA

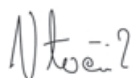
Također skrećemo pozornost na bilješku 2 uz priložene financijske izvještaje, koja opisuje računovodstvenu politiku najmova. Zbog specifičnosti organizacijske strukture, predmetna osnovna sredstva iskazuju se po izvornoj knjigovodstvenoj vrijednosti u kojoj ih je HEP d.d. početno iskazao. Obveze s temelja financijskog najma iskazane su u okviru dugoročnih obveza po nominalnoj vrijednosti, uz povećanje za fer vrijednost kako je izloženo u odjeljku a). Kamata na navedene najmove je samo do razine u kojoj je najmodavatelj iz vanjskih izvora pribavio sredstva za financiranje izgradnje predmetne imovine.

Stoga, u cilju boljeg razumijevanja poslovanja Društva, priložene financijske izvještaje treba čitati zajedno s konsolidiranim financijskim izvještajima HEP Grupe.

Deloitte d.o.o.

Branislav Vrtačnik, ovlaštenu revizor

Zagreb, 1. lipnja 2010. godine

HEP PROIZVODNJA d.o.o., RAČUN DOBITKA I GUBITKA
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2009. GODINE

140

HEP GODIŠNJE IZVJEŠĆE 2009

POGLAVLJE 7 - IZVJEŠĆA DRUŠTAVA HEP GRUPE S FINANCJSKIM IZVJEŠĆAJIMA

	2009. godina	2008. godina
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Prihodi od naknade za proizvodnju električne energije i ostali prihodi od povezanih društava	3.902.843	3.817.635
Ostali prihodi iz poslovanja	21.553	45.491
	3.924.396	3.863.126
Utrošeni energenti za proizvodnju, materijal i rezervni dijelovi	2.175.127	2.427.385
Troškovi usluga	304.924	292.031
Troškovi osoblja	358.276	332.345
Trošak amortizacije	421.753	426.495
Administrativni troškovi - povezana društva	99.686	83.814
Ostali rashodi iz poslovanja	454.517	245.276
	3.814.283	3.807.346
Dobit iz osnovne djelatnosti	110.113	55.780
Financijski prihodi	297	397
Financijski rashodi	(98.158)	(31.491)
Neto gubitak iz financijskih aktivnosti	(97.861)	(31.094)
Dobit iz redovnog poslovanja prije oporezivanja	12.252	24.686
Prihod / (trošak) poreza na dobit	14.135	(968)
Dobit poslovne godine	26.387	23.718

Potpisano u ime Društva na dan 1. lipnja 2010. godine
Nikola Rukavina, dipl.ing
Predsjednik Uprave

HEP PROIZVODNJA d.o.o., IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2009. GODINE

	2009. godine	2008. godine
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Dobit tekuće godine	26.387	23.718
Ostala sveobuhvatna dobit tekuće godine	-	-
Ukupno sveobuhvatna dobit tekuće godine	26.387	23.718

Potpisano u ime Društva na dan 1. lipnja 2010. godine
Nikola Rukavina, dipl.ing
Predsjednik Uprave

HEP PROIZVODNJA d.o.o., BILANCA
NA DAN 31. PROSINCA 2009. GODINE

142

HEP GODIŠNJE IZVJEŠĆE 2009

POGLAVLJE 7 - IZVJEŠĆA DRUŠTAVA HEP GRUPE S FINANCUSKIM IZVJEŠĆAJIMA

IMOVINA	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Nematerijalna imovina	3.795	5.191
Nekretnine, postrojenja i oprema	6.675.211	6.204.857
Investicije u tijeku	1.507.409	1.671.369
Investicijska ulaganja u nekretnine	37.133	40.752
Predujmovi za materijalnu imovinu	30.330	61.128
Ulaganja u ovisna društva	7	7
Potraživanja od prodaje stanova	16.085	19.504
Odgodena porezna imovina	44.225	11.306
Ukupna dugotrajna imovina	8.314.195	8.014.114
Zalihe	579.844	820.367
Ostala kratkotrajna imovina	30.992	42.262
Potraživanja od povezanih društava	694.304	613.392
Potraživanja od kupaca	1.843	1.831
Tekuće dospjeće dugoročnih potraživanja	4.132	2.535
Novac i novčani ekvivalenti	1.924	24.374
Ukupna kratkotrajna imovina	1.313.039	1.504.761
UKUPNA IMOVINA	9.627.234	9.518.875

Potpisano u ime Društva na dan 1. lipnja 2010. godine
Nikola Rukavina, dipl.ing
Predsjednik Uprave

HEP PROIZVODNJA d.o.o., BILANCA
NA DAN 31. PROSINCA 2009. GODINE (NASTAVAK)

KAPITAL I OBVEZE	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Osnivački kapital	20	20
Rezerve	9.188	9.188
Preneseni gubitak	(88.552)	(114.939)
Ukupna glavnica	(79.344)	(105.731)
Dugoročne obveze prema povezanim društvima	6.303.903	5.847.450
Dugoročna rezerviranja	210.407	121.631
Ostale dugoročne obveze	12.111	13.186
Ukupne dugoročne obveze	6.526.421	5.982.267
Obveze prema dobavljačima	622.028	825.568
Obveze prema povezanim društvima	2.056.136	2.230.004
Tekuća dospijeaća dugoročnih obveza od povezanog društva	421.753	426.495
Ostale kratkoročne obveze	80.240	160.272
Ukupne kratkoročne obveze	3.180.157	3.642.339
UKUPNO KAPITAL I OBVEZE	9.627.234	9.518.875

Potpisano u ime Društva na dan 1.lipnja 2010. godine
Nikola Rukavina, dipl.ing.
Predsjednik Uprave

HEP-OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.

doc.dr.sc. DUBRAVKO SABOLIĆ

DIREKTOR

U SKLADU sa zakonodavno-regulatornim okvirom, u granicama odobrenog Gospodarskog plana i Plana investicija za 2009.g, HEP-Operator prijenosnog sustava d.o.o. (HEP-OPS) je i u otežanim uvjetima poslovanja uredno i uspješno izvršavao osnovne zadaće – vođenje elektroenergetskog sustava Republike Hrvatske, prijenos električne energije, održavanje, razvoj i izgradnju prijenosne mreže, intenzivnije pružajući potporu razvoju i funkcioniranju hrvatskog tržišta električne energije, vodeći računa o njegovoj međupovezanosti sa susjednim tržištima električne energije iz Europske unije i Energetske zajednice.

U 2009. godini ostvarena je ukupna potrošnja električne energije od 17.697 GWh, što je neznatno manje od ostvarene ukupne potrošnje u 2008. godini. Istovremeno, vršno opterećenje sustava od 3.120 MW je nešto veće u odnosu na 2008. Udjel gubitaka prijenosne mreže od 2,18 posto u ukupno prenesenoj električnoj energiji (koja je iznosila 23.447 GWh) nešto je veći nego u 2008.g., no unutar tehnički opravdanih i prihvatljivih granica. Osim nepredvidivih kvarova u trafostanici Trogir i trafostanici Komolac, može se općenito konstatirati da nije bilo većih poremećaja u sustavu opskrbe kupaca električnom energijom, uz ukupno procijenjenu neisporučenu električnu energiju od 1.840 MWh.

I tijekom 2009. godine u redovni je pogon stavljeno više objekata prijenosne mreže, od kojih se ističu: obnovljeni prekogranični 220 kV dalekovod Mračin–Prijedor (BiH), obnovljeni 110 kV dalekovod Dubrova–Raša, novi 110 kV kabelski dalekovod Osijek 3 – Osijek 4, te nove trafostanice TS 110/10 (20) kV Osijek 4 i TS 30/110 kV Vrataruša, kao i TS 220/110 kV Đakovo (spojno-mjerno polje 220 kV), TS 110/35/10 kV Švarča (transformatorsko polje 110 kV) i TS 110/20 kV Botinec (dalekovodno polje 110 kV TE-T0).

Nastavljena je realizacija većih investicijskih projekata. Dovršeni su radovi na izgradnji hrvatske dionice novog prekograničnog dalekovoda 2x400 kV Ernestinovo-Pečuh (Mađarska), te su započete pripreme aktivnosti za tehnički pregled i puštanje dalekovoda u pogon. Nastavljena je revitalizacija sustava vođenja hrvatskog elektroenergetskog sustava s obuhvaćenim nacionalnim dispečerskim centrom i četiri mrežna centra, posebice u dijelovima za podršku funkcioniranju tržišta električne energije. U sklopu realizacije Programa Dubrovnik nastavljene su aktivnosti na pripremi izgradnje TS 220/110 kV Plat.

Tijekom 2009. pripreman je prijedlog trogodišnjeg plana razvoja i izgradnje prijenosne mreže HEP-OPS-a za razdoblje 2010.-2012., te prijedlog prvog indikativnog i neobvezujućeg desetgodišnjeg plana razvoja prijenosne mreže.

U 2009. godini HEP-OPS je nastavio sudjelovati u paneuropskom interkompenzacijskom mehanizmu obračuna i naknada za troškove tranzita prouzrokovanih prekograničnim prijenosom električne energije, a krajem godine je zajedno s ostalim europskim operatorima prijenosnih sustava, a uz suglasnost Here, potpisao i novi ITC Sporazum za 2010. godinu. Tijekom 2009. uspješno je nastavljeno provođenje izravnih mjesečnih dražbi prekograničnih prijenosnih kapaciteta, a započelo je i organiziranje izravnih dnevnih dražbi prekograničnih prijenosnih kapaciteta u skladu s mogućnostima. Donošenjem novog Pravilnika o dodjeli i korištenju prekograničnih prijenosnih kapaciteta u studenom 2009. (uz prethodnu suglasnost Here) stvorene su između ostaloga i pretpostavke za uvođenje izravnih (jednostranih i zajedničkih) godišnjih dražbi prekograničnih prijenosnih kapaciteta.

Usuglašena su i od oba nacionalna regulatorna tijela odobrena i relevantna bilateralna Pravila između HEP-OPS-a i mađarskog operatora prijenosnog sustava MAVIR-a kojima su uz postojeće omogućene i zajedničke izravne godišnje i dnevne dražbe prekograničnih prijenosnih kapaciteta. Pravilima je dogovoreno je da zajedničke izravne godišnje i mjesečne dražbe organizira HEP-OPS, dok zajedničke izravne dnevne dražbe organizira MAVIR. Na temelju toga, u prosincu 2009. HEP-OPS je uspješno organizirao i proveo prve zajedničke izravne godišnje dražbe na hrvatsko-mađarskoj granici, kao i izravne godišnje dražbe na ostalim granicama. HEP-OPS je sa slovenskim (ELES) i srpskim

(EMS) operatorima prijenosnog sustava pokrenuo nastavak započetih dogovora oko uvođenja zajedničkih izravnih dražbi na predmetnim granicama.

Djelatnici HEP-OPS-a su nastavili sudjelovati u pregovaračkim timovima za 15. poglavlje (Energetika) i 21. poglavlje (Transeuropske mreže) u okviru pristupnih pregovora Republike Hrvatske za članstvo u EU. S tim u vezi treba naglasiti zatvaranje 15. poglavlja – Energetika, čemu je značajan doprinos dao HEP-OPS pravovremenim ispunjavanjem svih obveza temeljem europske pravne stečevine preuzete od strane Republike Hrvatske, a posebice implementacije Uredbe EZ-a 1228/2003 o uvjetima za pristup mreži za prekogranične razmjene električne energije. Tome treba dodati aktivan rad u Skupštini i Upravnom odboru, te radnim grupama i podgrupama ENTSO-E (europske mreže operatora prijenosnih sustava za električnu energiju).

HEP-OPS je, u skladu s mogućnostima, poduzeo sve potrebne aktivnosti kako bi osigurao sudjelovanje u aktivnostima ENTSO-E, posebice na podršci funkcioniranju i razvoju hrvatskog tržišta električne energije i njegove bolje povezanosti sa susjednim tržištima električne energije putem stvaranja pretpostavki za uvođenje prekograničnih neizravnih dražbi električne energije i prijenosnih kapaciteta sa susjednim tržištima električne energije iz EU i Energetske zajednice. U tom smislu je HEP-OPS u prosincu 2009. potpisao pravno neobvezujuće Pismo namjere (Letter of Intent) sa srpskim EMS-om, a u planu je i potpisivanje sličnog pisma namjere s mađarskim MAVIR-om i ostalim operatorima prijenosnog sustava.

U okviru aktivnosti pod okriljem Energetske zajednice, u vezi s regionalnom inicijativom za pripremu uspostave ureda za koordinirane izravne dražbe (SEE CAO – Coordinated Auction Office) prekograničnih prijenosnih kapaciteta jugoistočne Europe, HEP-OPS je aktivno i dosljedno, izvješćujući i surađujući s nadležnim ministarstvom i Herom ustrajao u okviru mogućnosti na očuvanju optimalnog položaja hrvatskog tržišta električne energije u dvije (CEE+SEE) regije za upravljanje zagušenjima (*Congestion Management – CM*) vodeći računa o perspektivama njegovog daljnjeg razvoja, točnije očuvanju EU granica s Mađarskom i Slovenijom u CEE CM regiji te uključenju granica prema Bosni i Hercegovini i Srbiji u SEE CM regiju (koncept „2+2“).

Tijekom godine nastavljene su aktivnosti na omogućavanju prihvata obnovljivih izvora energije, prvenstveno vjetroelektrana, u prijenosnu mrežu, odnosno elektroenergetski sustav. Timovi i povjerenstva koja djeluju unutar HEP-OPS-a revidirali su opsežnu tehničku dokumentaciju, od studijsko-istražnih radova, mogućnosti priključenja do glavnih i izvedbenih projekata, sve u cilju omogućavanja uspješne i kvalitetne integracije obnovljivih izvora energije. HEP-OPS je kao korisnik aktivno sudjelovao u realizaciji ugovora – 2. faza projekta financiranog iz darovnice Zaklade Globalnog fonda zaštite okoliša (GEF) odnosno Međunarodne banke za obnovu i razvitak (IBRD) kao provedbene agencije GEF-a putem HBOR-a. U okviru tog projekta HEP OPS-u će biti donirana programska podrška za predviđanje proizvodnje električne energije iz vjetroelektrana u vrlo kratkom razdoblju te će biti izvršena revizija Dodatnih tehničkih uvjeta za priključak i pogon vjetroelektrana na prijenosnoj mreži.

Zbog kontinuiranog razvoja i promjene zakonodavnog okvira na sve zahtjevnijem području zaštite okoliša, HEP-OPS je pojačao ulaganja i aktivnosti na izradi niza dokumenata (planova, pravilnika, obavijesti, očevidnika itd.).

U srpnju 2009. održana je konstituirajuća sjednica Odbora za mrežna pravila elektroenergetskog sustava u skladu s odredbama tog podzakonskog propisa.

Zaključno, mogu konstatirati da su poslovna ostvarenja HEP-OPS-a u 2009. godini, i uz otežane uvjete poslovanja, rezultat kontinuiteta i daljnjeg poboljšanja organiziranosti, stručnog i timskog rada, odgovornosti i visoke profesionalne razine u obavljanju rastućeg opsega poslova.

ORGANIZACIJSKA SHEMA DRUŠTVA

PRIJENOSNA MREŽA, STANJE 31. PROSINCA 2009.

	400 kV	220 kV	110 kV	Srednji napon	Ukupno
Duljina vodova (km)	1.159	1.210	4.755	192	7.315
Transformatorske stanice (kom)	5	6	112	-	123
Instalirana snaga (MVA)	4.100	2.120	4.881	-	11.101

ELEKTROENERGETSKA BILANCA 2009. (GWh)

Ukupna proizvodnja *	12.015
Uvoz (ulaz u Hrvatsku)	11.840
Ukupna dobava	23.855
Izvoz (izlaz iz Hrvatske)	6.158
Ukupna potrošnja	17.697
Neposredna dobava i potrošnja na distribucijskoj mreži	408
Gubici u prijenosnoj mreži	511
Konzum prijenosa	16.778
Izravni kupci	814
Crpni rad i ostala vlastita potrošnja	163
Isporuka distribuciji iz prijenosne mreže	15.800

* uključujući preuzetu energiju iz industrijskih elektrana i vjetroelektrana, te proizvodnju preuzetu neposredno u distribucijsku mrežu (479 GWh)

Vršno opterećenje sustava, 21.12.2009. (MWh/h)	3.120
---	--------------

HEMA HRVATSKOG ELEKTROENERGETSKOG SUSTAVA S
RAZMJENOM ELEKTRIČNE ENERGIJE PO GRANICAMA (GWh)

Legenda

Trafostanice	Elektrane	Dalekovodi
400 / 220 / 110 kV	Termoelektrana (prikjučena na prijenosnu mrežu)	400 kV
400 / 110 kV	Hidroelektrana (prikjučena na prijenosnu mrežu)	220 kV
220 / 110 kV	Industrijska elektrana (priključena na prijenosnu mrežu)	110 kV
220 / 35 kV	Vjetroelektrana	
110 / x kV		
35 / x kV		
Elektrovođna podstanica		

Vlasniku društva HEP Operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb:

Obavili smo reviziju financijskih izvještaja HEP Operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb (u nastavku: "Društvo") koji se sastoje od bilance na dan 31. prosinca 2009. godine, računa dobiti i gubitka, izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaja o promjenama na glavnici i izvještaja o novčanom toku za godinu koja je tada završila, te sažetog prikaza značajnih računovodstvenih politika i bilježaka uz financijske izvještaje.

ODGOVORNOST UPRAVE ZA FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

Sastavljanje te objektivan prikaz financijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja potpadaju u djelokrug odgovornosti Uprave, a to obuhvaća: ustrojavanje, uspostavljanje i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i objektivan prikaz financijskih izvještaja bez materijalno značajnih pogrešaka u prikazu, bilo kao posljedica prijevare ili pogreške, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika te davanje računovodstvenih procjena primjerenih danim okolnostima.

ODGOVORNOST REVIZORA

Naša je odgovornost izraziti neovisno mišljenje o financijskim izvještajima na temelju naše revizije. Reviziju smo obavili u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Navedeni standardi nalažu da postupamo u skladu s etičkim pravilima te da reviziju planiramo i obavimo kako bismo se u razumnoj mjeri uvjerali da financijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogreške u prikazu.

Revizija uključuje primjenu postupaka kojima se prikupljaju revizijski dokazi o iznosima i drugim podacima objavljenim u financijskim izvještajima. Odabir postupaka zavisi od prosudbe revizora, uključujući i procjenu rizika materijalno značajnog pogrešnog prikaza financijskih izvještaja, bilo kao posljedica prijevare ili pogreške. U procjenjivanju rizika, revizor procjenjuje interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje te objektivno prezentiranje financijskih izvještaja kako bi odredio revizijske postupke primjerene danim okolnostima, a ne kako bi izrazio mišljenje o učinkovitosti internih kontrola. Revizija također uključuje i ocjenjivanje primjerenosti računovodstvenih politika koje su primijenjene te značajnih procjena Uprave, kao i prikaza financijskih izvještaja u cjelini.

Uvjereni smo da su revizijski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

MIŠLJENJE

Po našem mišljenju, financijski izvještaji prikazuju objektivno, u svim materijalno značajnim odrednicama, financijski položaj Društva na dan 31. prosinca 2009. godine, te rezultate njegovog poslovanja i novčane tokove za godinu koja je tada završila u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja.

POSEBNI NAGLASCI

a) priznavanje prihoda

Bez kvalificiranja našeg mišljenja, skrećemo pozornost na bilješku 2 uz financijske izvještaje, koja opisuje računovodstvenu politiku za priznavanje prihoda. Društvo je priznavalo prihode s temelja tarifnog sustava prema Odluci Vijeća za regulaciju iz listopada 2003. godine. Sukladno odluci, matično društvo HEP d.d. naknađuje Društvu iznos za usluge prijenosa električne energije na temelju električne energije koju je HEP Operator distribucijskog sustava d.o.o. fakturiralo krajnjim korisnicima, koja se množi primjenom fiksne tarife. Takva politika je u skladu s hrvatskim zakonima i propisima.

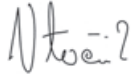
U lipnju 2008. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je "Odluku o visini tarifnih stavki u tarifnom sustavu za proizvodnju električne energije, s iznimkom za povlaštene kupce, bez visine tarifnih stavki, tarifnom sustavu za prijenos električne energije, bez visine tarifnih stavki, tarifnom sustavu za distribuciju električne energije, bez visine tarifnih stavki i tarifnom sustavu za opskrbu električnom energijom s iznimkom povlaštenih kupaca, bez visine tarifnih stavki". Grupa primjenjuje navedene tarifne stavke od 01. srpnja 2008. godine.

b) računovodstvena politika najмова

Također skrećemo pozornost na bilješku 2 uz priložene financijske izvještaje, koja opisuje računovodstvenu politiku najмова. Zbog specifičnosti organizacijske strukture, predmetna osnovna sredstva iskazuju se po izvornoj knjigovodstvenoj vrijednosti u kojoj ih je HEP d.d. početno iskazao. Obveze s temelja financijskog najma iskazane su u okviru dugoročnih obveza po nominalnoj vrijednosti. Kamata na navedene najmove je samo do razine u kojoj je najmodavatelj iz vanjskih izvora pribavio sredstva za financiranje izgradnje predmetne imovine.

Stoga, u cilju boljeg razumijevanja poslovanja Društva, priložene financijske izvještaje treba čitati zajedno s konsolidiranim financijskim izvještajima HEP Grupe.

Deloitte d.o.o.
Branislav Vrtačnik, ovlaštenu revizor
Zagreb, 1. lipnja 2010. godine

HEP OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o., RAČUN DOBITI I GUBITKA
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2009. GODINE

150

HEP GODIŠNJE IZVJEŠĆE 2009

POGLAVLJE 7 - IZVJEŠĆA DRUŠTAVA HEP GRUPE S FINANCISKIM IZVJEŠĆAJIMA

	2009. godina	2008. godina
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Prihodi od prijenosa električne energije povezana društva	1.148.301	956.329
Ostali prihodi iz poslovanja povezana društva	24.866	14.081
Ostali prihodi iz poslovanja	55.884	86.551
	1.229.051	1.056.961
Utrošeni materijal i rezervni dijelovi	(20.584)	(19.634)
Troškovi usluga	(104.327)	(72.678)
Troškovi osoblja	(190.916)	(173.423)
Trošak amortizacije	(232.464)	(228.834)
Troškovi pomoćnih usluga sustava	(232.723)	(121.723)
Troškovi gubitaka na mreži prijenosa	(224.854)	(197.938)
Administrativni troškovi – povezana društva	(51.863)	(44.523)
Ostali rashodi iz poslovanja	(79.676)	(60.119)
	(1.137.407)	(918.872)
Dobit iz poslovanja	91.644	138.089
Financijski prihodi	556	215
Financijski rashodi	(50.673)	(68.419)
Neto gubitak iz financijskih aktivnosti	(50.117)	(68.204)
Dobit prije oporezivanja	41.527	69.885
Porez na dobit	(8.596)	(7.945)
Dobit tekuće godine	32.931	61.940

Potpisao u ime Društva na dan 1. lipnja 2010. godine
Dubravko Sabolić
Direktor

HEP OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o., IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2009. GODINE

	2009. godine	2008. godine
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Dobit tekuće godine	32.931	61.940
Ostala sveobuhvatna dobit tekuće godine	-	-
Ukupno sveobuhvatna dobit tekuće godine	32.931	61.940

Potpisao u ime Društva na dan 1. lipnja 2010. godine

Dubravko Sabolić

Direktor

HEP OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o., BILANCA
NA DAN 31. PROSINCA 2009. GODINE

152

IMOVINA	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Nekretnine, postrojenja i oprema	3.590.050	3.628.079
Investicije u tijeku	650.056	403.061
Nematerijalna imovina	16.883	22.972
Investicijsko ulaganje u nekretnine	7.171	7.932
Predujmovi za materijalnu imovinu	251	231
Potraživanja od prodaje stanova	6.420	7.021
Odgodena porezna imovina	10.201	6.472
Ukupna dugotrajna imovina	4.281.032	4.075.768
Zalihe	18.771	28.632
Potraživanja od kupaca	18.523	30.915
Potraživanja od povezanih društava	412.351	283.879
Ostala kratkotrajna imovina	11.539	42.406
Tekuće dospjeće dugoročnih potraživanja	771	782
Novac i novčani ekvivalenti	10.297	8.088
Ukupna kratkotrajna imovina	472.252	394.702
UKUPNA AKTIVA	4.753.284	4.470.470

Potpisao u ime Društva na dan 1. lipnja 2010. godine
Dubravko Sabolić
Direktor

HEP OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o., BILANCA
NA DAN 31. PROSINCA 2009. GODINE (NASTAVAK)

KAPITAL I OBVEZE	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Osnivački kapital	20	20
Rezerve	40	40
Zadržana dobit	32.931	31.082
Ukupna glavnica	32.991	31.142
Dugoročne obveze prema povezanim društvima	3.366.368	3.431.803
Rezerviranja za troškove otpremnina, jubilarnih nagrada i sudskih troškova	32.061	25.561
Ostale dugoročne obveze	55.822	29.048
Ukupne dugoročne obveze	3.454.251	3.486.412
Obveze prema povezanim društvima	720.760	540.241
Obveze prema dobavljačima	274.504	158.161
Tekuća dospijeaća dugoročnih obveza prema povezanom društvu	232.305	228.834
Ostale kratkoročne obveze	38.473	25.680
Ukupne kratkoročne obveze	1.266.042	952.916
UKUPNO KAPITAL I OBVEZE	4.753.284	4.470.470

Potpisao u ime Društva na dan 1. lipnja 2010. godine
Dubravko Sabolić
Direktor

HEP-OPERATOR DISTRIBUCIJSKOG SUSTAVA d.o.o.

154

MIŠO JURKOVIĆ, dipl. ing.

DIREKTOR

POSLOVANJE HEP ODS-a u 2009. godini bilo je usmjereno ispunjavanju zakonske uloge na tržištu električne energije i ostvarivanju poslovnih ciljeva u skladu s poslovnim politikama HEP grupe. Nastavljena je racionalizacija troškova poslovanja, sukladno potrebi konsolidacije financijskog stanja HEP grupe provedbom Programa antirecesijskih mjera. I u 2009. godini važni su poslovni ciljevi bili: poboljšanje naplate, smanjenje netehničkih gubitaka u mreži, optimiranje zaliha elektromaterijala, podizanje kvalitete opskrbe električnom energijom te povećanje kvalitete usluga u distribucijskoj i opskrbenj djelatnosti.

U 2009. godini su završena ulaganja u rekonstrukciju 110 kV transformatorskih stanica: TS 110/10(20) kV Botinec (pojačanje transformacije), TS 110/10(20) kV Tupljak sa SN raspletom, TS 110/10(20) kV Novalja (rekonstrukcija dijela 35 kV u 20 kV postrojenje), TS 110/10(20) kV Matulji (pojačanje transformacije) te TS 110/10(20) kV Dubec (ugradnja MTU 110 kV postrojenja).

Također je završena izgradnja, odnosno rekonstrukcija više 35 i 20 kV objekata: TS 35/10(20)kV Novi Marof, zamjena relejne zaštite i uključanje u sustav daljinskog vođenja; TS 35/10(20) kV Orlovnjak (potpuna rekonstrukcija u ratu uništene transformatorske stanice); TS 35/10(20) kV Brodsko brdo, Brodski Stupnik, Brod 3 (rekonstrukcija i uključanje u SDV); TS 35/10(20) kV Lapad (pojačanje transformacije i rekonstrukcija dijela postrojenja); TS 35/10(20) kV Suhopolje (pojačanje transformacije i rekonstrukcija postrojenja); KB 35 kV Bjelovar – Predavac – Žabno (III. dionica); DV i KB 20(35) kV Pločice – Prevlaka s odcjepom za Molunat; RS 10(20) kV Sunja; Rasplet KB 10(20) kV iz TS Ludbreg – Selnik; Spojni vod 10(20) kV Novigrad – Drnje; prijelaz na 20 kV područja Sunja; Revitalizacija sustava daljinskog vođenja u Elektri Pula; automatizacija mreže Rakovica-Senj. U skladu s dinamikom povratka izbjeglica i prognanika, nastavljena je sanacija i obnova područja koja su bila zahvaćena ratnim zbivanjima.

Nakon donošenja podzakonskih akata 2007. godine, s ciljem poticanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije, porastao je, posebno tijekom 2009. godine, interes za investiranje u izgradnju elektrana u Hrvatskoj. Većina tih elektrana priključuje se na distribucijsku mrežu, te zbog rasprostranjenosti i brojnosti zahtjeva za priključenjem elektrana, problem prilagodbe distribucijske mreže distribuiranoj proizvodnji zauzima sve značajnije mjesto u našoj djelatnosti. U tijeku je izrada tehničkih uvjeta za priključenje elektrana na distribucijsku mrežu, kao i ustrojavanje sustava praćenja pristupa elektrana distribucijskoj mreži. U suradnji s ostalim subjektima (HEP-OPS d.o.o, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, HERA, HROTE), kontinuirano radimo na usklađenju i pojednostavljenju nužnih postupaka prema zakonskoj regulativi.

Nastavljen je i ciklus revitalizacije srednjih centara vođenja s ciljem uspostave jedinstvene arhitekture sustava daljinskog nadzora i vođenja elektroenergetske mreže HEP-ODS-a. U punoj je primjeni program DISPO u koji se upisuju pogonski događaji za cijelu distribucijsku mrežu, po svim naponskim razinama. Rezultat statistički obrađenih podataka o planiranim i prisilnim zastojeima u mreži jesu pokazatelji kvalitete pouzdanosti po distribucijskim područjima te ukupno za HEP-ODS, o čemu se godišnje izvješćuje HERA.

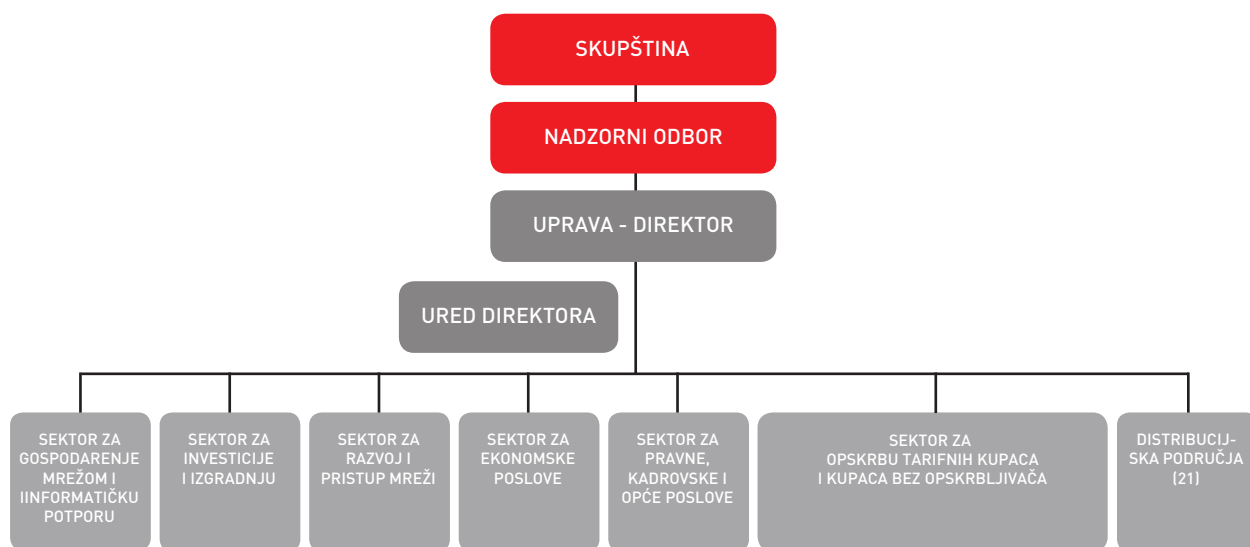
U tijeku je realizacija projekta EDM SAP s ciljem upravljanja podacima i njihove razmjene između HEP-ODS-a i ostalih sudionika na tržištu električne energije. Odvajanje mjernih podataka od obračuna i naplate električne energije omogućit će nepristran odnos prema svim korisnicima mjernih podataka na tržištu električne energije. U tu svrhu nastavljena je i prilagodba postojećeg programa HEP Billing zajedničkom radu s aplikacijom EDM SAP.

U sklopu investicijskog programa Uređenje mjernih mjesta 2008/2009, nastavljena je ugradnja intervalnih brojila s daljinskom komunikacijom. Predmetna obračunska mjerna mjesta uključuju se u sustav daljinskog očitavanja HEP-ODS-a (AMR). Time se ispunjavanju zakonske obveze HEP-ODS-a te omogućuje prikupljanje mjernih podataka potrebnih za funkcioniranje tržišta električne energije, s ciljem utvrđivanja realizacije potrošnje električne energije u satnim intervalima. Jedinstvena baza daljinski očitavanih mjernih mjesta kupaca priključne snage iznad 30 kW,

kontinuirano se širi i sad sadrži mjerne podatke s približno 15 tisuća obračunskih mjernih mjesta. Također, realizirana su istraživanja s ciljem utvrđivanja nadomjesnih dijagrama opterećenja za pojedine kategorije kupaca kod kojih su ugrađena mjerila bez mogućnosti pohranjivanja podataka o energiji u vremenskom intervalu.

HEP-ODS nastavlja sustavno pratiti i nadzirati kvalitetu usluga kupcima, uz nepristrani odnos prema svim sudionicima na tržištu električne energije.

ORGANIZACIJSKA SHEMA DRUŠTVA

BROJ TRANSFORMATORSKIH STANICA PO NAPONSKIM RAZINAMA

TS 110/10(20) kV	TS 35(30)/10(20) kV	TS 20/0,4 kV	TS 10/0,4 kV
8	325	3.421	20.916

DULJINE VODOVA PO NAPONSKIM RAZINAMA I VRSTI VODOVA

Vodovi 110 kV (km)			Vodovi 35, 30 kV (km)			Vodovi 20 kV (km)		
DV	KB	mor. KB	DV	KB	mor. KB	DV	KB	mor. KB
61,1	11	5,8	3.308,5	1.281,6	135	2.747,6	2.280,5	2,6

Vodovi 10 kV (km)			Mreža 0,4 kV (km)			Kućni priključci (km)		
DV	KB	mor. KB	ZM - gola	ZM - izolir.	KB	ZP-goli	ZP - izolir.	KB
19.614,3	10.512,8	214,3	23.521,6	23.334,6	15.702,7	4.868,1	15.415,9	9.920

BROJ KUPACA / MJERNIH MJESTA PO KATEGORIJAMA POTROŠNJE (NAPONSKIM RAZINAMA)

Opis	Broj mjernih mjesta
Visoki napon 110 kV	4
Ukupno srednji napon	2.081
Niski napon – poduzetništvo (bez javne rasvjete)	188.775
Niski napon – poduzetništvo (javna rasvjeta)	20.818
Niski napon – kućanstvo	2.099.133
UKUPNO	2.310.811

POTROŠNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE PO KATEGORIJAMA KUPACA U 2009. (kWh)

Opis	Ukupno - Hrvatska
Poduzetništvo visoki napon (VN)	180.326.004
Poduzetništvo srednji napon (SN)	3.362.145.314
UKUPNO Poduzetništvo VN i SN	3.542.471.318
Poduzetništvo niski napon (NN)	4.240.355.944
Poduzetništvo niski napon (NN) – javna rasvjeta	446.329.284
Kućanstvo niski napon (NN)*	6.471.768.469
UKUPNO NISKI NAPON	11.158.453.696
UKUPNO TARIFNI KUPCI	9.045.823.702
POVLAŠTENI KUPCI**	5.655.101.312
UKUPNO PRODAJA SVIM KUPCIMA	14.700.925.014

NAPOMENE:

*Podaci o prodanoj električnoj energiji za kupce kategorije kućanstva temelje se na akontacijskom sustavu naplate.

**Za prodaju povlaštenim kupcima, unutar HEP grupe zadužena je HEP Opskrba d.o.o.

Vlasniku društva HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o., Zagreb:

Obavili smo reviziju financijskih izvještaja HEP – Operator distribucijskog sustava d.o.o., Zagreb (u nastavku: “Društvo”) koji se sastoje od bilance na dan 31. prosinca 2009. godine, računa dobiti i gubitka, izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaja o promjenama na glavnici i izvještaja o novčanim tokovima za godinu koja je tada završila, te sažetog prikaza značajnih računovodstvenih politika i bilježaka uz financijske izvještaje.

ODGOVORNOST UPRAVE ZA FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

Sastavljanje te objektivni prikaz financijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja potpadaju u djelokrug odgovornosti Uprave, a to obuhvaća: ustrojavanje, uspostavljanje i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i objektivni prikaz financijskih izvještaja bez materijalno značajnih pogrešaka u prikazu, bilo kao posljedica prijevare ili pogreške, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika te davanje računovodstvenih procjena primjerenih danim okolnostima.

ODGOVORNOST REVIZORA

Naša je odgovornost izraziti neovisno mišljenje o financijskim izvještajima na temelju naše revizije. Osim kako je navedeno u odjeljku b), reviziju smo obavili u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Navedeni standardi nalažu da postupamo u skladu s etičkim pravilima te da reviziju planiramo i obavimo kako bismo se u razumnoj mjeri uvjerali da financijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogreške u prikazu.

Revizija uključuje primjenu postupaka kojima se prikupljaju revizijski dokazi o iznosima i drugim podacima objavljenim u financijskim izvještajima. Odabir postupaka zavisi od prosudbe revizora, uključujući i procjenu rizika materijalno značajnog pogrešnog prikaza financijskih izvještaja, bilo kao posljedica prijevare ili pogreške. U procjenjivanju rizika, revizor procjenjuje interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje te objektivno prezentiranje financijskih izvještaja kako bi odredio revizijske postupke primjerene danim okolnostima, a ne kako bi izrazio mišljenje o učinkovitosti internih kontrola. Revizija također uključuje i ocjenjivanje primjerenosti računovodstvenih politika koje su primijenjene te značajnih procjena Uprave, kao i prikaza financijskih izvještaja u cjelini.

Uvjereni smo da su revizijski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

ZNAČAJKE KOJE UTJEČU NA REVIZORSKO MIŠLJENJE

a) Vrednovanje investicijskih nekretnina po fer vrijednosti

Na financijske izvještaje za godinu koja je završila 31. prosinca 2008. godine izrazili smo kvalificirano mišljenje. Društvo je tijekom 2008. godine promijenilo računovodstvenu politiku vezano za vrednovanje investicijskog ulaganja u nekretnine iz troškovnog modela u model vrednovanja po fer vrijednosti. Sukladno Međunarodnom računovodstvenom standardu 40 „Investicijsko ulaganje”, investicijska ulaganja u nekretnine se početno priznaju po trošku nabavke, te naknadno vrednovanje može biti po trošku ili fer vrijednosti. Društvo je investicijsko ulaganje u nekretnine u najmu od HEP-a d.d. vrednovalo po fer vrijednosti te je dobiveni iznos uknjižilo kao povećanje dugoročnih obveza prema povezanim stranama, a ne kroz najranije prezentirano razdoblje kako je predviđeno Međunarodnim računovodstvenim standardom 8, koji propisuje da se učinci promjena računovodstvenih politika retroaktivno priznaju u financijskim izvještajima Društva.

Slijedom navedenog, dugoročne obveze prema povezanim stranama su više iskazane za 30 milijuna kuna, dok su zadržani dobiti i neto dobit manje iskazani za početno stanje povezanog kumulativnog učinka promjene računovodstvene politike, odnosno učinka iste promjene računovodstvene politike u tekućoj godini.

b) Primjena IFRIC 18 Prijenos imovine od kupca

Društvo je obveznik primjene tumačenja IFRICa 18 Prijenos imovine od kupca, koji specificira postupak računovodstvene evidencije prijenosa imovine s kupca, na način da se prihodi od takve imovine priznaju odmah po prijenosu imovine u računu dobiti i gubitka, a ne razgraničavaju tijekom vijeka uporabe navedene imovine. Navedeno tumačenje je na snazi od 01. srpnja 2009. godine. Uprava Društva je odlučila usvojiti navedeno tumačenje za prijenos imovine od kupca na razdoblja nakon 01. siječnja 2010. godine. Do dana objave financijskih izvještaja Društvo nije kvantificiralo učinak nepravovremenog usvajanja navedenog tumačenja na financijske izvještaje, i stoga nismo u mogućnosti ocijeniti utjecaj na financijske izvještaje Društva.

KVALIFICIRANO MIŠLJENJE

Po našem mišljenju, izuzev mogućih učinka činjenice navedene u odjeljku b) i izuzev mogućih učinka činjenice navedene u odjeljku a) na podudarne podatke, financijski izvještaji prikazuju objektivno, u svim materijalno značajnim odrednicama, financijski položaj Društva na dan 31. prosinca 2009. godine, te rezultate njegovog poslovanja i novčane tokove za godinu koja je tada završila u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja.

POSEBNI NAGLASCI

a) Priznavanje prihoda

Bez daljnjeg kvalificiranja našeg mišljenja, skrećemo pozornost na bilješku 2 uz financijske izvještaje, koja opisuje računovodstvenu politiku za priznavanje prihoda. Društvo je priznavalo prihode s temelja tarifnog sustava prema Odluci Vijeća za regulaciju iz listopada 2003. godine. Sukladno odluci, matično društvo HEP d.d. naknađuje Društvu iznos za usluge distribucije na temelju električne energije fakturirane krajnjim korisnicima, koja se množi primjenom fiksne tarife za usluge distribucije. Takva politika je u skladu s hrvatskim zakonima i propisima.

Prema važećoj regulativi, jedna od osnovnih djelatnosti Društva je i ispostavljanje računa krajnjim korisnicima za utrošenu električnu energiju (vidi bilješku 2). Potraživanja koja su priznata u ovim financijskim izvještajima predstavljaju fakturirani iznos potraživanja. Priznati prihodi uključuju samo dio naknade zaračunate krajnjim korisnicima koji se odnosi na distribuciju.

U lipnju 2008. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o visini tarifnih stavki u tarifnom sustavu za proizvodnju električne energije, s iznimkom za povlaštene kupce, bez visine tarifnih stavki, tarifnom sustavu za prijenos električne energije, bez visine tarifnih stavki, tarifnom sustavu za distribuciju električne energije, bez visine tarifnih stavki i tarifnom sustavu za opskrbu električnom energijom s iznimkom povlaštenih kupaca, bez visine tarifnih stavki. Grupa primjenjuje navedene tarifne stavke od 01. srpnja 2008. godine.

RAČUNOVODSTVENA POLITIKA NAJMOVA

Također skrećemo pozornost na bilješku 2 uz priložene financijske izvještaje, koja opisuje računovodstvenu politiku najmova. Zbog specifičnosti organizacijske strukture, predmetna osnovna sredstva iskazuju se po izvornoj knjigovodstvenoj vrijednosti u kojoj ih je HEP d.d. početno iskazao. Obveze s temelja financijskog najma iskazane su u okviru dugoročnih obveza po nominalnoj vrijednosti. Kamata na navedene najmove je samo do razine u kojoj je najmodavatelj iz vanjskih izvora pribavio sredstva za financiranje izgradnje predmetne imovine.

Stoga, u cilju boljeg razumijevanja poslovanja Društva, priložene financijske izvještaje treba čitati zajedno s konsolidiranim financijskim izvještajima HEP Grupe.

Deloitte d.o.o.
Branislav Vrtačnik, ovlaštenu revizor
Zagreb, 01. lipnja 2010. godine

HEP OPERATOR DISTRIBUCIJSKOG SUSTAVA d.o.o., RAČUN DOBITKA I GUBITKA
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2009. GODINE

	2009. godine	2008. godine
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
		prepravljeno
Prihodi od distribucije električne energije – povezana društva	3.155.948	2.980.228
Prihod od prodaje usluga	139.256	159.590
Ostali prihodi iz poslovanja	356.395	369.041
Ukupno poslovni prihodi	3.651.599	3.508.859
Troškovi nabave energije izvan sustava	(12.054)	(12.565)
Troškovi gubitaka na mreži	(663.420)	(500.443)
Troškovi usluga	(289.201)	(272.029)
Troškovi osoblja	(1.215.694)	(1.127.048)
Troškovi amortizacije	(750.252)	(718.717)
Administrativni troškovi – povezana društva	(176.233)	(159.430)
Ostali rashodi iz poslovanja	(558.446)	(485.116)
Ukupno poslovni rashodi	(3.665.300)	(3.275.348)
(Gubitak) / dobit iz poslovanja	(13.701)	233.511
Financijski prihodi	1.550	1.159
Financijski rashodi	(40.906)	(36.585)
Neto gubitak iz financijskih aktivnosti	(39.356)	(35.426)
(Gubitak) / dobit prije oporezivanja	(53.057)	198.085
Porez na dobit	(11.281)	(1.511)
(Gubitak) / dobit tekuće godine	(64.338)	196.574

Potpisano u ime Društva na dan 01. lipnja 2010. godine:

Mišo Jurković, dipl. ing.

Direktor

HEP OPERATOR DISTRIBUCIJSKOG SUSTAVA d.o.o., IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2009. GODINE

160

HEP GODIŠNJE IZVJEŠĆE 2009

POGLAVLJE 7 - IZVJEŠĆA DRUŠTAVA HEP GRUPE S FINANCUSKIM IZVJEŠĆAJIMA

	2009. godine	2008. godine
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
		prepravljeno
(Gubitak) / dobit prije opozivanja	(64.338)	196.574
Ostala sveobuhvatna dobit tekuće godine	-	-
Ukupno sveobuhvatni (gubitak) / dobit tekuće godine	(64.338)	196.574

Potpisano u ime Društva na dan 01. lipnja 2010. godine:

Mišo Jurković, dipl. ing.

Direktor

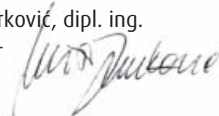
HEP OPERATOR DISTRIBUCIJSKOG SUSTAVA d.o.o., BILANCA
NA DAN 31. PROSINCA 2009. GODINE

IMOVINA	31.prosinca 2009.	31.prosinca 2008.	1. siječnja 2008.
		u tisućama kuna	u tisućama kuna
		prepravljeno	prepravljeno
Nekretnine, postrojenja i oprema	11.750.952	11.233.889	10.498.146
Investicije u tijeku	701.611	1.026.703	1.218.791
Nematerijalna imovina	16.477	19.513	23.432
Investicijsko ulaganje u nekretnine	56.132	61.916	31.969
Potraživanja od prodaje stanova	27.004	29.360	32.008
Predujmovi za materijalnu imovinu	12	11	17
Odgodena porezna imovina	56.293	45.364	41.140
Ukupna dugotrajna imovina	12.608.481	12.416.756	11.845.503
Zalihe	213.480	250.474	274.895
Potraživanja od kupaca	663.908	778.458	915.154
Potraživanja od povezanih društava	1.311.541	1.078.433	540.420
Tekuće dospijee dugoročnih potraživanja	3.618	3.879	4.040
Ostala kratkotrajna imovina	58.095	45.001	153.369
Novac i novčani ekvivalenti	27.749	57.457	20.822
Ukupna kratkotrajna imovina	2.278.391	2.213.702	1.908.700
UKUPNA IMOVINA	14.886.872	14.630.458	13.754.203

Potpisano u ime Društva na dan 1. lipnja 2010. godine:

Mišo Jurković, dipl. ing.

Direktor

HEP OPERATOR DISTRIBUCIJSKOG SUSTAVA d.o.o., BILANCA
NA DAN 31. PROSINCA 2009. GODINE (NASTAVAK)

KAPITAL I OBVEZE	31.prosinca 2009.	31.prosinca 2008.	1. siječnja 2008.
		u tisućama kuna	u tisućama kuna
		prepravljeno	prepravljeno
Osnivački kapital	20	20	20
(Preneseni gubitak) / zadržana dobit	(14.077)	50.261	(146.313)
Ukupna glavnica	(14.057)	50.281	(146.293)
Dugoročne obveze prema povezanom društvu	7.543.351	7.503.559	7.341.252
Ostale dugoročne obveze	18.503	19.976	21.643
Odgođeni prihodi	4.351.403	4.022.063	3.482.149
Dugoročna rezerviranja	246.085	199.525	185.200
Ukupne dugoročne obveze	12.159.342	11.745.123	11.030.244
Obveze prema dobavljačima	557.942	666.810	641.832
Obveze prema povezanim društvima	1.258.278	1.263.212	1.516.512
Tekuća dospijuća dugoročnih obveza prema povezanom društvu	571.063	568.352	553.427
Ostale kratkoročne obveze	354.304	336.680	158.481
Ukupne kratkoročne obveze	2.741.587	2.835.054	2.870.252
UKUPNO KAPITAL I OBVEZE	14.886.872	14.630.458	13.754.203

Potpisano u ime Društva na dan 1. lipnja 2010. godine:

Mišo Jurković, dipl. ing.

Direktor

HEP-TOPLINARSTVO d.o.o.

ROBERT KRKLEC, dipl.ing.

DIREKTOR

HEP-TOPLINARSTVO d.o.o. je u 2009. godini u potpunosti ispunilo temeljni cilj poslovanja – svim kupcima je osigurana kvalitetna i pouzdana isporuka toplinske energije i tehnološke pare, usprkos teškim uvjetima poslovanja uzrokovanih recesijom.

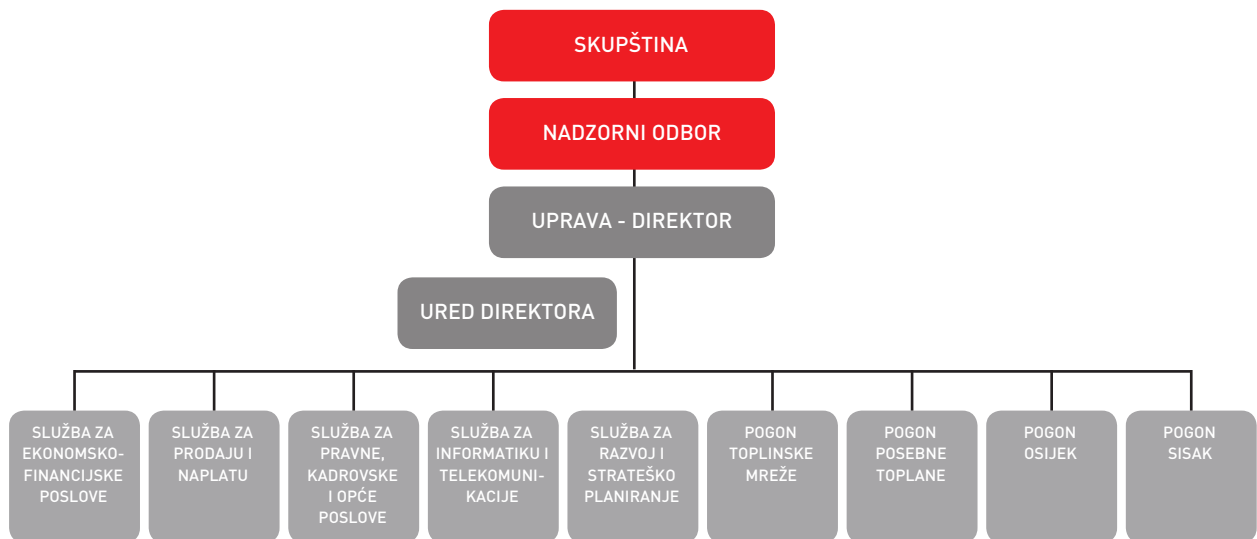
Tijekom 2009. godine HEP-Toplinarstvo d.o.o. je predano radilo na realizaciji gospodarskog plana i plana investicija. Pri tome je kao najvažniji investicijski projekt potrebno spomenuti treću fazu revitalizacije vrelododne mreže u Zagrebu i Osijeku financiranu kreditom Svjetske banke. Revitalizacijom je obavljena zamjena vrelododne mreže u duljini od 7,6 km u Zagrebu, te 4,4 km u Osijeku, što predstavlja najveće takve radove još od izgradnje mreže. Rezultat je smanjenje troškova topline i pogonske vode, smanjenje troškova održavanja i hitnih intervencija, povećanje pouzdanosti opskrbe te posredno pozitivan učinak na okoliš. Potrebno je izdvojiti i projekt izgradnje, upravljanja i održavanja energetskeg postrojenja za KBC Zagreb na lokaciji bolnice Rebro.

Posebna pozornost u provedbi planova za 2009. godinu posvećena je ostvarenju zacrtanih poslovnih ciljeva, racionalizaciji troškova poslovanja, smanjenju gubitaka, naplati potraživanja za isporučenu energiju, komunikaciji s kupcima, te stručnom osposobljavanju i usavršavanju zaposlenika.

Nažalost, ni tijekom 2009. godine nije riješen najveći problem poslovanja i razvoja toplinske djelatnosti, a to je nerealan odnos cijena energenata za proizvodnju toplinske energije u kogeneracijskim postrojenjima i zasebnim kotlovnica te prodajnih cijena toplinske energije. Naime, kontinuirani rast ulaznih troškova ne prati odgovarajuća promjena prihoda od isporučene energije, što je najvažniji čimbenik za normalno poslovanje i razvoj djelatnosti.

Kako bi doprinijelo pozitivnim pomacima u djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom, HEP-Toplinarstvo će i dalje aktivno sudjelovati u donošenju i izmjeni zakonskih propisa kojima će se u potpunosti urediti sektor toplinarstva i čija će primjena u konačnici dovesti do normalizacije poslovanja, odnosno financijske održivosti i razvoja toplinske djelatnosti.

Na kraju napominjem da poslovnu 2009. godinu, bez obzira na probleme i složene uvjete poslovanja, možemo smatrati uspješnom, što je rezultat predanog rada i zalaganja svih zaposlenika HEP-Toplinarstva d.o.o. Vjerujem da ćemo zajedničkim radom uspjeti i u idućem razdoblju svim kupcima osigurati kvalitetnu i pouzdanu uslugu.

HEP TOPLINARSTVO d.o.o. U 2009. GODINI

POGON TOPLINSKE MREŽE (CTS)

PROIZVODNJA:	
- ogrjevne topline	1.483.214 MWh
- tehnološke pare	613.822 t
PRODAJA:	
- ogrjevne topline	1.343.012 MWh
- tehnološke pare	489.994 t
KUPCI:	89.367

POGON SISAK (CTS)

PROIZVODNJA:	
- ogrjevne topline	77.604 MWh
- tehnološke pare	17.575 t
PRODAJA:	
- ogrjevne topline	61.482 MWh
- tehnološke pare	15.656 t
KUPCI:	4.053

POGON POSEBNE TOPLANE

PROIZVODNJA:	
- ogrjevne topline	198.265 MWh
PRODAJA:	
- ogrjevne topline	192.959 MWh
KUPCI:	16.945

POGON OSIJEK (CTS)

PROIZVODNJA:	
- ogrjevne topline	199.195 MWh
- tehnološke pare	126.443 t
PRODAJA:	
- ogrjevne topline	185.330 MWh
- tehnološke pare	91.126 t
KUPCI:	11.698

HEP Toplinarstvo d.o.o. član je HEP grupe koji obavlja djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom kućanstava i industrijskih subjekata. Svoje usluge pruža potrošačima na područjima gradova Zagreba, Samobora, Velike Gorice, Zaprešića, Osijeka i Siska.

Tijekom 2009. godine broj kupaca toplinske energije povećao se 0,4 posto te je krajem 2009. godine ukupan broj potrošača bio 122.054, od čega 116.136 kućanstava, a 5.918 gospodarskih subjekata.

U potrošnji topline (ogrjevnina toplina i tehnološka para), kućanstva su sudjelovala sa 61 posto (u prihodu s 50 posto), a gospodarstvo s 39 posto (u prihodu s 50 posto). U ukupnoj potrošnji ogrjevnine topline udjel Zagreba (uključujući Samobor, Veliku Goricu i Zaprešić) iznosio je 85,4 posto, Osijeka 11,3 posto, a Siska 3,3 posto.

Potrošnja tehnološke pare koja se isporučuje za industrijske procese iznosila je 596.776 tona (Zagreb 82,11%, Osijek 15,27%, Sisak 2,62%). Odnos isporučene količine ogrjevnine topline (vrele vode) i tehnološke pare u MWh bio je 81,5% : 18,5%.

Iako je došlo do neznatnog povećanja broja kupaca u odnosu na prošlu godinu, prodaja toplinske energije bilježi suprotan trend i ukupno je manja za 0,8 posto. Promatrajući zasebno dva osnovna proizvoda, prodaja ogrjevnine topline veća je za 1,5 posto, dok je prodaja tehnološke pare zabilježila pad od 10,1 posto, jer je zbog gospodarske krize došlo do prestanka poslovanja dijela kupaca, koji su koristili paru za tehnološke svrhe.

Usljed povećanja broja kupaca u 2009. godini, porasla je i zakupljena snaga na području grada Zagreba, ukupno za 3,09 MW te na području grada Osijeka za 2,3 MW.

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI IZVJEŠTAJ NEOVISNOG REVIZORA

Vlasniku društva HEP Toplinarstvo d.o.o.:

Obavili smo reviziju financijskih izvještaja društva HEP Toplinarstvo d.o.o. (u nastavku: "Društvo") koji se sastoje od bilance na dan 31. prosinca 2009. godine, računa dobitka i gubitka, izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaja o promjenama glavnice i izvještaja o novčanim tokovima za godinu koja je tada završila, te sažetog prikaza značajnih računovodstvenih politika i bilježaka uz financijske izvještaje.

ODGOVORNOST UPRAVE ZA FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

Sastavljanje te objektivan prikaz financijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja potpadaju u djelokrug odgovornosti Uprave, a to obuhvaća: ustrojavanje, uspostavljanje i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i objektivan prikaz financijskih izvještaja bez materijalno značajnih pogrešaka u prikazu, bilo kao posljedica prijevare ili pogreške, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika te davanje računovodstvenih procjena primjerenih danim okolnostima.

ODGOVORNOST REVIZORA

Naša je odgovornost izraziti neovisno mišljenje o financijskim izvještajima na temelju naše revizije. Osim kao što je opisano u odjeljku a), reviziju smo obavili u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Navedeni standardi nalažu da postupamo u skladu s etičkim pravilima te da reviziju planiramo i obavimo kako bismo se u razumnoj mjeri uvjerali da financijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogreške u prikazu.

Revizija uključuje primjenu postupaka kojima se prikupljaju revizijski dokazi o iznosima i drugim podacima objavljenim u financijskim izvještajima. Odabir postupaka zavisi od prosudbe revizora, uključujući i procjenu rizika materijalno značajnog pogrešnog prikaza financijskih izvještaja, bilo kao posljedica prijevare ili pogreške. U procjenjivanju rizika, revizor procjenjuje interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje te objektivno prezentiranje financijskih izvještaja kako bi odredio revizijske postupke primjerene danim okolnostima, a ne kako bi izrazio mišljenje o učinkovitosti internih kontrola. Revizija također uključuje i ocjenjivanje primjerenosti računovodstvenih politika koje su primijenjene te značajnih procjena Uprave, kao i prikaza financijskih izvještaja u cjelini.

Uvjereni smo da su revizijski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

ZNAČAJKE KOJE UTJEČU NA REVIZORSKO MIŠLJENJE

a) Primjena tumačenja IFRIC 18 Prijenos imovine od kupca

Društvo je obveznik primjene tumačenja IFRICa 18 Prijenos imovine od kupaca, koji specificira postupak računovodstvene evidencije prijenosa imovine s kupaca, na način da se prihodi od takve imovine priznaju odmah po prijenosu imovine u računu dobiti i gubitka, a ne razgraničavaju tijekom vijeka uporabe navedene imovine. Navedeno tumačenje je na snazi od 01. srpnja 2009. godine. Uprava Društva je odlučila usvojiti navedeno tumačenje za prijenos imovine od kupaca na razdoblja nakon 01. siječnja 2010. godine. Do dana objave financijskih izvještaja Društvo nije kvantificiralo učinak nepravovremenog usvajanja navedenog tumačenja na financijske izvještaje, i stoga nismo u mogućnosti ocijeniti utjecaj na financijske izvještaje Društva.

KVALIFICIRANO MIŠLJENJE

Po našem mišljenju, izuzev mogućih utjecaja navedenih u točki a), financijski izvještaji prikazuju objektivno, u svim materijalno značajnim odrednicama, financijski položaj Društva na dan 31. prosinca 2009. godine, te rezultate njegovog poslovanja i novčane tokove za godinu koja je tada završila u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja.

POSEBNI NAGLASCI

a) nastavak poslovanja

Bez daljnjeg kvalificiranja našeg mišljenja, skrećemo pozornost na bilješku 2 uz financijske izvještaje, koja opisuje problematiku vezano za sposobnost Društva da nastavi vremenski neograničeno poslovati. Iz iznesenog obrazloženja vidljivo je da je moguće dugoročno održati poslovanje Društva uz kontinuiranu potporu matice, te su stoga računovodstvena načela primijenjena na temelju pretpostavke da će Društvo biti u mogućnosti poslovati u vremenski neograničenom razdoblju.

b) računovodstvena politika najmova

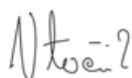
Također skrećemo pozornost na bilješku 2 uz priložene financijske izvještaje, koja opisuje računovodstvenu politiku najmova. Zbog specifičnosti organizacijske strukture, predmetna osnovna sredstva iskazuju se po izvornoj knjigovodstvenoj vrijednosti u kojoj ih je HEP d.d. početno iskazao. Obveze s temelja financijskog najma iskazane su u okviru dugoročnih obveza po nominalnoj vrijednosti. Kamata na navedene najmove je samo do razine u kojoj je najmodavatelj iz vanjskih izvora pribavio sredstva za financiranje izgradnje predmetne imovine.

Stoga, u cilju boljeg razumijevanja poslovanja Društva, priloženi financijske izvještaje treba čitati zajedno s konsolidiranim financijskim izvještajima HEP Grupe.

Deloitte d.o.o.

Branislav Vrtačnik, ovlaštenu revizor

Zagreb, 1. lipnja 2010. godine

HEP TOPLINARSTVO d.o.o., RAČUN DOBITKA I GUBITKA
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2009. GODINE

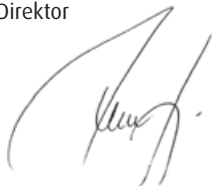
166

HEP GODIŠNJE IZVJEŠĆE 2009

POBLAVLJE 7 - IZVJEŠĆA DRUŠTAVA HEP GRUPE S FINANCJSKIM IZVJEŠĆAJIMA

	2009. godina	2008. godina
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Prihodi od prodaje toplinske energije kupcima izvan HEP Grupe	557.408	478.097
Prihodi od prodaje toplinske energije i ostali prihodi- povezana društva	3.802	3.626
Ostali prihodi iz poslovanja	49.184	41.664
	610.394	523.387
Utrošeni energenti, materijal i rezervni dijelovi	(77.881)	(82.755)
Troškovi usluga	(26.413)	(24.948)
Troškovi osoblja	(52.428)	(49.444)
Trošak amortizacije	(54.883)	(56.093)
Troškovi nabave energije i ostali troškovi-povezana društva	(419.831)	(447.900)
Ostali rashodi iz poslovanja	(83.346)	(49.132)
	(714.782)	(710.272)
Gubitak iz osnovne djelatnosti	(104.388)	(186.885)
Financijski prihodi	5.930	5.478
Financijski rashodi	(15.072)	(8.965)
Neto financijski rashodi	(9.142)	(3.487)
Gubitak prije oporezivanja	(113.530)	(190.372)
Porez na dobit	-	-
Gubitak tekuće godine	(113.530)	(190.372)

Potpisano u ime Društva na dan 1. lipnja 2010. godine
Robert Krklec, dipl.ing.
Direktor

HEP TOPLINARSTVO d.o.o., IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2009. GODINE

	2009. godina	2008. godina
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Gubitak tekuće godine	(113.530)	(190.372)
Ostala sveobuhvatna dobit tekuće godine	-	-
Ukupno sveobuhvatni gubitak tekuće godine	(113.530)	(190.372)

Potpisano u ime Društva na dan 1. lipnja 2010. godine
Robert Krklec, dipl.ing.
Direktor

HEP TOPLINARSTVO d.o.o., BILANCA
NA DAN 31. PROSINCA 2009. GODINE

168

IMOVINA	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Nekretnine, postrojenja i oprema	788.312	724.646
Investicije u tijeku	73.992	71.518
Nematerijalna imovina	1.310	1.890
Potraživanje od prodaje stanova	790	1.293
Investicijska ulaganja u nekretnine	360	360
Potraživanja od povezanih društava	122.342	68.627
Ukupna dugotrajna imovina	987.106	868.334
Zalihe	29.569	51.627
Potraživanja od kupaca	123.233	107.876
Potraživanja od povezanih društava	3.240	8.732
Ostala potraživanja	7.336	25.360
Tekuće dospijeće dugoročnih potraživanja	294	73
Novac i novčani ekvivalenti	11.198	4.374
Ukupna kratkotrajna imovina	174.870	198.042
UKUPNA AKTIVA	1.161.976	1.066.376

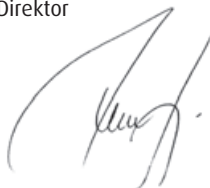
Potpisano u ime Društva na dan 1. lipnja 2010. godine
Robert Krklec, dipl.ing.
Direktor

HEP TOPLINARSTVO d.o.o., BILANCA
 NA DAN 31. PROSINCA 2009. GODINE (NASTAVAK)

	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2008.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Osnivački kapital	20	20
Rezerve	20	20
Preneseni gubitak	(678.137)	(564.607)
Ukupna glavnica	(678.097)	(564.567)
Dugoročne obveze prema povezanim društvima	865.822	738.098
Ostale dugoročne obveze	510	553
Dugoročna rezerviranja	5.881	7.820
Odgođeni prihodi	167.305	165.452
Ukupne dugoročne obveze	1.039.518	911.923
Obveze prema dobavljačima	53.191	51.556
Obveze prema povezanim društvima	681.733	606.274
Tekuća dospijeaća dugoročnih obveza prema povezanom društvu	54.882	56.093
Ostale kratkoročne obveze	10.749	5.097
Ukupne kratkoročne obveze	800.555	719.020
UKUPNO KAPITAL I OBVEZE	1.161.976	1.066.376

Potpisano u ime Društva na dan 1. lipnja 2010. godine
 Robert Krklec, dipl.ing.
 Direktor

HEP-PLIN d.o.o.

NIKOLA LIOVIĆ, dipl.ing.

DIREKTOR

HEP-PLIN obavlja dvije energetske djelatnosti plinskoga sektora: distribuciju plina i opskrbu kupaca plinom. Glavne odrednice obavljanja ovih djelatnosti uređene su posebnim zakonima – Zakonom o energiji i Zakonom o tržištu plina te većim brojem provedbenih propisa. U skladu s tim društvo ima definirane glavne poslovne ciljeve:

- pouzdana i neprekidna distribucija plina prema reguliranim načelima pružanja javne usluge uz najviši stupanj zaštite okoliša te razvoj postojećeg distribucijskog sustava i proširenje na nova područja, i
- opskrba kupaca plinom na postojećem i novim opskrbnim područjima, i to: tarifnih kupaca (kućanstava) prema reguliranim načelima pružanja javne usluge i ostalih kupaca prema tržišnim načelima, ugovaranjem međusobnih prava i obveza.

Poslovanje i stanje društva u 2009. godini obilježilo je nekoliko važnih događaja i činjenica. Kontinuitet opskrbe plinom početkom godine bio je ugrožen zbog obustave isporuke plina iz Rusije i nedovoljnih zaliha u skladištu plina. Vlada RH je 7. siječnja donijela Odluku o proglašenju kriznog stanja, te je nadležno Ministarstvo propisivalo mjere za smanjenje i/ili obustavu isporuke plina kako bi se održalo funkcioniranje plinskoga sustava za potrebe najugroženijih kategorija kupaca (kućanstava i zaštićenih kupaca), koje je HEP-Plin provodio uz određene teškoće. Opskrba plinom potpuno je normalizirana tek 23. siječnja 2009. To je jedan od razloga smanjene prodaje plina u 2009. godini.

Druga bitna značajka uvjeta poslovanja bila je stagnacija poslovnih aktivnosti u državi, što se počelo odražavati na smanjenje prodaje plina kupcima iz kategorije poduzetništva, naročito našim velikim kupcima. Na trećem mjestu izdvajamo planirano daljnje smanjenje svih troškova poslovanja koji neposredno ne ugrožavaju sigurnost i kontinuitet opskrbe kupaca plinom.

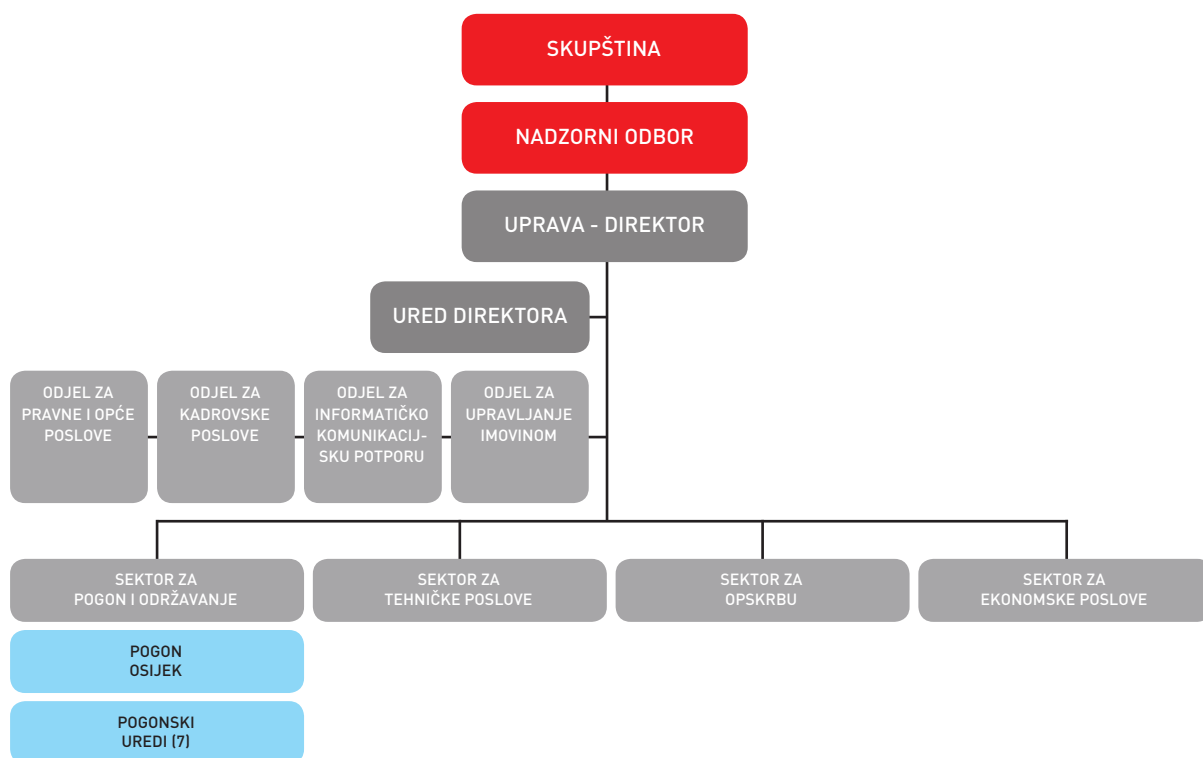
I na kraju, za poslovanje na početku godine bila je vrlo važna činjenica da još uvijek na državnoj razini nisu bili doneseni važni provedbeni propisi za plinski sektor (Opći uvjeti za opskrbu plinom, Pravilnik o organizaciji tržišta prirodnog plina, Pravilnik o naknadama za priključenje, promjena tarifnih sustava za distribuciju plina i za opskrbu plinom, odluka o visini koncesijskih naknada i dr.) koji bi omogućili daljnje usklađivanje poslovanja sa Zakonom o tržištu plina. Nakon što su u travnju doneseni Opći uvjeti i Pravilnik o organizaciji tržišta prirodnog plina, s primjenom tek od studenoga 2009., bile su potrebne dodatne aktivnosti u vezi s njihovom primjenom (propisivanje tipskih obrazaca za pristup mreži, izrada tipskih ugovora o priključenju na distribucijski sustav, ugovora o opskrbi plinom krajnjih kupaca i ugovora o opskrbi plinom tarifnih kupaca te poslovi nominacije kapaciteta transportnog sustava i osiguranja energije uravnoteženja plinskoga sustava i dr.).

Tekuće zadaće koje proizlaze iz postavljenih ciljeva, u 2009. godini uspješno su obavljene na naše zadovoljstvo i zadovoljstvo velike većine kupaca i naših koncesionara – jedinica područnih i lokalnih samouprava. Distribucijska je mreža održavana u ispravnom i funkcijskom stanju, a stalne pogonske službe u najkraćem mogućem roku otklanjale su kvarove na primopredajnim mjestima plina. Većih zastoja u isporuci plina zbog kvarova na plinovodnoj mreži nije bilo. Poneki manji kvarovi nisu bili posljedica stanja mreže, već oštećenja koja su prouzročili izvođači radova u pojasu plinovodne mreže. Kod svih oštećenja i radova velika se pozornost posvećuje zaštiti okoliša od ispuštanja metana.

Isporučeni plin je obračunavan po cijenama koje je donijela Vlada RH 2008. godine, s tim što je 1. rujna 2009. cijena plina za kategoriju kućanstva smanjena za 0,01 kn/m³. Naplata prodanog plina u 2009. godini bila je sve teža, zbog čega je znatno pogoršana solventnost Društva. Unatoč tomu, zahvaljujući između ostaloga i objedinjenoj financijskoj funkciji u HEP grupi, pogoršana solventnost nije utjecala na pravodobno podmirivanje naših obveza za nabavljeni plin.

U protekloj smo godini nastavili koncesijsku izgradnju plinske mreže u Baranji, te općinama Ernestinovo, Podgorač i Sopje. Nažalost, priključivanje novih kupaca na završenu mrežu, zbog gospodarske krize nije teklo prema očekivanjima. Na postojećoj mreži obavljane su nužne modifikacije i rekonstrukcije u skladu sa smanjenim investicijskim sredstvima.

ORGANIZACIJSKA SHEMA DRUŠTVA (NA DAN 31. PROSINCA 2009.)

BROJ KUPACA

Opskrbno područje		Kategorije kupaca	
Osječko-baranjska županija	57.836	TM1 – Kućanstva	63.499
Požeško-slavonska županija	7.437	TM2 – Poduzetnici (do 1 mil. m ³)	5.360
Virovitičko-podravaska županija	3.604	TM3 – Poduzetnici (više od 1 mil. m ³)	18
Ukupno	68.877	Ukupno	68.877
		TM – tarifni model	

STANJE PLINSKE MREŽE

	2008.	2009.	2009./2008. (%)
Plinovodi – vlasništvo HEP d.d. (km)	1.602	1.691	6,2
Plinovodi – tuđe vlasništvo (km)	531	531	0
Plinovodi – ukupno	2.133	2.222	4,2
Redukcijske stanice – DRS (kom)	51	52	2
Odorizatori (kom)	25	26	4

ENERGETSKA BILANCA (10³ M³)

	2008.	2009.	2009./2008. (%)
Nabava (10 ³ m ³)	168.414	165.114	- 2
Prodaja (10³ m³)	166.308	157.346	- 5,4

STRUKTURA PRODAJE PLINA (10³ M³)

Kategorije kupaca	2008.	2009.	2009./2008. (%)
TM1 – Kućanstva	89.869	88.291	- 1,8
TM2 – Poduzetnici (do 1 mil. m ³)	47.089	44.291	- 5,9
TM3 – Poduzetnici (više od 1 mil. m ³)	29.350	24.765	- 15,6
Ukupno	166.308	157.347	- 5,4

Vlasniku društva HEP Plin d.o.o.:

Obavili smo reviziju financijskih izvještaja HEP Plin d.o.o. (u nastavku: "Društvo") koji se sastoje od bilance na dan 31. prosinca 2009. godine, računa dobiti i gubitka, izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaja o promjenama na glavnici i izvještaja o novčanim tokovima za godinu koja je tada završila, te sažetog prikaza značajnih računovodstvenih politika i bilježaka uz financijske izvještaje.

ODGOVORNOST UPRAVE ZA FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

Sastavljanje te objektivan prikaz financijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja potpadaju u djelokrug odgovornosti Uprave, a to obuhvaća: ustrojavanje, uspostavljanje i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i objektivan prikaz financijskih izvještaja bez materijalno značajnih pogrešaka u prikazu, bilo kao posljedica prijevare ili pogreške, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika te davanje računovodstvenih procjena primjerenih danim okolnostima.

ODGOVORNOST REVIZORA

Naša je odgovornost izraziti neovisno mišljenje o financijskim izvještajima na temelju naše revizije. Osim kao što je navedeno u odjeljku a), reviziju smo obavili u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Navedeni standardi nalažu da postupamo u skladu s etičkim pravilima te da reviziju planiramo i obavimo kako bismo se u razumnoj mjeri uvjerali da financijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogreške u prikazu.

Revizija uključuje primjenu postupaka kojima se prikupljaju revizijski dokazi o iznosima i drugim podacima objavljenim u financijskim izvještajima. Odabir postupaka zavisi od prosudbe revizora, uključujući i procjenu rizika materijalno značajnog pogrešnog prikaza financijskih izvještaja, bilo kao posljedica prijevare ili pogreške. U procjenjivanju rizika, revizor procjenjuje interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje te objektivno prezentiranje financijskih izvještaja kako bi odredio revizijske postupke primjerene danim okolnostima, a ne kako bi izrazio mišljenje o učinkovitosti internih kontrola. Revizija također uključuje i ocjenjivanje primjerenosti računovodstvenih politika koje su primijenjene te značajnih procjena Uprave, kao i prikaza financijskih izvještaja u cjelini.

Uvjereni smo da su revizijski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

ZNAČAJKE KOJE UTJEČU NA REVIZORSKO MIŠLJENJE

a) Primjena tumačenja IFRIC 18 Prijenos imovine od kupca

Društvo je obveznik primjene tumačenja IFRICa 18 Prijenos imovine od kupaca, koji specificira postupak računovodstvene evidencije prijena imovine s kupaca, na način da se prihodi od takve imovine priznaju odmah po prijenu imovine u računu dobiti i gubitka, a ne razgraničavaju tijekom vijeka uporabe navedene imovine. Navedeno tumačenje je na snazi od 01. srpnja 2009. godine. Uprava Društva je odlučila usvojiti navedeno tumačenje za prijenos imovine od kupaca na razdoblja nakon 01. siječnja 2010. godine. Do dana objave financijskih izvještaja Društvo nije kvantificiralo učinak nepravovremenog usvajanja navedenog tumačenja na financijske izvještaje, i stoga nismo u mogućnosti ocijeniti utjecaj na financijske izvještaje Društva.

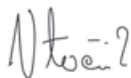
KVALIFICIRANO MIŠLJENJE

Po našem mišljenju, izuzev mogućih utjecaja navedenih u točki a), financijski izvještaji prikazuju objektivno, u svim materijalno značajnim odrednicama, financijski položaj Društva na dan 31. prosinca 2009. godine, te rezultate njegovog poslovanja i novčane tokove za godinu koja je tada završila u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja.

Deloitte d.o.o.

Branislav Vrtačnik, ovlaštenu revizor

Zagreb, 1. lipnja 2010. godine

HEP PLIN d.o.o., RAČUN DOBITKA I GUBITKA
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2009. GODINE

	2009. godine	2008. godina
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Prihodi od prodaje plina	294.263	259.228
Prihodi od usluga	2.379	2.849
Prihodi od povezanih društava	1.814	1.383
Ostali prihodi iz poslovanja	22.109	19.651
Ukupno poslovni prihodi	320.565	283.111
Utrošeni energenti, goriva i materijal	(258.673)	(217.926)
Troškovi usluga	(3.799)	(2.929)
Troškovi osoblja	(19.203)	(17.468)
Trošak amortizacije	(10.648)	(13.872)
Rashodi s povezanim društvima	(4.321)	(4.340)
Ostali rashodi iz poslovanja	(23.742)	(16.488)
Ukupno poslovni rashodi	(320.387)	(273.023)
Dobitak iz osnovne djelatnosti	179	10.088
Financijski prihodi	81	247
Financijski rashodi	(729)	(10)
Neto (gubitak) /dobitak iz financijskih aktivnosti	(648)	237
(Gubitak) / dobit iz redovnog poslovanja prije oporezivanja	(469)	10.325
Porez na dobit	(204)	(168)
(Gubitak) / dobit tekuće godine	(673)	10.157

Potpisao u ime Društva na dan 1. lipnja 2010. godine:
Nikola Liović
Direktor

HEP PLIN d.o.o., IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2009. GODINE

176

HEP GODIŠNJE IZVJEŠĆE 2009

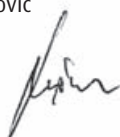
POGLAVLJE 7 - IZVJEŠĆA DRUŠTVA HEP GRUPE S FINANCUSKIM IZVJEŠTAJIMA

	2009. godine	2008. godine
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
(Gubitak) / dobit tekuće godine	(673)	10.157
Ostala sveobuhvatna dobit tekuće godine	-	-
Ukupno sveobuhvatni (gubitak) / dobit tekuće godine	(673)	10.157

Potpisao u ime Društva na dan 1. lipnja 2010. godine:

Nikola Liović

Direktor

HEP PLIN d.o.o., BILANCA
NA DAN 31. PROSINCA 2009. GODINE

IMOVINA	31.prosinca 2009.	31.prosinca 2008.
	U tisućama kuna	u tisućama kuna
Nekretnine, postrojenja i oprema	179.521	163.266
Investicije u tijeku i predujmovi	4.201	8.999
Nematerijalna imovina	186	185
Predujmovi za materijalnu imovinu	7	-
Odgodena porezna imovina	126	107
Ukupna dugotrajna imovina	184.041	172.557
Zalihe	1.966	2.525
Potraživanja od kupaca	95.304	78.747
Potraživanja od povezanih društava	829	9.339
Ostala kratkotrajna imovina	4.850	4.230
Novac i novčani ekvivalenti	826	7.986
Ukupna kratkotrajna imovina	103.775	102.827
UKUPNA IMOVINA	287.816	275.384

Potpisao u ime Društva na dan 1. lipnja 2010. godine:

Nikola Liović

Direktor

HEP PLIN d.o.o., BILANCA
NA DAN 31. PROSINCA 2009. GODINE (NASTAVAK)

KAPITAL I OBVEZE	31.prosinca 2009.	31.prosinca 2008.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Osnivački kapital	20	20
Preneseni gubitak	(4.792)	(4.119)
Ukupna glavnica	(4.772)	(4.099)
Dugoročne obveze prema povezanim društvima	77.359	66.308
Odgođeni prihodi	99.755	95.558
Ostale dugoročne obveze	2.336	2.239
Ukupne dugoročne obveze	179.450	164.105
Obveze prema dobavljačima	44.328	24.688
Obveze prema povezanim društvima	56.608	77.269
Tekuća dospijeca dugoročnih obveza prema povezanim društvima	6.347	8.488
Ostale kratkoročne obveze	5.855	4.933
Ukupne kratkoročne obveze	113.138	115.378
UKUPNO KAPITAL I OBVEZE	287.816	275.384

Potpisao u ime Društva na dan 1. lipnja 2010. godine:
Nikola Liović
Direktor

IZVJEŠĆA OSTALIH DRUŠTAVA HEP GRUPE

HEP-OPSKRBA d.o.o.

HEP-TRGOVINA d.o.o.

HEP-ESCO d.o.o.

APO d.o.o. USLUGE ZAŠTITE OKOLIŠA

HEP-OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE d.o.o.

HEP-ODMOR I REKREACIJA d.o.o.

USTANOVA HEP-NASTAVNO-OBRAZOVNI CENTAR

HEP-OPSKRBA d.o.o.

IVAN MRLJAK, dipl.ing.

DIREKTOR

GODINA KOJA JE IZA NAS obilježena je ključnim iskorakom u poslovanju HEP-Opskrbe d.o.o. Društvo je već u 2008. godini pred sebe postavilo vrlo visoke poslovne ciljeve, od kojih je najvažniji bio zadržati postojeće kupce, kojih smo na kraju godine imali više od 2.600 i pridobiti nove. Iako se činilo kako izmjene i dopune Zakona o tržištu električne energije, s primjenom u 2009. godini idu u prilog našem cilju, dogodilo se gotovo suprotno. Uz nedovoljnu kadrovsku popunjenost i neodgovarajuću informatičku podršku upustili smo se u velik i zahtjevan proces sklapanja ugovora s gotovo sto tisuća kupaca iz kategorije malog poduzetništva.

Na kraju poslovne godine imali smo više od 51.000 kupaca ili povećanje 25 puta. Broj ugovorenih obračunskih mjernih mjesta povećan je gotovo četiri puta – s 33 tisuće na 125 tisuća. Rezultat je to iznimnog zalaganja svih radnika, a posebice onih u prodajnoj funkciji. Usprkos gospodarskoj krizi i brojnim problemima u gospodarstvu, ukupna je prodaja povećana tri puta i iznosila je 6,45 TWh. Fakturirano je ukupno 3,1 milijarda kuna. Naplaćeno je 2,84 milijarde kuna ili četiri puta više nego prethodne godine.

Uze ove podatke svakako treba naglasiti da se istovremeno broj zaposlenih povećao za samo sedam radnika. Stoga će kadrovsko popunjavanje i osposobljavanje Društva za djelovanje u tržišnim uvjetima biti jedan od ključnih poslovnih ciljeva u godini pred nama.

Iako smo za niz problema morali doslovno tražiti „vatrogasna rješenja“, niti jednog trenutka nismo doveli u pitanje obračun i naplatu. Uloženi su golemi naponi kako bi s postojećim brojem zaposlenika, u vrijeme recesije, kada je likvidnost u gotovo svim segmentima poslovanja bila upitna, uspjeli obračunati i naplatiti 94 posto dospjelih potraživanja. Pritom je bilo nužno pokrenuti i više od stotinu ovršnih postupaka kako bismo naplatili naša potraživanja.

Uza sve to, sudjelovali smo u više od 500 postupaka javne nabave koje su provodili naši kupci električne energije.

Značajan utjecaj na poslovanje imale su i antirecesijske mjere uvedene krajem godine koje su uz premali broj zaposlenih ostavile traga na kvaliteti odnosa s kupcima. Taj odnos je morao biti puno bolji i na njemu će Društvo itekako morati poraditi u ovoj godini.

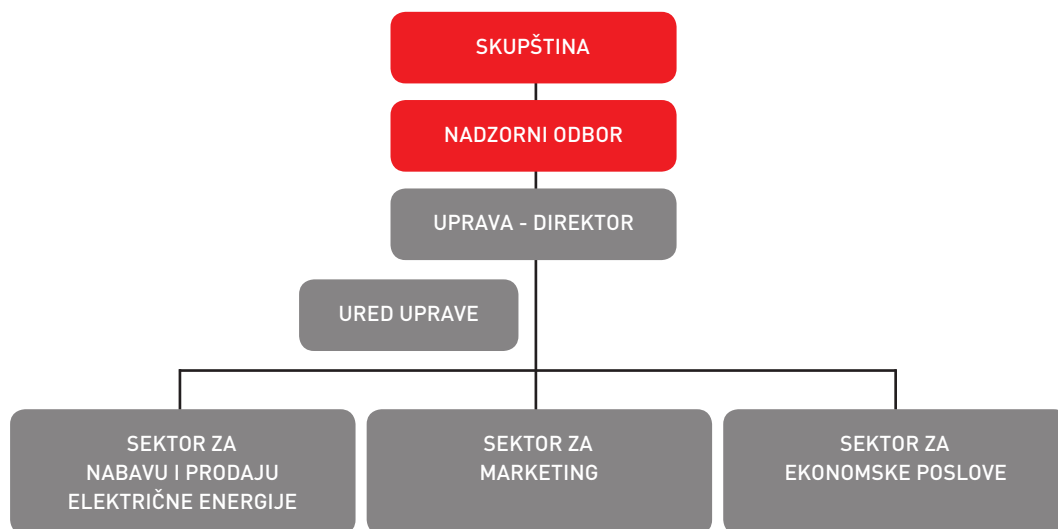
Uz uvažavanje svih optimizacijskih i stabilizacijskih programa uvjereni smo da i dalje treba voditi brigu o obrazovanju i zaposlenike dodatno educirati kako bi se motivirali i dugoročno poboljšali njihovi rezultati. To je svakako bolji i učinkovitiji način da se upravo iz rezultata takvog pristupa ostvare uštede za unaprjeđenje budućeg poslovanja.

Ukupno uzevši u obzir sve okolnosti poslovanja, Društvo je ispunilo svoju zadaću u HEP grupi. Postignuti rezultati jamstvo su da će se proces formiranja tržišne tvrtke u HEP grupi koja prodaje njen temeljni proizvod – električnu energiju i dalje razvijati u pozitivnom smjeru uz uvjete i na način kako se to od tržišne tvrtke i očekuje.

MISIJA I VIZIJA

MISIJA – pružiti kupcima kvalitetnu uslugu opskrbe električnom energijom

VIZIJA – biti vodeći opskrbljivač u regiji

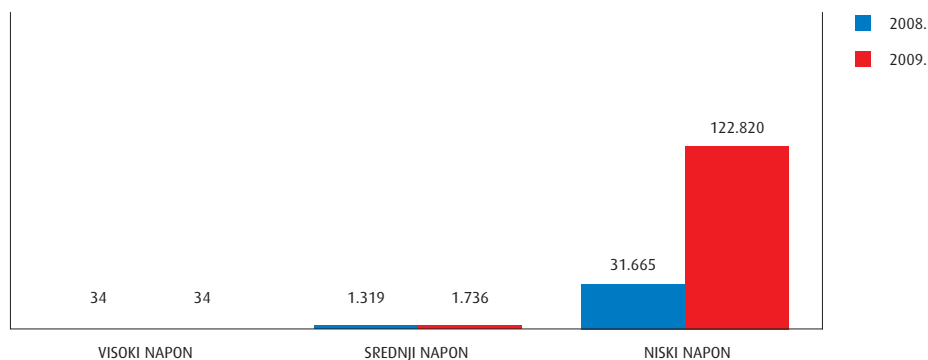

BROJ OBRAČUNSKIH MJERNIH MJESTA*

Kategorije kupaca	2008.	2009.	Index 2009./2008.
Visoki napon	34	34	1
Srednji napon	1.319	1.736	1,3
Niski napon	31.665	122.820	3,9
Ukupno povlašteni kupci	33.018	124.590	3,8

* Ugovori o opskrbi sklappaju se prema načelu: jedan kupac – jedan ugovor – jedan račun za sva obračunska mjerna mjesta

BROJ OBRAČUNSKIH MJERNIH MJESTA

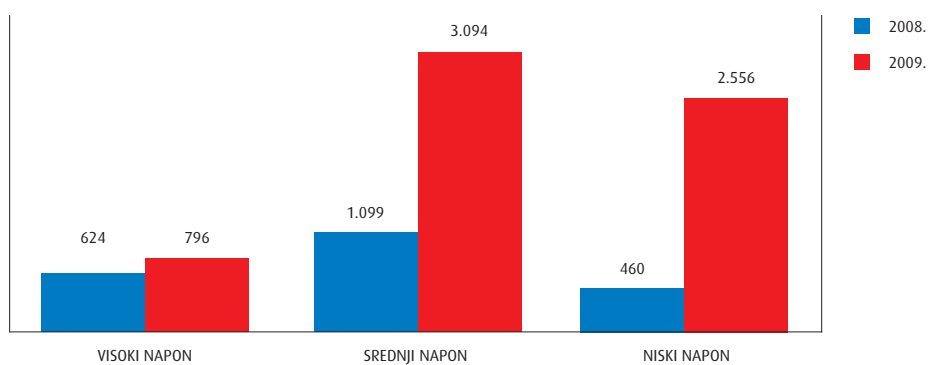

PRODAJA ELEKTRIČNE ENERGIJE

u GWh

Kategorije kupaca	2008.	2009.	Index 2009./2008.
Visoki napon	624,4	796,1	1,3
Srednji napon	1.099,4	3.094,5	2,8
Niski napon	460,0	2.556,1	5,6
Ukupno povlašteni kupci	2.184	6.447	3

PRODAJA PO NAPONSKIM RAZINAMA (GWh)

HEP-TRGOVINA d.o.o.

ANTE ĆURIĆ, dipl. ing.

DIREKTOR

Ante Ćurić

HEP-TRGOVINA d.o.o. osnovana je kao društvo unutar HEP grupe 2007. godine. Tijekom 2009. godine društvo je optimiziranjem rada elektrana HEP grupe u kombinaciji s kupnjom i prodajom električne energije na elektroenergetskom tržištu, ispunilo sve poslovne zadaće, čime je doprinijelo ispunjenju misije HEP grupe. U obavljanju uobičajenih poslova svakodnevno se trebalo prilagođavati promjenjivim uvjetima na tržištu električne energije, oscilacijama potrošnje električne energije, promjenjivim hidrološkim okolnostima, te povremenoj neraspodivnosti proizvodnih objekata. Ostvarivanju dobrih poslovnih rezultata usprkos neplaniranim otežavajućim okolnostima doprinijela je i primjerena suradnja s ostalim društvima HEP grupe.

Tijekom 2009. godine HEP-Trgovina d.o.o. nastavila je s aktivnostima u vezi s poslovanjem inozemnih društava u susjednim državama s ciljem povećanja dobiti. Temeljna zadaća inozemnih društava je trgovanje električnom energijom na tržištima država u kojima je društvo osnovano i na tržištima trećih država, te formiranje skupina uravnoteženja ili pristupanje postojećim skupinama uravnoteženja radi mogućnosti opskrbe povlaštenih kupaca u drugim državama. Godine 2007. osnovani su HEP-Trade d.o.o. Beograd (Srbija) i HEP-Trgovina d.o.o. Brežice (Slovenija), dok je u 2008. godini osnovan HEP-Trade d.o.o. Mostar (BiH) i HEP Magyarorszag Energia Kft. u Budimpešti (Mađarska). Tijekom 2009. godine, društva u Sloveniji i Srbiji započela su s poslovanjem na tim tržištima.

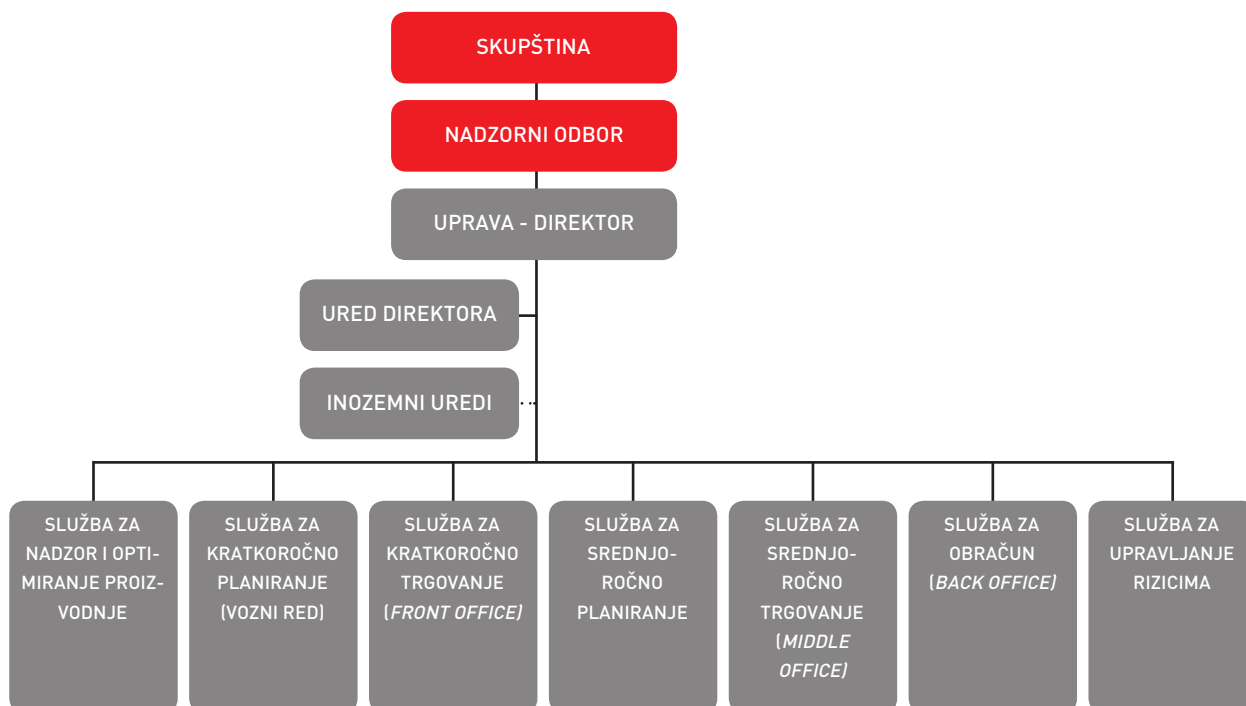
Zaposlenici HEP-Trgovine tijekom 2009. godine sudjelovali su na domaćim i međunarodnim konferencijama, te su se na taj način stručno usavršavali prateći trendove na tržištima električne energije, kako bi doprinijeli ostvarivanju vizije HEP grupe. Društvo je nastavilo aktivno sudjelovati u radu EFET-a (European Federation of Energy Traders).

Ukupna potrošnja električne energije na mreži prijenosa ostvarena je u iznosu od 17.697 GWh, što u odnosu na 2008. godinu predstavlja pad od 1,7 posto ili 2,6 posto u odnosu na potrošnju planiranu elektroenergetskom bilancom. Udjel tarifnih i povlaštenih kupaca u strukturi potrošnje iznosi 96,2 posto.

Ostvarena proizvodnja hidroelektrana bila je 4,3 posto niža od planirane zbog izrazito sušnog razdoblja od rujna do studenog 2009. godine. Proizvodnja hidroelektrana sudjelovala je u pokrivanju ukupne potrošnje s 38,2 posto. Zbog visokih cijena tekućeg goriva na tržištu, u termoelektanama je proizvedeno 8,1 posto manje električne energije od plana. TE Plomin d.o.o. je zbog dulje neraspodivnosti pogona od planirane, ostvario 14 posto manju proizvodnju u odnosu na plan. Manjak proizvodnje nadoknađen je 2,9 posto većim uvozom, čime je pokrivena ukupno manja potrošnja električne energije u odnosu na plan. Zbog okolnosti na tržištu električne energije izvoz je 8,9 posto manji od planiranog. Tijekom 2009. godine ostvaren je volumen trgovanja u iznosu od 6.750 GWh, što je na razini planiranog.

ORGANIZACIJSKA SHEMA

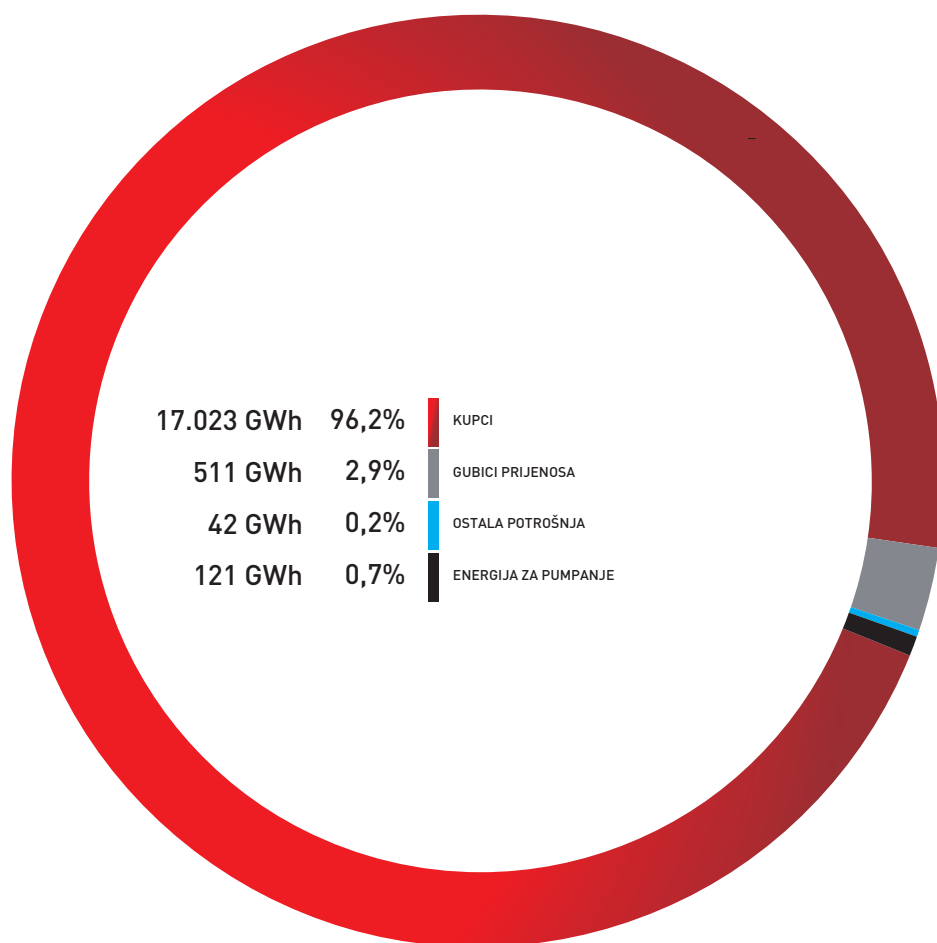

OSTVARENJE U 2009. - ENERGETSKI PODACI

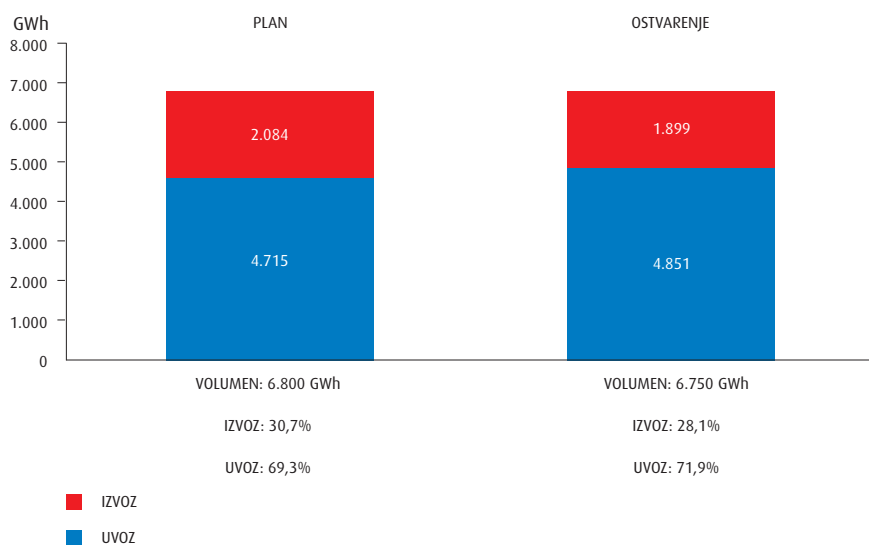
BILANCA ELEKTRIČNE ENERGIJE

	2008.	2009.	2009./2008.	2009. (plan)	2009./2009. (plan)
					u GWh
Ukupna potrošnja na mreži prijenosa	17.996	17.697	-1,7	18.176	-2,6
Proizvodnja HE	5.277	6.767	28,2	7.074	-4,3
Proizvodnja TE	4.561	4.381	-3,9	4.769	-8,1
NE Krško d.o.o.	2.986	2.730	-8,6	2.711	0,7
TE Plomin d.o.o.	1.514	796	-47,4	926	-14,0
Uvoz	5.178	4.851	-6,3	4.715	2,9
Izvoz	-1.587	-1.899	19,6	-2.084	-8,9
Industrijske elektrane	29	20	-32,4	25	-19,6
Povlaštteni proizvođači	38	50	32,4	41	22,3
Raspoloživa električna energija	17.996	17.697	-1,7	18.176	-2,6

STRUKTURA POTROŠNJE ENERGIJE U 2009. GODINI

VOLUMEN TRGOVANJA 2009.

HEP-ESCO d.o.o.

mr.sc. GORDANA LUČIĆ

DIREKTOR

NAKON 7 GODINA POSLOVANJA na tržištu energetske učinkovitosti u RH, HEP-ESCO sredinom 2010. godine završava uspješno Projekt energetske učinkovitosti podržan od Svjetske banke i GEF-a. Na temelju tog iskustva, poslovanje se planira dopuniti u skladu s trendovima na području energetske učinkovitosti i zaštite okoliša u EU. Tu se prvenstveno misli na uvođenje kombinacije obnovljivih izvora i mjera energetske učinkovitosti, zatim orijentaciju na ponudu operativnog leasinga klijentima i jamstvo ušteda energije te što veću orijentaciju na klijente iz privatnog sektora. Novi pristupi poslovanju su nužni ako se želi da HEP-ESCO zadrži poziciju na tržištu energetske učinkovitosti u RH.

Specifičnost poslovanja HEP-ESCO d.o.o. u odnosu na druga društva HEP grupe je potpuna tržišna orijentacija i potreba stalnog razvoja novih djelatnosti kako bi se tržište zadržalo i proširilo. Takvo poslovanje iziskuje veliki angažman i entuzijazam zaposlenika.

Osiguranje financijskih sredstava ključno je pitanje HEP-ESCO-a s obzirom da je financiranje projekata temelj poslovanja, odnosno ugovaranja s klijentima prema ESCO modelu. Tu se mora napomenuti da se kroz projekte energetske učinkovitosti potiče gospodarski rast države, posebice na lokalnoj razini. Naime, u pripremi i izvedbi projekata isključivo sudjeluju male i srednje domaće, pretežno lokalne tvrtke (do sada više od 140). Pored toga, kroz ove projekte pomaže se lokalnim zajednicama (gradovima i županijama) da poboljšaju javni standard i kvalitetu života, obnovom javne rasvjete, škola, bolnica i dr.

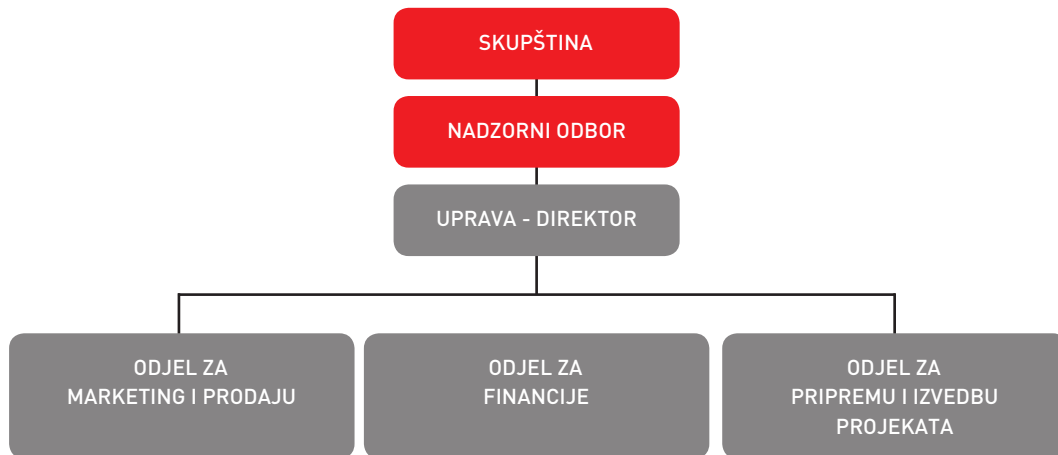
Glavna prepreka za daljnju izvedbu projekata, Mišljenje je Ministarstva financija (veljača 2010.) u vezi sa Zakonom o proračunu (od 1. siječnja 2009.), da izvedbe projekata energetske učinkovitosti prema ESCO modelu predstavljaju robni kredit korisnicima proračuna. Ono je posve zaustavilo pripremu i izvedbu naših projekata u jedinicama lokalne samouprave. Naše je stav da se ESCO projekti, u kojima se investicije vraćaju iz uštede, te koji pomažu rješavanju najvećih komunalnih problema, npr. u školama i javnoj rasvjeti ne mogu smatrati kreditnim zaduženjem gradova i županija. Očekujemo da će se taj problem riješiti pravilnikom u vezi sa Zakonom o učinkovitom korištenju energije u neposrednoj potrošnji, koji je donesen krajem 2008. godine.

Poslovanje HEP-ESCO-a u 2009. godini bilo je pod utjecajem gospodarske krize koja je zahvatila i lokalne zajednice i industriju, i to osobito drvenu industriju. Dio gradova je odustao od projekata modernizacije javne rasvjete, iako su projekti velikim dijelom bili pred ugovaranjem.

Do kraja 2009. godine kumulativno je ugovoreno 28 projekata energetske učinkovitosti, od kojih je 18 završeno, a za preostalih devet nadamo se da će se implementirati u 2010. godini. Izvedbom ovih projekata ostvarena je godišnja ušteda od 12,9 milijuna kuna ili 21.794 MWh toplinske i električne energije, odnosno 8.286 tona CO₂.

HEP-ESCO sudjeluje i u razvojnim programima Europske unije – IEE (Intelligent Energy Europe). To su projekti Bio-Sol-Esco i Permanent, te GeenBuilding. U projektu Bio-Sol-Esco surađujemo s deset tvrtki iz sedam država EU. Projekt objedinjuje obnovljive izvore i ESCO model pripreme, izvedbe i financiranja projekata. Projekt Permanent odnosi se na postupke mjerenja i verifikacije ušteda i radi se u suradnji s pet država EU. Kad je riječ o projektu Greenbuilding, HEP-ESCO je u listopadu 2009. godine proglašen najboljim podupireteljem u tom programu.

ORGANIZACIJSKA SHEMA

APO d.o.o., USLUGE ZAŠTITE OKOLIŠA

mr.sc. DAMIR SUBAŠIĆ

DIREKTOR

APO d.o.o. USLUGE ZAŠTITE OKOLIŠA, konzalting je i inženjering tvrtka specijalizirana za poslove zaštite okoliša. U 2009. godini APO je osjetno manje radio za potrebe ostalih društava HEP grupe, ali je zato povećao opseg poslova na tržištu usluga zaštite okoliša izvan HEP-a. Usluge iz područja zaštite okoliša pružane su gospodarskim subjektima, tijelima državne uprave, županijama i jedinicama lokalne uprave i samouprave.

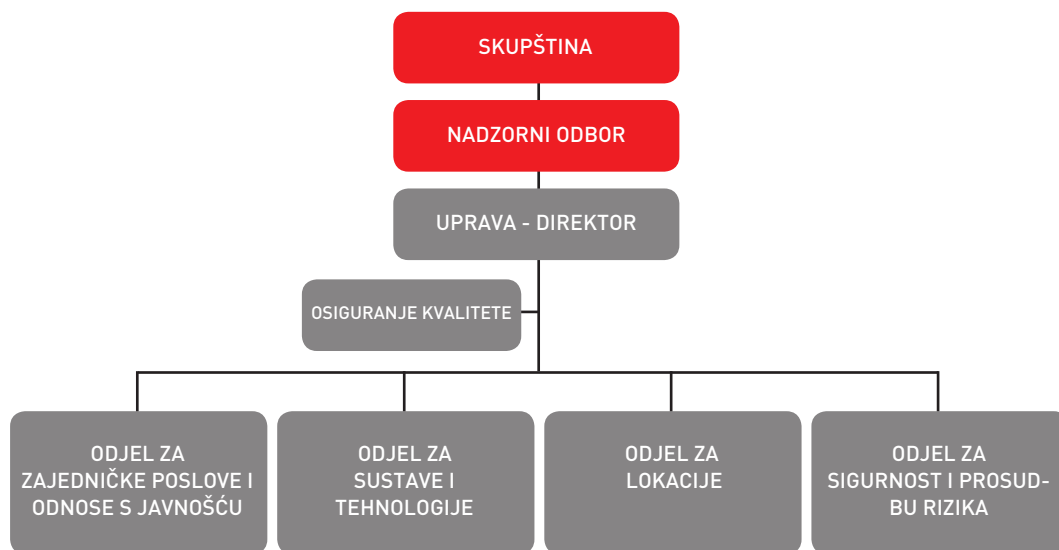
Tijekom protekle godine u APO-u su, sukladno ovlaštenjima i koncesijama, izrađena i predana naručiteljima 64 razna dokumenata iz područja zaštite okoliša i gospodarenja otpadom, od strateških dokumenata i programa, preko izvješća o sigurnosti, objedinjenih uvjeta zaštite okoliša, studija utjecaja na okoliš, planova intervencija u zaštiti okoliša do planova i pravilnika o postupanju s otpadom.

U 2009. godini APO je izradio i u Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva uputio prva dva dokumenta napravljena sukladno odredbama Uredbe o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša (NN 114/08): *Analiza stanja Viro tvornice šećera d.d i Zahtjev za utvrđivanje objedinjenih uvjeta zaštite okoliša "Centra za gospodarenje otpadom Zadarske županije"*. Provođen je nadzor nad sanacijom pet lokacija. U istom razdoblju zbrinuto je ukupno 1.128.085 tona uglavnom opasnog otpada.

Glavne grupe poslova koje su se obavljale u APO-u su:

- Izrada temeljnih dokumenata sustava zaštite okoliša
- Izrada studija, elaborata, izvješća i planova zaštite okoliša
- Zbrinjavanje opasnog otpada
- Sanacija kontaminiranih područja
- Izbor i istraživanje lokacija
- Analize stanja sukladno odredbama Uredbe o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša – IPPC
- *Eco-auditing* , uvođenje EMS i ISO 14.000
- Izrada Izvješća o sigurnosti
- Opći konzalting u zaštiti okoliša
- Održivi razvoj
- Dekomisija, radioaktivni otpad i radioaktivni materijali
- Odnosi s javnošću u vezi sa zaštitom okoliša i održivim razvojem

ORGANIZACIJSKA SHEMA

HEP-OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE d.o.o.

mr.sc. GORAN SLIPAC

DIREKTOR

Goran Slipac

DRUŠTVO HEP-OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE ušlo je u 2009. godinu s ciljem daljnjeg razvoja već definiranih projekata, prvenstveno projekata vjetroelektrana i elektrana na biomasu, a potom i solarnih elektrana te malih hidroelektrana.

Početak 2009. godine potpisan je ugovor s njemačkom razvojnom bankom KfW, kojim su HEP-u osigurana sredstva za realizaciju projekata obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti. Shodno tome, sredstva kredita KfW banke u iznosu od 50 milijuna eura raspodijeljena su HEP-Obnovljivim izvorima energije za projekte elektrana na obnovljive izvore energije, te HEP-ESCO-u za projekte energetske učinkovitosti.

Osim kredita, HEP i KfW potpisali su i ugovor o darovnici. Sredstva darovnice u manjem su dijelu iskorištena za kupnju specijaliziranih softvera za procjenu vjetroenergije i obuku osoblja, a većim će se dijelom koristiti za konzultantske usluge na pripremi projekata vjetroelektrana. Konzultantske usluge iz sredstava darovnice ugovorene su krajem 2009. i odvijat će se tijekom 2010. godine.

Za naš najvažniji projekt vjetroelektrane Krš Pađene, koji razvijamo u suradnji s austrijskim tvrtkama Bewag i Verbund te hrvatskom tvrtkom Dalekovod, do sredine 2009. izrađena je sva potrebna dokumentacija (idejni projekt vjetroelektrane i priključka na elektroenergetski sustav, procjena utjecaja na okoliš, uvrštavanje u prostorne planove, ishodenje prethodnog energetskeg odobrenja itd.) čime su ispunjeni svi uvjeti za ishodenje lokacijske dozvole. Pravomoćna lokacijska dozvola dobivena je u rujnu 2009. za prvu fazu projekta od 100 MW. Također, finalizirani su međusobni sporazumi i ugovori između sudionika na projektu čime su stvoreni temelji za osnivanje projektnih društava za realizaciju navedenog projekta. Očekuje se da će se projekt financirati putem projektnog financiranja.

Nastavljen je i razvoj ostalih projekata vjetroelektrana. Tijekom godine dobivena su rješenja o izdavanju prethodnih energetskeg odobrenja od Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva za nekoliko projekata. Također, započete su pripreme aktivnosti za uvrštavanje projekata u prostorne planove i istraživanja potrebna za procjenu utjecaja na okoliš.

Također, u sklopu razvoja projekata elektrana na biomasu, definirane su prioritetne lokacije i pristupilo se pripremnim aktivnostima za izradu potrebne dokumentacije. U daljnjem razvoju projekata očekuje se suradnja s ostalim članicama HEP grupe, prvenstveno HEP-Toplinarstvom, HEP-Proizvodnjom i HEP ESCO-om. Završeni su i studentsko-istražni radovi s ciljem definiranja potencijalnih lokacija za izgradnju malih hidroelektrana.

Krajem godine potpisan je konzorcijski ugovor unutar europskog Programa zajednice FP7. Riječ je o projektu Solution čiji je cilj poticanje javnih i privatnih partnera u stvaranju energetskeg samoodrživih općina primjenom mjera energetske učinkovitosti te korištenjem obnovljivih izvora energije. U projektu sudjeluje 17 partnera iz Švicarske, Finske, Austrije, Slovenije i Hrvatske, a za pokazno područje u Hrvatskoj odabran je otok Hvar. HEP-Obnovljivi izvori energije d.o.o. potencijalni su investitor u solarnu elektranu, uz model sufinanciranja sredstvima Europske unije.

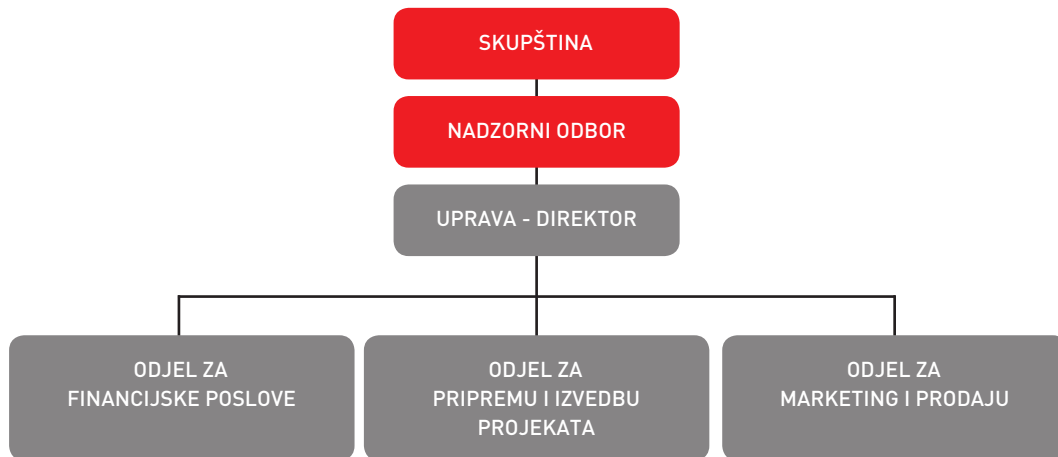
Nastavljena je uspješna suradnja s Ministarstvom gospodarstva, rada i poduzetništva i na području prijave projekata za sufinanciranje sredstvima iz strukturnih fondova Europske unije.

Na području zaštite okoliša, plan realizacije projekata obnovljivih izvora energije društva HEP-Obnovljivi izvori energije uvršten je u Plan smanjenja emisija CO₂ čitave HEP grupe.

Nastavljen je rad na razvoju novih kompetencija i podizanju svijesti o ulozi obnovljivih izvora energije unutar i izvan HEP grupe, u stručnim krugovima i široj javnosti. Stoga je HEP-OIE posebno bio prisutan u glasilima HEP grupe, uključujući obnovljene internetske stranice te na stručnim skupovima i konferencijama.

Prema navedenom, može se ustvrditi kako je uspješno nastavljeno ispunjenje postavljenih ciljeva, u skladu s misijom i vizijom tvrtke, nastavljen daljnji razvoj kvalitetnih projekata, te da su djelovanjem u europskim projektima otvorene mogućnosti za daljnji napredak i širenje kao i kvalitetnije pozicioniranje HEP-Obnovljivih izvora energije na domaćem i inozemnom tržištu.

ORGANIZACIJSKA SHEMA

HEP-ODMOR I REKREACIJA d.o.o.

192

IGOR STANKOVSKI, dipl.oec.*

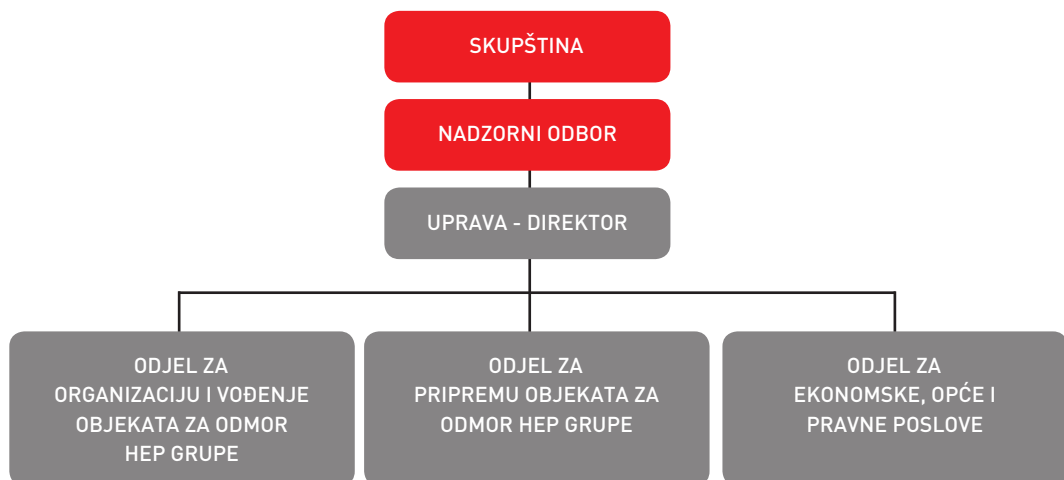
DIREKTOR

DRUŠTVO HEP - ODMOR I REKREACIJA d.o.o. osnovano je 1. svibnja 2007. s ciljem objedinjavanja, upravljanja, uređenja i korištenja objekata za odmor, uz podizanje razine njihove opremljenosti i poboljšanje usluga u turističkoj i rekreacijskoj domeni. Temeljem Ugovora o zakupu u ime vlasnika HEP-a d.d., a isključivo za potrebe radnike društava HEP grupe, Društvo upravlja sa 30 odmarališta s 362 smještajne jedinice i ukupno 1.226 kreveta.

U 2009. godini u odmaralištima je ostvareno 53.960 noćenja.

* Imenovan je direktorom od 15. siječnja 2010. U izvještajnom razdoblju direktor je bio Edo Virgini

ORGANIZACIJSKA SHEMA DRUŠTVA (NA DAN 31. PROSINCA 2009.)

NAPOMENA: Krajem siječnja 2010. uspostavljena je nova organizacija Društva kojoj slijedi nova sistematizacija radnih mjesta.

USTANOVA HEP-NASTAVNO- -OBRAZOVNI CENTAR

ZDENKO MILETIĆ, dipl. ing.

RAVNATELJ

HEP-NOC je prvenstveno predviđen za obrazovanje i usavršavanje radnika HEP grupe i uvođenje tehnologije rada pod naponom. Također, njegova namjena je osposobljavanje i usavršavanje radnika HEP-a i za druge tehnologije, odnosno obrazovanje prema potrebama HEP-a. Time je HEP-NOC postao poslovna škola HEP-a, a osnivanjem i registracijom Ustanove, ostvareno je pravo javnosti. Verificiranjem programa osposobljavanja i usavršavanja stekli su se zakonski preduvjeti za prekvalifikaciju i stjecanje novih zvanja.

Temeljem Zakona o srednjem školstvu i Statuta Ustanove, Upravno vijeće donijelo je Godišnji plan i program rada – izobrazba odraslih za školsku godinu 2008./2009. Plan i program usklađeni su s pozitivnim iskustvima sličnih ustanova u Europi, te s ciljevima i potrebama HEP grupe. Također, radi planirane akreditacije kontrolno-ispitnog laboratorija prema hrvatskoj normi za umjerne i ispitne laboratorije HRN EN ISO/IEC 17025:2007. do sredine 2010. godine, dopunjen je Statut Ustanove proširenjem djelatnosti za tehnička ispitivanja izolacije alata i zaštitne opreme, te je obavljena doregistracija za ovu djelatnost.

HEP-NOC nastavlja nuditi usluge izvan HEP grupe. Najznačajniji je rezultat u 2009. godini izvoz tehnologije u Bosnu i Hercegovinu, gdje se uspješno provodi obrazovanje i primjena tehnologije rada pod naponom na niskom naponu u JP Elektroprivreda BiH d.d., a očekuje se i nastavak ugovora iz 2008. o prijenosu tehnologije rada pod naponom u elektroprivredu Republike Slovenije. Značajno je također i obrazovanje radnika naših tvrtki podizvođača radova, te je vidljivo kako sve više tvrtki prepoznaje potencijal i koristi koje im donosi tehnologija rada pod naponom.

HEP-NOC nudi 22 verificirana obrazovna programa, a predavači se kontinuirano usavršavaju pohađanjem anđragoških školovanja, sudjeluju na stručnim skupovima EDZ-a, CIRED-a i CIGRE-a, kao i na specijalističkim seminarima u organizaciji Hrvatske akreditacijske agencije i CROLAB-a.

U 2009. godini za rad pod naponom obrazovalo se 14 radnika HEP-a i 55 radnika iz ostalih tvrtki, te informativnim tečajem 14 rukovoditelja HEP-a i 22 rukovoditelja drugih tvrtki. Radnici HEP-a, njih 369, osim za tehnologiju rada pod naponom, pohađali su ostale vrste obuke i obrazovnih seminara.

Kontrolno-ispitni laboratorij HEP-NOC-a proširio je opseg rada u periodičkim ispitivanjima (kontrolom) izolacijskih alata i opreme koji se upotrebljavaju u HEP-ODS-u, a uz dosadašnje korisnike, od ove godine obavlja usluge periodičkih ispitivanja za Elektru Sisak i za korisnike izvan HEP grupe kao što su Uljanik brodogradilište d.d., Mistral d.o.o., Pentra d.o.o. U 2009. godini pregledano je i ispitano gotovo 900 komada specijalnih izolacijskih alata i zaštitne opreme. HEP-NOC je u 2009. godini nastavio rad kao punopravni član hrvatske udruge laboratorija CROLAB, te doveo postupak akreditacije laboratorija pri HAA prema normi HRN EN ISO/IEC 17025:2007 do faza predocjene i završne ocjene. Najveći dio obrazovnih programa proveli su sami zaposlenici HEP-NOC, a za potrebe specijalističkih seminara i radnih skupova angažirani su vanjski suradnici – predavači, uglavnom stručnjaci zaštite na radu iz HEP-ODS-a, redoviti i izvanredni sveučilišni profesori, te stručnjaci iz drugih tvrtki.

Na poslovanje u 2009. godini značajno je utjecalo smanjenje gospodarskih aktivnosti, mjere smanjenja troškova u HEP grupi, ali i tvrtkama u okruženju, koje su se posebno odrazile na segment obrazovanja i stručnog usavršavanja. U tim okolnostima, teško su se formirale grupe polaznika obuke, a neke tvrtke, nakon završenog obrazovanja nisu imale sredstava za nastavak ciklusa koji obuhvaća nabavu materijala i alata. Stoga je prošla poslovna godina bila specifična po orijentaciji prema tvrtkama iz bliskog okruženja, zbog čega su prvi put gotovo izjednačeni prihodi od vanjskih tvrtki i prihodi ostvareni u matičnoj tvrtki. Pozitivan pomak očekuje se u poslovnoj 2010. godini, uz daljnje smanjivanje općih troškova i očekivano povećanje opće gospodarske aktivnosti. U prilog tomu ide činjenica da će se radi ispunjavanja zahtjeva u procesu ulaska Hrvatske u EU, morati pojačati ulaganje u obrazovanje.

HEP-NOC će znati odgovoriti novim zahtjevima i osigurati profesionalni napredak zaposlenika HEP grupe te svojim djelovanjem nastaviti stvarati pozitivnu sliku o HEP-u, kao tvrtki koja izrazito brine o dobrobiti svojih radnika i korisnika usluga.

CILJEVI HEP NOC-a

- izvođenje obrazovnih programa za potrebe HEP grupe kojima se unaprjeđuje poslovanje HEP-a
- poticanje svijesti o obrazovanju kao dugoročnom ulaganju, a ne trošku, na svim razinama poslovanja
- aktivna suradnja sa službama za upravljanje ljudskim potencijalima u HEP-u
- poticanje primjene stečenih znanja u praksi, posebice rada pod naponom na niskom naponu
- izlazak na tržište s programima obrazovanja za gospodarstvo (privatne tvrtke, elektroprivrede tvrtke u okruženju)
- suradnja na edukaciji na području zaštite na radu radnika tvrtki HEP-ovih podizvođača
- aktivno sudjelovanje u razvoju hrvatske nomenklature zanimanja, te definiranju kompetencija i znanja učenika u strukovnom obrazovanju.

ADRESAR HEP GRUPE

HRVATSKA ELEKTROPRIVREDA d.d.

10000 Zagreb, Ulica grada Vukovara 37
TELEFON: 01/63 22 111
www.hep.hr

URED UPRAVE

TELEFON: 01/ 61 71 294
TELEFAKS: 01/ 63 22 787

SEKTOR MARKETINGA I KORPORATIVNIH KOMUNIKACIJA

TELEFON: 01/ 63 22 202
TELEFAKS: 01/ 63 22 102

HEP-PROIZVODNJA d.o.o.

10000 Zagreb, Ulica grada Vukovara 37
TELEFON: 01/ 63 22 111
TELEFAKS: 01/ 61 72 016

HEP-OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.

10000 Zagreb, Kupska 4
TELEFON: 01/ 63 22 111
TELEFAKS: 01/ 61 70 442

HEP-OPERATOR DISTRIBUCIJSKOG SUSTAVA d.o.o.

10000 Zagreb, Ulica grada Vukovara 37
TELEFON: 01/ 63 22 111
TELEFAKS: 01/ 61 70 956

HEP OPSKRBA d.o.o.

10000 Zagreb, Ulica grada Vukovara 37
TELEFON: 01/63 22 318
TELEFAKS: 01/63 22 409

HEP-TRGOVINA d.o.o.

10000 Zagreb, Ulica grada Vukovara 37
TELEFON: 01/ 63 22 111
TELEFAKS: 01/ 61 70 478

HEP-TOPLINARSTVO d.o.o.

10000 Zagreb, Miševečka 15 a
TELEFON: 01/ 60 09 555
TELEFAKS: 01/ 61 31 978

HEP-PLIN d.o.o.

31000 Osijek, Cara Hadrijana 7
TELEFON: 031/ 24 48 88
TELEFAKS: 031/21 31 99

HEP ESCO d.o.o.

10000 Zagreb, Ulica grada Vukovara 37
TELEFON: 01/63 22 302
TELEFAKS: 01/63 22 459

HEP-OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE d.o.o.

10 000 Zagreb, Ulica grada Vukovara 37
TELEFON: 01/ 63 22 111
TELEFAKS: 01/63 22 531

APO d.o.o., USLUGE ZAŠTITE OKOLIŠA

10000 Zagreb, Savska cesta 41/IV
TELEFON: 01/ 63 11 999
TELEFAKS: 01/ 61 76 734

HEP-NASTAVNO-OBRAZOVNI CENTAR

34330 Velika, Luke Ibrišimovića 9
TELEFON: 034/313-037
TELEFAKS: 034/233-084

HEP-ODMOR I REKREACIJA d.o.o.

10000 Zagreb, Ulica grada Vukovara 37
TELEFON: 01/60 09 000
TELEFAKS: 01/60 09 030

C.S. BUŠKO BLATO d.o.o.

80101 Livno, Podgradina bb
Bosna i Hercegovina
TELEFON: ++387 34/ 245 148
TELEFAKS: ++387 34/ 245 666

TE PLOMIN d.o.o.

52234 Plomin, Plomin luka bb
TELEFON: 052/ 86 64 00
TELEFAKS: 052/ 86 34 91

PLOMIN HOLDING d.o.o.

52234 Plomin, Plomin b.b.
TELEFON: 052/ 86 33 47
TELEFAKS: 052/ 86 33 44

IZDAVAČ:

Hrvatska elektroprivreda d.d. (HEP d.d.) Zagreb,
Ulica grada Vukovara 37,
tel. 01/63 22 111,
www.hep.hr

ZA IZDAVAČA:

Leo Begović

REALIZACIJA:

Sektor marketinga i korporativnih komunikacija

DIREKTOR SEKTORA:

Mihovil-Bogoslav Matković

UREDNIK:

Darko Alfirev

FOTOGRAFIJE:

Šime Strikoman,
Arhiv HEP-a

GRAFIČKO OBLIKOVANJE:

Bestias dizajn

TISAK:

Printera grupa d.o.o.

ISSN 1332-4403

